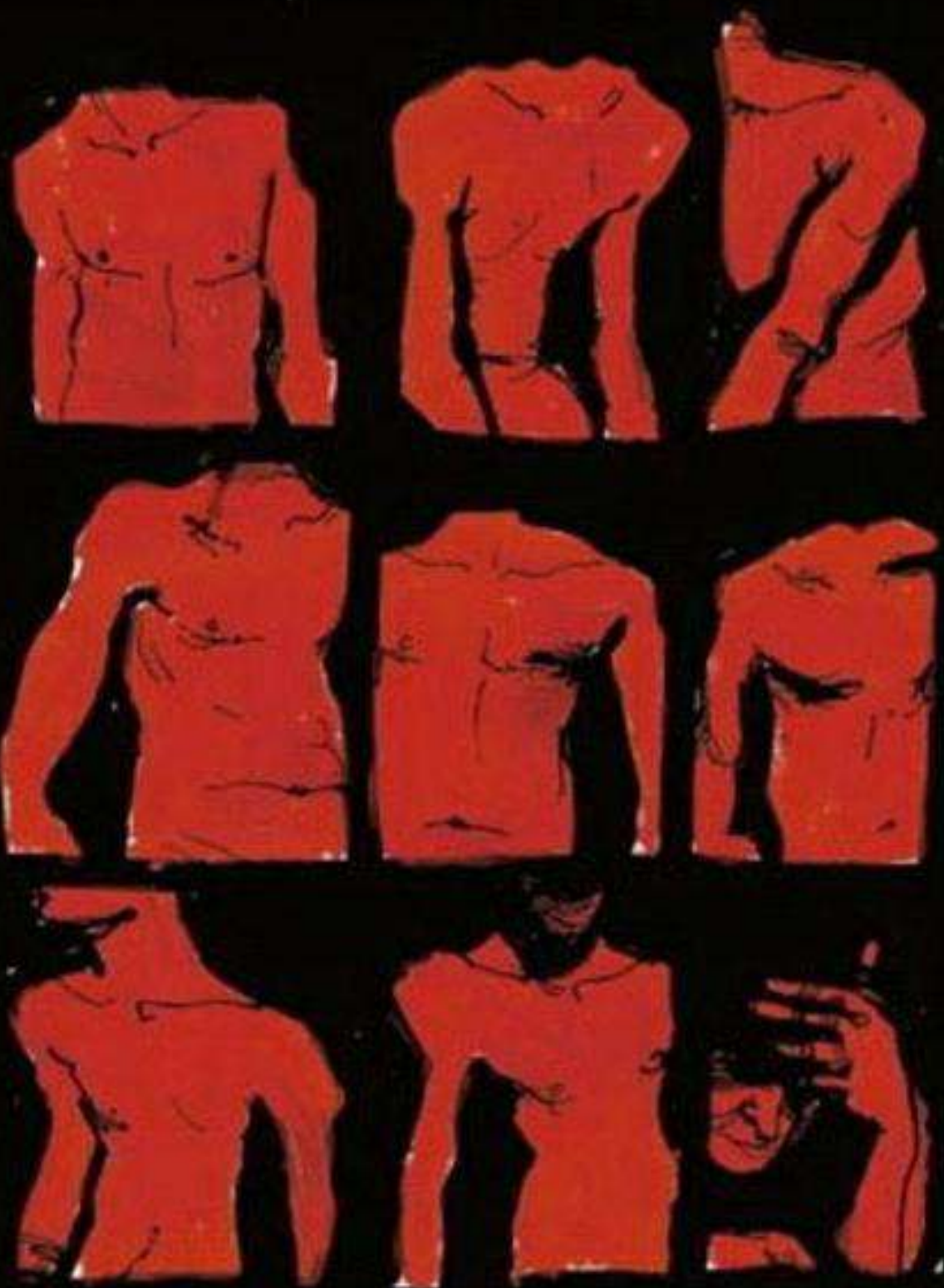

Dejvid Foster Volas

KRATKI RAZGOVORI SA
OGLAVLJENI NA DOLNEM

DEJVID FOSTER VOLAS

**KRATKI
RAZGOVORI S
OGAVNIM
MUŠKARCIMA**

*Preveo sa engleskog
Igor Cvijanović*

Naslov originala:
David Foster Wallace
BRIEF INTERVIEWS WITH HIDEOUS MEN

Copyright © 1999 by David Foster Wallace Copyright
© 2013, za srpski jezik, AGORA

Za Bet-Elen Sisilijano i Alis R. Dal, ogavne uši *sine pari*.

SADRŽAJ

RADIKALNO SAŽETA ISTORIJA POSTINDUSTRIJSKOG ŽIVOTA

SMRT NIJE KRAJ

ZAUVEK GORE

KRATKI RAZGOVORI S OGAVNIM MUŠKARCIMA

JOŠ JEDAN PRIMER POROZNOSTI IZVESNIH GRANICA (XI)

DEPRESIVNA OSOBA

ĐAVO IMA PUNE RUKU POSLA

MISLI!

ŠUPLJAK

KRATKI RAZGOVORI S OGAVNIM MUŠKARCIMA

DATUM CENTURIO

OKTET

SVET ODRASLIH (I)

SVET ODRASLIH (II)

ĐAVO IMA PUNE RUKU POSLA

NERUKOTVORENA CRKVA

JOŠ JEDAN PRIMER POROZNOSTI IZVESNIH GRANICA (VI)

KRATKI RAZGOVORI S OGAVNIM MUŠKARCIMA

TRI-STEN I SOLIDNA PRODAJA SISI NAREKU

NA SAMRTI, DOK TE DRŽI ZA RUKU, OTAC PRIZNATOG NOVOG MLADOG

DRAMATURGA NA SCENAMA VAN BRODVEJA TRAŽI BLAGODAT

SAMOUBISTVO KAO SVOJEVRSTAN POKLON

KRATKI RAZGOVORI S OGAVNIM MUŠKARCIMA

JOŠ JEDAN PRIMER POROZNOSTI IZVESNIH GRANICA (XXIV)

NAPOMENA PREVODIOCA

BELEŠKA O AUTORU

RADIKALNO SAŽETA ISTORIJA POSTINDUSTRIJSKOG ŽIVOTA

Kad su se upoznali, on se obratio dosetkom, u želji da se dopadne. Ona se nasmejala izuzetno glasno, u želji da se dopadne. Potom su se oboje sami odvezli kući, zagledani ispred sebe, s potpuno istim izobličnim izrazom na licu.

Čoveku koji ih je upoznao nije se mnogo dopalo nijedno, iako se ponašao kao da jeste, brižan kao i inače da očuva dobre odnose u svakom trenutku. Nikad se ne zna, najzad, pa zar ne pa zar ne pa zar ne.

SMRT NIJE KRAJ

Pedesetšestogodišnji američki pesnik, nobelovac, pesnik poznat u američkim književnim krugovima kao „omiljeni pesnik pesnika“ ili ponekad jednostavno kao „Pesnik“, ležao je napolju pored bazena, gologrud, neznatno podgojen, na delimično zavaljenoj stolici za plažu, na suncu, čitao je, dopola nauznak, neznatno ali ne ozbiljno podgojen, dobitnik dve Nacionalne književne nagrade, Nacionalne nagrade kruga književnih kritičara, Lamontove nagrade, dve stipendije Nacionalnog fonda za umetnost, *Prix de Rome*, dotacije Fondacije Lanana, Makdauelovog ordena i petogodišnje novčane nagrade Mildred i Harold Straus od Američke akademije i Instituta za umetnost i književnost, taj predsednik emeritus P.E.N-a, pesnik koga su dve različite američke generacije proglašavale glasom svoje generacije, sad pedesetšestogodišnjak, zalegao u suvim kupaćim gaćama marke spido veličine XL u platnenoj stolici za sunčanje s podesivim nagibom naslona na pločicama pored kućnog bazena, pesnik koji je bio među prvih deset Amerikanaca koji su dobili „Stipendiju za genijalce“ od prestižne Fondacije Džon D. i Ketrin T. Makartur, jedan od svega tri trenutno živa američka dobitnika Nobelove nagrade za književnost, visok 177 cm, težak 82 kg, smeđe kose i smeđih očiju, s nejednakim zaliscima zbog nesrazmernog primanja/odbacivanja različitih transplanata za augmentaciju kose Systems-brenda, on je sedeo ili ležao – ili možda najpreciznije samo „bio zavaljen“ – u crnom kupaćem marke spido pored kućnog bazena u obliku bubrega¹ – na pločicama pored bazena, u prenosivoj stolici za sunčanje čiji je naslon sad bio nagnut za četiri rečke pod uglom od 35° u odn. na patos od pločica u mozaiku, u 10.20 pre podne 15. maja 1995, četvrti najprisutniji pesnik u antologijama američkih *belles lettres*, pored jednog suncobrana, ali ne zapravo i u senci tog suncobrana, čitao je časopis *Njuzvik*², koristeći blagu ispupčenost abdomena kao iskošenu potporu za časopis, takođe obuven u japanke, s jednom rukom iza glave, drugom pruženom sa strane koju povlači po zagasitosivom i oker filigranu poda od skupih španskih keramičkih pločica, povremeno kvaseći prst da bi okrenuo stranu, s preporučenim sunčanim naočarima čija stakla su hemijski tretirana da bi potamnela u delimičnoj srazmeri s bleštavim intenzitetom svetla kojem su izložena, sa satom osrednjeg kvaliteta i cene na ruci opruženoj prema podu, obuven u japanke od imitacije gume, prekrštenih nogu na skočnom zglobu i malo raširenih kolena, pod nebom bez oblaka sve jače obasjanim kako se jutarnje sunce penje udesno, dok kvasi prst ne pljuvačkom ili znojem već

kondenzacijom na neznatno smrznutoj čaši ledenog čaja što je sad ležala na samoj granici senke njegovog tela u gornjem levom uglu stolice i koja će morati da se pomeri da bi ostala u toj hladnoj senci, lenjo povlači prst niz čašu pre nego što ga ovlaženog prinese stranici, povremeno okreće stranice *Njuzvikovog* izdanja za 19. septembar 1994, čitajući o reformi američkog zdravstva i tragičnom Letu 427 „Ju-es era“, čitajući sažetak i pozitivnu recenziju popularnih knjiga neknjiževne proze *Zona usijanja* i *Predstojeća pošast*, ponekad okreće nekoliko stranica zaredom, preskače određene članke i sažetke, eminentni američki pesnik trenutno četiri meseca daleko od svog pedeset sedmog rođendana, pesnik kojeg je glavni konkurent časopisa *Njuzvik*, *Tajm*, jednom vrlo apsurdno nazvao „najbližom pojavom živom istinskom književnom besmrtniku danas“, gotovo ćosavih cevanica, eliptična senka otvorenog suncobrana što se polako sužava, imitacija gume na jpankama iskrzana s obe strane đona, pesnikovo čelo u graškama znoja, ten mu dubok i bogat, unutrašnje strane natkolenica gotovo ćosave, penis tesno pripijen u tesnom kupaćem, bradica uredno podšišana, pepeljara na gvozdenom stolu, ne pije svoj ledeni čaj, povremeno čisti grlo, na trenutke se pomalo premešta u pastelnoj stolici za sunčanje da bi lenjo počesao ris jednog stopala palcem drugog bez izuvanja jpanki ili pogleda na stopala, naizgled usredotočen na časopis, plavi bazen mu s desne strane, a klizna stražnja vrata kuće od debelog stakla sa zaklonjene leve, između njega i bazena okrugao sto od belog isprepletenog gvožđa proburažen po sredini velikim suncobranom za plažu čija senka više ne pada na bazen, jedan neosporno uspešan pesnik, koji čita časopis u svojoj stolici pored svog bazena iza svoje kuće. Kućni bazen i deo oko njega sa tri strane okružuju drveće i grmlje. To drveće i grmlje, posađeno pre mnogo godina, gusto je ispreplitano i upetljano i ima istu suštinsku svrhu kao i visoka ograda od sekvoje ili zid od finog kamena. Proleće je na vrhuncu, te su drveće i grmlje u punom listu i izrazito zeleni i tihi, i kompleksno zasenčeni, a nebo je posve plavo i tiho, pa je ceo uokvireni tablo bazena i okoline i pesnika i stolice i stola i drveća i stražnje fasade kuće veoma tih i staložen i gotovo sasvim bešuman, gde su lagano grgoljanje pumpe bazena i odvodnih cevi i poneki zvuk pesnikovog pročišćavanja grla ili okretanja stranica *Njuzvika* jedini zvuci – ni ptica, ni dalekih kosačica niti sekača za živu ogradu niti sprava za plevljenje korova, niti mlaznjaka na nebu niti dalekih prigušenih zvukova iz bazena u kućama s obe strane pesnikove kuće – ničega sem respiracije bazena i pesnikovog povremenog pročišćavanja grla, sasvim tihog i pribranog i suzdržanog, čak ni traga od povetarca da uskomeša lišće drveća i grmlja, nepomično zelenilo bešumne žive suzdržavajuće flore živopisno i neizbežno i ni nalik ičemu na svetu, bilo po izgledu ili nagoveštaju.³

ZAUVEK GORE

Srećan rođendan. Trinaesti je važan. Možda tvoj prvi zaista javni dan. Trinaesti je prilika da ljudi shvate da ti se događaju važne stvari.

Događaju ti se neke stvari u prethodnih pola godine. Imaš sedam dlaka pod levim pazuhom. Dvanaest pod desnim. Tvrde opasne spirale od krute crne dlake. Žilave životinjske dlake. Sad ima više čvrstih uvijenih dlaka oko tvojih genitalija nego što možeš prebrojati, a da se ne pogubiš. I još ponešto. Glas ti je pun i hrapav i kreće se između oktava bez ikakvog upozorenja. Lice ti postaje sve sjajnije kad se ne umivaš. A nakon dvonedeljnog snažnog i zastrašujućeg bola ovog proleća što se upravo završilo, nešto ti je iznutra ispalo dole: mošnje su ti sad pune i ranjive, roba koja se mora čuvati. Podignute i utegnute pribijenim štitnikom od kojeg ti ostaju crvene pruge po guzovima. Izrastao si u neku novu krhkost.

I snovi. Već mesecima snovi su potpuno drugačiji od onih pre: vlažni i živi i nedokučivi, puni podatnih oblina, mahnitih klipova, topline i beskrajnog padanja; i ti se budiš kroz ustreptale kapke usred neke navale i provale i naleta osećaja od kog ti se prsti na nogama migolje, a teme kvrcica, odnekud iznutra, iz dubine veće nego što si znao da je imaš, i grčeva snažnog slatkog bola dok se ulična svetla kroz tvoje roletne prelamaju u zvezde na crnom plafonu spavaće sobe, a na tebi gust, beo džem što šušlja među nogama, curka i lepi se, hladi se na tebi, stvrdnjava i čisti se sve dok ne ostane ništa sem upetljanih čvorova blede, jake životinjske dlake pod jutarnjim tušem, a u mokrom spletu neki čist, sladunjav miris za koji ne možeš da veruješ da potiče od bilo čega što si stvorio u sebi.

Taj miris je, više od svega, kao ovaj bazen: neka izlapela, slatka so, neki cvet s hemijskim laticama. Bazeni je jakog, jasnog, plavog mirisa iako ti znaš da taj miris nikad nije tako jak kao kad si zapravo u plavoj vodi, kao što si sad, naplivaio si se i odmaraš se duž plitkog dela, a voda do struka pljuska tamo gde se sve promenilo.

Oko ivice ovog starog gradskog bazena na zapadnom obodu Tusona metalna mreža ograde boje kalaja, ukrašena sjajnim spletom zaključanih bicikala. Iza nje vreli, crni parking prepun belih linija i bleštavih automobila. Monotono polje suve trave i žilavog korova, paperjaste glave starih maslačaka rasprskavaju se i sneže ponesene vetrom. A iza svega ovog, pocrvenele od okruglog sporog septembarskog sunca, planine, narovašene, čiji nazubljeni vrhovi tamne u jasnim obrisima naspram zagasitocrvenog sustalog svetla. Naspram tog crvenila njihovi oštri povezani vrhovi obrazuju reckavu liniju, EKG dana na

samrti.

Oblaci preuzimaju boju od oboda neba. Voda je u šljokicama nežnoplave, topla kao pet popodne, a miris bazena, kao i onaj drugi miris, povezuje se s hemijskom sumaglicom u tebi, s nekom unutrašnjom zamućenošću koja prilagođava svetlo svojim ciljevima, prigušuje razliku između onog što prestaje i onog što počinje.

Tvoja žurka je večeras. Ovog popodneva, na svoj rođendan, pitao si da dođeš na bazen. Želeo si da dođeš sam, ali rođendan je porodični dan, porodica želi da bude s tobom. Ovo je lepo i ne možeš da kažeš zašto si želeo da dođeš sam i zapravo uistinu možda nisi ni želeo da dođeš sam, pa su i oni tu. Na suncu. Oba roditelja ti se sunčaju. Njihove ležaljke otkucavaju vreme celo popodne, okreću se, prate putanju sunca preko pustinjskog neba zagrejanog u jajastu mrenu. Tvoja sestra igra ćorave bake pored tebe u plićaku s nekoliko mršavih devojčica iz njenog razreda. Ona sad žmuri, ona je sad ćorava. Oči su joj zatvorene i hitro se okreće prema različitim povicima, vrti se u središtu točka piskavih devojčica u kapama za plivanje. Na njenoj kapi uspravno štrče gumeni cvetovi. Tu su i mlohove stare ružičaste latice što se treskaju kad se ustremi ka slepom zvuku.

Tamo, na drugom kraju bazena, deo je za skakanje i visoki toranj s odskočnom daskom. Pored bazena iza toga je SN K BAR, a s obe strane, zakačeni iznad betonskih ulaza u mračne mokre tuš-kabine i svlačionice, jesu sivi metalni megafonski zvučnici iz kojih dopire muzika s bazenskog radija, zveketavo jednolična i metalično potmula.

Tvoja porodica te voli. Bistar si i tih, poštuješ starije – mada nisi beskičmenjak. Pretežno si dobar. Paziš na svoju sestricu. Ti si njen saveznik. Bilo ti je šest godina kad je njoj bilo nula i imao si zauške kad su je doneli kući u veoma mekanom žutom ćebet; pozdravio si je poljupcem u stopala, brižan da ne dobije zauške od tebe. Tvoji roditelji kažu da je to slutilo na dobro. Da je dalo ton. Sad imaju osećaj da su bili u pravu. U svemu su ponosni na tebe, zadovoljni, i povukli su se na toplu udaljenost s koje ponos i zadovoljstvo putuju. Svi se vi lepo slažete.

Srećan rođendan. Veliki je dan, veliki kao svod celog jugozapadnog neba. Ti si sve promislio. Tu je visoka skakaonica. Oni će hteti uskoro da krenu. Popni se i obavi posao.

Stresi plavu čistotu. Napola si pobeleo, opušten si i gladak, razmekšan, jastučići na prstima ti smežurani. Izmaglica prečistog mirisa bazena ti je u očima; ona lomi svetlo u nežnu boju. Udari se po glavi korenom šake. S jedne strane se čuje slabašan eho. Nagni glavu u stranu i skoči – odjednom vrelina u uhu, slasna, i kao mozak topla voda postaje hladna u nautilusu spoljašnje strane tvog uha. Čuješ jaču metaličniju muziku, bliže uzvike, mnogo kretanja u mnogo vode.

Na bazenu je gužva za ovo doba dana. Ovde su mršava deca, dlakave muške životinje. Nesrazmerni dečaci, svi sazdana od vratova i nogu i kvrgavih zglobova, ravnogrudi, pomalo nalik pticama. Kao ti. Ovde su i stari ljudi što se kolebljivo kreću kroz plićake na

štapicaštim nogama dok proveravaju vodu rukama, odjednom van svakog elementa.

I devojke-žene, žene, oble kao instrumenti ili voće, ulaštene smeđe svetle kože; gornje delove kupaćeg drže im tanani čvorovi slabašnih bretela u boji, suprotstavljeni teretu misterioznih utega; gaćice leže nisko iznad nežnih izbačenih kukova nimalo nalik tvojim, prekomerni obujmi i obrti koji se stapaju na svetlu s okolnim prostorom koji obuhvata i prima te meke obline kao stvari dragocene. Ti skoro da razumeš.

Bazen je sistem kretanja. Tu je sad: pljuskanje, prskanje, skokovi, vijanje u ćošku, skokovi-bombe, šuga pod vodom, skokovi s visine, ćorava baka (tvoja sestra je još ćorava baka, skoro je zaplakala, predugo je ćorava baka, igra je na rubu okrutnosti, nije tvoje da spasavaš ili sramotiš). Dva čista mala svetlobela dečaka umotana u pamučne peškire trče duž bazena dok ih ćuvar ne skameni u mestu povikom kroz megafon. Ćuvar je smeđ kao drvo, plave dlake u vertikalnoj liniji na njegovom stomaku, glava pod šešiirom istraživaća džungle, a nos mu beli trougao od kreme. Neka devojćica je obavila ruku oko noge njegovog malog tornja. Njemu je dosadno.

Izađi sad i prođi pored svojih roditelja, koji se sunćaju i ćitaju, ne dižu pogled. Zaboravi svoj peškir. Ako staneš po peškir to znaći da ćeš morati da prićaš, a to znaći da ćeš morati da misliš. Odućio si da strah uglavnom nastaje od razmišljanja. Samo prođi, prema dubokom delu bazena predvićenom za skakanje. Iznad njega je veliki gvozdeni toranj, prljavobeo. Daska štrći s vrha tornja kao neki jezik. Beton oko bazena je hrapav i vreo pod tvojim pobelelim stopalima. Svaki tvoj trag sve tanji je i bleđi. Svaki se skuplja iza tebe na vrelom kamenu i nestaje.

Nizovi plastićnih viršli poskakuju oko dela za skakanje, koji je sasvim zasebna stvar, bez vrcavog baleta glava i ruku u ostatku bazena. Bazen ispod skakaonice je plav kao energija, mali i dubok i savršeno ćetvrtast, okružen trkaćkim trakama i SN K BAR-om i hrapavim, vrelim betonom i iskošenom, poznom senkom tornja i daske. Voda je tiha i mirna i površ joj je ravna između padova.

Ima neki svoj ritam. Kao disanje. Kao kakva mašina. Red za skakaonicu krivuda od merdevina na tornju. Red se proteže u krivulji i ispravlja kako se bliži merdevinama. Jedan po jedan, ljudi dolaze do merdevina i penju se. Jedan po jedan, razdvojeni otkucajima srca, dolaze do jezićka daske na vrhu. A kad se nađu na dasci, naprave pauzu, svaki potpuno istu, kao otkucaj srca malecku pauzu. I noge ih odvedu do kraja, gde svi naprave nekakav naglašen skok, ruke im se izviju od tela kao da opisuju nešto okruglo, sveobuhvatno; snažno doskoće na ivicu daske i primoraju je da ih izbaci gore i unapred.

Ovo je mašina za obrušavanje; nizovi mucavog kretanja na slatkoj poznoj bleđoj izmaglici. Možeš da posmatraš s betona kako upadaju u hladnu plavu površ ispod skakaonice. Svaki pad ostavlja belinu koja se uzdiže kao stub i uranja u sebe i širi se i peni. Zatim plava ćistota izvire nasred beline i širi se kao puding, obnavljajući sve. Bazen leći sam sebe. Tri puta dok ti prolaziš.

Ti si u redu. Pogledaj okolo. Izgledaj kao da ti je dosadno. Retki pričaju u redu. Čini se da su tu svi usamljeni. Većina gleda u merdevine, izgleda kao da im je dosadno. Gotovo svi vi držite prekrštene ruke, hladno vam je od poznog suvog sve jačeg vetra na konstelacijama čistoplavih hlorisanih kapljica što vam pokrivaju leđa i ramena. Čini se da je nemoguće da bi svima moglo biti zaista ovoliko dosadno. Iza vas je ivica senke tornja, nakrivljeni crni jezičak odraza daske. Sistem senke je ogroman, dug, pomeren u stranu, spojen s podnožjem tornja pod oštrim poznim uglom.

Gotovo svi u redu za skakaonicu gledaju merdevine. Stariji dečaci gledaju zadnjice starijih devojčica dok se ove penju. Te zadnjice su u mekoj tankoj tkanini, uskoj, sintetičkoj, zategnutoj. Dobre zadnjice se kreću uz merdevine poput klatna u tečnosti – neki nežan neodgonetljiv kod. Noge devojčica te podsećaju na jelene. Izgledaj kao da ti je dosadno.

Pogledaj iza bazena. Pogledaj preko puta. Tako dobro možeš da vidiš. Tvoja majka je u stolici za sunčanje, čita, škilji, lice joj izdignuto da obrazima dohvati svetlost. Nije pogledala da vidi gde si. Pijucka nešto slatko iz sjajne limenke. Tvoj otac leži na velikom stomaku, leđa su mu kao nagoveštaj kitove grbe, ramena u uvojcima životinjskih spirala, koža nauljena i natopljena crvenosmeđa od suviše sunca. Tvoj peškir visi s tvoje stolice i ćošak tkanine sad se mrda – tvoja majka ga je udarila dok je mlatila rukom da otera pčelu kojoj se dopada ono što majka ima u limenki. Pčela se odmah vraća, naizgled da lebdi nepokretno iznad limenke u slatkoj pomućenosti. Tvoj peškir je veliko lice Mede Jogija.

U nekom trenutku red je morao da bude duži iza tebe nego ispred tebe. Sad nema nikog ispred sem troje na uskim merdevinama. Žena ispred tebe je na najnižim prečkama, gleda gore, nosi uzak crn sintetički kostim sav iz jednog dela. Ona se penje. Odgore se čuje tutnjava, potom snažan pad, potom stub i bazen ponovo zaceljuje. Sad je dvoje na merdevinama. Pravila na kupalištu kažu jedno po jedno na merdevinama, ali čuvar nikad ne više zbog toga. Čuvar uspostavlja pravila vikanjem ili nevikanjem.

Ova žena iznad tebe ne bi trebalo da nosi tako uzak kostim kao što nosi. Stara je koliko i tvoja majka, i jednako krupna. Suviše je krupna i suviše bela. Kostim je ispunjen njom. Pozadine njenih butina stisnuo je kostim i one liče na sir. Njene noge imaju neočekivane male šare od hladnih plavih razbucanih vena pod belom kožom, kao da je nešto slomljeno, povređeno, u njenim nogama. Noge joj izgledaju kao da bole kad se stisnu, pune vijugavih arapskih linija hladne izlomljene plave. Od njenih nogu imaš osećaj da tebe bole noge.

Prečke su veoma tanke. Neočekivano. Tanke okrugle železne prečke obmotane glatkim mokrim sigurnosnim filcom. Osetiš ukus metala u mirisu mokrog železa u senci. Svaka prečka utiska ti se u tabane i useca ih. Imaš osećaj da su useci duboki i bole te. Osećaš da si težak. Kako li se samo krupna žena iznad tebe oseća? Drške duž merdevina takođe su veoma tanke. Kao da možda nećeš izdržati. Moraš da se nadaš i da će žena da

izdrži. I naravno da je delovalo kao da je manje prečki iz daljine. Nisi ti glup.

Popni se dopola, gore na otvoreno, krupna žena se smestila iznad tebe, stamen, ćelav, mišićav muškarac na merdevinama ispod tvojih stopala. Daska je još gore visoko, nevidljiva odavde. Ali tutnji i ispušta težak klepetav zvuk, i dečak kojeg možeš da vidiš u nekoliko sabijenih stopa kroz tanke prečke pada u blesku jedne linije, s kolenom pribijenim na grudi, skače bombu. Ogroman uzvičnik pene uleće ti u vidno polje, a potom rasturen pljusne u velikom penušanju. Zatim mukli zvuk bazena koji se opet iznova zaleći novim plavetnilom.

Još tankih prečki. Drži se čvrsto. Radio se ovde najglasnije čuje, jedan zvučnik ti je u nivou ušiju iznad ulaza u betonsku svlačionicu. Dašak hladnjikave vlage iz svlačionice. Čvrsto zgrabi železne štangle i obrni se i pogledaj dole iza sebe i videćeš ljude kako kupuju grickalice i osveženje na tlu. Možeš da vidiš sve to dole: čisti beli vrh prodavčeve kape, posude sladoleda, zamagljene mesingane zamrzivače, ronilačke boce soka u sirupu, zmiije od creva za sodu, nabubrele kutije slanah kokica ostavljenih na suncu da budu tople. Sad kad si gore, možeš sve da vidiš.

Ima vetra. Sve je vetrovitije što se više penješ. Vetar je slabašan; u senci je hladan na tvojoj mokroj koži. Na merdevinama u senci tvoja koža izgleda kao da je veoma bela. Vetar prigušeno zvižduće u tvojim ušima. Još četiri prečke do vrha tornja. Stopala te bole od prečki. Tanke su i daju ti do znanja tačno koliko si težak. Imaš stvarnu težinu na merdevinama. Tlo te želi nazad.

Sad možeš da vidiš tik iznad vrha merdevina. Možeš da vidiš dasku. Ona žena je tamo. Na pozadini njenih članaka vide se dva hrbata crvenih, naizgled bolnih žuljeva. Ona stoji na početku daske, tvoj pogled je na njenim člancima. Sad si se izdigao iznad senke tornja. Onaj stameni muškarac ispod tebe gleda kroz prečke u sabijeni prostor kroz koji će se videti ženin pad.

Ona pravi pauzu samo zarad ritma pauze. Nema tu nikakve sporosti. Zima ti je od svega. Za tili čas ona je na kraju daske, iznad nje, na njoj, a daska se savija kao da je ne želi. Zatim poskakuje i lepeće i snažno je izbacuje uvis i unapred, a njene ruke se otvaraju da opišu onaj krug, i nema je. Nestaje u mračnom treptaju. I prođe vreme pre nego što dole čuješ udarac.

Slušaj. Ne deluje dobro, to kako je ona nestala u vremenu koje prolazi pre nego što se oglasi. Kao kamen bačen u bunar. Ali ti misliš da ona nije tako mislila. Ona je bila deo ritma koji isključuje razmišljanje. I ti si takođe napravio od sebe deo istog. Taj ritam kao da je slep. Poput mrava. Poput mašine.

Odlučuješ da se o ovome mora razmisliti. Možda je, najzad, u redu uraditi nešto zastrašujuće bez razmišljanja, ali ne kad je zastrašenost upravo nerazmišljanje. Ne kad se ispostavi da je nerazmišljanje pogrešno. U nekom trenutku pogrešnosti su se nesumnjivo nagomilale: pretvorna dosada, težina, tanke prečke, bolna stopala, prostor

urezan u delove obrazovane merdevinama koji se zajedno stapaju samo u nestanku koji zahteva vreme. Vetar na merdevinama nimalo nalik nečemu što bi se očekivalo. Kako daska štrči iz senke u svetlost, i ne možeš da vidiš dalje od njenog kraja. Kad se ispostavi da je sve drugačije, trebalo bi da možeš da razmisliš. Trebalo bi da je to obavezno.

Merdevine su pune ispod tebe. Naslagani, svi su u razmaku od nekoliko prečki. Merdevine namiruje neprekidni red koji se proteže unazad i svija u mrak iskošene senke tornja. Ruke su prekrštene u redu. One što su na merdevinama bole stopala i svi gledaju gore. Mašina koja ide samo napred.

Popni se na jezičak tornja. Ispostavlja se da je daska duga. Duga koliko i vreme koje stojiš tamo. Vreme usporava. Zgušnjava se oko tebe dok ti srce izvlači sve više otkucaja iz svake sekunde, iz svakog kretanja u sistemu tog bazena dole.

Daska je duga. Odatle gde stojiš izgleda kao da se proteže u ništavilo. Poslaće te na neko mesto koje te sama njena dužina sprečava da vidiš, koje deluje pogrešno da mu se prepustiš čak i bez razmišljanja.

Drugačije sagledana, ista ta daska je samo dug, tanak i ravan predmet prekriven nečim hrapavim belim i plastičnim. Ta bela površina veoma je hrapava i prošarana tačkama i linijama blede vodnjikave crvene koja je svejedno i dalje crvena i još ne ružičasta – kapljice stare bazenske vode koje hvataju svetlost poznog sunca iznad oštih planina. Ta hrapava bela stvar na dasci je mokra. I hladna. Stopala te bole od tankih prečki i jako su osetljiva. Ona oseće tvoju težinu. Iznad početka daske pružaju se rukohvati. Nisu onakvi kakvi su upravo bili rukohvati na merdevinama. Debeli su i postavljeni veoma nisko tako da se skoro moraš nagnuti da bi se oslonio na njih. Tu su samo reda radi, niko se ne drži za njih. Držanje zahteva vreme i menja ritam mašine.

To je duga hladna hrapava daska od plastike ili fiberglasa, prožeta tužnom, gotovo ružičastom bojom lošeg slatkiša.

Ali na kraju te bele daske nalaze se, na ivici, gde ćeš pasti svom težinom da bi te ona odbacila, dve mrlje tame. Dve ravne senke usred čiste svetlosti. Dva maglovita crna ovala. Na kraju daske su dve prljave tačke.

One su od svih onih ljudi koji su prošli pre tebe. Tvoja su stopala, dok stojiš tu, bolna i usečena, povređuje ih hrapava mokra površina i ti vidiš da su te dve tamne tačke od ljudske kože. One su koža sastrugana sa stopala usled siline nestanka ljudi sa stvarnom težinom. Više ljudi nego što možeš prebrojati a da se ne pogubiš. Težina i odronjavanje njihovog nestanka ostavlja komadiće mekih nežnih stopala iza sebe, komade i krhotine i uvojke kože koji se prljaju, tamne i crne dok leže tako sićušni i razlepljeni na suncu na kraju daske. Gomilaju se i razlepljuju i mešaju. Tamne u dva kruga.

Nimalo vremena ne prolazi mimo tebe. Neverovatno. Pozni balet dole je usporen

snimak, preopširni pokreti mimičara u plavom želeu. Kad bi želeo, mogao bi ovde stvarno ostati zauvek, vibriraš tako brzo iznutra da lebdiš nepomično u vremenu, kao pčela iznad nečeg slatkog. Ali trebalo bi da očiste dasku. Ko god bi razmislio o tome čak i na sekund, video bi da bi trebalo očistiti kraj daske od ljudske kože, od dva crna skupa onog što je preostalo, tačaka koje odavde izgledaju kao oči, kao slepe i zrikave oči.

Tu gde si ti još je mirno i tiho. Vetar radio vika pljuskanje ne ovde. Nema vremena i nema stvarnog zvuka, već ti krv skviči u glavi.

Ova visina gore podrazumeva vid i miris. Mirisi su intimni, nanovo čisti. Miris specijalnog cveta dezinfekcionog sredstva, ali iz njega se do tebe izdižu druge stvari, poput semenastog snega korova. Mirišu ti zagasitožute kokice. Slatko ulje za sunčanje kao vreo kokos. Ili viršle u kiflama ili viršle u kukuruznom brašnu. Slabašan okrutan trag veoma tamnog pepsija u papirnim čašama. I poseban miris tona vode koja spada s tona kože i diže se kao para iz nove kupke. Životinjska vrelina. Odgore je stvarnija nego bilo šta drugo.

Pogledaj je. Možeš da vidiš tu celu komplikovanu stvar, plavu i belu i smeđu i belu, natopljenu vodenim bleštavilom sve zagasitije crvene. Sve ljude. To se zove pogled. I znaš da odozdo ne bi izgledao ni izbliza tako visoko gore. Sad vidiš koliko si visoko gore. Znao si da odozdo to niko ne bi mogao videti.

On to kaže iza tebe, pogled mu je na tvojim člancima, stameni ćelavi čovek: Hej dečko. Oni bi da znaju. Je li ti planiraš da provedeš ceo dan ovde ili o čemu se radi. Hej dečko, jesi li dobro.

Vreme je bilo tu sve ovo vreme. Ne možeš ubiti vreme svojim srcem. Za sve je potrebno vreme. Pčele moraju da se kreću veoma brzo da bi stajale u mestu.

Hej dečko, kaže on, Hej dečko, jesi li dobro.

Metalno cveće cveta na tvom jeziku. Nema više vremena za razmišljanje. Sad kad ima vremena, ti nemaš vremena.

Hej.

Polako sad, tamo svuda unaokolo, ima nekog posmatranja što se širi kao krugovi od pada u vodu. Gledaj kako se širi od merdevina. Tvoja sestra oštrog oka i njen mršavi beli čopor, pokazuju prstima. Tvoja majka gleda prema plicaku gde si bio, potom pravi vizir šakom. Kit se meškolji i drmusa. čuvar gleda gore, devojčica oko njegove noge gleda gore, on poseže za svojim megafonom.

Zauvek dole je hrapavi beton, grickalice, prigušena metalna muzika, dole gde si nekad bio; red je neprekidan i nema rikverc brzinu; a voda je, naravno, meka samo kad si u njoj. Pogledaj dole. Sad se kreće na suncu, puna tvrdih novčića od svetlosti što treperi crvena dok se oni rastežu u izmaglicu koja je tvoja vlastita slatka so. Novčići se raspadaju u mlade mesece, duge krhotine svetlosti iz srca tužnih zvezda. Četvrtasti bazen ispod skakaonice je hladan plav čaršav. Hladan je samo neka vrsta tvrdog. Neka vrsta slepog.

Zatečen si spuštenog garda. Srećan rođendan. Jesi li mislio da je gotovo. Da i ne. Hej dečko.

Dve crne tačke, silina, i nestani u bunaru vremena. Visina nije problem. Sve se menja kad se vratiš dole. Kad udariš, svojom težinom.

Pa šta je laž? Tvrdo ili meko? Tišina ili vreme?

Laž je da je jedno ili drugo. Nepomična pčela što lebdi kreće se brže nego što može da misli. Odgore je slatkoća izluđuje.

Daska će se poviti i ti ćeš otići, oči od kože mogu slepo preći u nebo prošarano oblacima, tu izbušenu svetlost što se prazni iza oštrog kamena koji je zauvek. Koji je zauvek. Zakorači u tu kožu i nestani.

Zdravo.

KRATKI RAZGOVORI S OGAVNIM MUŠKARCIMA

K. R. #14 08-96

SENT DEJVIS, PENSILVANIJA

„To me je koštalo svake seksualne veze koju sam imao. Ne znam zašto to radim. Nisam politična osoba, ne smatram se takvim. Nisam jedan od onih Amerika pre svega, čitanje novina, hoće li izabrati Bjukenana. S nekom sam devojkom, nije važno kojom. Kad počnem da svršavam. Tad se dešava. Nisam demokrata. Čak i ne glasam. Jednom sam odlepio i javio se u neku radio-emisiju u vezi s tim, nekom doktoru na radiju, anonimno, i on mi je uspostavio dijagnozu da se radi o nekontrolisanom izvikivanju reči ili fraza protiv volje, često uvredljivih ili vulgarnih, ili koprofaliji, to je zvanični naziv. Samo što kad ja počnem da svršavam i uvek počnem da vičem, to nije uvredljivo, nije ni opsceno, uvek je isto, i uvek je uvrnuto, ali mislim da nije uvredljivo. Mislim da je samo uvrnuto. I nekontrolisano. Kao da izlazi iz mene isto kao što i spermiji izlaze, takav je osećaj. Ne znam o čemu se radi i ne mogu da se suzdržim.”

P.

„'Pobeda snagama demokratske slobode!' Samo daleko glasnije. Kao da se stvarno proderem. Nekontrolisano. I ne pomišljam na to dok ne izleti iz mene i čujem. 'Pobeda snagama demokratske slobode!' Samo glasnije od toga: 'POBEDA...'"

P.

„Pa skroz odlepe, šta misliš? A ja skoro umrem od sramote. Nikad ne znam šta da kažem. Šta da kažeš kad se upravo prodereš: 'Pobeda snagama demokratske slobode!' baš kad svršavaš?"

P.

„Ne bi me bilo toliko sramota da nije potpuno uvrnuto, jebote. Da imam ikakvu ideju o čemu se radi. Znaš?"

P..

„Bože, sad ću crći od sramote.”

P.

„Ali i jeste *samo* samo jednom. Na to sam mislio kad kažem da košta. Vidim koliko

odlepe i bude me sramota i nikad ih više ne zovem. Čak i ako probam da objasnim. I baš me je od tih koje kao sve razumeju, kao nije im važno i u redu je i razumeju i nema veze, najviše sramota jer uvrnuto je, jebiga, da vičeš: 'Pobeda snagama demokratske slobode!' dok ga istresaš i uvek vidim da skroz odlepe i samo mi povlađuju i foliraju da razumeju i to su te zapravo kad ja zapravo skoro popizdim i nije me više ni sramota, ne zovem ih ili ih skroz izbegavam, te što kažu: 'Mislim da bih svejedno mogla da te volim.'"

K.R. #15 08-96

MCI-CENTAR ZA POSMATRANJE I PROCENU, MASAČUSETS

„To je sklonost i ukoliko je prinuda minimalna i nema stvarnog bola, onda je suštinski benigna, mislim da se morate složiti. I iznenađujuće je mali broj onih koji zahtevaju ikakvu prinudu, imajte na umu.”

P.

„S psihološkog stanovišta, čini se da je poreklo očigledno. Razni terapeuti se slažu, dodao bih, ovde i drugde. Dakle, sve je dosta jasno.”

P.

„Pa, moj rođeni otac je bio, moglo bi se reći, čovek koji je imao prirodnu sklonost da ne bude dobar čovek, ali koji se svejedno marljivo trudio da bude dobar čovek. Temperament i tako dalje.”

P.

„Pa mislim, nije baš da ih mučim i pržim.”

P.

„Skлонost mog oca ka besu, naročito [nerazumljivo ili nejasno] Urgentno enti put, u strahu od vlastitog temperamenta i sklonost ka porodičnom nasilju, koja se razvila s vremenom, te je najzad pribegao, nakon određenog vremena i perioda neuspešnog savetovanja, praksi stavljanja lisica na vlastite ruke iza leđa kad god bi izgubio živce s bilo kim od nas. U kući. S porodicom. U malim porodičnim incidentima koji čoveku iskušavaju živce i tako dalje. To samoobuzdavanje je najzad s vremenom postalo takvo da što bi veći bes osetio prema bilo kome od nas, to bi sam sebe počeo prisilnije da obuzdava. Često bi se dan završio tako što bi jadnik ležao sapet kao svinja na podu dnevne sobe i mahnito se dernjao da mu stavimo prokletu jebenu krpu u usta. Ma koliko da bi taj delić istorije mogao biti zanimljiv nekome ko nije imao čast da bude tamo prisutan. Pokušaj da mu staviš krpu u usta, a da te ne ujede. Ali naravno, sad možemo objasniti moje sklonosti i utvrditi njihovo poreklo i sve to lepo i čvrsto povezati za vas, zar ne.”

„U redu, jesam, važi, da, ali samo malo, kapiraš? Probaj da shvatiš. Kapiraš? Vidi. Znam da umem da budem nervozan. Znam da sam ponekad nekako povučen. Znam da je teško biti sa mnom u ovome, kapiraš? U redu? Ali svaki put kad se unervozim ili povučem, ti misliš da ću otići ili da se spremam da te šutnem – ne mogu to da podnesem. To što se ti bojiš sve vreme. Zamara me. Zbog toga se osećam kao da moram, ono kao da krijem neko trenutno raspoloženje jer ćeš ti odmah da pomisliš kako se radi o tebi i da se spremam da te šutnem i odem. Ne veruješ mi. Ne. Nije da mislim da sam s obzirom na našu prošlost i zaslužio preveliko poverenje u ovom trenutku. Ali još mi nimalo ne veruješ. Sigurnost je na nuli ma šta da radim. Kapiraš? Rekao sam da ću obećati da neću otići i ti si rekla da mi veruješ da smo zajedno u ovome na duže staze ovaj put, ali nisi. Kapiraš? Samo priznaj, u redu? Ne veruješ mi. Stalno sam ko na jajima. Vidiš? Ne mogu više da te razuveravam sve vreme.”

P.

„Ne, ne kažem da je ovo razuveravanje. Ovo je samo pokušaj da ti otvorim oči – dobro, vidi, sve je klackalica, kapiraš? Nekad se ljudi više daju, nekad manje. Tako je kako je. Ali ti ne podnosiš kad si dole. Kao da je to zabranjeno. I ja znam da sam delom kriv za to, kapiraš? Znam da ti ono drugo vreme nije baš ulilo sigurnost. Ali to ne mogu promeniti, kapiraš? Ali ovo je sad. I sad bih voleo da ti ne misliš svaki put kad mi se ne priča ili se malo unervozim ili povučem u sebe da gledam kako ću te šutnuti. I od tog me boli duša. Kapiraš? Jednostavno me boli duša. Možda da te volim malo manje ili da mi je manje stalo do tebe, možda bih to podneo. Ali ne mogu. Znači da, zato su torbe tu, odlazim.”

P.

„I jesam – baš sam se plašio da ćeš to ovako primiti. Znao sam da ćeš pomisliti da si bila u pravu kad si se bojala sve vreme i nikad se nisi osećala sigurno ili mi verovala. Znao sam da će biti: 'Vidiš, ipak odlaziš iako si obećao da nećeš.' Znao sam, ali svejedno pokušavam da objasnim, kapiraš? I znam da verovatno ni ovo nećeš razumeti, ali – čekaj – samo probaj da saslušаш i shvatiš, dobro? Spremna? To što ja odlazim *nije* potvrda svih tvojih strahova u vezi sa mnom. *Nije*. Već je *zbog* njih. Kapiraš? Je l' ti to jasno? Ne mogu da podnesem tvoj strah. Pokušao sam da se borim protiv tvog nepoverenja i straha. I ne mogu više. Nemam više energije. Da te volim malo manje, možda bih podneo. Ali ovo me ubija, to što stalno imam osećaj da te uvek plašim i da se nikad ne osećaš sigurno pored mene. Je l' ti to jasno?

P.

„Jeste ironično s tvoje tačke gledišta, to mi je jasno. Kapiram. I vidim da me sad mrziš iz dna duše. A ja sam mnogo vremena potrošio da bih došao do momenta kad sam spreman da se suočim s tim da me mrziš iz dna duše zbog ovoga i s tim izrazom na tvom licu koji je kao puna potvrda svih tvojih strahova i sumnji, kad bi ga samo videla, kapiraš? Kunem ti se kad bi sad videla svoje lice, svako bi razumeo zašto odlazim.”

P.

„Žao mi je. Ne mislim da sve svalim na tebe. Žao mi je. Nije do tebe, kapiraš? Mislim, mora da je nešto do mene ako ne možeš da mi veruješ nakon svih ovih nedelja ili da podneseš samo malo klackanja, a da ne pomišljaš stalno kako se spremam da odem. Ne znam šta, ali nešto sigurno jeste. Dobro, i znam da nam prošlost nije sjajna, ali kunem ti se da mislim sve što sam rekao, i dao sam sto i više posto od sebe. Kunem ti se da jesam. Baš mi je žao. Dao bih sve na svetu da te ne povredim. Volim te. Uvek ću te voleti. Nadam se da veruješ u to, ali ne mogu više da te ubeđujem. Veruj samo, molim te, da sam pokušao. I nemoj da misliš da je ovo zbog nečeg što ne valja kod tebe. Nemoj to sebi da radiš. Zbog nas, zbog nas odlazim, kapiraš? Je l' ti to jasno? Da to nije ono čega si se uvek toliko bojala? Kapiraš? Je l' ti to jasno? Je l' ti možda jasno da je *moгуće* da nisi bila u pravu, *ikako*? Možeš li mi toliko učiniti, šta misliš? Jer ni meni ovo nije baš zabavno, kapiraš? Ovakav odlazak, ovakvo lice kao tvoja poslednja slika u mom sećanju. Je l' ne vidiš da bi i mene ovo moglo rasturiti? Je l' ne vidiš? Da se ovde ne radi samo o tebi?”

K.R.#3 11-94

TRENTON, NJU DŽERZI [SLUČAJNA BELEŠKA]

R——: „Znači opet sam poslednji kao i obično i cela ta priča znaš već ono.”

A——: „Da samo sačekaš i opustiš se sediš budeš poslednji zašto svi odmah svaki put moraju da ustanu istog trenutka kad stane i nabiju se u red da bi stajali s torbama nabijeni obliveni znojem u redu pet minuta samo da bi bili...”

R——: „Znači sačekam i konačno izlazim iz onog tunela znaš na deo za doček putnika kao i obično i razmišljam samo ću uzeti taksi do...”

A——: „Jeste ali uvek je nekako depresivno kad ideš nenajavljen u prodaju i izađeš na delu za dočeke i vidiš sve te susrete skičanje i zagrljaje i kako tipovi iz limuzina drže kartone s imenima među kojima nema tvog imena i onaj...”

R——: „Začepi na sekund jebote može jer slušaj jer sem što gotovo nema više nikog kad sam stigao tamo...”

A——: „Većina se dotad uglavnom razišla to hoćeš da kažeš.”

R——: „Sem što je s druge strane jedna devojka s one strane konopca gleda pilji bulji dole niz onaj tunel i kako vidi da sam to ja dok ja nju gledam kako izlazim napolje jer sve je prazno samo je ona tu, pogledi nam se sreću i znaš već ono, i šta radi spušta se na

kolena pada plače ko kiša i znaš već ono udara tuče po tepihu i grebe kida gromuljice i vlakna iz onog prejeftinog proizvoda koji kupuju na kom se lepak s manjkom polimera gotovo odmah počne odvajati popuštati i na kraju im utrostruči petogodišnje troškove održavanja i popravke što ti sigurno ne moram objašnjavati i sva se nagnula lupa i kida tepih noktima, sagnuta taman da joj znaš vidiš sise. Skroz odlepila i plače ko kiša i sve po redu.”

A——: „Još jedna vesela dobrodošlica u Dejton za tvoju nenajavljenju posetu, drago nam je što možemo da vam zažel...”

R——: „Ne ali ispostavlja se da je priča kad sam joj znaš prišao da vidim je li dobro je li sve u redu i znaš već i da bolje zraknem pravo da ti kažem te neverovatne jebene sise u nekom kao tesnom bodiju ispod jakne leži dole sva se savila i šamara se kao po glavi i i dalje rukama stresira onaj tepih na izlazu i tu mi kaže da je taj neki tip kog voli i znaš već ono koji joj je rekao da i on voli nju sem što se već verio još ranije kad su se sreli i zaljubili do ušiju znači sve je to idi mi dođi mi i svađanje i razvlačenje i znaš već ono i sad stanem da je saslušam tu ali konačno kaže ona ali konačno taj tip se smisli šta hoće i konačno kaže kako se prepušta ljubavi prema ovoj devojci tu sa sisama i predaje joj se i kaže kako će otići da kaže onoj drugoj u Talsi gde tip živi s onom s kojom je veren za ovu devojku ovde i da raskida s onom u Talsi i konačno se posvećuje i predaje ovoj histeričnoj sa sisama koja ga voli više nego život samu sebe i oseća da je 'jedna duša' s njim i sve to sviranje klincu i konačno je imala osećaj pobogu nakon svih onih jednostranih smradova što su je zavlačili konačno je imala je osećaj da je najzad sreća nekog kome može verovati voleti ga s kim može postati 'jedna duša' sve sa violinama srcima i le...”

A——: „I bla bla bla.”

R——: „Bla i kaže ode tip nazad u Talsu da konačno raskine veridbu s prethodnom devojkom kao što je i obećao i onda će doleteti pravo u ruke ovoj devojci s papirnim maramicama sa sisama tu u Dejtonu na izlazu za putnike kojoj oči hoće da ispadnu jer plače ko kiša pred mojom malenkošću.”

A——: „O baš nas je to iznenadilo.”

R——: „Jebi se i taj stavi ruku na srce i znaš već—ono—i kune se da će joj se vratiti i da stiže tim avionom tu s tim brojem leta i u to vreme i ona se kune da će biti tu sa svojim sisama da ga dočeka i govori svim svojim drugaricama kako se konačno zaljubila u pravog i kako će on raskinuti veridbu i odmah se vratiti i čisti stan za njega da spava tu kad se vrati i pravi frizuru budži je lakom za kosu onako kako to rade i parfemiše se znaš već dole i znaš već ono kao i obično i oblači najbolje roze farmerke jesam li pominjao da nosi te roze farmerke koje kao da govore jebi me na bezbroj velikih svetskih jezika...”

A——: „He he.”

R——: „Do tog momenta već smo u—nekakvom—malom kafiću odmah posle 'Ju-es erovog' izlaza onom usranom bez stolica gde moraš s usranom kafom od dva dolara da

stojiš za stolom s aktovkom punom uzoraka i torbom na najjeftinijem popločanom čak ni plastificiranom podu koji imaju što se već počeo podizati na fugnama i dodajem joj maramice i slušam je i znaš već ono ona usisa auto čak i zameni onaj mali osveživač što visi na retrovizoru i dovuče dupe ovamo da bude na vreme na aerodromu da dočeka taj i taj broj leta za koji se taj takozvani tip od poverenja zakleo u svoju jebenu majku da će biti na njemu.”

A——: „Taj smrad je stara škola.”

R——: „Začepi i to kako ju je on čak nazvao zvao ju je baš dok je nanosila poslednju kapljicu parfema dole i prskala kosu lakom u svim smerovima kao što žene rade da bi dovušla dupe na aerodrom zvuči telefon i to je on i sve neko šuštanje i smetnje na vezi i kaže ona kako on kaže da zove s neba tako je on romantično sročio poziv u toku leta s onog malog avionskog telefona u koji možeš da ubaciš karticu sa zadnje strane sedišta ispred sebe i kaže kako...”

A——: „Marža na tim spravama je šest dolara po minuti to je reketiranje plus naknade iz oblasti nad kojom letiš onda i dvostruka visina dobiti ako se ta oblast kako kažu pripaja mrežnom diz...”

R——: „Ali nije u tome poenta hoćeš li da čuješ kako poenta je ta devojka kaže stižem ranije na dočeka i već su joj pune oči suza već pune od ljubavi i violina posvećenosti konačno i poverenja i stoji kaže sva srećna i puna poverenja kao neka patetična budala kaže dok let konačno nije stigao i mi oni svi nagrnu u neviđenoj žurbi iz onog tunela od aviona a on nije u prvom talasu putnika nije ni u drugom dok izlaze u sitnim talasima grupicama kao da avion skoro pa kenja znaš kako...”

A——: „Bože trebalo bi jebote s obzirom na to koliko sam vremena proveo u tom tun...”

R——: „I kaže kao patetična kao potpuna budala ne gubi veru nastavlja da pilji bulji preko osmostruko upletenog konopca purpurnocrvenkaste boje konopca s onim lažnim krajevima od veštačkog pliša preko konopca u deo sa strane tokom sveg onog grljenja i svi se nalaze i odlaze po prtljag i svaki put očekuje tog tipa sa sledećim talasom grupicom, i onda sledećim i onda sledećim i sve tako, čeka.”

A——: „Mica mala.”

R——: „Onda na kraju izlazim ja poslednji—kao—i—obično i nema nikog više sem članova posade koji vuku svoje lepe male identične torbe one lepe male torbe što me uvek nešto nerviraju i to je to ja—sam poslednji i ona...”

A——: „Znači objašnjavaš joj—da nisi—ti—taj—zbog—kog ona vrišti i udara po podu samo si poslednji izašao iz aviona i nisi ti taj njen smrad. Taj gad je garant isfolirao poziv, elektricitet ako pređeš remingtonom preko telefona napravi se elektricitet koji zvuči kao...”

R——: „I kažem ti nikad nisi video nikoga tako one reči slomljeno srce misliš to su

samo reči bla bla ali onda vidiš tu devojkukako se udara šakom u glavu što je ispala takva budala plače toliko da skoro ne može da diše i znaš već ono, grli samu sebe i klata se i lupa ko luda po stolu tako jako da moraš da uzmeš kafu da je ne bi prevrnula i kako su muškarci govna i da im ne veruje sve su joj drugarice rekle i konačno je upoznala jednog za kog je mislila da konačno može da mu veruje da mu se stvarno prepusti i preda i posveti da uradi pravu stvar i u pravu su, ona je budala, muškarci su samo govna.”

A——: „Muškarci uglavnom i jesu govna, u pravu si, he he.”

R——: „I ja u suštini, ja stojim držim kafu i čak ne prekasno je ne želim čak ni kafu bez kofeina slušam je i saosećam s njom moram to da kažem saosećam pomalo s tom devojkom kojoj je slomljeno srce. Kunem ti se mali ali ti nikad nisi video ništa slično kako je toj devojci sa sisama slomljeno srce, i počnem da joj govorim kako je ona u pravu taj tip je govno i kako ne zaslužuje i kako je istina većina muškaraca su govna i kako saosećam s njom i znaš već ono.”

A——: „He he. I šta se onda desilo?”

R——: „He he.”

A——: „He he *he*.”

R——: „Stvarno moraš da pitaš?”

A——: „Gade jedan. Smradu jedan.”

R——: „Pa znaš već kako je mislim šta da se radi.”

A——: „Smradu jedan.”

R——: „Pa znaš već.”

K.R. #30 03-97

DRURI, JUTA

„Moram da priznam da je to bio veliki razlog da je oženim, razmišljao sa da ću teško bolje proći budući da je imala lepo telo čak i pošto se porodila. Vitko i lepo i lepe noge – porodila se ali nije bila sva razvaljena, puna vena i rastročkana. Možda zvuči površno, ali istina je. Uvek sam bio u strahu da ću oženiti neku zgodnu ženu, a onda dobijemo dete i telo joj se razvali, a ja i dalje moram da vodim ljubav s njom zato što sam potpisao da je ona ta s kojom ću voditi ljubav do kraja života. Verovatno zvuči odvratno, ali što se tiče nje, kao da je testirana unapred – to dete je nije razvalilo, pa sam znao da će biti pun pogodak za potpis i pravljenje dece i da opet pokušamo da vodimo ljubav. Da li to zvuči površno? Recite mi šta mislite. Ili prava istina u vezi s ovakvim stvarima uvek zvuči površno, znate, pravi razlozi svih nas? Šta mislite? Kako zvuči?”

K.R. #31 03-97

„Ali je li hoćeš da znaš kako se bude stvarno velik? Kako Veliki Ljubavnik zaista zadovoljava jednu damu? E sad, svi ovi u suštini ulagivački tipovi uvek će reći da znaju, da su oni autoriteti i slično. Nije to pljuga, draga, moraš ga zadržati. Većina tih tipova, nemaju uopšte pojma kako zaista da zadovolje damu. Stvarno nemaju. Mnogo njih to i ne zanima, iskreno govoreći. To ti je prva vrsta, običan tip, belac bez mnogo para, u suštini svinja. Taj je jedva čak i polusvestan života, a kad je reč o vođenju ljubavi, e tu je jednostavno pravi sebičnjak. On hoće sve što može da dobije, i dok to dobija, to je suština cele priče što se njega tiče. Od onih što se navale na nju, stave ga i istog trenutka kad svrše svale se s nje i počnu da hrču. Polako s tim. E, ja pretpostavljam da je to staromodan tipičan muškarac, postariji, tip koji je u braku dvadeset godina i čak i ne zna da li mu žena ikad svrši. Nikad i ne pomisli čak ni da je pita. *On* svršava, i samo je to važno što se njega tiče.”

P.

„Ovo nisu tipovi o kojima ja govorim. Ovi su više kao životinje, navali se i svali i to je cela priča. Drži ga bliže kraju i nemoj da uvlačiš kao da je obična pljuga. Gledaj da ga zadržiš i pustiš da ga usisaš. To je moje, ja je uzgajam, cela jedna soba mi je prekrivena majlar folijom i svetlima, draga, ne bi verovala za koje pare to ide ovde. Ti tipovi su jednostavno životinje, čak nisu ni deo te vrste igre o kojoj pričamo. Nisu, jer ti o kojima mi pričamo su ti klasična sekundarna vrsta tipova; to je tip koji misli da je Veliki Ljubavnik. I jako je važno tim tipovima da vide sebe kao Velike. To im zaokupljuje najveći deo vremena, razmišljanje kako su Veliki i kako znaju da je zadovolje. Ti takvi su ti osećajni muškarci ulagivačkog tipa. E sad, oni će izgledati potpuno suprotno od belog šljama kog čak i boli dupe. To je to, ali polako. Ali nemoj sad da pomisliš da su ti tipovi stvarno bolji od onih što su obične svinje. To što sebe smatraju Velikim Ljubavnikom ne znači da ih nešto više boli dupe za nju nego što boli svinje, i u dubini duše, oni ti nisu nimalo manje sebični u krevetu. Samo što se ta vrsta tipova pali u krevetu na vlastitu pomisao da on kao Veliki Ljubavnik može skoro da izludi mladu damu u krevetu. Njima je bitno ženino zadovoljstvo i pružanje zadovoljstva njoj. To je ceo trip te vrste tipova.”

P.

„O pa kao, o, recimo kad joj se spusti dole na ribu i ostane satima, kad odlaže svršavanje da bi mogli da izdrže nekoliko sati, kad zna G-tačku i Položaj Ekstaze i slično. Kad trči u Barnes&Noub1 da nabavi najnovije ženske knjige o seksualnosti da bi mogli da ažuriraju svoje znanje o novotarijama. Pretpostavljam sad kad te pogledam da si već naletala jednom ili dva puta na ulagivača, s njegovim feromonskim losionom posle brijanja i uljem od jagode i masažom šaka i držanjem i dodirivanjem, koji zna za ušnu resu i koje crvenilo znači šta i aureolu i unutrašnjost kolena i onu novu, malu

ultrasenzitivnu tačku koju kažu da su našli odmah iza G-tačke, ta vrsta tipova zna sve te stvari i možeš biti sto posto sigurna da će on *tebi* dati do znanja da zna kako da – ovamo, daj ovamo. Pokazaću ti. E znači, draga, možeš se kladiti da ta vrsta tipova želi da zna da li je ona svršila i koliko puta i da li joj je bilo najbolje ikad – i slično. Vidiš ovo? Kad izbacuješ dim, trebalo bi da ne možeš čak ni da vidiš ništa kroz njega. To znači da si ga povukla do kraja. Zar nisi rekla da si već probala. Nije ti ovo neka obična kašljura iz kanala. Taj tip kao da udara rečku na pištolju svaki put kad je naterala da ona svrši. Tako on razmišlja o tome. Predobra je, majku mu, da bi je izbacivala na pola puta, kao da imaš porše i voziš ga samo u crkvu. Ne, taj udara rečke, taj tip. To je možda dobar način da ih uporediš. Ta dva tipa. Svinja će ti udariti rečku za svaku koju povali, to su njihove rečke, boli njih briga. Ali ta vrsta tipova, takozvani Veliki Ljubavnik, udara rečku svaki put kad neka svrši. Ali obojica svakako samo udaraju rečke. Zapravo su obojica u suštini ista vrsta tipova. Trip im je različit, ali je svejedno samo njihov trip, u krevetu, i mlada dama će u dubini duše osetiti da je svakako iskorišćavaju. To jest, ako ta dama ima uopšte mozga, što je neka druga priča. A sad, draga, kad izgori još malo, uzmi ga i nemoj da ga zgaziš kao da je obična pljuga. Lizni prst i nežno njime udari po kraju i ugasi ga i onda ostavi, imam nešto u čemu ih držim. Ja ti imam nešto donekle posebno, ali najčešće se koriste one kutijice za filmove iz foto-radnji, eto što ih niko nikad ne baca. Vidi hoćeš ikad videti neku kutijicu za filmove negde u smeću.”

P.

„Ne, ali evo ti klasičan simptom po kom ćeš prepoznati jednog od tih Velikih Ljubavnika, kad provedu beskonačno mnogo vremena u krevetu dole na daminoj ribici i nateraju je da svrši sedamnaest puta uzastopno i slično, posle samo gledaj ako bude prilike u Božjoj bašti, kako će pustiti da se *ona* okrene i spusti se do *njegovog* dragog malog miška. Kako će reći: O ne, dušo, pusti mene hoćeš ja bi' da vidim tebe kako opet svršavaš o dušo o samo lezi i pusti mene i moju ljubavnu magiju i tako slično tome. Ili će znati neke govornarije tipa svih specijalnih masaža i dubinski joj izmasirati tkivo trljanjem leđa ili će izvući specijalno ulje od kasne sremze i masirati joj stopala i šake – za šta ću ti, draga, priznati da, ako ti nikad niko nije kvalitetno izmasirao šake, onda ne znaš šta je život, veruj mi – ali hoće li on pustiti mladu damu da mu se oduži i samo ga jednom protrlja po leđima? Ma kakvi, neće. Jer ceo trip te vrste tipova jeste da *on* mora biti taj koji pruža zadovoljstvo izvol'te hvala gospođo. Vidiš, drugačija je, poklopac se zavrće i ima vakuum-gumicu da ti se ne usmrđi džep, bazde ti brabonjčići, a onda ide u ovo ispod jezička tu i može kao biti bilo šta. Jer po tome ti je ulagivačka vrsta glupa. Zbog toga ja prezirem te tipove što idu unaokolo i misle da su poklon od Boga ženskom rodu. Jer je ovaj što je beli šljam bar dopola iskren, on bi da je povali i onda da se svali s nje i to je cela priča. Dok ti ali običan ulagivač misli kako je sav osećajan i da zna kao da zadovolji damu samo zato što zna klitoralnu sukciju i šijacu, i kad ih gledaš u krevetu kao da

gledaš one neke glupave morone od mehaničara u belim mantilima kako rade na nekom poršeu sve bitni od stručnosti i slično. Oni misle da su Veliki Ljubavnici. Oni misle da su velikodušni u krevetu. Ne, ali kvaka je u tome da su *sebični* kad je u pitanju velikodušnost. Ništa nisu bolji od svinje, samo se više pretvaraju. Sad ćeš biti žedna, sad ćeš hteti evijan. Ovo sranje će ti opasno osušiti usta. Ja nosim sa sobom ove flašice evijana ovde u ovom delu unutra, vidiš? Specijalno napravljene. Hajde uzmi jedan, sigurno ćeš hteti. Hajde.”

P.

„Draga, nema problema, zadrži, htećeš još za pola minuta. Zakleo bi' se da si rekla da si ovo već probala. Nadam se da sad ne kvarim mormonku iz Jute, je li? Majlar folija je bolja od obične, reflektuje više svetlosti, pa sve ide direktno na biljku. Sad postoji specijalno seme gde biljka ne bude viša od ove ovde, ali je smrtonosna, ta ubija. Atlanta je pogotovo puna takvih tipova. Oni ne razumeju da je njihova vrsta uvek veći smor za neku damu koja ima imalo mozga nego navali-svali svinja. Jer kako bi se tebi dopalo da samo ležiš i da se na tebi radi kao na poršeu i da nikad ne dobiješ priliku da osetiš da si *ti* velikodušna i seksi i dobra u krevetu i takođe Velika Ljubavnica? Ha? Ha? Tu su ti ulagivači uvek donji. Oni bi da budu jedini Veliki Ljubavnici u krevetu. Zaborave da i dama ima osećanja. Ko želi samo da leži i oseća se nevelikodušno i pohlepno dok se neki japi s poršeuom razbacuje tantričkim oblacima i kišnim polulotosima na tebi i u glavi udara recke koliko si puta svršila? Ako je malo promućkaš unutra, usta će ti duže biti vlažna, evijan je dobar za to, koga je briga je li moronska japi voda ako je dobra, kapiraš? Šta moraš da pratiš – kad ti se tip spusti dole ako ti drži jednu ruku na donjem delu stomaka da bi stvarno bio siguran da li svršavaš, e onda ćeš znati. Hoće da je siguran. Ta pizda nije Ljubavnik, samo folira. Boli ga dupe za tebe. Hoćeš moje mišljenje? Znaš kako možeš biti stvarno Veliki ako hoćeš da je zadovoljiš, to nijedan u hiljadu tipova nije provalio.”

P...

„Je li?”

P.

„Tajna je u tome da moraš i da pružiš mladoj dami zadovoljstvo i da možeš da ga primiš, s jednakom veštinom u oba slučaja i s jednakim zadovoljstvom. Ili bar moraš da navedeš *nju* da to pomisli. Ne zaboravi da se radi o *njoj*. Samo napred, poliži joj ribicu dok ne počne da moli, naravno, samo napred, ali pusti i *nju* da uzme tvog miška, i čak i ako nije vrhunska u tome, pa neka, navedi je da pomisli da jeste. I ako ona kao misli da je masiranje leđa isto što i oni kratki, bezvezni udarci po kičmi, pa neka, pusti je, i ponašaj se kao da nisi imao pojma da postoji neki takav karate udarac. To je ako tip hoće da bude pravi Veliki Ljubavnik i da razmišlja o *njoj* jedan prokleti sekund.”

P.

„Nemam kod sebe, draga, ne. Mislim obično imam, ali sve sam ih već pojeo bojim se. Pravi neuspeh tih Velikih tipova u pokušaju jeste to što misle da je dama, kad je o tome reč, glupa. Kao sve što jedna dama hoće jeste da leži i svršava. Prava tajna je: pretpostavi da ona oseća isto. Da ona hoće da vidi sebe kao Veliku Ljubavnicu koja može da obori na dupe muškarca u krevetu. Pusti je. Stavi sebe jednom u životu u drugi plan, majku mu. Ulagivači misle da imaju damu ako je obore na dupe. Kako seru.“

P.

„Ali nećeš hteti samo jedan, ipak, draga, veruj. Ima neki mali market tu blizu ako – opa, pazi...“

P.

„Ne, nastaviš i pustiš je da misli da ona obara *tebe* na dupe. To one zapravo hoće. Onda je stvarno i zaista imaš, ako ona misli da je nikad nećeš zaboraviti. Nikad više. Pratiš?“

K.R. #36 05-97

ANEKS GRADSKOG CENTRA ZA POMOĆ, SAVETE I USLUGE ŽRTVAMA PORODIČNOG NASILJA
AURORA, ILLINOIS

„Pa sam odlučio da mi treba pomoć. Shvatio sam činjenicu da pravi problem nema nikakve veze s njom. Video sam da će ona zauvek igrati ulogu žrtve mog zlikovca. Nisam imao snage da je promenim. Ona nije bila deo problema kojim sam ja mogao da se, znate, pozabavim. Pa sam doneo odluku. Da nađem *sebi* pomoć. Sad znam da je to bilo najbolje što sam ikad uradio, i najteže. Nije bilo lako, ali moje samopoštovanje je sad mnogo veće. Zaustavio sam tu spiralu sramote. Naučio sam šta je opraštanje. Ja *volim* sebe.“

P.

„Ko?“

JOŠ JEDAN PRIMER POROZNOSTI IZVESNIH GRANICA (XI)

Kao i u svim onim drugim snovima, s nekim sam koga znam, ali ne znam kako ga znam i odjednom mi ta osoba stavlja do znanja da sam slep. Baš kao doslovno slep, obnevideo, itd. Ili inače iz prisustva te osobe ja odjednom shvatam da sam slep. Onda se desi, kad to shvatim, da se rastužim. Neverovatno se rastužim što sam slep. Ta osoba nekako zna koliko sam tužan i upozorava me da ću nekako povrediti oči ako zaplačem i time čak pogoršati slepilo, ali ne mogu da se suzdržim. Sednem i počnem baš žestoko da plačem. Probudim se uplakan u krevetu i plačem toliko da zapravo ne mogu ni da vidim ništa niti bilošta da razaberem niti bilo šta. Od toga mi se još više plače. Moja devojka je zabrinuta i budi se i pita šta je bilo i potreban je minut ili duže pre nego što uspem da se saberem dovoljno da bih shvatio da sanjam i da sam budan i da nisam stvarno slep i da plačem bez razloga i da onda ispričam san svojoj devojci i da čujem šta ona ima da kaže. Onda sam ceo dan na poslu neverovatno svestan vida i očiju i koliko je dobro kad možeš da vidiš boje i lica ljudi i da tačno znaš gde si, i kako je sve to krhko, taj mehanizam ljudskog oka i sposobnost vida, kako se lako može izgubiti, kako stalno viđam slepe s onim štapovima i čudnim izrazima lica i stalno baš razmišljam o njima, kako je zanimljivo provesti koji sekund posmatrajući ih bez pomisli da su ikad išta imali sa mnom ili mojim očima, i kako je zapravo samo srećna podudarnost što ja mogu da vidim umesto da sam jedan od tih slepaca koje viđam u metrou. I po ceo dan na poslu kad god me to uhvati opet mi suze udare na oči, samo što ne zaplačem, i samo se suzdržavam da ne zaplačem zato što su pregradne ploče radnih odeljaka niske i svi mogu da me vide pa bi se zabrinuli, ceo dan posle sna je takav, a to je đavolski teško, moja devojka bi rekla emocionalno iscrpljujuće, i ranije završim i odem kući i toliko sam umoran i toliko mi se spava da jedva držim oči otvorene, i kad dođem kući odmah idem da se zavučem u krevet u otprilike 4.00 popodne i manje-više se obeznanim.

DEPRESIVNA OSOBA

Depresivna osoba je trpela stravičan i stalan emocionalni bol, a nemogućnost da podeli ili artikuliše taj bol bila je sama po sebi sastavni deo bola i faktor doprinosa njegovom suštinskom užasu.

Izgubivši nadu, potom, da će opisati emocionalni bol ili predočiti njegove sveobuhvatnosti ljudima oko sebe, depresivna osoba je umesto toga opisala okolnosti, i prošle i trenutne, koje su se nekako odnosile na bol, na njegovu etiologiju i uzrok, u nadi da će uspeti makar drugima da predoči nešto od konteksta tog bola, njegovih – takoreći – oblika i teksture. Roditelji depresivne osobe, na primer, koji su se razveli kad je ona bila dete, koristili su je kao piona u bolesnim igrama koje su igrali. Depresivnoj osobi je, kao detetu, bilo potrebno ortodontsko lečenje, a oba supružnika tvrdila su – ne bez nekog razloga, s obzirom na medičijevske pravne nedorečenosti sporazuma o razvodu, uvek je dodavala depresivna osoba kad je opisivala bolnu bitku svojih roditelja oko troškova njenog ortodontskog lečenja – da je onaj drugi dužan da plati za isto. I pakosni se bes oba roditelja zbog beznačajnog, sebičnog odbijanja onog drugog da plati iskaljivao na ćerki, koja je iznova od oba roditelja morala da sluša kako je onaj drugi bezosećajan i sebičan. Oba roditelja su bila imućna i oba su nasamo predočavala depresivnoj osobi da su on/ona, naravno, ako bude stani-pani, voljni da plate za sve troškove ortodontskog lečenja koji budu potrebni depresivnoj osobi i mnogo više, i da to, u suštini, nije bilo pitanje novca ili denticije već „principa”. I depresivna osoba je uvek gledala, kad bi kao odrasla pokušavala da opiše prijateljici od poverenja okolnosti trvenja oko troškova njenog ortodontskog lečenja i emocionalni bol kao nasleđe tog trvenja, da prizna da je svakako uistinu moglo da deluje oboma roditeljima, zapravo, da je ono upravo to (tj., stvar „principa”), premda nažalost ne „principa” koji je uzimao u obzir potrebe njihove ćerke ili njena osećanja povodom primanja emocionalne poruke da je ubiranje beznačajnih poena između sebe roditeljima važnije od njenog maksilofacijalnog zdravlja i stoga je predstavljalo, ako se razmotri iz određene perspektive, jedan vid roditeljskog zapostavljanja ili odricanja ili čak otvoreno zlostavljanje, zlostavljanje jasno u vezi – ovde je depresivna osoba gotovo uvek dodavala da se njena terapeutkinja slagala s tom ocenom – s nedokučivim, hroničnim očajem karakterističnim za odrasle osobe od kojeg je svakodnevno patila i koji ju je, kako je osećala, držao u beznadežnoj klopci. To je bio samo jedan primer. Depresivna osoba je u proseku upućivala četiri umetnuta izvinjenja svaki put kad bi prijateljicama koje su joj pružale podršku preko telefona pričala o tom

tipu bolnih i štetnih okolnosti iz prošlosti, te dodavala svojevrсну preambulu u kojoj je pokušavala da opiše koliko su bolni i strašni bili osećaj nesposobnosti artikulacije samog neizmernog bola usled hronične depresije i prinuđenost da se pribegne prepričavanju primera koji su verovatno zvučali, uvek je gledala da se složi, turobno ili samosažaljivo ili kao neki od onih ljudi koji su narcistički obuzeti svojim „bolnim detinjstvima“ i „bolnim životima“, pa se naslađuju teškoćama i uporno žele da ih prepričavaju u zamorno dugim verzijama prijateljima koji pokušavaju da im pruže podršku ili pažnju, te im dosađuju i odbijaju ih od sebe.

Broj prijateljica kojima se depresivna osoba obratila za podršku i pokušala da se otvori i s kojima je probala da podeli makar kontekstualno obličje svoje neprestane duševne agonije i osećanja usamljenosti iznosio je otprilike šest i bio je podložan određenom stepenu rotacije. Terapeutkinja depresivne osobe – koja je imala i najvišu akademsku titulu i titulu lekara i koja je bila samoproklamovana zagovornica terapijske škole što je naglašavala negovanje i redovnu upotrebu grupe prijatelja spremnih da pruže podršku na putu ka ozdravljenju bilo koje endogeno depresivne odrasle osobe – nazivala je te prijateljice Sistemom podrške depresivne osobe. Otprilike šest rotirajućih članova tog Sistema podrške uglavnom su bile ili nekadašnje poznanice iz detinjstva depresivne osobe ili devojke s kojima je bila cimerka u različitim fazama svog obrazovanja, pažljive i relativno očuvane žene koje su sad živele u najrazličitijim gradovima i koje depresivna osoba često nije bila videla uživo godinama, i kojima je često uveče upućivala pozive, međugradske, zarad poveravanja i podrške i tek nekoliko dobro probranih reči koje bi joj pomogle da iz realistične perspektive sagleda očaj tog dana i da se usredsredi i prikupi snagu kako bi se izborila s emocionalnom agonijom narednog dana, i s kojima bi, kad je telefonirala, depresivna osoba uvek započinjala razgovor izvinjavanjem ukoliko ih zamara ili im je dosadna ili puna samosažaljenja ili odbojna ili ih odvlači od njihovih aktivnih, dinamičnih, pretežno bezbolnih života u dalekim gradovima.

Depresivna osoba je takođe gledala, kad se obraćala članicama Sistema podrške, da nikad ne navodi okolnosti poput beskrajne borbe roditelja oko njenog ortodontskog lečenja kao *razlog* za njenu neprestanu depresiju u odraslom dobu. „Svaljivanje krivice“ bilo je prelako, govorila je; bilo je patetično i gnusno; a sem toga, već joj je bilo dovoljno „svaljivanja krivice“ samo od slušanja svojih jebelih roditelja svih tih godina, beskrajnog prebacivanja i optuživanja koje su njih dvoje razmenili preko nje, kroz nju, iskoristivši osećanja i potrebe same depresivne osobe (tj., depresivne osobe kao deteta) kao municiju, kao da su njena neosporiva osećanja i potrebe bili ništa više do bojno polje ili teatar konflikta, oružje za koje su roditelji imali osećaj da mogu da iskoriste jedno protiv drugog. Njih dvoje su iskazali mnogo više zanimanja i strasti i emocionalne pristupačnosti u međusobnoj mržnji nego što ih je ijedno pokazalo prema samoj

depresivnoj osobi, kao detetu, priznavala je depresivna osoba da još uvek, ponekad, ima osećaj.

Terapeutkinja depresivne osobe, čija je škola terapije odbacivala transforni odnos kao terapeutsko sredstvo i time se svesno klonila konfrontacije i rečenica tipa „trebalo bi“ i svih normativnih, presuđujućih teorija zasnovanih na „autoritetu“, davši prednost vrednosno neutralnijem biološko-iskustvenom modelu i kreativnoj upotrebi analogije i narativa (koji je obuhvatao, ali ne nužno i propisivao, upotrebu rukavica-lutki, polistirenske rekvizite i igračke, stavljanje u realne situacije, žive skulpture, imitiranje, dramsku terapiju i, u odgovarajućim slučajevima, cele pomno iscenirane Rekonstrukcije detinjstva spremne za snimanje), koristila je sledeće lekove u pokušaju da pomogne depresivnoj osobi da nađe neko olakšanje od akutne, afektivne nelagode i pogura nju (tj., depresivnu osobu) na put ka uživanju u nekom prividu života normalne odrasle osobe: paksil, zoloft, prozak, tofranil, velbutrin, elavil, metrazol u kombinaciji s unilaterlnim ECT-om (tokom dve nedelje dobrovoljnogboravka pacijenta u bolnici zarad lečenja u regionalnoj Klinici za afektivni poremećaj), parnat i s litijumskim solima i bez njih, nardil i sa zanaksom i bez njega. Nijedan nije značajno ublažio bol i osećanja emocionalne izolovanosti koja su pretvarala svaki božji sat depresivne osobe u neopisivi pakao od života, a mnogi od tih lekova i sami su imali propratne efekte koji su depresivnoj osobi bili nepodnošljivi. Depresivna osoba je trenutno uzimala samo veoma male dnevne doze prozaka, zbog simptoma poremećaja pažnje, i ativan, blago sredstvo za smirenje koje ne izaziva zavisnost, za napade panike od kojih su sati na njenom toksično disfunkcionalnom radnom mestu bez ikakve podrške postajali pravi pakao. Njena terapeutkinja je nežno, ali uporno delila s depresivnom osobom svoje (tj., terapeutkinjino) uverenje da je najbolji mogući lek za endogenu depresiju depresivne osobe bilo održavanje i redovna upotreba Sistema podrške za koji je ona (tj., depresivna osoba) imala osećaj da može da mu se obrati kako bi se poverila i oslonila na безусловnu brigu i podršku. Tačan sastav tog Sistema podrške i njegovih jedne ili dve „ključne“ članice od najvećeg značaja i poverenja prolazio je s vremenom kroz određene izmene i rotacije, što je depresivna osoba, kako ju je terapeutkinja ohrabivala, trebalo da sagleda kao nešto savršeno normalno i u redu budući da je samo izlaganjem rizicima i otkrivanjem ranjivosti potrebnih da bi se produbile veze od poverenja depresivna osoba mogla da uvidi čija prijateljstva mogu da podmire njene potrebe i u kojoj meri.

Depresivna osoba je imala osećaj da veruje terapeutkinji i zajedno s njom trudila se da bude potpuno otvorena i iskrena prema njoj koliko god je to mogla. Priznala je terapeutkinji da je uvek izuzetno vodila računa da sa svima izdaleka koje je noću zvala podeli uverenje da bi bilo otužno i patetično za njen neprestani, neopisivi bol odrasle osobe kriviti traumatični razvod roditelja ili činjenicu da su je (tj., depresivnu osobu) oni cinično iskorišćavali dok su se licemerno pretvarali da je oboma više stalo do nje od onog

drugog. Njeni roditelji su, najzad – kako je terapeutkinja pomogla depresivnoj osobi da uvidi – dali sve od sebe koliko su to mogli u pogledu emocionalnih resursa koje su imali u to vreme. A ona je, najzad, napominjala je uvek depresivna osoba, uz tih smeh, na kraju dobila ortodontski tretman koji joj je bio potreban. Nekadašnje poznanice i cimerke koje su sačinjavale Sistem podrške često su govorile depresivnoj osobi da bi volele kad bi ona mogla biti malo manje stroga prema sebi, na šta je depresivna osoba često reagovala nesvesnim i iznenadnim plačom i govorila im da i ona sama zna da je ona ona vrsta naporene osobe koja je svima nažalost poznata i koja zove u nezgodno vreme i neprestano priča o sebi i s kojom je često potrebno napraviti nekoliko sve neprijatnijih pokušaja da bi se prekinula veza. Depresivna osoba govorila je da je suviše stravično svesna činjenice kakav neveseo teret predstavlja za svoje prijateljice i uvek je tokom međugradskih poziva gledala da izrazi neizmernu zahvalnost koju je osećala zato što ima neku prijateljicu koju može nazvati i poveriti joj se i od koje može dobiti utehu i podršku, ma koliko nakratko, pre nego što prohtevi prijateljičinog punog, veselog i aktivnog života preuzmu razumljiv primat i nateraju je (tj., prijateljicu) da prekine vezu.

Nepodnošljiva osećanja sramote i niže vrednosti koja je depresivna osoba proživljavala u vezi s pozivanjem članica Sistema podrške koje su joj kasno noću pružale podršku u drugim gradovima i sa činjenicom da ih je opterećivala nezgrapnim pokušajima da artikuliše bar sveukupan kontekst svoje emocionalne agonije bila su problem na kojem su depresivna osoba i njena terapeutkinja u tom trenutku mnogo radile u zajedničkim trenucima. Depresivna osoba je priznavala da je ona, kad bi joj bilo koja prijateljica puna empatije kojoj se poveravala najzad priznala da se ona (tj., prijateljica) zaista izvinjava, ali da nema druge i da stvarno *mora* da spusti slušalicu i kad bi najzad odvojila žudne prste depresivne osobe sa suvratka svojih pantalona i spustila slušalicu i vratila se svom ispunjenom, dinamičnom životu u dalekom gradu, gotovo uvek ostajala da sedi i sluša tupo pčelinje zujanje tona za biranje i imala osećaj da je još usamljenija, manje vredna i dostojnija prezira nego što je bila pre poziva. Ta osećanja toksične sramote usled obraćanja drugima zarad zajedništva i podrške predstavljala su probleme u vezi s kojima je terapeutkinja ohrabrivala depresivnu osobu da pokuša da se njima pozabavi i promisli ih kako bi se mogli detaljno obraditi. Depresivna osoba je priznala terapeutkinji da kad god bi se ona (tj., depresivna osoba) obratila nekoj članici svog Sistema podrške, gotovo uvek bi sebi predočila sliku lica te prijateljice, na telefonu, zamišljajući složen izraz dosade i sažaljenja i gađenja i apstraktne krivice, i gotovo uvek je umišljala da bi ona (tj., depresivna osoba) mogla otkriti, iz prijateljičinih sve dužih perioda tišine i/ili zamornih ponavljanja ohrabrujućih klišea, dosadu i frustraciju koju ljudi uvek osećaju kad se neko zalepi za njih i predstavlja im teret. Priznala je da je mogla suviše dobro da zamisli svaku prijateljicu kako se sad štreca kad joj telefon zazvoni kasno noću ili kako tokom razgovora nestrpljivo gleda na sat ili nečujnim

gestovima i izrazima lica saopštava svima drugima u prostoriji s njom (tj., drugim ljudima u sobi s „prijateljicom“) da je bespomoćno zarobljena, a ti nemi gestovi i izrazi postaju sve prenaplašeniji i očajniji dok depresivna osoba priča li priča. Najuočljivija nesvesna lična navika ili tik terapeutkinje depresivne osobe podrazumevala je sastavljanje vrhova svih prstiju u krilu dok je pomno slušala depresivnu osobu i nehajno nameštala prste tako da njene spojene šake formiraju različite zatvorene oblike – npr., kocku, sferu, piramidu, pravi valjak – a onda bi ih naizgled proučavala i razmatrala. Depresivna osoba nije volela tu naviku iako bi ona prva priznala da je razlog tome najpre bilo to što su joj terapeutkinjini prsti i nokti odvlačili pažnju i terali je da ih poredi sa svojim.

Depresivna osoba se poveravala i terapeutkinji i svom Sistemu podrške da je mogla da se seti, suviše jasno, kako je, u svom trećem internatu, jednom posmatrala cimerku kako telefonom u njihovoj sobi razgovara s nekim nepoznatim momkom dok ona (tj., cimerka) pravi face i gestikulira da dočara gađenje i dosadu izazvane tim pozivom, da bi ta samouverena, popularna i zgodna cimerka najzad odglumila preteranom pantomimom depresivnoj osobi kako neko kuca na vrata, nastavljajući s tom pantomimom s očajničkim izrazom na licu sve dok depresivna osoba nije razumela da bi ona trebalo da otvori vrata sobe i izađe napolje i glasno pokuca na otvorena vrata kako bi dala cimerki opravdanje da prekine vezu. Dok je išla u školu, depresivna osoba nikad nije pričala o telefonskom pozivom tog momka i prevarantskoj pantomimi upravo s tom cimerkom – cimerkom s kojom se depresivna osoba uopšte nije našla niti povezala i koju je prezirala tako ogorčeno i sramno da je depresivna osoba prezirala i samu sebe i nije ni pokušala da ostane u kontaktu s njom nakon svršetka tog beskrajnog drugog polugodišta druge godine – ali ona je (tj., depresivna osoba je) podelila svoju bolnu uspomenu na taj događaj s mnogim prijateljicama iz Sistema podrške, a takođe je i podelila kako je imala osećaj da bi bilo neizmerno užasno i patetično biti taj bezimni, nepoznati momak na drugom kraju žice, momak koji je iz najbolje namere pokušao da se izloži emocionalnom riziku, obrati se i pokuša da se poveže sa cimerkom od poverenja, nesvestan da nije dobrodošao teret, patetično nesvestan dosade i prezira izraženih nečujnom pantomimom na drugom kraju žice, i koliko se depresivna osoba gotovo više od svega plašila da ne bude u položaju da bude ta zbog koje bi morala nečujno da zamoliš nekog drugog u sobi da ti pomogne da smišliš opravdanje da prekineš vezu. Depresivna osoba će stoga uvek preklinjati svaku prijateljicu kojoj je telefonirala da joj istog *trenutka* kaže kad joj (tj., prijateljici) postane dosadno ili se iznervira ili joj se smuča ili oseti da ima nešto mnogo važnije ili zanimljivije da uradi, da moli za ime boga da bude potpuno otvorena i iskrena i da ne ostane na vezi s depresivnom osobom nijedan trenutak duže nego što bi joj (tj., prijateljici) bilo drago da provede. Depresivna osoba je savršeno dobro znala, naravno, uveravala je terapeutkinju, koliko je patetično ta potreba za razuveravanjem mogla da

izgleda nekome, koliko bi sve to vrlo moguće moglo biti shvaćeno ne kao otvoren poziv da se prekine telefonska veza, već zapravo kao privlačenje pažnje i samosažaljivo, prezira dostojno manipulativno preklinjanje prijateljice da *ne* prekida vezu, da *nikad* ne prekida vezu. Terapeutkinja⁴ je bila marljiva, kad god bi depresivna osoba podelila svoju zabrinutost o tome kako neka izjava ili čin mogu da „liče” ili „izgledaju”, u pogledu podrške depresivnoj osobi da promisli kako se oseća povodom uverenja o tome kako ona drugima „deluje” ili „izgleda”.

Osećala je poniženje; depresivna osoba se osećala poniženo. Govorila je da se osećala poniženo kad je zvala prijateljice iz detinjstva u drugim gradovima kasno noću kad su one očigledno imale i drugog posla i živote da žive i budu deo dinamičnih, zdravih, pažljivih, bliskih, brižnih veza s partnerima; bilo joj je ponižavajuće i patetično da se neprestano izvinjava zato što nekome dosađuje ili da ima osećaj da im se mora beskrajno zahvaljivati samo zato što su joj one prijateljice. Roditelji depresivne osobe najzad su podelili troškove ortodontskog lečenja; njihovi advokati su najzad unajmili profesionalnog arbitratora da bi postigli kompromis. Arbitraža je takođe bila nužna da se pregovorima utvrde rasporedi plaćanja internata i letnjih kampova kao što je Život uz zdravu hranu i časovi oboe i automobil i osiguranje u slučaju sudara za depresivnu osobu, kao i za kozmetički zahvat potreban da bi se korigovala deformacija anteriorne strane kičme i alarne hrskavice u nosu depresivne osobe zbog koje je ona imala nekako nepodnošljivo upadljiv spljošten i izdignut nos nalik na njušku zbog kojeg je, zajedno sa spoljašnjom ortodontskom protezom koju je morala da nosi dvadeset dva časa dnevno, imala osećaj da je pogled na samu sebe u ogledalima stana u internatu više nego što bi ijedna osoba uopšte mogla da podnese. A opet takođe, u godini kad se ponovo oženio, otac depresivne osobe – bilo u znak retke, neosporne brige ili *coup de grâce*-a za koji je majka depresivne osobe rekla da je osmišljen kako bi upotpunio njeno osećanje poniženosti i beznačajnosti – platio je *in toto* časove jahanja, jahačke pantalone i nečuveno skupe čizme koje su depresivnoj osobi bile potrebne da bi dobila pristupnicu Jahačkom klubu svog pretposlednjeg internata, čijih su nekoliko članica bile jedine devojke u baš tom internatu s kojima je depresivna osoba imala osećaj, priznala je ona ocu preko telefona u suzama kasno jedne zaista stravične noći, da je bar unekoliko prihvaćena i da one imaju bar malo empatije i samilosti prema njoj i s kojima depresivna osoba nije imala toliki osećaj da ima njušku i proteze posred lica i da tu ne pripada i da je odbacuju i da je osećala kako je čak i izlazak iz sobe na večeru u menzi bio svakodnevni čin neizmerne lične hrabrosti.

Profesionalni arbitrator oko kojeg su se konačno složili advokati roditelja da bi postigli kompromise u pogledu troškova podmirivanja dečjih potreba depresivne osobe bio je izuzetno uvaženi specijalista za rešavanje konflikata po imenu Volter D. („Volt”) Delasandro mlađi. Kao dete, depresivna osoba nikad nije srela niti videla Voltera D.

(„Volta“) Delasandra mlađeg, iako su joj pokazivali njegovu vizit-kartu – sve sa pozivom na neformalnost u zagradi – a njegovo ime je pred njim pominjano u bezbroj prilika tokom detinjstva, zajedno sa činjenicom da je on svoje usluge naplaćivao neverovatnih 130 dolara po satu plus troškovi. Uprkos snažnom osećanju suzdržanosti kod depresivne osobe – koja je vrlo dobro znala koliko je to moglo zvučati kao „svaljivanje krivice“ – terapeutkinja ju je snažno podržavala da preduzme rizik i podeli sa članicama svog Sistema podrške jedan važan emocionalni pomak koji je ona (tj., depresivna osoba) napravila tokom Vikenda iskustvene terapije s fokusom na Unutrašnje Dete, za učešće na kom je dobila podršku od terapeutkinje, da preduzme taj rizik i da se otvorenog uma preda iskustvu istog. U Sobi za terapiju dramom u malim grupama V.I.T.F.U.D.-a, ostali članovi njene male grupe igrali su uloge roditelja depresivne osobe i njihovih izabраниh polovina i zastupnika i mnoštva drugih emocionalno toksičnih osoba iz detinjstva depresivne osobe, te su, u ključnoj fazi vežbe u okviru terapije dramom, polako okružili depresivnu osobu, prilazeći joj i lagano je pritiskajući svi zajedno tako da ona ništa nije mogla da izbegne ili zaobiđe ili umanji, te je (tj., ta mala grupa je) dramatično izdeklamovala prethodno napisane redove osmišljene da prizovu i probude blokiranu traumu, koja je gotovo smesta kod depresivne osobe podstakla bujicu mučnih emocionalnih sećanja i davno potisnutu traumu i proizvela pojavu Unutrašnjeg Deteta i katarzičnu srdžbu u kojoj je depresivna osoba neprestano udarala u hrpu jastuka od velura palicom od polistirenske pene i izvikivala opscenosti i ponovo proživljavala dugo suzbijane i upaljene emocionalne rane, od kojih je jedna⁵ bila dubok rudimentaran bes zbog činjenice da je Volter D. („Volt“) Delasandro mlađi uspevao da naplati njenim roditeljima 130 dolara po satu plus troškovi zato što se našao između njih i igrao ulogu posrednika i apsorbovao sranja od obe strane, dok je ona (tj., depresivna osoba, kao dete) morala da pruža suštinski iste usluge koprofagije manje-više svakodnevno samo *besplatno, zabadava*, usluge na koje je bilo ne samo krajnje nepošteno i neprikladno prinuditi emocionalno senzitivno dete da ih obavlja, već i u vezi s kojima su njeni roditelji napravili zaokret i pokušali da prinude *nju*, depresivnu osobu *lično*, kao *dete*, da oseti *krivicu* zbog neverovatne cene usluga stručnjaka za rešavanje konflikata Voltera D. Delasandra mlađeg, kao da je *ona* bila kriva za višestruku gnjavažu oko Voltera D. Delasandra mlađeg i njegovu cenu i to što su one posledica brige oko *njene* njuškolike, krivozube malenkosti umesto što im je razlog bila krajnja jebena *bolesna* nesposobnost njenih jebenih roditelja da komuniciraju i iskreno podele i reše vlastite bolesne disfunkcionalne međusobne probleme. Ta vežba i katarzični bes omogućili su depresivnoj osobi da dotakne neke zaista suštinske probleme ozlojeđenosti, rekao je vođa male grupe na Vikendu iskustvene terapije s fokusom na Unutrašnje Dete, i mogli su da predstavljaju pravu prekretnicu na putu ka ozdravljenju depresivne osobe, da posle besa i mlaćenja jastuka od velura depresivna osoba nije ostala tako emocionalno

rastrojena i isceđena i traumatizovana i posramljena da je osetila kako nema izbora nego da iste noći odleti kući i propusti ostatak V.I.T.F.U.D.-a i obradu svih ispoljenih osećanja i problema u okviru male grupe.

Konačni kompromis koji su depresivna osoba i njena terapeutkinja zajedno postigle dok su obrađivale iskopanu mržnju i proisteklu grižu savesti i sramotu usled nečeg što je vrlo lako moglo da deluje kao još jedno samosažaljivo „svaljivanje krivice” koje je ispratilo iskustvo depresivne osobe na tom Vikendu bio je da će depresivna osoba preuzeti emocionalni rizik i obratiti se svom Sistemu podrške i podeliti osećanja i zaključke iz tog iskustva s njim, ali samo sa dve-tri elitne, „ključne” članice za koje je depresivna osoba trenutno imala osećaj da joj se uvek nađu na usluzi uz podršku i najveću empatiju i najmanje predrasuda. Najvažniji uslov kompromisa bio je da će depresivna osoba smeti da im otkrije svoje oklevanje povodom poveravanja oko te ozlojeđenosti i tih zaključaka i da ih obavesti da je svesna koliko bi patetično i optuživački oni (tj., ozlojeđenost i zaključci) mogli da zvuče, i da otkrije da deli s njima taj potencijalno patetičan „napredak” samo zbog terapeutkinjinog čvrstog i izričitog predloga. Da bi potvrdila taj uslov, terapeutkinja se usprotivila jedino predloženoj upotrebi reči „patetičan” u toku poveravanja depresivne osobe Sistemu podrške. Terapeutkinja je rekla da smatra da bi mogla podržati upotrebu reči „ranjiv” kod depresivne osobe daleko svesrdnije nego što bi mogla podržati upotrebu reči „patetičan” budući da joj (tj., terapeutkinji) nešto govori da je predložena upotreba reči „patetičan” kod depresivne osobe ne odiše samo mržnjom prema sebi već i priziva pažnju, a donekle je i manipulativna. Reč „patetičan”, poverila se iskreno terapeutkinja, često joj je izgledala kao odbrambeni mehanizam koji je depresivna osoba koristila da se zaštiti od mogućih negativnih sudova slušaoca tako što je pojašnjavala da je depresivna osoba o sebi već donela daleko stroži sud nego što bi to ijedna slušateljka eventualno imala srca da učini. Terapeutkinja je bila pažljiva da istakne da ona ne osuđuje ili kritikuje ili odbacuje upotrebu reči „patetičan” od strane depresivne osobe, već samo pokušava da otvoreno i iskreno podeli s njom osećanja koja njena upotreba budi u njoj u kontekstu njihovog odnosa. Terapeutkinja, koja je dotad imala još manje od godinu dana života, napravi kratak predah u tom trenutku da bi još jednom s depresivnom osobom podelila svoje (tj., terapeutkinjino) uverenje da su se mržnja prema sebi, toksična krivica, narcizam, samosažaljenje, traženje pažnje, manipulativnost i mnogi drugi oblici ponašanja zasnovani na sramoti tipični za odrasle s endogenom depresijom najbolje razumevali kao psihološka odbrana primenjena od rudimentarnog ranjenog Unutrašnjeg Deteta protiv potencijalne traume i napuštanja. Ta ponašanja, drugim rečima, bila su primitivne emocionalne profilakse čija je prava funkcija bila da preduprede bliskost; ona su bila duševni oklop osmišljen da drži druge podalje kako oni (tj., drugi) ne bi mogli emocionalno da priđu dovoljno blizu depresivnoj osobi da joj nanesu bilo kakve rane

koje bi mogle da podsete na duboke rudimentarne rane iz detinjstva depresivne osobe ili da ih oslikaju, te rane koje je depresivna osoba nesvesno odlučila da drži potisnute po svaku cenu. Terapeutkinja – koja je tokom hladnih meseci u godini, kad je veliki broj prozora u njenoj ordinaciji kod kuće rashlađivao sobu, nosila tuniku od ručno štavljene indijanske jelenje kože s krznom na reverima koja je obrazovala donekle stravičnu i naizgled vlažnu pozadinu boje mesa za zatvorene oblike njenih spojenih šaka formiranih u krilu dok je govorila – uveravala je depresivnu osobu da ona ne pokušava da joj popuje ili joj (tj., depresivnoj osobi) naturi terapeutkinjin lični specifičan model depresivne etiologije. Zapravo, jednostavno je delovalo prikladno na intuitivnom nivou, u „stomaku“, u tom određenom trenutku vremena da terapeutkinja podeli neka vlastita osećanja s njom. Zaista, kako je terapeutkinja rekla da joj nije bilo nelagodno da u tom trenutku terapeutskog odnosa između njih predoči, akutni hronični afektivni poremećaj depresivne osobe mogao bi se u stvari posmatrati kao ustanovljavanje emocionalnog odbrambenog mehanizma: tj., ukoliko bude osećala da je akutna afektivna nelagoda usled depresije opseda i da joj obuzima emocionalnu pažnju, depresivna osoba bi mogla izbeći da oseti i dotakne duboke rudimentarne rane iz detinjstva koje je ona (tj., depresivna osoba) još izgleda bila odlučna da drži potisnutim.⁶

Nekoliko meseci kasnije, kad je terapeutkinja depresivne osobe iznenada i neočekivano umrla – kao posledica kako su vlasti utvrdile uzimanja „slučajno“ toksične kombinacije kofeina i homeopatskog sredstva za potiskivanje apetita, ali koju je, s obzirom na terapeutkinjino ogromno iskustvo s hemijskim interakcijama i znanje o njima, samo osoba u stanju dubokog poricanja zapravo mogla prevideti i da je to konzumiranje moralo biti, na nekom nivou, namerno – ne ostavivši nikakvu poruku ili kasetu ili poslednje reči ohrabrenja nijednoj osobi i/ili nijednom klijentu u svom životu koji su, uprkos onesposobljenosti strahom i usamljenošću i odbrambenim mehanizmima i rudimentarnim ranama od trauma iz prošlosti, uspeli da se blisko povežu s njom i emocionalno joj dozvole da im priđe, iako je to podrazumevalo da izlažu svoju ranjivost mogućim traumama izazvanim gubitkom ili napuštanjem, depresivnoj osobi je ta trauma usled nedavnog gubitka i napuštanja tako surovo teško pala, a proistekli agonija i očaj i beznade bili nepodnošljivi, da je ona, ironično, prisilila sad sebe da se mahnito i neprestano svake noći obraća svom Sistemu podrške, ponekad pozivajući tri ili četiri prijateljice u dalekim gradovima za večer, ponekad pozivajući iste prijateljice dva puta za jednu noć, ponekad veoma kasno, a ponekad bi ih čak – depresivna osoba je bila mučno uverena – probudila ili prekinula usred zdrave, razdragane seksualne intimnosti s njihovim partnerima. Drugim rečima, čist opstanak, u buri preostaloj nakon osećanja zatečenosti i žalosti i gubitka i napuštanja i teške izdaje, proisteklih nakon terapeutkinjine iznenadne smrti, terao je sad depresivnu osobu da ostavi po strani urođena osećanja sramote i niže vrednosti i stida budući da su bila patetičan teret i da se

osloni svom silom na empatiju i emocionalnu negu Sistema podrške, uprkos činjenici da je to, ironično, bila jedna od dve teme u vezi s kojima se depresivna osoba najodlučnije opirala terapeutkinjinim savetima.

Čak i povrh razornih teškoća u vezi s napuštanjem koje je pokrenula, terapeutkinjina neočekivana smrt nije ni mogla da se dogodi u gorem trenutku iz perspektive puta ka unutrašnjem izlečenju depresivne osobe, budući da je ona (tj., sumnjiva smrt) nastupila upravo kad je depresivna osoba počela da se suočava i bavi nekim od ključnih problema u vezi sa sramotom i ozlojeđenošću koji se odnose na sam terapijski proces i uticaj bliskog odnosa terapeutkinja-pacijentkinja na njenu usamljenost i bol (tj., kod depresivne osobe). Kao deo procesa žaljenja, depresivna osoba je podelila sa članicama Sistema podrške koje su je podržavale činjenicu da je imala osećaj da je, zaključila je, bila doživela značajnu traumu i patnju i trpela osećanja usamljenosti čak i u samom terapijskom odnosu, što je zaključak na kom su, kako je rekla, ona i terapeutkinja marljivo radile zajedno kako bi ga istražile i obradile. Samo jednog primera radi, poverila se depresivna osoba izdaleka, ona je otkrila i trudila se na terapiji da se suoči sa osećanjem da je ironično i ponižavajuće, s obzirom na disfunkcionalnu preokupaciju njenih roditelja novcem i svega što ju je ta preokupacija koštala u detinjstvu, da je ona sad, kao odrasla osoba, bila u položaju da mora da plaća terapeutkinju 90 dolara na sat da bi je ova strpljivo slušala i iskreno i s empatijom joj odgovarala; tj., imala je osećaj da je ponižavajuće i patetično osećati se prisiljeno da *kupuješ* strpljenje i empatiju, priznala je depresivna osoba terapeutkinji, i da je to mučni odjek istog onog bola iz detinjstva koji je ona (tj., depresivna osoba) jedva čekala da ostavi iza sebe. Terapeutkinja je – pošto se izbliza i bez osuđivanja pozabavila onim što je depresivna osoba kasnije priznala da je njen Sistem podrške mogao olako da protumači kao puku cicijašku kuknjavu zbog cene terapije, i nakon duge i promišljene pauze tokom koje su i terapeutkinja i depresivna osoba zurile u jajoliki kavez što su ga terapeutkinje spojene šake u krilu u tom trenutku obrazovale⁷ – odgovorila da ona (tj., terapeutkinja), premda se na čisto intelektualnom ili „umnom“ nivou možda ne bi uz dužno poštovanje složila sa suštinom ili „propozicionim sadržajem“ izrečenog od depresivne osobe, svejedno svesrdno podržava depresivnu osobu u nastojanju da podeli bilo kakva osećanja koja bi sam terapijski odnos mogao pobuditi u njoj (tj., u depresivnoj osobi)⁸ da bi one mogle zajedno raditi na njihovoj obradi i traženju bezbednih i prikladnih okruženja i konteksta za njihovo izražavanje.

Sećanja depresivne osobe na terapeutkinjine strpljive, obazrive i odgovore bez osude, čak i na njene najprkosnije i detinjasto neispoljene pritužbe, delovala su kao da dodatno doprinose još nepodnošljivijim osećanjima gubitka i napuštenosti, kao i novim naletima ozlojeđenosti i samosažaljenja za koje je depresivna osoba suviše dobro znala da su odbojni u najvećoj mogućoj meri, uveravala je ona (tj., depresivna osoba) prijateljice koje

su sačinjavale njen Sistem podrške, pouzdane prijateljice koje je depresivna osoba dotad već zvala gotovo neprestano, ponekad već čak i tokom dana, s posla, okretala je međugradske brojeve telefona na poslu svojih najbližih prijateljica i tražila od njih da naprave pauzu u svojim izazovnim, stimulativnim karijerama da bi je saslušale i dale joj podršku i podelile i porazgovarale i pomogle depresivnoj osobi da nađe načina da obradi tu žalost i taj gubitak i nađe načina da preživi. Njena izvinjenja zbog toga što opterećuje te prijateljice usred dana na njihovom radnom mestu bila su detaljna, složena, glasna, barokna, nemilosrdno samokritična i gotovo sasvim neprekidna, kao i njeni izrazi zahvalnosti Sistemu podrške samo zato što joj se uvek Nađe, samo zato što joj omogućava da se ponovo oseti sposobnom da veruje i preuzme rizik obraćanja nekom, čak i malo, jer depresivna osoba je podelila s njima da ima osećaj kao da je ponovo ispočetka otkrivala, uz razorno novo razumevanje sad nakon terapeutkinjinog naglog odlaska bez ijedne reči, poverila se ona preko mikrofona na telefonskim slušalicama za radnim stolom, koliko su samo stravično retki bili ljudi za koje je ikad mogla da se nada da će zaista s njima komunicirati i podeliti i uspostaviti zdrave, otvorene, poverljive, uzajamno brižne odnose na koje će moći da se osloni. Njen radni prostor je, na primer – depresivna osoba je spremno priznala da je već zamorno dugo kukala o njemu mnogo puta dotad – bio potpuno disfunkcionalan i toksičan, a s obzirom na emocionalnu atmosferu bez ikakve podrške zamisao o uspostavljanju veze na bilo kakav uzajamno brižan način s kolegama ličila je na grotesknu šalu. I nastojanja depresivne osobe da se u svojoj emocionalnoj izolovanosti usudi i pokuša da odneguje i razvije pažljive prijatelje i odnose u društvu putem crkvenih grupa ili časova pravilne ishrane i holističkog istežanja ili društva duvačkih ansambala i slično, ispostavili su se tako iscrpljujući, poverila se, da je skoro pa molila terapeutkinju da povuče svoj obzirni predlog da depresivna osoba pokuša da dâ sve od sebe da to učini. I onda što se tiče zamisli da se pripremi još jednom i stupi na emocionalno hobsovsko tržište mesa na „berzi muškaraca“ i pokuša da još jednom nađe i uspostavi zdrave, pažljive, funkcionalne veze s muškarcima, bilo u fizički intimnom partnerskom odnosu ili čak samo kao s bliskim prijateljima punim podrške – u tom trenutku poveravanja depresivna osoba se muklo nasmejala u mikrofon telefonskih slušalica koje je nosila za terminalom u svom pregratku na radnom mestu i pitala da li je zaista uopšte neophodno, s prijateljicom koja ju je poznavala jednako dobro kao i bilo koja druga članica Sistema podrške kojoj se trenutno poveravala, da zalazi u razloge zbog kojih teška depresija i krajnje rasplamsani problemi sa samopoštovanjem i poverenjem kod depresivne osobe pretvaraju tu ideju u let ikarovske mašte i poricanja za šargarepom na štapu. Da se pomene samo jedan primer, depresivna osoba se poverila sa svog radnog mesta, u drugom semestru treće godine na koledžu odigrao se jedan traumatičan događaj u kom je depresivna osoba sama sedela na travi pored grupe popularnih, samouverenih muškaraca sa studija na nekoj međufakultetskoj utakmici lakrosa i jasno

čula kako jedan muškarac, uz smeh, govori o studentkinji koju je depresivna osoba slabo poznavala, da je jedina suštinska razlika između te žene i ve-ce šolja to što te šolja ne prati kao neka jadrnica pošto je iskoristiš. Poveravajući se prijateljicama punim podrške, depresivnu osobu su sad najednom i neočekivano preplavile emocionalne uspomene na jednu od prvih sesija tokom kojih je prvi put rekla terapeutkinji za taj događaj: zajedno su radile na osnovnim osećanjima tokom te neugodne početne faze terapijskog procesa i terapeutkinja je ponukala depresivnu osobu da odredi da li se zbog tog blaćenja koje je usput čula ona (tj., depresivna osoba) osećala prvenstveno ljućom, usamljenijom, preplašenijom ili tužnijom.⁹

Do te faze procesa žaljenja nakon terapeutkinjine verovatne smrti od vlastite ruke (tj., od terapeutkinjine ruke), osećanja gubitka i napuštanja kod depresivne osobe postala su tako snažna i sveobuhvatna i s takvom su potpunom ugasila rudimentarne odbrambene mehanizme da je, na primer, kad bi bilo koja daleka prijateljica kojoj bi se depresivna osoba obratila da konačno prizna da je njoj (tj., „prijateljici“) strašno žao, ali da je bez izuzetka apsolutno *moralna* da prekine vezu i vrati se prohtevima svog punog, dinamičnog, nimalo depresivnog života, neki iskonski nagon prema nečemu što je delovalo da je ništa više do suštinsko emocionalno preživljavanje sad terao depresivnu osobu da proguta i poslednju mrvicu ponosa i da počne bestidno da preklinje prijateljicu za još dva ili čak samo jedan minut vremena i pažnje; a, ako bi „prijateljica puna empatije“, pošto izrazi nadu da će depresivna osoba naći načina da bude nežnija i saosećajnija prema sebi, ostala pri svom stavu i vešto okončala razgovor, depresivna osoba ne bi tad provela gotovo nimalo vremena tako što bi tupo slušala ton za biranje ili grickala zanoktice na kažiprstu ili divljački trljala čelo korenom šake ili osećala išta više sem pukog iskonskog očaja već bi žurno birala sledeći desetocifreni broj u telefonskom imeniku članica Sistema podrške, imeniku koji je depresivna osoba do tog trenutka u procesu žaljenja fotokopirala nekoliko puta i stavila u adresar, dokument TELEFONI.VIP na terminalu za radnim stolom, novčanik, unutrašnju zaštitnu pregradu s rajsferšlusom u torbi, ormarić u Centru za holističko istezanje i ishranu, kao i u ručno napravljeni džep unutar zadnje korice Dnevnika osećanja s kožnim povezom koji je depresivna osoba – na predlog pokojne terapeutkinje – nosila sa sobom sve vreme.

Depresivna osoba je delila, sa svakom dostupnom članicom Sistema podrške ponaosob, neki deo talasa emocionalno senzualnih uspomena na sesiju tokom koje se prvi put otvorila i rekla pokojnoj terapeutkinji za događaj u kom su muškarci kroz smeh uporedili onu studentkinju s koledža s ve-ce šoljom, i podelila s njom da nikad nije uspela da zaboravi taj događaj, i da je, iako nije imala značajan lični odnos ili vezu sa studentkinjom koju su muškarci uporedili s ve-ce šoljom niti ju je čak poznavala dobro, depresivnu osobu, na međufakultetskoj utakmici lakrosa, obuzeo užas i očaj pun empatije usled patosa ideje da je ta studentkinja predmet takvog ismevanja i

podrugljivog međupolnog prezira, a da ona (tj., studentkinja, s kojom je depresivna osoba, kako je priznala, imala veoma malo veze) to čak i ne zna. Depresivnoj osobi je delovalo vrlo verovatno da je taj događaj ostavio dubok trag na ceo njen kasniji emocionalni razvoj i sposobnost da veruje i obrati se i posveti se nekom; ona (tj., depresivna osoba) je izabrala da pokaže svoju otvorenost i ranjivost tako što će se poveriti – mada samo jednoj jedinoj najpouzdanijoj i elitnoj i posebnoj „ključnoj“ članici svog trenutnog Sistema podrške – da je terapeutkinji bila priznala da je ona, čak i danas, kao tobožnja zrela osoba, često obuzeta idejom da se grupe nasmejanih ljudi često rugaju njoj (tj., depresivnoj osobi) i da je ponižavaju bez njenog znanja. Pokojna terapeutkinja je, podelila je depresivna osoba sa svojom ubedljivo najbližom dalekom prijateljicom od poverenja, ukazala na uspomenu na taj traumatični događaj na koledžu i proisteklu pretpostavku depresivne osobe o ismevanju i poruzi kao klasičan primer načina na koji blokirani rudimentarni odbrambeni mehanizmi zrele osobe mogu postati toksični i disfunkcionalni i mogu da drže zrelu osobu u emocionalnoj izolovanosti van društva i bez ukazane brižnosti, čak i od same sebe, i mogu (tj., toksični rudimentarni odbrambeni mehanizmi mogu) da osujete pristup depresivne zrele osobe vlastitim dragocenim unutrašnjim resursima i sredstvima za traženje podrške i za nežno i saosećajno i afirmativno ponašanje prema samoj sebi, i da stoga, paradoksalno, blokirani odbrambeni mehanizmi pomažu da se doprinese istim onim bolu i tuzi koje su prvobitno bili izgrađeni da preduprede.

Upravo dok je delila tu otvorenu, ranjivu reminiscenciju s jednom određenom „ključnom“ članicom Sistema podrške za koju je depresivna osoba u žalosti sad imala osećaj da može da joj najiskrenije veruje i osloni se na nju i zaista komunicira s njom preko telefonskih slušalica, ona (tj., depresivna osoba) je iznenada doživela nešto što će kasnije opisati kao emocionalno otkrovenje gotovo jednako traumatično i vredno kao ono otkrovenje koje je doživela devet meseci pre toga tokom Vikenda iskustvene terapije s fokusom na Unutrašnje Dete pre nego što je osetila da je jednostavno suviše katarzično iscedena i iznemogla da bi mogla da nastavi i da mora da ode kući. Tj., depresivna osoba je rekla svojoj najpouzdanijoj dalekoj prijateljici punoj podrške da je ona (tj., depresivna osoba), paradoksalno, izgleda nekako našla, u krajnosti svojih osećanja gubitka i ostavljenosti nakon terapeutkinjinog predoziranja prirodnim stimulantima, one resurse i unutrašnje poštovanje prema vlastitom emocionalnom preživljavanju potrebnom da bi se ona najzad osetila sposobnom da rizikuje i pokuša da sprovede drngi od dva najizazovnija i najteža predloga pokojne terapeutkinje i počne otvoreno da traži od određenih dokazano iskrenih drugih koje su je podržavale da joj otvoreno kažu da li su ikad potajno osetile prezir, porugu, osudu ili gađenje prema njoj. I depresivna osoba je podelila da je ona sad, konačno, nakon četiri godine cmizdravog i naprasitog opiranja, pristala najzad da zaista počne zapravo postavljati pouzdanim drugima to poticajno

iskreno i verovatno razorno pitanje, i pošto je bila suviše svesna vlastite suštinske slabosti i odbrambenih kapaciteta za poricanje i izbegavanje, da ona (tj., depresivna osoba) bira da odmah započne taj ranjivi proces ispitivanja bez presedana, tj., s tom elitnom, neuporedivo iskrenom i saosećajnom „ključnom“ članicom Sistema podrške kojoj se poveravala preko slušalica za radnim stolom upravo tog trenutka.¹⁰ Depresivna osoba je tu zastala na tren kako bi pomenula i dodatnu činjenicu da je ona sebi bila čvrsto obećala da će postavljati to potencijalno krajnje traumatično pitanje bez uobičajenih patetičnih i iritantnih odbrambenih mehanizama u vidu predgovora ili izvinjenja ili umetnute samokritičnosti. Želela je da čuje, bez suzdržavanja, jamčila je depresivna osoba, brutalno iskreno mišljenje jedne jedine najvrednije i najbližije prijateljice u svom trenutnom Sistemu podrške o njoj kao osobi, potencijalno negativne i bolne delove pune osude kao i pozitivne i afirmativne pune podrške i brige. Depresivna osoba je naglasila da je ozbiljna u tom pogledu: zvučalo to melodramatično ili ne, imala je osećaj da je brutalno iskrena procena nje od objektivne, ali krajnje obzirne druge, u tom trenutku, za nju gotovo bukvalno pitanje života i smrti.

Jer plašila se, depresivna osoba je priznala pouzdanoj prijateljici rekonvalescentkinji, neizmerno se i nezapamćeno plašila od onog za šta je počinjala da ima osećaj da vidi, saznaje i uviđa o samoj sebi u procesu žaljenja nakon iznenadne smrti terapeutkinje koja je skoro četiri godine bila najbliža i najpouzdanija osoba od poverenja i izvor podrške i afirmacije za depresivnu osobu, kao i – bez ikakve namere da uvredi ijednu članicu Sistema podrške – njena najbolja prijateljica na svetu. Jer to što je otkrila, depresivna osoba se poveravala na daljinu, sad kad je uzela značajni svakodnevni Minut mira,¹¹ tokom procesa žaljenja, i smirila se i usredsredila i dobro se pogledala iznutra, jeste da nije mogla ni da oseti ni da identifikuje bilo kakva stvarna osećanja u sebi prema terapeutkinji, tj., za terapeutkinju kao osobu, osobu koja je umrla, osobu za koju samo neko u istinski bezumnom poricanju realnosti nije mogao da vidi da je sebi verovatno oduzela život, a stoga i osobu koja je, depresivna osoba je ustvrdila, sasvim moguće i sama prolazila kroz različite nivoe emocionalne agonije i usamljenosti i očaja koji su se mogli uporediti s onima kod depresivne osobe ili su ih možda – iako je samo na „umnom“ ili čisto apstraktnom intelektualnom nivou delovalo da ona može da se pozabavi tom mogućnošću, priznala je depresivna osoba preko telefonskih slušalica na glavi – čak i nadilazili. Depresivna osoba se poverila da joj se činilo da je najstrašnija naznaka toga (tj., činjenice da je ona, čak i kad se usredsredila i dobro pogledala sopstvenu ličnost, osećala da ne može da pronade nikakva prava osećanja prema terapeutkinji kao nezavisno vrednom ljudskom biću) bila da su se sav njen mučni bol i očaj posle samoubistva terapeutkinje zapravo ticali samo i isključivo *nje same*, tj., *njenog* gubitka, *njene* napuštenosti, *njene* žalosti, *njenih* trauma i bola i iskonskog afektivnog preživljavanja. I, poverila se depresivna osoba da je preduzimala dodatni rizik

razotkrivanja, još strašnije, da je taj razorno stravičan skup zaključaka, umesto da probudi u njoj ikakva osećanja samilosti, empatije i žalosti usmerene na drugu osobu, odnosno terapeutkinju kao ličnost, da – i tu je depresivna osoba strpljivo sačekala da prođe nalet riganja kod naročito dostupne pouzdane prijateljice da bi mogla da preduzme rizik i podeli to s njom – kao da su ti razorno zastrašujući zaključci, stravično, samo otvorili i stvorili jedino još dodatna osećanja depresivne osobe prema *samoj sebi*. U tom trenutku poveravanja, depresivna osoba je napravila minut odmora da bi se svečano zaklela svojoj udaljenoj, teško bolesnoj, ali opet brižljivoj i bliskoj prijateljici kojoj se često rigalo, da nije bilo nikakvog toksičnog ili patetično manipulativnog kuđenja u tome što je ona (tj., depresivna osoba) pokretala i otvarala i priznavala, već samo neizmernog i nezapamćenog straha: depresivna osoba se plašila za samu sebe, za takoreći „[svoje] *sopstvo*” – tj., za svoj sopstveni takozvani „karakter” ili „duh” ili takoreći „dušu” tj., za sopstvenu sposobnost suštinske ljudske empatije i saosećanja i brige – rekla je ona prijateljici punoj podrške s neuroblastomom. Pitala je iskreno, rekla je depresivna osoba, otvoreno, očajno: kakva bi to osoba mogla da ne oseća ništa – „*ništa*”, naglasila je – ni prema kome sem prema *samoj sebi*? Možda *nikad*? Depresivna osoba je plakala u mikrofonske slušalice i govorila da sad u tom trenutku bestidno preklinje svoju trenutno najbolju prijateljicu i najpouzdaniju osobu na svetu da podeli svoju brutalno iskrenu procenu, bez uvijanja, da ne kaže ništa što bi je umirilo ili opravdalo ili obodrililo, a u šta ona (tj., prijateljica s virulentnim malignitetom u adrenalnoj meduli) iskreno ne veruje da je istinito. Verovala joj, ubeđivala ju je. Jer je bila odlučila, rekla je, da sam njen život, ma koliko bremenit agonijom i očajem i neopisivom samoćom, zavisi, u tom trenutku njenog puta ka istinskom izlečenju, od traženja – čak i ako to iziskuje stavljanje na stranu svakog mogućeg ponosa i odbrane i *preklinjanje*, dodala je – suda od izvesne pouzdane i veoma pažljivo izabrane članice njene skupine za podršku. Dakle, rekla je depresivna osoba dok joj je glas zamirao, ona preklinje sad jedinu najpouzdaniju prijateljicu da podeli s njom svoj najintimniji sud o sposobnosti za ljudsku brigu „karaktera” ili „duha” depresivne osobe. Trebala joj povratna informacija, plakala je depresivna osoba, čak i ako je ta povratna informacija delimično negativna ili bolna ili traumatična ili je može potencijalno gurnuti preko emocionalne ivice jednom zasvagda – čak i ako, vapila je, ta povratna informacija ne počiva ni na čemu drugom do hladnom intelektualnom ili „umnom” nivou objektivnog verbalnog opisa; pristaće čak i na to, obećavala je, zguarena i uzdrhtala u gotovo fetalnom položaju na ergonomskoj stolici u svom radnom odeljku – i stoga je sad tražila od svoje smrtno bolesne prijateljice da krene, da se ne suzdržava, da joj sve saspe: kakve reči i termini bi se mogli primeniti da opišu i procene tako solipsističan, sobom obuzet, beskrajan emocionalni vakuum i sunder na koji je ona sad sebi ličila? Kako ona da odluči i opiše – čak *samoj sebi*, gledajući sebeiznutra i suočavajući se sa sobom – šta sve to što je na tako bolan način

saznala govori o njoj?

ĐAVO IMA PUNE RUKE POSLA

Plus kad bi nabavio nešto novo ili ako bi čistio šupu s mašinama ili podrum često puta bi ćale video da ima nekoju stvar što mu više ne treba i da mora da je se ratosilja i pošto je bio prevelik poso da je odvuče na otpad ili do Gudvilove radnje u gradu samo bi nazvo da naruči oglas u *Trejding postu* u gradu da je daje džaba. Neko sranje ko što je kauč ili zamrzivač ili stari motokultivator. U oglasu bi pisalo Besplatno dođi i nosi. Pa je opet uvek dugo trebalo kad se oglas pojavi pre nego što ijedna živa duša nazove i ta stvar bi smetala ćaletu na prilazu i živcirala ga sve dok jedno ili dvoje iz grada ne bi napokon došli kod njega da je pogledaju. I onda bi se uzvrteli oko nje i lica im se smrkla ko da igraju karte i koračali bi oko te stvari i gurkali je nogom i govorili: Gde si to nabavio šta joj fali što ti toliko stalo da je se ratosiljaš. Vrteli bi glavom i pričali sa svojom gospođom i oklevali i skoro do ludila dovodili ćaleta jer on je samo hteo da za džaba da stari motokultivator i da ga skloni s prilaza i sad je već gubio vreme trtljajući s tim ljudima dok ih je nagovaro da ga nose. Onda je počeo jednom kad je hteo da se ratosilja nečeg da daje oglas u *Trejding postu* i stavlja neku bezveznu cenu što bi izmislio dok je bio na vezi s momkom iz *Trejding posta*. Neku bezveznu cenu, sitnu, skoro džaba. Stara drljača koji zub malo zarđo 5\$, Kauč na razvlačenje zelen i žut 10\$ i slično. Onda bi često puta ljudi zvali istog dana kad *Trejding post* pusti oglas i dolazili iz grada i čak izdaleka iz nekih drugih manjih mesta gde su dobijali *Trejding post* i kočili ispred tako da je šljunak pršto i jedva i pogledali šta se prodaje a već bi pritiskali ćaleta da odma' uzme 5 ili 10 dolara pre nego što neko drugi dođe i ako je stvar bila teška ko onaj kauč pomagao sam im da je utovare i onda su je istog trenutka odvlačili. Njemu lice odma' drukčije a na licu žene mu u kamionetu radost i vide se zubi i njegova ruka oko gospođe i maše ćaletu dok vozi unazad. Crko bi od sreće što je dobio staru drljaču skoro džaba. Pito sam ćaleta kakvu pouku da izvučem iz toga i on veli da bi on reko da se konji vilama ne sedljaju i onda mi reče da odem da povadim šljunak iz jarka dok se nije cev sjebala.

MISLI!

Petlja njenog grudnjaka je spreda. Čelo njegovo se raspetljava. Pomišlja da klekne. Ali zna šta bi ona mogla pomisliti ako on klekne. Linije na čelu mu je raščistila neka vrsta otkrovenja. Njene grudi su se oslobodile. Zamišlja svoju ženu i sina. Njene grudi su sad nesputane. Prekrivač na krevetu ima porub od tila, kao sitni porub na balerini. Ovo je mlađa sestra ženine cimerke s koledža. Svi ostali su otišli u tržni centar, neki u kupovinu, neki da gledaju film u multipleksu tržnog centra. Sestra s grudima pored kreveta ima pribran pogled i sitan osmeh, sitan i maglovit, naučen u medijima. Ona vidi da mu je boja sve jača, a čelo mu se poravnava u nekakvom otkrovenju – zašto se izvukla od odlaska u tržni centar, značenje određenih komentara, pogledi, rastegnuti trenuci tokom vikenda za koje je mislio da su njegova sujeta, mašta. Takve stvari vidamo desetak puta dnevno u zabavnom programu, ali zamišljamo da smo mi, naše vlastite mašte, ludi. Neki drugačiji muškarac bi možda rekao da je upravo video kako se njena ruka pomerila ka njenom grudnjaku i *oslobodila* njene grudi. Njegove noge možda drhture kad ga ona pita šta on misli. Njen izraz lica je s 18. stranice kataloga *Viktorijas sikret*. Ona je, misli on, ona sorta žene što bi ostala obuvena u štikle kad bi joj to tražio. Čak i ako nikad pre nije ostavila štikle na nogama, uputila bi mu značajan, tajnovit osmeh, sa 18. stranice. Na kratkotrajnom profilu dok se okreće da zatvori vrata njena dojka je polulopta u donjem delu, a skijaška skakaonica u gornjem. Lenji poluokret i guranje vrata kipte od nekakvog značaja; on shvata da ona dočarava scenu iz nekog filma koji voli. Na tablou njegove mašte suprugina ruka je na sinčićevom ramenu nekako gotovo očinski.

Nije čak ni da on odlučuje da klekne – jednostavno uviđa da oseća težinu u kolenima. Zbog njegovog položaja ona bi mogla pomisliti da on želi da ona skine gaćice. Njegovo lice je u visini s njenim gaćicama dok ona korača prema njemu. On oseća tkanje svojih pantalona, teksturu tepiha ispod toga, preko toga, na kolenima. Njen izraz lica je spoj zavodljivosti i uzbuđenosti, s primesom blage rasonode da bi se nagovestila prefinjenost, odsustvo ikakvih iluzija još odavno. To je onaj izraz što zapanjujuće izgleda na fotografiji, ali postane neprijatan kad potraje u realnom vremenu. Dok on sklapa šake na grudima, postaje jasno da kleči da se pomoli. Sad je potpuno jasno šta radi. Boja mu je sve jača. Grudi joj prestaju da se treskaju i njišu kad je stala. Ona je sad na istoj strani kreveta, ali još ne tačno naspram njega. Njegov pogled u plafon je skrušen. Njegove usne se bešumno mrdaju. Ona stoji zbunjeno. Njena svest o vlastitoj nagosti postaje drugačija vrsta svesti. Nije sigurna kako da stoji ili gleda dok on tako usredsređeno zuri nagore.

Njegove oči nisu zatvorene. Njena sestra i njen muž i deca i čovekova žena i maleni sin otišli su čovekovim monovolumenom marke vojadžer do tržnog centra. Ona prekršta ruke i nakratko gleda iza sebe: vrata, njena bluza i grudnjak, starinska komoda čovekove žene istačkana sunčevom svetlošću kroz prozorsko krilo. Mogla bi da pokuša, bar na tren, da zamisli šta se odvija u njegovoj glavi. Kućna vaga jedva da proviruje ispod podnožja kreveta, pod mrežastim porubom prekrivača. Bar na jedan trenutak, da pokuša da se stavi na njegovo mesto.

Od pitanja koje ona postavlja čelo mu se nabira dok se on štreca. Ona je prekrstila ruke. Pitanje ima tri reči.

„Nije to što misliš“, govori on. Pogled mu se nijednog trenutka ne odvaja od razmaka između plafona i njih dvoje. Ona je sad svesna upravo kako stoji, kako bi to smešno moglo izgledati kroz prozor. Bradavice joj se nisu ukrutile od uzbuđenja. I na njenom čelu obrazuje se smetena linija.

On govori: „Ne bojim se toga čega ti misliš.“

I šta kad bi mu se ona pridružila na podu, baš ovako, spojena u molitvi: upravo ovako.

ŠUPLJAK

Evo ti jedna čudna. Bilo je to pre koju godinu, bilo mi je devetnaest, i spremao sam se da se odselim od mojih, i da se osamostalim, i jednog dana dok sam se spremao, iznenada mi se javilo sećanje kako mi otac vitla kurcem ispred lica jednom kad sam bio mali. To sećanje dolazi niotkuda, ali je tako detaljno i naizgled jasno da znam da je skroz istinito. Najednom znam da se to stvarno desilo, i da nije san, iako je isto onako bizarno čudno kao snovi. Evo tog iznenadnog sećanja. Imao sam osam ili devet godina, i bio sam dole u sobi za odmor sam, posle škole, gledao TV. Otac je sišao i došao u tu sobu, i stao je ispred mene, kao između mene i TV-a, ništa nije govorio, a ni ja nisam ništa govorio. I, ne govoreći ništa, izvadio je kurac, i počeo kao da vitla njime meni ispred lica. Sećam se da niko drugi nije bio kod kuće. Mislim da je bila zima, jer se sećam da je bilo hladno dole u sobi za odmor, i bio sam umotan u mamino pleteno ćebe. Taj događaj kad je otac vitlao kurcem ispred mene bio je delom skroz čudan i zato što sve vreme nije ništa progovorio (setio bih se da je rekao nešto), i ničega u sećanju nije bilo o tome kako mu je lice izgledalo, kakav je izraz lica imao. Ne sećam se ni da li me je čak i pogledao. Sećam se samo kurca. Kurac mi je, ono kao, odvukao svu pažnju. Samo ga je onako vitlao meni ispred lica, ništa nije govorio ili nešto komentarisao, tresao ga je kao što ga tresaš u klonji, kao kad ga otresaš, ali bilo je i nešto preteće i pomalo siledžijsko u načinu na koji je to radio, sećam se, takođe, kao da je kurac bio neka pesnica koju mi je gurao u lice i čikao me da nešto kažem, i sećam se da sam bio umotan u ćebe, i nisam mogao da ustanem ili da se sklonim ispred kurca, i samo se sećam da sam nekako mrdao glavom na sve strane, ne bih li ga sklonio sebi ispred lica (kurac). To je bio jedan od onih skroz bizarnih događaja koji su toliko uvrnuti da ti se čine kao da se ne dešavaju dok se dešavaju. Jedini put sam pre toga snimio očev kurac u svlačionici. Sećam se kao da mi se glava pomerala na sve strane, na vratu, a kurac me je kao pratio na sve strane, i sećam se skroz bizarnih misli što su mi se motale po glavi dok je on to radio, tipa: „Mrdam glavom isto kao zmija“, itd. Nije mu bio dignut. Sećam se da mu je kurac bio malo tamniji nego ostatak tela, i velik, s velikom, gadnom venom duž cele jedne strane. Ona kao mala rupa na kraju izgledala je namršteno i nadržano, i pomalo se otvarala i zatvarala dok je otac vitlao kurcem i sve vreme mi ga preteći držao pred licem bez obzira na koju sam stranu sklanjao glavu. To je sećanje. Nakon njega (sećanja), otišao sam kod svojih sav zbunjen, kao sluđen, skroz odlepio, nikome ništa nisam rekao o tome, niti sam išta pitao. Znam da je to bio jedini put kad je moj otac uradio nešto tako. To je bilo dok sam se pakovao, i išao

po prodavnicama da uzmem stare kutije za selidbu. Ponekad sam u šoku šetao oko kuće matoraca, osećao sam se skroz čudno. Stalno sam razmišljao o iznenadnom sećanju. Ušao sam u sobu kod svojih, a onda dole u sobu za odmor. Tu je sad bio nov kućni bioskop, umesto starog TV-a, ali mamino ćebe za gledanje TV-a i dalje je bilo tu, prebačeno preko naslona na kauču kad se ne koristi. I dalje ono isto ćebe kao u sećanju. Pokušavao sam da smislim zašto bi moj otac uradio tako nešto, i o čemu je razmišljao, ono kao, šta mu je to značilo, i pokušavao sam da se setim da li su mu na licu bili neki izraz ili neka emocija, za to vreme.

Sad postaje još čudnije, jer ja sam konačno, onog dana kad je otac uzeo pola slobodnog dana, i kad smo otišli i iznajmili kombi da bih spakovao stvari i preselio se, ja sam, konačno, u kombiju, na putu kući iz firme za iznajmljivanje, pokrenuo tu priču, i pitao ga za to sećanje. Pitao sam ga direktno. Ne može se priča postepeno navesti na tako nešto. Otac je iznajmio kombi svojom karticom, i on je vozio kući. Sećam se da radio u kombiju nije radio. U kombiju, iz vedra neba (iz njegove perspektive), odjednom govorim ocu da sam se baš nedavno setio dana kad je sišao i vitlao mi kurcem ispred lica kad sam bio mali, i nekako sam ukratko opisao čega sam se setio, i pitao ga: „Kakva je to zajebancija bila?“ Kako je on i dalje samo nastavio da vozi kombi, i nije rekao ništa ili bilo šta učinio da bi odgovorio, bio sam uporan, i ponovo pomenuo taj događaj, i ponovo ga pitao isto pitanje. (Pravio sam se kao da možda nije čuo šta sam rekao prvi put.) I šta onda moj otac radi – u kombiju smo, brzo idemo pravo kod mojih, da bih se ja spremio i odselio – on se, ne skinuvši ruke s volana i ne pomerivši nijedan mišić sem vrata, okreće prema meni da me pogleda, i upućuje mi onaj *pogled*. Nije to pogled kao da je popizdeo, ili da je zbunjen kao da misli da nije dobro čuo. I nije kao da kaže: „Koji je tebi đavo?“, ili: „Ma daj odjebi“, ili bilo šta od uobičajenih stvari koje kaže kad ti je jasno da je popizdeo. On ne govori ništa živo, međutim, taj *pogled* koji mi upućuje govori sve, kao da ne može da veruje da je upravo čuo kakvo sranje mi je izašlo iz usta, kao da je sav u neverici, i sav zgađen, kao ne samo da on nikad u životu nije vitlao kurcem ispred mene bez razloga kad sam bio mali već kao i da sama jebena činjenica da bih ja mogao da *zamislim* da je on ikad vitlao kurcem ispred mene, i onda kao, *poverujem* u to, i onda se pojavim pred njim u ovom kombiju i, kao, *optužim* ga. Itd., itd. Taj pogled kojim je reagovao i koji mi je uputio u kombiju dok je vozio, pošto sam ja pomenuo to sećanje i direktno ga pitao – to me je skroz dokrajčilo, što se tiče mog oca. Taj pogled koji mi je polako uputio kad se okrenuo govorio je da ga je sramota mene, i da ga je sramota sebe što uopšte ima veze sa mnom. Zamisli da si na nekoj velikoj galavečeri, odelo i kravata, ili na banketu sa svojim ocem, i da, kao, odjednom skočiš na svečani sto i natrčiš se i posereš tačno na sto, pred svima na večeri – takav bi ti pogled otac uputio dok to radiš (sereš). Otprilike, tako je bilo tad, u kombiju, imao sam osećaj kao da sam ga možda ubio. Na trenutak sam imao osećaj da bih voleo da se kombi otvori i celog me proguta,

toliko me je bilo sramota. Ali samo delić sekunde kasnije, imao sam osećaj da osećam da sam toliko popizdeo da bih ga mogao ubiti. Bilo je čudno – nisam popizdeo od samog sećanja, u to vreme, već sam samo odlepio, kao šokiran i sluđen. Ali, u iznajmljenom kombiju tog dana, kako otac ništa čak nije ni rekao, već samo vozio kući u tišini, s obe ruke na volanu, i tim pogledom na licu zato što sam ga pitao za to – e sad sam bio skroz popizdeo. Uvek sam mislio da je ono kad kažu da ti padne „mrak na oči“ kad dovoljno pobesniš samo stilska figura, ali stvarno je tako. Kad sam popakovao svoja sranja u kombi, odselio sam se, i nisam se javljao svojim više od godinu dana. Ni reč. Moj stan, u istom gradu, bio je možda na tri i po kilometra od njih, ali nisam hteo da im dam čak ni broj svog telefona. Pravio sam se da ne postoje. Toliko mi se sve zgadilo i toliko sam popizdeo. Moja mama nije imala pojma zašto se ne javljam, ali sigurno da nisam hteo da joj kažem ni reč o tome, i znao sam, bio sam jebeno siguran, da joj otac neće ništa reći. Sve što sam video mesecima je bilo donekle crno, pošto sam se odselio i prekinuo sve kontakte, ili barem sivkasto. Nisam veoma često razmišljao o sećanju na oca koji vitla kurcem preda mnom kad sam bio mali, ali teško da bi dan prošao, a da se ne bih setio onog pogleda u kombiju koji mi je uputio kad sam to opet pomenuo. Želeo sam da ga ubijem. Mesecima sam razmišljao da odem kući kad nema nikog i da ga razbijem ko govno. Moje sestre nisu imale pojma zašto se ne javljam našima, i govorile su da sam sigurno poludeo, i da slamam majci srce, i kad sam ih zvao, tovarile su me sranjima o tome što se uporno ne javljam bez objašnjenja, ali bio sam tako popizdeo, i znao sam da ću u grob otići, ali da neću nijednu jebenu reč o tome zucnuti. Nije meni bilo frka da kažem nešto o tome, ali sam tako otišao u kurac zbog svega da sam imao osećaj, ako to još jednom pomenem, i neko mi uputi bilo kakav pogled, da će nešto strašno da se desi. Skoro svaki dan, zamišljao sam, kad bih otišao kući i razbijao ga ko govno, otac bi me stalno pitao zašto to radim, i šta to znači, ali ja ne bih ništa govorio, niti bi na mom licu bilo kakvih izraza ili emocija dok bih ga skenjavo od batina.

Onda, kako je vreme prolazilo, ja sam, malo-pomalo, preboleo celu stvar. I dalje sam znao da je sećanje na oca kako vitla kurcem ispred mene u sobi za odmor bilo stvarno, ali, malo-pomalo, počeo sam da shvatam, to što se ja sećam događaja, ne znači, nužno, da se i otac seća. Počeo sam da mislim da je on možda zaboravio celu stvar. Moguće je da je ceo događaj bio tako uvrnut i neobjašnjiv, da je otac, psihološki, blokirao sećanje na njega, i kad sam ja, iz vedra neba (s njegove tačke gledišta), pomenuo to pred njim u kombiju, on se nije setio da je ikad uradio išta tako bizarno i neobjašnjivo, odnosno da je sišao dole i preteći vitlao kurcem pred malim detetom, i pomislio je da sam poludeo, i uputio mi jebeni pogled koji je govorio da mu se život zgađio. Nije baš da sam skroz poverovao da se otac ne seća toga, ali više kao da sam priznavao, malo-pomalo, da je moguće da je blokirao sećanje. Malo-pomalo, činilo se da je pouka iz sećanja na bilo koji toliko uvrnut događaj bila da je sve moguće. Posle godinu dana, došao sam do nekog

stava gde sam ukapirao da, ukoliko je moj otac bio spreman da zaboravi celu stvar i da sam ja pomenuo sećanje na taj događaj u kombiju, onda sam i ja bio spreman da zaboravim celu stvar. Znao sam da ja, bio sam jebeno prokleta siguran, to više nikad neću pomenuti. Kad sam došao do tog stava o celoj stvari, bio je negde početak jula, baš pred 4. jul, kad je i mojoj najmlađoj sestri rođendan, i tako, iz vedra neba (za njih), nazovem ja svoje, i pitam mogu li da dođem za sestrin rođendan, i idem s njima u onaj specijalni restoran gde su po tradiciji vodili sestru za njen rođendan, zato što ga jako voli (taj restoran). Taj je restoran, koji je u centru grada našeg grada, italijanski, kao skup, s pretežno mračnim, drvenim dekorom, i jelovnicima na italijanskom. (Naša porodica nije italijanska.) Bilo je ironično što ću u tom restoranu, na jedan rođendan, ponovo uspostaviti kontakt s mojima, jer, kad sam bio mali, porodična tradicija je bila da je to bio „moj” specijalni restoran, gde su me uvek vodili za rođendan. Negde sam, kao dete, uvrteo u glavu da to mesto drži mafija, kojom sam bio potpuno opčinjen, kao mali, i uvek sam gnjavio svoje sve dok me nisu odveli tamo bar za moj rođendan – sve dok ga, malo-pomalo, dok sam rastao, nisam prerastao, i onda se, nekako, prenelo da je to specijalan restoran za moju najmlađu sestru, kao da ga je ona nasledila. Imao je crne i crvene karirane stolnjake, i svi konobari su ličili na mafijaške uterivače dugova, i, na restoranskim stolovima, uvek ima praznih vinskih flaša sa svećama zabodenim u grlić, otopljenim, i nekoliko boja voska se prelilo i stvrdnulo sa svih strana flaše u linijama i različitim šarama. Kao mali, sećam se da sam bio čudno opčinjen vinskim flašama sa svim tim osušanim voskom koji se prelivao preko njih, i da mi je otac, iznova i iznova, morao govoriti da ne kidam taj vosak. Kad sam stigao u restoran, u sakou i kravati, svi su već bili tamo, za stolom. Sećam se da je mama izgledala kao da je puna entuzijazma i da joj je milo što me vidi, i video sam da je spremna da zaboravi što im se nisam javljao celu godinu, toliko joj je bilo milo što opet ličimo na porodicu.

Otac je rekao: „Kasniš.” Bez ikakvog izraza na licu. Mama je rekla: „Bojim se da smo već naručili, ne smeta ti?”

Otac je rekao da su već naručili i za mene pošto sam već kasnio.

Ja sam seo, i s osmehom pitao šta su mi naručili.

Otac je rekao: „Neko brzo jelo od piletine što ti je majka naručila.”

Ja sam rekao: „Ali mrzim piletinu. Oduvek sam je mrzeo. Kako ste mogli da zaboravite da mrzim piletinu?”

Svi smo se međusobno pogledali na trenutak, za stolom, čak i moja najmlađa sestra, i njen momak s frizurom. Bio je to jedan dug delić trenutka dok smo se svi međusobno gledali. To je bilo dok je konobar svima donosio piletinu. Onda se otac osmehnuo, i šaljivo mahnuo pesnicom prema sebi, i rekao: „Ma daj odjebi.” Onda je mama položila šaku na grudi, kao što uvek čini kad se boji da će se preglasno nasmejati, i nasmejala se. Konobar je stavio tanjir ispred mene, i ja sam se napravio da gledam dole i pravim facu, i

svi smo se smejali. Bilo je dobro.

KRATKI RAZGOVORI S OGAVNIM MUŠKARCIMA

K.R. #40 06-97

BENTON RIDŽ, OHAJO

„Ruka. Ne bi ti palo na pamet da je ona takvo pomagalo, je li? Ali jeste ruka. Hoćeš da vidiš? Neće ti biti gadno? E pa, evo je. Evo ruke. Zato me zovu Džoni Jednoruki. Ja sam to izmislio, niko nije bio, ono kao, tvrda srca – ja. Vidim da pokušavaš da budeš pristojan i da je ne gledaš. Samo napred, pogledaj je. Ne smeta mi. Ja je u glavi i ne zovem ruka, zovem je Pomagalo. Kako bi je opisao? Da čujem. Misliš da će me to povrediti? Hoćeš da čuješ kako je ja opisujem? Izgleda kao neka ruka koja se predomislila još na početku, dok je bila u maminom stomaku s ostatkom mog tela. Više je kao malo malecno sitno peraje, mala je i izgleda kao da je vlažna i tamnija od ostatka mog tela. Izgleda mokro čak i kad je suva. Nimalo ju je nije lepo videti. Obično je držim u rukavu dok ne bude vreme da je izvučem i iskoristim kao pomagalo. Vidiš da je rame normalno, kao i drugo rame. Samo ruka nije. Ide mi samo do bradavice na sisi, vidiš? Malo govno. Nije lepa. Kreće se fino, mogu fino da je pomeram. Ako izbliza pogledaš ovde na kraju, tu su ovi mali kako li se već zovu, vidi se da su počeli da rastu kao prsti, ali se nisu formirali. Kad sam bio u njenom stomaku. Druga ruka – vidiš? Normalna ruka, malo mišićavija zato što je koristim sve vreme. Normalna je i duga i obične boje, to je ruka koju uvek pokazujem, većinu vremena drugi rukav držim zatvoren tako da izgleda kao da unutra i nema ništa nalik ruci. Ali je jaka. Ta ruka. Nije lepa za oči, ali je jaka, ponekad probam da nagovorim koga da obara tu ruku da bi video koliko je jaka. Jako, malo, perajasto govno. Ako misle da mogu da izdrže da je dodiruju. Uvek kažem ako misle da ne mogu da izdrže da je dodiruju, pa šta, u redu je, ne smeta mi. Hoćeš da je dodirneš?”

P.

„U redu je. U redu.”

P.

To što je je – pa prvo uvek su neke devojke tu. Kapiraš me? U livnici, u Lejnsu. Tamo ima kafana odmah pored autobuske stanice. Džekpot – moj najbolji prijatelj – Džekpot i Keni Kirk – Keni Kirk je njegov rođak, Džekpotov, obojica su iznad mene u livnici zato što

sam ja završio školu i dugo nisam ušao u sindikat – oni baš dobro i normalno izgledaju i Znaju Sa Ženama, ako me razumeš, i uvek su tu neke devojke. Kao u ekipi, na gomili ili u ekipi, svi visimo skupa, pijemo pivo. Džekpot i Keni uvek se zabavljaju s nekom od njih, a te onda imaju drugarice. Znaš. Znači, cela ekipa nas je tu. Pratiš kakva je varijanta? I onda ja počnem da visim s ovom ili onom, i posle nekog vremena prva faza je kad počnem da im pričam otkud mi ime Džoni Jednoruki i o ruci. To je jedna faza cele priče. Kako da dobiješ pičke pomoću Pomagala. Opišem ruku dok je još u rukavu i gledam da zvuči kao nešto najružnije što si ikad video. Vidiš im na licu da su kao: O Jadan Mali Dečko Nemoj Biti Tako Oštar Prema Sebi Ne Treba Da Se Stidiš Ruke. Tako dalje. Kako sam baš dobar dečko i kako im srce puca kad me vide kako pričam o delu vlastitog tela na taj način, naročito kad ništa nisam kriv što sam se rodio s tom rukom. A u tom trenutku kad počnu s tom fazom sledeća faza je da ih pitam hoće li da je vide. Kažem im kako me je sramota ruke, ali da im nekako verujem i da mi deluje kao da su baš fine i ako hoće otkopčaću rukav i izvući ruku i dati im da je pogledaju ako misle da mogu da podnesu. I dalje im pričam o ruci sve dok više skoro ne mogu da podnesu da čuju i reč o njoj. Ponekad neka Džekpotova bivša počne da otpada sa mnom dole u *Frejm elevenu* kod Lejnisa i priča kako ja znam da saslušam i kako sam osećajan, a ne kao Džekpot ili Keni i ne može da veruje da mi je ruka toliko loša koliko pričam i slično. Ili smo kod nje kući u maloj kuhinji ili negde slično i ja krenem *Ovde Je Baš Vruće Skinuo Bih Košulju Ali Neću Zato Što Se Stidim Ruke*. Tako nešto. Faze su, ono, brojne. Nikad je naglas ne nazivam Pomagalom veruj. Slobodno je dodirni kad god ti padne na pamet. Jedna od faza za koje znam nakon izvesnog vremena jeste da stvarno počinjem da joj zvučim jezivo, vidim, jer stalno pričam o ruci i kako je mokra i liči na peraje, ali kako je jaka, ali kako bih odmah umro kad bi je tako dobra i lepa i savršena devojka kakva mislim da je ona videla i zgadila se, i vidim da ih cela priča polako obuzima i počinju potajno da misle kako sam paćenik, ali ne mogu da me otkače jer najzad sve vreme mi govore ta fina sranja o tome kako sam osećajan dečko i kako ne treba da me je sramota i da nema šanse da je ruka tako gadna. U toj fazi kao da su saterane u ćošak i ako kažu da neće da budu više sa mnom e onda znaju da mogu da kažem *To Je Zbog Ruke*."

P.

„Obično dve nedelje, tako nešto. Sledeća je kritična faza kad im pokažem ruku. Čekam dok negde ne ostanemo nasamo ona i ja i izvučem govno napolje. Napravim da izgleda kao da su me nagovorile na to i sad im verujem i one su osobe pred kojima najzad imam osećaj da mogu da je izvučem iz rukava i pokažem. I pokažem joj baš kao što sam sad tebi. Ima još nekih stvari koje mogu da uradim s njom da izgleda još gadjnije, da izgleda – vidiš ovo? Vidiš ovo ovde? Zato što i nema lakatne kosti, to je samo...”

P.

„Ili neke kreme ili neki gel tipa vazelin da izgleda još vlažnije i sjajnije. Ruka ne

izgleda nimalo lepo kad je izvučem napolje, ja da ti kažem. Skoro da im se povraća, od izgleda, kapiram. A neke i izlete napolje, neke šmugnu napolje. Ali većina? Većina proguta gadnu knedlu jednom ili dvaput i kao: O Pa Pa Pa Uopšte Nije Tako Gadna, ali gledaju na sve strane i pokušavaju da mi ne vide lice koje namestim da izgledam postiđeno i preplašeno i poverljivo u tom trenutku, a znam i da napravim neku facu kad mi gornja usna malko drhturi? A? A hm? I svaki put, pre ili kasnije za, ono, pet minuta počnu da plaču. Predaleko su otišle, znaš. Ono, saterane su u ćošak pošto su govorile kako je nemoguće da je tako gadna i da ne treba da se stidim, a onda je vide, a ja se potrudim da je ružna ružna ružna ružna i šta sad da rade? Foliraju? Jebote, većina devojaka ovde misle da je Elvis i dalje negde živ. Nisu to ne znam kakve pametnice. Svaki put se slome. Još im je gore ako ih pitam Bogu Moj Šta Je Bilo, što plaču, Zbog Ruke, a one moraju da kažu Nije Zbog Ruke, moraju, moraju da probaju da se prave da nije zbog ruke već im je toliko žao što se stidim nečega što nije uopšte tako strašno moraju da kažu. Često puta zarone lice u šake i plaču. Vrhunac je kad joj onda priđem i sednem i onda ja počnem da tešim nju. Faktor do kojeg sam došao na teži način jeste da ih zagrlim zdravom rukom kad im priđem da ih utešim. Više ih ne izlažem pomagalu. Pomagalo ponovo bezbedno umotam u rukav i uklonim s videla. One su skršene i plaču i ja sam taj koji ih grli zdravom rukom i govorim U Redu Je Nemoj Da Plačeš Nemoj Da Si Tužna Mnogo Mnogo Mnogo Mi Znači Što Sam Imao Poverenja U Tebe Da Ti Se Ruka Neće Zgaditi Vidiš Da Se Više Ne Stidim Ruke Hvala Ti Hvala Ti i tako dalje dok mi one zaranjaju lice u vrat i plaču li plaču. Ponekad i mene rasplaču. Pratiš šta pričam?"

P...

„Pičke kô salate, čoveče. Ne serem. Pitaj Džekpota i Kenija ako hoćeš. Keni Kirk joj je dao ime Pomagalo. Slobodno.”

K.R.#42 06-97

PIORIJA HAJTS, ILINOIS

„Prigušeni bućkavi zvuci. Slabašni gasoviti zvuci. Sitna nevoljna hroptanja. Specifični uzdah starijeg čoveka za pisoarom, kako se postavlja tamo, namešta stopala i cilja i onda ispušta vanvremeni uzdah kojeg znaš da nije svestan.

„To je bilo njegovo okruženje. Šest dana u nedelji je stajao tamo. Subotom dupla smena. Igličasta i klinasta osobenost urina dok ulazi u vodu. Nevidljivo šušketanje novina u golom krilu. Mirisi.”

P.

„Jedan od najboljih starinskih hotela u državi. Najuređeniji lobi, pojedinačno najbolji muški toalet između dve obale, sigurno. Mermer iz Italije. Vrata od suve trešnjevine. Od 1969. stajao jetamo. Rokoko galanterija i keramika s dekorativnim pervazom. Raskoš i

odjeci. Velika raskošna prostorija koja odjekuje namenjena poslovnim muškarcima, imućnim muškarcima, muškarcima koji imaju gde da odu i koga da vide. Mirisi. Ne pitajte za mirise. Različitost mirisa nekih muškaraca, istovetnost mirisa svih muškaraca. Svi zvuci pojačani pločicama i firentinskim kamenom. Jauci zbog bola u prostati. Šištanje umivaonika. Silovito hrakanje duboko pohranjene flegme, praskavo i porcelansko šljap. Zvuk dobrih cipela na dolomitskom podu. Ingvinalna tutnjava. Paklene silovite eksplozije gasova i zvuk one stvari kad upada u vodu. Poluatimizovana od pritisaka što je morala da podnese. Čvrsto, tečno, gasovito. Svi mirisi. Miris kao okruženje. Ceo dan. Devet sati dnevno. Stajao je tamo u belojoj boji sladoleda. Svi zvuci pojačani, odzvanjali su pomalo. Muškarci su ulazili, muškarci su izlazili. Osam kabina, šest pisoara, šesnaest umivaonika. Izračunajte. Šta su mislili?"

P...

„U tome on upravo stoji. U zvučnom centru. Gde su se nekad glancale cipele. U pažljivo napravljenom prostoru između kraja umivaonika i početka kabina. Prostoru osmišljenom za njega. Vrtlog. Odmah izvan okvira dugog ogledala, pored umivaonika – jednog dužnog korita od firentinskog mermera, šesnaest umivaonika s dekorativnim pervazom, listići zlatne folije oko galanterije, ogledalo od plavog danskog porcelana. Pred kojim muškarci od imetka izvlače krmelj iz uglova očiju i istiskaju pore, duvaju nos u umivaonike i odlaze, a da ih ne isperu. On je ceo dan stajao sa svojim peškirimama i pakovanjima kozmetike za ličnu upotrebu. Dašak balzama u šumu tri ventilaciona otvora. Ventilaciona žalopojka se ne čuje sem ako prostorija nije prazna. On stoji tamo i kad je prazna. To je njegovo zanimanje, to je njegova karijera. Sav u belom kao maser. Čisto bela 'Hejnsova' majica i bele pantalone i teniske patike koje je morao da baci ako bi samo i tačkica pala. On uzima njihove aktovke i mantile, čuva ih, pamti bez pitanja koji je čiji. Govori što manje može u tom silno akustičnom prostoru. Pojavljuje se muškarcima uz bok da im doda peškir. Bezizražajnost kao poniznost. To je karijera mog oca.”

P...

„Kvalitetna vrata kabina završavaju tridesetak centimetara od poda – otkud to? Otkud ta tradicija? Da li ona potiče od pregradaka za životinje? Imaju li veze *kabine sa štalskim pregracima*? Fine kabine koje pružaju vizuelnu privatnost i ništa više. Ako ništa, one unutra pojačavaju zvukove, neprestani megafon. Sve čuješ. Mirisi od balzama su još gori jer im on daje slatkoću. Vrhovi elegantnih cipela defilovali su duž niza otvora u dnu vrata. Kabine pune posle ručka. Duga pravougaona kutija cipela. Neki lupkaju. Neki pevaju, pričaju naglas sami sa sobom, zaboravljaju da nisu sami. Flatulencija i tuisis i mesnato šljap. Defekacija, egestija, ekstrakcija, dejekcija, purgacija. Prepoznatljiva tutnjava držača toalet papira. Poneki škljocaj noktarica ili makazica za podšišavanje. Efluksija. Ekskrecija, mikturicija, transudacija, emisija, fekulencija, katarza – koliko samo sinonima: zašto? Šta pokušavamo sebi da kažemo na toliko načina?"

P...

„Olfaktorni sudar kolonjskih voda, dezodoransa, ulja za kosu, voska za brkove različitih muškaraca. Jaki miris nepoznatosti i neokupanosti. Neke cipele u kabinama dodirivale su svoje parnjake neodlučno, obazrivo, kao da ih njuškaju. Vlažnjikavo vrskanje guzova dok se meškolje na presvučenim daskama. Sićušno pulsiranje vode u svim šoljama. Sitni bagov što preživi povlačenje vode. Neprekidni žubor i curenje pisoara. Smrad indola iz raspadnute hrane, merokrini zadah sakoa, uremičan dašak što prati svako povlačenje vode. Muškarci koji povlače vodu nogom. Muškarci koji dodiruju galanteriju samo preko maramice. Muškarci za kojima se vuče papir iz kabine, njihov lični rep komete, papir zaglavljen u anusu. Anus. Reč *anus*. Anusi dobrostojećih vise iznad vode u šolji, napinju se, skupljaju, nadimaju. Glatka lica čvrsto stisnuta od napora. Stariji muškarci kojima su potrebne razne vrste neprijatne pomoći – spusti i namesti potkolenice jednom, obriši drugog. Nem, nečujan, bezizražajan. Očisti ramena jednom, otresi ga drugom, ukloni stidne dlačice iz falte na pantalonama trećem. Za siću. Znak sve govori. Muškarci koji daju bakšiš, muškarci koji ne daju bakšiš. Poniznost ne može biti suviše potpuna ili oni zaborave da je on tu kad dođe vreme za bakšiš. Kvaka u njegovom ponašanju je da deluje potpuno provizorno, da postoji samo ako je to neophodno. Pomoć bez nametanja. Usluga bez sluge. Niko ne želi da zna da neko drugi oseti njegov miris. Milioneri koji ne daju bakšiš. Ugladeni muškarci koji isprskaju šolju i daju pet centi bakšiša. Naslednici koji krađu peškire. Tajkuni koji čačkaju nos palcem. Filantropi koji bacaju opuške na pod. Svojim trudom uspeli muškarci koji pljuju u umivaonik. Ludo bogati muškarci koji ne povlače vodu i bez razmišljanja ostavljaju nekom drugom da je povuče jer to je doslovno ono na šta su navikli – stara maksima: *Da li bi i kod kuće to uradio*.

„Sam je izbeljivao radnu odeću, peglao je. Nijednom rečju se nije požalio. Bezizražajan. Čovek koji stoji na jednom mestu ceo dan. Ponekad su se i sami đonovi cipela videli, u kabinama, kod muškaraca koji su povraćali. Reč *povraćati*. Ta puka reč. Muškarci kojima je muka u akustičnoj prostoriji. Sav taj smrtnički zvuk u kom je stajao svaki dan. Zamislite. Sitne psovke muškaraca sa zatvorom, muškaraca s kolitisom, ileusom, osetljivim crevima, lijenterijom, dispepsijom, čirevima, zaraznim prolivom. Muškarci s kolostomijom što mu dodaju kesu da je baci. Štalmajster ljudskog. Sluša, a ne sluša. Vidi samo potrebu. Blago klimanje glavom koje je u muškom toaletu odjednom i potvrda i odgoda. Jezivo metastazirani mirisi evropskih doručaka i poslovnih večera. Dupla smena kad je mogao. Hrana na stolu, krov, decu valja obrazovati. Lukovi stopala bi mu otekli od stajanja. Bose noge su mu bile blamanž puding. Tripud dnevno se tuširao i trljao dok ne ubridi, ali ga je posao i dalje pratio. Nikad ni reči.

„Vrata sve govore. *Muški*. Nisam ga video od 1978. I znam da je i dalje tamo, sav u belom, stoji. Sklanja pogled da im sačuva dostojanstvo. Ali šta je s njegovim? I njegovih

pet čula? Kako se zovu ona tri majmuna? Njegov zadatak je da stoji tamo kao da nije tu. Ne zapravo. Ima neka kvaka u tome. Neko specijalno ništa u koje gledaš.”

P.

„Nisam to saznao u muškom toaletu, mogu vam reći.”

P...

„Zamislite da ne postojite dok ne zatrebate nekom čoveku. Tu si, a opet nisi tu. Svojevoljna prozirnost. Provizorno tu, uslovno tu. Stara максима: *Živi da služi*. Njegova karijera. Hranitelj porodice. Svako jutro na nogama u šest, svima poljubac za pozdrav, parče prepečenog hleba za autobus. Mogao je zaista da jede na pauzi. Nosač bi otišao da donese brzu hranu. Pritisak usled pritiska. Duboka podrigivanja od ručaka o trošku firme. Ostaci loja i gnoja i iskijanog detritusa na ogledalu. Dvadeset šest ne sedam godina na istom mestu. Strogi naklon uz koji bi primio bakšiš. Nečujno hvala stalnim mušterijama. Ponekad ime. Sva ta čvrsta materija što ispada iz svih tih velikih mekih toplih debelih vlažnih belih anusa, što se grče. Zamisli. Da budeš svedok tolikih prolazaka. Da vidiš ljude od supstance u najelementarnijem izdanju. Njegova karijera. Čovek od karijere.”

P.

„Zato što je donosio posao kući. To lice iz muškog toaleta. Nije mogao da ga skine. Lobanja mu se prilagodila tako da joj pristaje. Taj izraz ili pre odsustvo izraza. Pratilac i ništa više. Na gotovs, ali odsutan. Njegovo lice. Više nego rezervisano. Kao da se zauvek konzervirao za neku golgotu što sledi.”

P...

„Ja ne nosim ništa belo. Nijednu belu stvar, toliko mogu da kažem. Praznim se u tišini ili se ne praznim. Dajem bakšiš. Nikad ne zaboravljam da je neko tu.

„Da, i da li se divim postojanosti tih najponiznijih radnih ljudi? Stoicizmu? Čvrstini Starog sveta? Stajanju tamo sve te godine, bez dana bolovanja, služenju? Ili da li ga mrzim, pitate se, gnušam li se, prezirem bilo koga ko stoji bezizražajno u toj mijazmi i prodaje ubrus za siću?”

P.

„...”

P.

„Šta ste rekli, koja su dva izbora?”

K.R. #2 10-94

KAPITOLA, KALIFORNIJA

„Lutko, moramo da porazgovaramo. Moramo već neko vreme. Mislim, ja moram, želim. Možeš li da sedneš?”

P.

„Pa, radije bih skoro bilo šta, ali stalo mi je do tebe, i radije bih bilo šta nego da ti budeš povređena. To me mnogo brine, veruj mi.“

P.

„Zato što mi je stalo. Zato što te volim. Dovoljno da bih bio stvarno iskren.“

P.

„Da ponekad se brinem da ćeš biti povređena. I da ti to ne zaslužuješ. Mislim, da budeš povređena.“

P,P.

„Jer iskreno da ti kažem, moja prošlost nije sjajna. Izgleda da se skoro svaka moja intimna veza sa ženama završila tako što su one ostale povređene, nekako. Iskreno, ponekad se brinem da sam ja možda od onih tipova koji koriste ljude, žene. Brine me to ponek... ne, majku mu, biću iskren s tobom jer mi je do tebe stalo i ti to zaslužuješ. Lutko, moje prošle veze ukazuju na tipa s kojim nema sreće. I odnedavno se sve više bojim da ćeš biti povređena, da ću te možda povrediti isto onako kako sam izgleda povredio druge koje...“

P.

„Da imam istoriju, obrazac takoreći, primera radi, da nastupim brzo i žestoko na početku veze i da nastavim veoma žestoko i veoma jako i da se jako umiljavam i da budem zaljubljen do ušiju od samog početka, da govorim Volim Te veoma veoma rano u vezi, da počinjem da pričam u futuru od samog starta, da mi nikad ništa nije previše da kažem ili učinim da bih pokazao koliko mi je stalo, što sve naravno izgleda ima za posledicu, prirodno, da ih zaista nateram da veruju da sam stvarno zaljubljen – što i jesam – što se onda izgleda, mislim, osete dovoljno voljenim i takoreći dovoljno bezbednim da sebi dozvole da i same govore Volim Te i da uvide da su i one zaljubljene u mene. I nije da – dozvoli mi da ovo naglasim zato što je prava božja istina – nije da ja to ne mislim kad kažem.“

P.

„Pa nije da broj onih kojima sam to rekao nije razumljivo pitanje ili problem, ali ako je to u redu to jednostavno nije ono o čemu pokušavam da razgovaram s tobom, dakle ako je to u redu hteo bih da izbegnem stvari poput brojeva ili imena i da pokušam da budem potpuno iskren s tobom u vezi s mojim problemima, zato što mi je stalo. Mnogo mi je stalo do tebe, lutko. Veoma mnogo. Znam da zvuči nesigurno, ali veoma mi je važno da veruješ u ovo i da imaš to na umu tokom celog razgovora, da to što govorim ili čega se bojim da bih mogao da uradim i svakako te opet povredim ni na koji način ne umanjuje činjenicu ili ne znači da mi nije stalo ili da to nisam mislio apsolutno svaki put kad sam ti rekao da te volim. Svaki put. Nadam se da to veruješ. Zaslužuješ to. A i istina je.“

P...

„Ali o čemu se radi radi se o tome da izgleda kao da neko vreme sve što kažem i uradim ima za posledicu da one počnu da razmišljaju kako je veza veoma – veoma ozbiljna i da bi se skoro moglo reći kako ih ja nekako *uljuljkavam* u razmišljanja o budućnosti.”

P.

„Jer onda taj takoreći obrazac kao da podrazumeva da čim te jednom *imam*, da tako kažem, i ti si u vezi jednako koliko i ja, onda kao da sam gotovo urođeno nesposoban nekako da izguram do kraja i ispratim i ostvarim... Nemam pravu reč...”

P.

„Da, u redu, to je ta reč, iako ti moram reći da me od toga kako je izgovaraš već hvata strah da se već osećaš povređeno i da ne shvataš šta hoću da kažem u duhu u kojem pokušavam da razgovaram s tobom o ovome, odnosno da mi je iskreno dovoljno stalo do tebe da bih podelio neke iskrene probleme koji me muče čak i u vezi s mogućnošću da ćeš ti biti povređena, što je veruj mi apsolutno poslednja stvar koju želim.”

P.

„To da mi, proučivši prošlost u pokušaju da nađem neki smisao u njoj, sve izgleda kao da nešto u meni uđe u petu brzinu na žestokom početku veze i dovede me do tačke da jeste posvećenosti, a onda ali onda ne može da izgura do kraja i zapravo nađe posvećenost da bih ostao u zaista iskrenom, budućnosti okrenutom, posvećenom odnosu s njima. Što bi gospodin Čitvin rekao, jednostavno ne znam kako da *zatvorim*. Da li ti išta od ovog ima smisla? Imam osećaj da se ne izražavam baš dobro. Pravi bol izgleda nastupa zato što ova nesposobnost izgleda nastupa tek nakon što svašta uradim i kažem i ponašam se na svakakve načine koji na nekom nivou sigurno bih morao da znam navode njih da misle da želim istinski posvećen odnos okrenut budućnosti jednako koliko i one. Dakle, da budem iskren, takva je moja prošlost kad je ta stvar u pitanju, i koliko mogu da vidim izgleda da ona ukazuje na tipa s kojim ženama nema sreće, što me zabrinjava. Mnogo. To što ja izgleda možda izgledam kao potpuno idealan tip za jednu ženu do određenog trenutka u vezi kad one otklone sav otpor i sve odbrambene mehanizme i posvećeno su zaljubljene, što naravno izgleda da sam i želeo od samog početka i na čemu sam vredno radio i zbog čega sam im se žestoko umiljavao da bih ih naterao da to rade i što sam kao što suviše dobro znam radio i s tobom, da postanu ozbiljne i razmišljaju o budućnosti i reći *posvećenost* i onda – lutko, veruj mi da je ovo teško objasniti jer ja ni izbliza ne razumem sasvim ni sam – ali onda upravo u tom trenutku, istorijski gledano, koliko mogu da shvatim kao da nešto u meni kaže da povučem ručnu i iz one pete brzine pređe u rikverc.”

P.

„Sve što stvarno mogu da shvatim jeste da me izgleda donekle uhvati frka i imam osećaj da moram da povučem ručnu i pobegnem, samo što obično nisam sasvim siguran,

ne mogu da kažem da li stvarno želim da odem ili me je jednostavno nekako uhvatila frka, i iako mi je frka i želim da odem i dalje ne želim da ih izgubim, tako izgleda, pa gledam da pošaljem mnogo zbunjujućih signala i kažem i uradim mnogo stvari koje ih izgleda zbunjuju i maltretiraju i nanose im bol, zbog čega se veruj mi uvek na kraju užasno osećam, čak i dok to činim. Što je da ti kažem pravi razlog zbog kojeg me je uhvatila frka u vezi s nas dvoje, jer maltretiranje i bol su apsolutno poslednje stvari u..."

P.P.

„Božja istina je da ne znam. Stvarno ne znam. Nisam uspeo da shvatim. Mislim da sad samo pokušavam dok sedimo i pričamo o tome da stvarno brinem za tebe i budem iskren o sebi i mojim prošlim vezama i da to uradim usred nečega umesto na kraju. Pošto istorijski gledano iz moje prošlosti izgleda da sam ja samo na kraju neke veze izgleda voljan da se otvorim u pogledu nekih svojih strahova o sebi i moje istorije nanošenja bola ženama koje me vole. Što, naravno, nanosi njima bol, ta iznenadna iskrenost, a meni služi da izađem iz veze, zbog čega ja posle brinem da je to možda bio moj podsvesni plan sve vreme u smislu pokretanja tog pitanja i konačno iskrenog razgovora s njima, možda. Nisam siguran.”

P...

„Dakle znači istina je da nisam siguran u vezi s bilo čim od toga. Samo pokušavam da iskreno sagledam svoju prošlost i iskreno vidim kakav je to izgleda obrazac i koja je verovatnoća da ću taj obrazac nastaviti i s tobom, što bi veruj mi najradije od svega izbegao. Molim te veruj da poslednja stvar na svetu koju želim jeste da ti nanese bol, lutko. To izvlačenje i nesposobnost da izguram do kraja i kako bi gospodin Čitvin rekao *završim priču* – to je ono u čemu pokušavam da budem iskren s tobom.”

P...

„I što brže i snažnije ih spopadnem na početku, umiljavam se i vijam ih i osećam se potpuno zaljubljeno, intenzitet te sile izgleda da je direktno proporcionalan intenzitetu i brzini s kojima ja izgleda nađem načina da se povučem, odem. Istorijat pokazuje da se ta vrsta naglog kočenja dešava upravo kad imam osećaj da ih *imam*. Šta god značilo to *imam* – iskreno nisam siguran. Izgleda da znači čim zasigurno znam i osećam da su one sad jednako u vezi i futuru koliko i ja. Donedavno. Sam bio. Toliko brzo se sve odigrava. Užasno je kad se desi. Ponekad čak i ne znam šta se dogodilo sve dok nije gotovo i osvrnem se i pokušam da shvatim kako je ona tako povređena, da nije bila luda ili je neprirodno sklona vezivanju i pouzdanju ili sam ja jednostavno loš kad je reč o vezama. Dešava se neverovatno brzo. Osećaj je kao da je i brzo i sporo, kao saobraćajna nesreća, gde ti gotovo više kao da gledaš kako se ona dešava nego što učestvuješ u njoj. Ima li išta od ovog smisla?”

P.

„Izgleda da moram da nastavim da priznajem da se stvarno plašim da nećeš razumeti.

Da neću objasniti dovoljno dobro ili da ćeš nekako ne svojom greškom pogrešno protumačiti šta govorim i sve preokrenuti i biti povređena. Osećam neverovatan strah, moram ti reći.”

P.

„U redu. To je loš deo priče. Desetak puta. Bar. Četrdeset, četrdeset pet puta, možda. Da budem iskren, verovatno više. Mnogo više, bojim se. Mislim da više nisam ni siguran.”

P...

„Površinski gledano, što se tiče pojedinosti, mnoge su izgledale sasvim različito, te veze i ono što se na kraju desilo. Lutko, ali ja sam nekako počeo da uviđam da su ispod te površine sve one bile pretežno iste. Isti osnovni obrazac. Na neki način, lutko, činjenica da to uviđam daje mi izvesnu nadu, jer možda to znači da postajem sposobniji da razumem sebe i budem iskren prema sebi. Izgleda da razvijam nešto poput svesti na tom polju. Što je za deo mene stravično, da budem iskren. Taj početak tako žestok, skoro u petoj brzini, i osećaj kao da sve zavisi od toga da ih nateram da spuste gard i predaju se i zavole me jednako i potpuno kao što ja volim njih, potom ide to kad me uhvati frka i povučem ruku. Priznajem da postoji neki strah od pomisli da imam savest na tom polju, kao da izgleda kao da će mi ona oduzeti sav manevarski prostor, nekako. Što je bizarno, znam, jer na početku tog obrasca ja ne *želim* manevarski prostor, *poslednje* što želim jeste manevarski prostor, ja samo *želim* da se predam i da nateram njih da se predaju sa mnom i veruju u mene i da budemo zajedno u tome zauvek. Kunem se, ja sam izgleda stvarno skoro svaki put verovao da to želim. Zbog čega mi se baš ne čini kao da sam zao ili nešto slično, ili kao da sam ih zapravo lagao ili nešto slično – iako na kraju, kad izgleda da sam prikočio i iznenada se sasvim povukao iz veze, one sve imaju osećaj da sam ih lagao, kao da ako sam mislio to što sam rekao nema šanse da bih prikočio tako kao što sad činim. Što još uvek, da budem iskren, baš ne mislim da sam ikad uradio: lagao. Sem ako samo ne racionalizujem. Sem ako nisam nekakav psihopata koji može da racionalizuje bilo šta i ne može čak ni da vidi najočiglednija zla koja čini, ili kojem nije uopšte stalo, ali želi da obmane samog sebe i poveruje da mu je stalo da bi mogao da posmatra sebe kao suštinski pristojnog tipa. Cela ta stvar je neverovatno konfuzna, i to je razlog zašto sam tako neodlučan da je tebi pomenem, iz straha da neću biti jasan i da ćeš pogrešno razumeti i biti povređena, ali odlučio sam da ako mi je stalo do tebe moram naći hrabrosti da se zaista ponašam kao da mi je stalo do tebe, da mi to što mi je stalo do tebe bude važnije od vlastitih sitnih briga i sludnosti.”

P.

„Lutko, slobodno. Molim boga da nisi sarkastična. Tako sam sad polupan i uplašen da verovatno ne bih mogao ni da primetim”

P.

Znam da je ranije trebalo da ti kažem nešto od ovoga o sebi, i za obrazac. Pre nego što si se preselila čak ovamo, što je meni veruj značilo tako – stvarno sam stekao osećaj da ti je stvarno stalo do ovoga, do nas, da budeš sa mnom, i želim da budem jednako brižan i iskren prema tebi kao što si ti prema meni. Naročito zato što znam da sam se žestoko zalagao da se preseliš ovamo. Škola, tvoj stan, morala si da daš nekome mačku – samo nemoj da pogrešno razumeš – to što si sve to uradila da bi bila sa mnom mi mnogo znači, i to je veliko deo razloga zbog kojeg stvarno imam osećaj kao da te volim i da mi je veoma stalo do tebe, previše da ne bih imao užasan osećaj da ću te na bilo koji način maltretirati ili povrediti negde na kraju priče, što veruj mi s obzirom na moju prošlost u ovakvim stvarima jeste mogućnost koju bih morao biti potpuni psihopata da ne uzmem u obzir. To sam želeo da bude dovoljno jasno da bi ti razumela. Ima li imalo smisla u tome?

P.

„Nije to tako jednostavno. Bar ne onako kako ja to vidim. I veruj mi ja to ne vidim kao da sam potpuno pristojan tip koji nikad ništa ne radi pogrešno. Bolji tip bi ti verovatno već rekao za taj obrazac i upozorio te čak i pre nego što prvi put spavate, da budem iskren. Jer znam da sam osećao grižu savesti nakon što smo mi. Spavali prvi put. Ma koliko neverovatno čarobno i zanosno i *ispravno* to bilo, ti bila. Verovatno sam osećao grižu savesti jer sam ja bio taj koji je navaljivao da tako brzo spavamo i iako si ti bila potpuno iskrena i rekla da ti ne prija da tako brzo spavamo skupa i već tad sam te poštovao i bilo mi je stalo do tebe i želeo sam da imam poštovanja prema tvojim osećanjima, ali opet si me neverovatno privlačila, u jednom od onih gotovo neodoljivih naleta privlačnosti, i osećao sam da me je to obuzelo toliko da čak i ako nisam to nužno mislio znam da sam se prebrzo prepustio i verovatno izvršio pritisak na tebe i požurio i tebe da se prepustiš i da spavamo skupa, iako sad mislim da sam na nekom nivou verovatno znao koliku ću grižu savesti i neprijatnost osećati nakon svega.”

P.

„Ne objašnjavam dovoljno dobro. Ne dopirem do tebe. U redu, sad mi je baš frka da ćeš početi da se osećaš povređeno. Molim te veruj mi. Jedini razlog zbog kojeg hoću da nas dvoje razgovaramo o mojoj prošlosti i jedino čega se bojim da bi se moglo dogoditi jeste to da ne *želim* da se to dogodi, razumeš? To da ne *želim* iznenada da povučem ruku i počnem da pokušavam da se izvučem pošto si se ti već toliko toga odrekla i preselila ovamo i sad kad sam se ja – sad kad smo se mi toliko upetljali. Molim boga da shvatiš da je to što ti pričam šta se uvek dešava jedna vrsta dokaza da ja ne *želim* da se to dogodi s tobom. Da ne *želim* da budem nadržan ili da sve kritikujem ili da se izvlačim i ne budem tu danima ili da ti budem očito neveran tako da bude izvesno da ćeš ti saznati ili na bilo koji od govnerskih kukavičkih načina koje sam ranije koristio da bih se izvukao iz nečega na šta sam upravo bio potrošio mesece silnog rada i truda u pokušaju da privolim tu drugu osobu da mi se prepusti. Da li ovo ima ikakvog smisla? Veruješ li mi da iskreno

pokušavam da imam *poštovanja* prema tebi tako što te upozoravam na sebe, na neki način? Da pokušavam da budem iskren, a ne neiskren? Da sam odlučio da najbolji način da presečem taj obrazac po kojem ti budeš povređena i osećaš se napušteno, a ja se osećam kao govno jeste da jednom budem iskren? Čak i ako je trebalo da to ranije uradim? Čak i kad priznajem da je možda moguće da bi ti mogla protumačiti to što *sad* govorim i kao neiskrenost, kao pokušaj da ti nekako složim dovoljno veliku frku da kažeš da ćeš se iseliti i da ja mogu da se izvučem iz ovoga? Što ne *mislim* da činim, ali da budem sasvim iskren, ne mogu da budem sto posto siguran? Da rizikujem to s tobom? Da li razumeš? Da dajem sve od sebe da te volim? Da umirem od straha da ne mogu da volim? Da se bojim da sam možda urođeno nesposoban da činim išta drugo do da vijam i zavodim i onda pobegnem, prepustim se i onda se izvučem, da nikad ne budem iskren ni prema kome? Da nikad neću biti neko ko može da zatvori celu stvar? Da sam možda psihopata? Možeš li da zamisliš koliko je potrebno da ti ovo kažem? Da umirem od straha da ću nakon što ti ovo kažem osećati jednako veliku grižu savesti i sramotu da neću moći ni da te pogledam ili da podnesem da budem u tvojoj blizini, svestan da ti znaš sve ovo o meni i da ću sad stalno biti u strahu i pitati se šta ti misliš? Da je čak moguće da to što iskreno pokušavam da presečem taj obrazac slanja zbunjujućih signala i izvlačenja iz veze jeste samo drugi način da se izvučem? Ili da nateram tebe da se izvučeš, sad kad te imam, a možda sam u dubini duše samo toliko kukavno govno da čak i ne želim da se obavezujem da se izvučem, već da hoću nekako tebe da prisilim da to učiniš?"

P.P.

„To su valjana, sasvim razumljiva pitanja, lutko, i kunem ti se daću sve moguće od sebe da odgovorim na njih što je iskrenije moguće.“

P...

„Ima samo još nešto što imam osećaj da moram prvo da ti kažem, ipak. Da jednom isteramo stvari na čistac, i da sve bude otvoreno. Strašno mi je da ti ovo kažem, ali hoću. Onda će biti red na tebe. Ali slušaj: ovo nije dobro. Bojim se da bi te moglo povrediti. Neće nimalo dobro zvučati, bojim se. Učini mi uslugu i pripremi se i obećaj da ćeš pokušati da ne reaguješ nekoliko sekundi kad ti kažem? Možemo li da porazgovaramo o tome pre nego što reaguješ? Možeš li mi to obećati?“

K.R. #48 08-97

APLTON, VISKONSIN

„Na trećem sastanku ih pozovem u svoj stan. Važno je da se to razume, jer da bi i došlo do trećeg sastanka, mora da postoji neka vrsta opipljive naklonosti među nama, nešto na osnovu čega ću osetiti da će pristati. Možda *pristati* [savija dignute prste da

označi navodnike] nije najsrećniji izraz za to. Mislim, možda, [savija dignute prste da označi navodnike] *igrati*. Odnosno priključiti mi se u dogovoru i proistekloj aktivnosti."

P.

„Niti mogu da objasnim kako osetim tu tajanstvenu naklonost. Taj osećaj da neka svojevolsnost da se pristane neće biti dovedena u pitanje. Jednom mi je neko pričao za neko zanimanje u Australiji [savija dignute prste] *određivanje pola pilića*, u..."

P.

„Pratite me sad pažljivo. Određivanje pola pilića. Pošto kvočke imaju daleko veću komercijalnu vrednost od mužjaka, pevac, petlova, navodno je od vitalnog značaja odrediti pol tek izleglog pileta. Da bi se znalo da li uložiti sredstva u njegov odgoj ili ne, razumete. Petao je gotovo bezvredan, navodno, na otvorenom tržištu. Polne osobine tek izleglih pilića, međutim, potpuno su skrivene unutra, te je nemoguće golim okom odrediti da li je dato pile kvočka ili petao. Tako mi je rečeno, u svakom slučaju. Profesionalni određivač pola pilića, međutim, svejedno može da vidi. Pol. Može da pregleda leglo tek izašlih pilića, da prouči jedno po jedno pogledom, i da kaže živinaru koje piliće da zadrži, a koji su petlovi. Petlove treba smaknuti. 'Kvočka, kvočka, petao, petao, kvočka', i tako dalje. Tako je navodno u Australiji. Ta profesija. I gotovo uvek su u pravu. Ne greše. Perad koja je predodređena za kvočke zapravo izraste u kvočke i isplati živinaru investiciju. Određivač pola, međutim, ne može da objasni kako zna. Pol. Često je navodno to muško zanimanje po očevoj liniji, s oca na sina. Australija, Novi Zeland. On uzme tek izleglo pile, mladog petla recimo, i vi ga pitate otkud zna da je petao, a profesionalac u određivanju pola pilića navodno će slegnuti ramenima i reći: 'Meni izgleda kao petao.' Nesumnjivo dodavši 'druškane', skoro isto kao što bismo vi ili ja dodali 'prijatelju moj' ili 'gospodine'."

P...

„Ovo je najprikladnija analogija koju mogu da navedem da bih to objasnio. Neko tajanstveno šesto čulo, možda. Nije da sam u pravu u sto posto slučajeva. Ali iznenadili biste se. Na otomanu smo, nešto pijemo, uživamo u muzici, lagan razgovor. To je već treći sastanak, kasno je uveče, nakon večere ili možda filma ili kratkog plesa. Ja stvarno veoma volim da plešem. Ne sedimo blizu jedno do drugoga na otomanu. Obično sam ja na jednom kraju, a ona na drugom. Iako je to otoman od samo metar i po. Nije strašno dug komad nameštaja. Suština je, međutim, da nismo u položaju koji nagoveštava posebnu bliskost. Vrlo ležerno i tako dalje. Mnogo složenog govora tela ima i bilo je tokom prethodnih zajedničkih trenutaka, u koje neću pokušavati da zalazim da vam ne bih dosađivao. I onda. Kad osetim da je pravi trenutak – otoman, udobno je, piće, možda svira Ligeti sa stuba – kažem, bez ikakvog jasnog konteksta ili uvoda na koji bi se moglo ukazati kao takav: „Da li bi htela da te vežem?" Tih sedam reči. Samo to. Neke me smesta odbiju. Ali takvih je mali procenat. Veoma mali. Možda zapanjujuće mali. Znam da li će

se to desiti istog trenutka kad postavim pitanje. Skoro uvek mogu da procenim. Opet, ne mogu baš da objasnim kako. Uvek nastupi trenutak potpune tišine, teške. Svesni ste, naravno, da socijalne tišine imaju raznolike teksture, a te teksture saopštavaju mnogo toga. Do te tišine će doći bilo da me odbiju ili ne, bilo da sam pogrešno procenio da li je [savija dignute prste da označi navodnike] *kvočka* ili ne. Njena tišina, i težina iste – savršeno prirodna reakcija na takvu promenu u teksturi dotad ležerne konverzacije. I tu iznenada do vrhunca dolaze sve romantične napetosti i migovi i govor tela s prva tri sastanka. Početni ili rani sastanci su, s psihološkog stanovišta, nezamislivo bremeniti. Toga ste nesumnjivo svesni. Bilo kakav ritual udvaranja, igra međusobnog procenjivanja, odmeravanja. Uvek, nakon toga, usledi ta osmotaktna tišina. Moraju da puste da pitanje [savijanje prstiju] *legne*. Uzgred, to je bio izraz moje majke. Da to i to [savijanje prstiju] *legne*, a hoće se da je to gotovo savršen opis onoga što se odigra.”

P.

„Živa i zdrava. Živi s mojom sestrom i njenim mužem i njihovo dvoje male dece. Vrlo živa – budite uvereni da se ne zanosim da mali procenat onih koje me odbiju ima ikakve veze s mojim neodoljivim zavodništvom. Jedna ovakva aktivnost tako ne funkcioniše. U stvari, to je razlog zašto predlažem takvu mogućnost na tako drzak i navodno bestidan način. Suzdržavam se od bilo kakvog pokušaja da šarmiram ili nešto ublažavam. Jer znam, vrlo dobro, da njihov odgovor na dati predlog zavisi od njihovih unutrašnjih činilaca. Neke će želeti da se igraju. Malo njih neće. Samo se o tome radi. Jedini pravi [savijanje prstiju] *talenat* koji priznajem jeste sposobnost da ih ocenim, snimim, tako da dok... toliki da prevagu na trećem sastanku odnose, ako ćete, [savijanje prstiju] *kvočke*, a ne [savijanje prstiju] *petlovi*. Koristim te ptičje trope kao metafore ne zato da bih okarakterisao subjekte, već da bih naglasio vlastitu neraščlanljivu sposobnost da znam, intuitivno, već na prvom sastanku, da li su, ako ćete, [s. p.] *zrele* za taj predlog. Da ih vežem. I tako i kažem. Ne uvijam niti pokušavam da dam [produženo s. p.] *romantičniji* ili *egzotičniji* prizvuk od onog koji jeste. E sad, što se tiče odbijanja. Odbijanje je veoma retko neprijateljsko, veoma retko, i to samo onda ako dati subjekt u stvari zaista želi da se igra, ali je u sukobu sa samim sobom ili je emocionalno nespreman da prihvati tu želju i stoga mora da koristi neprijateljstvo prema predlogu kao sredstvo kojim sebe uverava da takva želja ili sklonost ne postoji. To se ponekad naziva [s. p.] *kodiranje averzije*. Veoma ga je lako pojmiti i dešifrovati, i kao takvo gotovo je nemoguće primiti to neprijateljstvo lično. Retki subjekti za koje sam jednostavno pogrešio, s druge strane, često se zabave ili su ponekad radoznali i stoga ljubopitljivi, ali u svakom slučaju na kraju jednostavno odbiju predlog na jasan i nedvosmislen način. To su petlovi za koje sam mislio da su kvočke. Dešava se. Kad sam poslednji put računao, odbijale su me u svega nešto više od petnaest posto slučajeva. Na trećem sastanku. Ta cifra je zapravo malo visoka jer podrazumeva neprijateljska, histerična ili uvređena odbijanja, koja nisu posledica – bar

po mom mišljenju – koja nisu posledica moje pogrešne procene [s. p.] *petla*.”

P.

„A opet, molim vas, imajte u vidu da ja ne posedujem niti se pretvaram da posedujem posebno znanje o živini ili profesionalnom upravljanju uzgojem. Koristim te metafore samo da bih dočarao očiglednu neopisivost moje intuicije u odnosu na potencijalne igračice u [s. p.] *igri* koju predlažem. Niti ih, molim vas da to takođe imate u vidu, čak i ne dotaknem niti na bilo koji drugi način flertujem s njima pre trećeg sastanka. Niti ih, na tom trećem sastanku, saletim ili im priđem na bilo koji način kad ih suočim s predlogom. Predložim ga otvoreno, ali ne i preteći sa svog kraja otomana dugog metar i po. Ne nabacujem im se na silu ni na koji način. Nisam ja nikakav Lotario. Znam u čemu je stvar tog dogovora, a to nije zavodjenje, osvajanje, snošaj ili algolagnija. Stvar je u mojoj želji da simbolično razrešim izvesne unutrašnje komplekse proistekle iz mojih dosta neuobičajenih odnosa s majkom i sestrom bliznakinjom u detinjstvu. Ne radi se o [s. p.] *sado-mazo* odnosu, niti sam ja [s. p.] *sadista*, niti me zanimaju subjekti koji žele da ih drugi [s. p.] *povređuju*. Moja sestra i ja smo dvojajčani blizanci, uzgred, pa jedva da i ličimo sad kad smo odrasli. Šta mene zanima, kad iznenada upitam, ničim izazvan, da li bih mogao da ih odvedem u drugu sobu i vežem, može se opisati, barem delimično, frazom iz Marčezanijeve i Van Slajkove teorije mazohističkog simbolizma, kao *predlaganje ugovorenog scenarija* [bez s. p.]. Ključni činilac u tome jeste da sam podjednako zainteresovan za dogovor koliko i za scenario. Otud otvorena formalnost, spoj agresije i prikladnosti u mom predlogu. Odveli su je pošto je pretrpela niz manjih, ali ne smrtonosnih šlogova, moždanih problema, i jednostavno više nije mogla da se kreće dovoljno dobro da bi živela sama. Nije htela čak ni da razmisli o institucionalnoj pomoći. Ta mogućnost, što se nje tiče, nije čak ni postojala. Moja sestra je, naravno, smesta priskočila u pomoć. Mama ima svoju sobu dok dvoje sestrične dece moraju sad da dele jednu. Soba je na prvom spratu da ona ne bi morala da savladava stepenice, koje su strme i bez tepiha. Moram da vam kažem, tačno znam o čemu se tu radi.”

P.

„Lako je znati, na tom otomanu, da će se dogoditi. Da sam tačno procenio sklonost. Ligeti, čije je delo, nesumnjivo ste svesni, apstraktno gotovo do tačke atonalnosti, stvara idealnu atmosferu za predlaganje ugovorenog scenarija. U preko osamdeset pet posto slučajeva subjekt pristane. Nema nikakvog [s. p.] *grabljivog ushićenja* zbog [s. p.] *podavanja* subjekta, jer uopšte nije reč o podavanju. Uopšte. Pitam ih šta misle o tome da ih vežem. Nastupa teška i krajnje naelektrisana tišina, dok se napetost skuplja u vazduhu iznad otomana. U toj napetosti lebdi pitanje sve dok, *comme on dit*, ne [s. p.] *legne*. One, u većini slučajeva, naglo promene položaj na otomanu tako da se kao odjednom isprave, [s. p.] *sednu pravo* i tako dalje – to je nesvestan gest osmišljen da oda snagu i nezavisnost, da utvrdi da samo one imaju moć da odluče kako da odgovore na taj predlog. To potiče iz

nesigurnog straha da bi nešto navodno slaboili povodljivo u njihovom karakteru moglo navesti mene da ih posmatram kao kandidatkinje za [produženo s. p.] *dominaciju* ili *vezivanje*. Psihološka dinamika ljudi je fascinantna – prva, nesvesna briga subjekta jeste šta bi to moglo biti u njoj da bi moglo podstaći takav predlog, da bi moglo navesti jednog muškarca da je tako nešto moguće. Refleksivno su zabrinute, drugim rečima, za vlastitu predstavu. Gotovo da biste morali da budete s nama u toj sobi da biste uvideli tu veoma, veoma kompleksnu i fascinantnu dinamiku koja prati ovu naelektrisanu tišinu. Tačnije rečeno, ogoljenim isticanjem lične moći, iznenadno poboljšanje u držanju tela u stvari prenosi poruku o čistoj želji za predavanjem. Za prihvatanjem. Za igranjem. Drugim rečima, svako isticanje [s. p.] *moći* označava, u ovom napetom kontekstu, kvočku. U krajnje stilizovanom formalizmu [s. p.] *mazohističke igre*, vidite, ritual je dogovoren i organizovan tako da je navodna nejednakost moći, u stvari, potpuno opunomoćena i nezavisna.

P.

„Hvala vam. To mi pokazuje da ste stvarno pažljivi. Da ste pronicljiva i izričita slušateljka. Nije da sam to baš vešto sročio. Za mene i vas bi, na primer, kad bismo otišli do mog stana i upustili se u neku ugovorenu aktivnost koja bi podrazumevala da vas vežem, prava [s. p.] *igra* bila u tome što bi to bilo potpuno drugačije nego kad bih vas ja namamio kod mene kući i kad biste stigli, okomio se na vas i savladao vas i vezao. U tome ne bi bilo nikakve igre. Igra je u tome da se vi slobodno i nezavisno predate vezivanju. Svrha ugovaračke prirode mazohističke ili [s. p.] *vezivne* igre – ja predložim, ona prihvati, ja predložim nešto više, ona prihvati – jeste da formalizuje strukturu moći. Da je ritualizuje. Ta [s. p.] *igra* jeste prepuštanje vezivanju, odricanje od moći u korist drugog, ali [s. p.] *ugovor* – ta [s. p.] *pravila*, takoreći, igre – ugovor obezbeđuje da se svaka abdikacija moći slobodno izabere. Drugim rečima, tvrdnja da je osoba dovoljno sigurna u svom konceptu vlastite lične moći da se ritualno odrekne te moći u korist drugog – u ovom primeru, mene – koji će vam onda skinuti pantalone i džemper i donji veš i vezati vam zglobove ruku i nogu za stubove svog starinskog kreveta satenskim kaiševima. Ja, naravno, u svrhu ovog razgovora, koristim vas samo kao primer. Nemojte da mislite da vam zapravo predlažem bilo kakvu ugovornu mogućnost. Jedva vas i poznajem. Da ne pominjemo količinu konteksta i objašnjavanja koje vam ovde pružam – ja ne radim tako. [Smeh.] Ne, draga moja, nemate čega da se bojite što se tiče mene.”

P.

„Ma naravno da jeste. Moja rođena majka je bila, po svim merilima, veličanstvena osoba, ali donekle, da kažemo, neuravnoteženog temperamenta. Hirovita i mušičava kad je reč o kućnim i svakodnevnim obavezama. Hirovita kad je reč o ophođenju, prema dvoje svojih blizanaca, naročito meni. To mi je zaveštalo izvesne psihološke komplekse koji se tiču moći i, verovatno, poverenja. Redovnost pristajanja je gotovo neverovatna.

Kako se ramena dignu i sveukupno držanje postane pravilnije, i glava je zabačena, tako da ona sad sedi veoma pravo i deluje kao da se gotovo sasvim povlači iz konverzionog prostora, i dalje na otomanu, ali se povlači što dalje može unutar limita tog prostora. To navodno povlačenje, premda s namerom da prenese šok i iznenađenje, te stoga i da je ona osoba kojoj nesumnjivo nikad ne bi čak ni pala na pamet mogućnost da će joj ikad biti ponuđeno da dozvoli nekom da je veže, zapravo označava duboku podvojenost. Nekakav [s. p.] *konflikt*. Pod čim podrazumevam da se mogućnost, koja je dotad postojala samo interno, potencijalno, apstraktno, kao deo subjektivih nesvesnih fantazija ili potisnutih želja, sad najednom ispoljila u eksternoj formi i dala težinu svesti, postala [s. p.] *stvarna* kao istinska mogućnost. Otuda fascinantna ironija da govor tela čija je namera bila da prenese šok zapravo i prenosi šok, ali znatno drugačiju vrstu šoka zapravo. Naime, taj abreaktivni šok potisnutih želja koje probijaju limite i uleću u podsvest, ali iz eksternog izvora, iz konkretne druge osobe koja je i muškarac i partner u ritualu parenja i stoga uvek spremna za transfer. Ona fraza [s. p.] *da legne* jeste stoga daleko prikladnija nego što biste prvobitno mogli pomisliti. Taj proboj, naravno, zahteva vreme samo kad postoji [s. p.] *otpor*. Ili na primer, nema sumnje da znate onaj izandali kliše [s. p.] *ne verujem rođenim ušima*. Razmislite o njegovom pravom značenju.”

P...

„Moje lično iskustvo ukazuje da taj kliše ne znači [produženo s. p.] *ne mogu da verujem da ova mogućnost sad postoji u mojoj svesti*, već pre nešto poput [produženo i sve iritantnije s. p.] *ne mogu da verujem da ova mogućnost sad potiče iz tačke eksterne u odnosu na moju svest*. To je ista ona vrsta šoka, zadržka od nekoliko sekundi zbog usvajanja i obrade, koja prati loše vesti ili iznenađujuću i neobjašnjivu izdaju od dotad pouzdane osobe od autoriteta i tako dalje. Taj interval šokirane tišine jeste onaj tokom kojeg se ponovo iscrtavaju cele psihološke mape, a tokom tog intervala svaki će gest ili afekt potekao od subjekta otkriti mnogo više o njoj nego što bi to učinio ma koliko dug banalan razgovor ili čak klinički ogled. Otkriti.”

P.

„Mislio sam na ženu ili devojku, ne [s. p.] *subjekt per se*.”

P.

„Pravi petlovi, oni retki koje sam pogrešno procenio, napraviće najkraće one šokirane pauze. Osmehnuće se ljubazno, ili čak nasmejati, i potom odbiti ponudu veoma neposrednim i izravnim rečima. Nema štete, sva jaja su nabroju. [Smeh.] Bez namere da zvučim dvosmisleno – [s. p.] *petao, jaja*. Mape interne psihologije tih subjekata imaju obilje prostora za mogućnost vezivanja i oni ga slobodno razmatraju i slobodno odbijaju. Jednostavno ih ne zanima. Meni to ne predstavlja problem, kad otkrijem da sam pobrka petla i kvočku. Opet, ne zanima me da prisiljavam ili mamim ili ubeđujem bilo koju preko njene volje. Svakako je neću moliti. Ovde se ne radi o tome. Ja znam o čemu se

radi. Te – i ne radi se o sili. Te druge – duga, teška, izuzetno napeta pauza, šok u držanju i ponašanju – bilo da pristanu ili se uvrede, pobesne, one su prave kvočke, igračice, to su one koje uopšte nisam pogrešno procenio. Dok su im glave zabačene – ali pogled im je na meni, usredsređen, posmatraju me, [s. p.] *zagledane* i tako dalje, sa svim onim intenzitetom koji povezujemo s nekim ko pokušava da odluči da li može ili ne može da ti [s. p.] *veruje*. To [s. p.] *veruje* sad predočava mnoštvo različitih mogućnosti – da li ih zavatlavaš, da li si ozbiljan, da li se praviš da ih zavatlavaš kako bi predupredio sramotu ako one pobesne ili počnu da se gnušaju, ili da li si iskren, ali je predlog apstraktan, kao hipotetičko pitanje poput [s. p.] *Šta bi uradila s milion dolara?*, i namera mu je da izmami informaciju o njihovoj ličnosti u mogućem promišljanju u pogledu četvrtog sastanka. I tako redom i tako redom. Ili pre, da li je to uopšte ozbiljan predlog. Čak i dok... gledaju te zato što pokušavaju da te pročitaju. Da te procene, kao što si ti njih navodno procenio, kao što predlog nagoveštava. Zato ja to uvek predlažem na otvoren, neuvijen način, izostavljajući dovrtljivost ili segve ili pripremu ili koloraturu u izgovaranju ugovorne mogućnosti. Želim da im što bolje prenesem da je predlog ozbiljan i konkretan. Da ja otvaram vlastitu svest njima i mogućnosti odbijanja ili čak gnušanja. Zato odgovaram na njihov pomni pogled tupim pogledom i ne govorim ništa da bih ukrasio ili usložnjavao ili obojio ili prekinuo obradu njihovih vlastitih unutrašnjih psihičkih reakcija. Prisiljavam ih da priznaju sebi da smo i ja i predlog smrtno ozbiljni.”

P...

„Ali opet, molim vas, imajte u vidu, ja svakako nisam agresivan niti pretim u vezi s tim. To podrazumevam pod [s. p.] *tupim pogledom*. Ne dajem taj predlog na jeziv ili lascivan način, niti imalo delujem spremno ili kolebljivo ili pometeno. Ili agresivno ili preteći. To je ključno. Nesumnjivo ste svesni, iz vlastitog iskustva, da svačija prirodna nesvesna reakcija, kad nečiji govor tela ukazuje na povlačenje ili uzmicanje od vas, jeste da se automatski nagne napred, ili prema toj osobi, kako bi se na neki način nadoknadio i sačuvao prvobitni prostorni odnos. Ja svesno izbegavam taj refleks. To je izuzetno bitno. Ne treba se nervozno vrpeljiti ili nagingjati ili oblizivati ili popravljati kravatu dok se čeka da ovakav predlog legne. Jednom sam, na trećem sastanku, shvatio da mi jedan od onih iritantnih izolovanih treperavih mišića ili grčeva na temenu povremeno seva tokom večeri što je, na otomanu, delovalo kao da podižem i spuštam obrvu veoma brzo i lascivno, što je u psihički napetom trenutku nakon iznenadnog predloga jednostavno razbucalo celu stvar. A taj subjekt ni u najluđim snovima nije bio petao – bila je to kvočka ili ja nikad nisam ni video kvočku – no jedan nenameran trzaj obrve obezglavio je celu mogućnost, toliko da je ona, odnosno subjekt, ne samo otišla u takvom magnovenju smetenog gnušanja da je zaboravila torbu i ne samo da se nikad nije vratila po torbu, već je odbila i da odgovori na telefonske poruke kojima sam je nekoliko puta pozivao i jednostavno joj nudio da joj vratim torbu na nekom neutralnom javnom mestu. To razočaranje svakako

mi je utuvilo u glavu značajnu lekciju o tome koliko zapravo taj trenutak nakon predloga može biti delikatan period unutrašnje obrade i kartografije. Problem moje majke bio je to što su prema meni – njenom najstarijem detetu, starijem blizancu, značajno – njeni negovateljski nagoni išli do hirovitih krajnosti, reklo bi se, [s. p.] *toplog* i *hladnog*. Ona je znala da u jednom trenutku bude veoma, veoma, veoma topla i materinski nastrojena, a da se onda u deliću sekunde naljuti na mene zbog neke stvarne ili izmišljene sitnice i potpuno opozove svoju naklonost. Postala bi hladna i odbojna, odbacivala bi sve pokušaje malog mene da dobijem odobravanje i naklonost, a ponekad bi me slala u moju sobu i odbijala da me pusti napolje neko strogo određeno vreme dok je moja sestra bliznakinja nastavljala da uživa neograničenu slobodu kretanja po kući i takođe nastavljala da prima toplotu i materinsku naklonost. Potom, kad bi se strogi period zatvora završio – hoću da kažem istog momenta kad bi se moja [s. p.] *kazna* okončala – mama bi otvorila vrata i nežno me zagrlila i otrla mi suze svojim rukavom i tvrdila kako je sve oprošteno, da je sve opet u redu. Taj talas smirivanja i negovanja bi me ponovo zaveo da joj [s. p.] *verujem* i da joj se divim i preneo emocionalnu moć njoj, čineći mene ponovo podložnim krahu kad god bi ona opet izabrala da bude hladna i pogleda me kao da sam neka vrsta laboratorijskog uzorka koji nikad pre nije proučila. Taj ciklus se iznova odigravao tokom naših odnosa u detinjstvu, bojim se.”

P.

„Da, potcrtan činjenicom da je ona po zanimanju bila profesionalna medicinska radnica, radila je kao psihijatar na određenim slučajevima i sprovodila testove i dijagnostičke vežbe u sanatorijumu u obližnjem gradu. Karijera koju je iznova započela istog trenutka kad smo sestra i ja postali deo školskog sistema tek što smo prohodali. Imago moje majke gotovo sasvim vlada mojim psihološkim životom, svestan sam toga, i stalno me iznova prisiljava da predlažem i dogovaram ugovorene rituale gde se moć slobodno daje i uzima i pokornost ritualizuje i kontrola prepušta i potom vraća prema mom slobodnom nahodjenju. [Smeh.] Subjektovom, pre. Nahodjenju. Upravo zbog majčinog nasleđa, takođe, ja jasno znam šta moje zanimanje za pažljivu procenu subjekta i iznenadan predlog treće večeri da mi ona dozvoli da je sputam satenskim konopima jeste, iz čega proizilazi, potiče. Dobar deo iritantnog, pedantnog žargona koji koristim da opišem rituale potiče od moje majke, koja nam je, daleko više nego naš prijatni ali inhibirani i donekle kastrirani otac, oblikovala govor i ponašanje kad smo bili deca. Moja sestra i ja. Majka je imala titulu *masterantkinje kliničkog socijalnog rada* [produženo s. p.], jednu od prvih dodeljenih dijagnostičaru na severu Srednjeg zapada. Moja sestra je domaćica i majka i ne stremi ničemu više, bar ne svesno. Na primer, [s.p.] *otoman* je mamin termin i za sofu i za dvosede u našoj dnevnoj sobi. Moja sofa u stanu ima naslon i rukohvate i tehnički je, naravno, sofa ili kauč, ali izgleda da ja nesvesno insistiram na tome da je zovem otoman. To je neka nesvesna navika koju izgleda ne

moгу da modifikujem. Zapravo sam prestao da pokušavam. Neke komplekse je bolje prihvatiti i jednostavno im se predati nego se boriti protiv tog imaga pukom snagom volje. Još rano je mama – koja je, naravno, najzad, svesni ste toga, osoba čija je profesija podrazumevala da ljude drži zatvorenim i da ih ispituje i testira i lomi i oblikuje prema volji onoga što su državne vlasti propisivale kao mentalno zdravlje – meni lično slomila volju prilično beznadežno. Ja sam to prihvatio i pomirio se s tim i izgradio kompleksne strukture u kojima ću se simbolično suočiti s tim i prihvatiti tu činjenicu. O tome se tu radi. Ni muž moje sestre ni moj otac nikad nisu imali nikakve veze sa živinom. Moj otac je, do moždanog udara, bio niži službenik u oblasti osiguranja. Mada se, naravno, termin [s. p.] *pile* često koristio u našoj podvrsti – među decom s kojom sam se igrao i izvodio različite primitivne rituale socijalizovanja – da opiše slabašnu, strašljivu osobu, osobu čija se volja može lako oblikovati prema potrebama drugih. Nesvesno, ja možda upotrebljavam živinarske metafore da opišem ugovorne rituale kao simboličan način nametanja vlastite volje onima koji, paradoksalno, nezavisno pristaju da se pokore. Uz malo kakvih drugih fanfara odlazimo u drugu sobu, do kreveta. Ja sam veoma uzbuđen. Ponašanje mi je sad drugačije, donekle, moje držanje je više naređivačko, autoritativnije. Ali nije jezivo ili preteće. Neki subjekti priznaju da ga doživljavaju kao [s. p.] *napasničko*, ali uveravam vas, nikakvo napastovanje mi nije namera. U tom trenu se prenosi izvesna autoritativna komanda zasnovana jedino na ugovorenom iskustvu dok ja obaveštavam subjekt da ću je [s. p.] *uputiti*. Odajem vrstu stručnosti koja bi mogla, priznajem, nekome izvesnog psihološkog sklopa, delovati napasnički. Gotovo sve sem najokorelijih kokoški počinju da me pitaju šta želim da rade. Ja, s druge strane, veoma svesno izostavljam reč [s. p.] *želiti* i njene analogije iz svojih uputstava. Nisam zainteresovan da izražavam želje ili pitam ili molim ili ubeđujem, obaveštavam ih. Ne radi se o tome. Sad smo u mojoj spavaćoj sobi, maloj, kojom dominira ogromni edvardijanski krevet s četiri stuba i zastorom. Sam krevet, koji izgleda golemo i tobože čvrsto, može da upućuje na izvesnu napadnost, sasvim moguće, u pogledu ugovora u koji smo se upustili. Uvek to sročim kao [nema s. p.]: *Ovo ćeš uraditi. Uradićeš to i to*, i tako dalje i tako redom. Kažem im kako da stanu i kad da se okrenu i kako da me pogledaju. Delovi odeće se moraju skinuti po izvesnom i veoma određenom redosledu.”

P.

„Da, ali redosled je manje važan nego činjenica da redosled *postoji*, i da se one povinuju. Donji veš je uvek poslednji. Izuzetno sam, ali neuobičajeno uzbuđen. Prek sam i zapovedam, ali ne napasnički. Nije to besmislica. Neke izgledaju nervozno, neke glume da izgledaju nervozno. Nekoliko njih prevrne očima ili se malo resko našale da bi same sebe uverile da se samo [s. p.] *igraju*. Moraju da slože svoju odeću i stave je udno kreveta i da se opruže na leđa i zbrišu sve tragove afekta ili bilo kakvog izraza na licu dok se ja skidam.”

P.

„Ponekad, ponekad ne. Uzbuđenje je veliko, ali ne naročito genitalnog tipa. Skidam se ležerno. Ni ceremonijalno ni užurbano. Odišem zapovedništvom. Tek poneka od straha prekine u ovom delu, ali takvih je veoma, veoma malo. One koje žele da nastave, nastave. Sputanost je veoma apstraktna. Kaiševi su od crnog satena, naručeni poštom. Iznenadili biste se. Dok pristaju na svaki zahtev, komandu, ja izgovaram kratke fraze pozitivne potpore, poput, primera radi, *Lepo i Svaka čast, devojko*. Govorim im da su čvorovi omčice i da će se same zategnuti ako se otimaju ili opiru. U stvari, nisu. U stvari, ne postoji takav čvor. Ključni trenutak se odigrava kad one leže gole preda mnom, čvrsto vezanih ruku i nogu za četiri stuba na krevetu. One ne znaju da su ti stubovi samo dekorativni i da nisu nimalo čvrsti i da ih nesumnjivo mogu polomiti odlučnim pokušajem da se oslobode. Ja kažem: *Sad si potpuno u mojim rukama*. Setite se da je ona gola i vezana za stubove na krevetu, raskrečena. Ja stojim nag u dnu kreveta. Potom svesno menjam izraz lica i pitam: *Je li te strah?* U zavisnosti od njihovog držanja, ponekad to promenim u: *Zar te nije strah?* To je ključni trenutak. To je trenutak istine. Ceo ritual – verovatno je bolje reći *ceremonija*, priziva više toga jer mi – naravno cela stvar od predloga nadalje jeste u ceremoniji – a vrhunac je odgovor subjekta na to izazivanje. Na *Je li te strah?* Potrebna je dvostruka spoznaja. Ona mora shvatiti da je potpuno u mojim rukama u tom trenutku. I mora takođe da kaže da mi veruje. Mora da spozna da se ne boji da ću je izdati ili zloupotrebiti moć koja mi je predata. Uzbuđenje je na apsolutnom vrhuncu tokom te razmene i dostiže produžen klimaks koji traje tačno onoliko koliko je meni potrebno da izvučem ta uverenja iz nje.”

P.

„Molim?”

P.

„Već sam vam rekao. Plačem. Upravo tad zaplačem. Jeste li vi uopšte obraćali pažnju, tako zavaljeni? Legnem pored njih i plačem i objašnjavam im psihološke korene te igre i potrebe koje mi ona zadovoljava. Otvaram najveće dubine svoje duše i tražim saosećanje. Retki su subjekti koji nisu duboko, duboko dirnuti. Teše me što bolje mogu, sputane vezovima koje sam sam namestio.”

P.

„Zavisi da li se završi stvarnim snošajem. To se ne može predvideti. To se jednostavno ne može odrediti.”

P...

„Ponekad čovek mora da igra kako je raspoložen.”

„Uvek pomislim: 'Šta ako ne budem mogao?' Onda uvek pomislim: 'Šta sereš, pa ne razmišljaj o tome.' Jer zato što razmišljaš o tome, ono se i desi. Nije da se tako često dešavalo. Ali uplašim se zbog toga. Svi se uplaše. Ko god kaže da se ne uplaši, laprda. Uvek se plaše da bi se moglo dogoditi. Onda uvek pomislim: 'Uopšte ne bih brinuo da ona nije tu.' Onda popizdim. Kao da mislim da ona nešto očekuje. Da ne leži tu i ne očekuje i razmišlja i, kao, procenjuje, to mi ne bi ni palo na pamet. Onda sam u fazonu: 'Dobro, kurvo, sama si to tražila.' Onda sve dobro prođe.”

K.R. #19 10-96

NJUPORT, OREGON

„Zašto? Zašto. Pa ne samo zato što si lepa. Iako jesi. Već zato što si tako strašno pametna. Eto. Baš zato. Lepih ima ko pleve, ali ne – mislim, pazi, zaista pametni ljudi su retki. Ma kog pola. To znaš. Što se mene tiče, tvoja pamet je važnija od svega.”

P.

„Ha! Moguće, prepostavljam, sa tvoje tačke gledišta. Prepostavljam da bi moglo. Samo razmisli malo: da li bi ta mogućnost uopšte *pala na um* devojci koja nije tako strašno pametna? Da li bi neka glupava uopšte imala čime da posumnja u to?”

P.

„Onda si ti na neki način dokazala moju tezu. Onda možeš da veruješ da je to moje mišljenje i da ga ne odbacuješ kao neko navlačenje. Je l' tako?”

P...

„Onda odi 'vamo.”

K.R. #46 07-97

NATLI, NJU DŽERZI

„Samo sam – ili setite se holokausta. Je li holokaust bio dobra stvar? Nikako. Da li neko misli da je dobro što se desio? Nikako. Ali jeste li ikad čitali Viktora Frankla? *Zašto ste niste ubili* Viktora Frankla? Sjajna, sjajna knjiga. Frankl je bio u logoru za vreme holokausta i knjiga je plod tog iskustva, pisao je o svom iskustvu na Mračnoj strani ljudske prirode i očuvanju ljudskog identiteta suočenog s logorskim unižavanjem i nasiljem i preživljavanjem potpunog razaranja njegovog identiteta. Zaista sjajna knjiga i sad razmislite, da nije bilo holokausta, ne bi bilo ni *Zašto ste niste ubili*.”

P.

„Samo sam hteo da kažem da morate biti pažljivi kad zauzimate ishitren stav prema nasilju i unižavanju i kad je reč o ženama. Ishitren stav prema *bilo čemu* je potpuno

pogrešan, to hoću da kažem. Ali kažem, naročito kad je reč o ženama, gde se nadovezuje na onu veoma ograničenu i snishodljivu tvrdnju koja kaže da su one slabe i krhke i da se lako mogu uništiti. Kao, moramo ih u pamuk umotavati i štiti više nego ikoga drugog. To je ishitreno i snishodljivo. Govorim o dostojanstvu i poštovanju, a ne ophođenju prema njima kao da su krhke lutkice ili šta ti ja znam. Svakog neko nekad povredi i napastvuje i slomi, zašto su žene tako posebne?"

P.

„Samo hoću da kažem ko smo mi da kažemo da incest ili zlostavljanje ili napastvovanje ili šta ti ja znam ili bilo šta slično ne mogu dugoročno da imaju svoje pozitivne strane za jedno ljudsko biće. Nije da je to nužno tačno svaki put, ali ko smo mi da kažemo da *nikad* nije tako, ishitreno? Nije da bi iko trebalo da bude silovan ili zlostavljan, nije da to nije krajnje užasno i negativno i pogrešno dok se dešava, nesumnjivo. Niko to nikad nije rekao. Ali tako je dok se dešava. Silovanje ili napastvovanje ili incest ili zlostavljanje, dok se dešavaju. Šta posle? Šta posle nekog vremena, šta onda sa širom slikom načina na koji se njen um suočava s onim što joj se desilo, na koji se prilagođava da se suoči s tim, s tim kako to što se desilo postaje deo njene ličnosti? Samo hoću da kažem, nije nemoguće da ima slučajeva gde te može izdići. Napraviti od tebe nekog većeg nego ikad pre. Potpunije ljudsko biće. Kao Viktor Frankl. Ili ono kad kažu kako te ojača sve što te ne ubije. Misliš da je taj ko god da je to rekao bio *za* to da se neka žena siluje? Nikako. Samo nije bio ishitren.“

P...

„Ne kažem da ne postoji nešto što se zove žrtva. Samo hoću da kažem da smo skloni da ponekad budemo uskogruđi u pogledu bezbroj različitih stvari koje ubrajamo u ono što nekoga čini onakvim kakav je. Kažem da postajemo tako ishitreni i snishodljivi u pogledu prava i savršene pravednosti i zaštite ljudi da ne zastajemo da se setimo da niko nije *samo* žrtva i ništa nije *samo* negativno i *samo* nepravedno – gotovo ništa nije tako. Samo – kako je moguće da čak i najgore stvari koje ti se mogu desiti na kraju mogu da budu pozitivni faktori u pogledu toga ko si ti. Šta si ti, to da si potpuno ljudsko biće umesto samo – zamisli da te nekoliko osoba siluje i unizi i prebije skoro na smrt, na primer. Niko neće reći da je to dobro, ne kažem to, niko neće reći da ti bolesni smradovi koji su to uradili ne treba da idu u zatvor. Niko ne sugeriše da je ona uživala dok se to dešavalo ili da se to trebalo desiti. Ali hajde sad da te dve stvari pogledamo razumno. Prva je, nakon svega ona zna nešto o sebi što nije znala pre.“

P.

„Ona zna da joj se sad daleko najužasnija i ponižavajuća stvar koju je ikad mogla da zamisli da će joj se dogoditi zapravo dogodila. I da je preživela. Još je tu. Ne kažem da je oduševljena, ne kažem da je oduševljena zbog toga ili da je u sjajnom stanju ili da se šutira u dupe od sreće što se to dogodilo, ali ona je još tu, i ona to zna, i ona sad nešto

zna. Mislim, zaista *zna*. Njena predstava o sebi i šta može da pregura i preživi sad je šira. Uvećana, veća, dublja. Jača je nego što je ikad duboko u sebi mislila, i sad to zna, zna da je jaka na neki sasvim drugačiji način od onog kad to znaš samo zato što su ti tvoji to rekli ili zato što vas je neki govornik na školskom skupu sve naterao da neprestano ponavljate da ste Neko i Nešto i da ste Jaki. Samo kažem da ona nije ista i kako neke stvari u kojima nije ista – kao, ako se još boji da u ponoć ode do auta u javnoj garaži ili šta ja znam, da je nekoliko njih zaskoči i siluje, sad se toga boji na drugačiji način. Nije da ona želi da se to ikad više dogodi, to grupno silovanje, nikako. Ali sad zna da je to neće ubiti, može da ga preživi, to je neće zbrisati s lica zemlje ili napraviti od nje neku, kao, poluosobu.”

P...

„I plus što ona sad zna više o ljudskoj prirodi i patnji i užasu i poniženju. Mislim, svi ćemo mi priznati da su patnja i strah deo života i postojanja ili ćemo bar nekim praznim rečima istaći da nam je ona poznata, ljudska priroda. Ali ona sad zaista *zna*. Ne kažem da je oduševljena zbog toga. Ali zamisli koliko je sad samo veći njen pogled na svet, koliko je sad sveobuhvatnija i dublja šira slika u njenom umu. Ona može da razume patnju na potpuno drugačiji način. Ona je sad više od onog što je bila. To kažem. Više je ljudsko biće. Sad kad zna nešto što ti ne znaš.”

P.

„To je ishitrena reakcija, o tome ja pričam, saslušaj sve što kažem i saslušaj i provučes kroz filter vlastitog suženog pogleda na svet i kažeš da ja kažem: A znači, ti tipovi koji su je silovali učinili su joj *uslugu*. Jer ja to ne kažem. Ne kažem da je to dobro ili ispravno ili da je trebalo da se dogodi ili da ona nije potpuno sjebana zbog toga i rasturena ili da je to ikad trebalo da se dogodi. U svakom datom slučaju grupnog silovanja ili napastvovanja ili šta ja znam čega neke žene, kad bih bio tamo i imao moć da kažem: Samo napred ili Stani, rekao bih Stani. Ali ne mogu. Niko ne može. Krajnje užasne stvari se dešavaju. Postojanje i život lome ljude na razne užasne jebene načine sve vreme. Veruj mi, znam, desilo mi se.”

P.

„I imam osećaj da je to prava razlika. Između mene i tebe ovde. Jer ovde se zapravo ne radi o politici ili feminizmu ili šta ti ja znam. Tebi su ovo sve ideje, ti misliš da pričamo o idejama. Tebi se nije desilo. Ne kažem da ti se nije nikad ništa loše dogodilo, ne izgledaš loše i kladim se da je bilo ponižavanja ili šta ja znam čega što te je snašlo u životu. Ne kažem to. Ali pričamo o krajnjem nasilju i patnji i užasu poput holokausta, kakvo je u Franklovoj knjizi *Zašto se niste ubili*. Pravoj Mračnoj strani. I dušo, mogu ti reći samo kad te pogledam da ti nikad. Ne bi čak ni nosila to što sad nosiš, veruj mi.”

P.

„Da ti možda priznaš da veruješ, jeste, u redu, ljudsko postojanje je puno užasne

odvratne patnje i da možeš preživeti gotovo sve ili šta ja znam. Čak i ako stvarno u to veruješ. Ti veruješ, ali šta ako kažem: Ja ne samo da verujem, ja *znam*? Da li to pravi neku razliku u onom što govorim? Šta ako ti kažem da je moja rođena žena bila žrtva grupnog silovanja? Nisi više tako samouverena, je li. Šta kad bih ti ispričao priču o šesnaestogodišnjoj devojčici koja je otišla na pogrešnu žurku s pogrešnim tipom i njegovim ortacima i završila tako što... uradili su joj gotovo sve što četiri tipa mogu da urade kad je reč o napastvovanju. Šest nedelja u bolnici. Šta kad bih ti rekao da još mora da ide na dijalizu dva puta nedeljno, da su je toliko sredili?"

P.

„Šta kad bih ti rekao da nikad nije rekla da je to bilo čim tražila ili uživala u tome ili da uživa zato što ima samo pola bubrega i da kad bi mogla da se vrati unazad i nekako sve zaustavi, da bi to uradila, ali da je pitaš da li može da uđe u svoju glavu i zaboravi ili kao izbriše iz sećanja kasetu na kojoj je to zabeleženo, šta misliš da bi rekla? Jesi li toliko sigurna da znaš šta bi rekla? Da želi da nikad više ne mora da, ono kao, komponuje svoj um da se suoči s tim što joj se dogodilo ili da odjednom sazna da te svet može slomiti baš: *tako*. Da zna da drugo ljudsko biće, ti tipovi, može da te gleda kako ležiš i potpuno te na najdubljem nivou poima kao stvar, ne osobu već stvar, lutku za jebanje ili bokstersku vreću ili rupu, samo kao lutku u koju treba strpati flašu džek denijelsa toliko duboko da ti probije bubrege – kad bi rekla posle toga, iako je to što se dogodilo bilo potpuno negativno, da sad bar razume da je moguće, ljudi to mogu.“

P.

„Da te posmatraju kao stvar, da mogu da te posmatraju kao stvar. Znaš li ti šta to znači? To užasno, mi znamo koliko je to užasno kao ideja, i da je pogrešno, i mislimo da znamo sve o ljudskim pravima i ljudskom dostojanstvu i koliko je užasno kad se nekome oduzme ljudskost tako mi to zovemo, ljudskost, ali da se to *dogodi* tebi, razumeš, i onda stvarno *znaš*. E sad, to više nije samo ideja ili povod da reaguješ ishitreno. Neka ti se dogodi i stvarno ćeš okusiti Mračnu stranu. Ne samo *ideju* mraka, već istinsku Mračnu stranu. I sad znaš njenu snagu. Sveukupnu snagu. Jer ako stvarno možeš da posmatraš nekoga samo kao stvar, onda možeš da mu uradiš bilo šta, ništa se više ne broji, ni ljudskost ni dostojanstvo ni prava ni poštenje – ništa se više ne broji. Samo – šta kad bi ona rekla da je to kao brza skupa kratka poseta jednoj strani ljudske prirode o kojoj svi govore kao da je poznaju, ali zapravo ne mogu ni da je zamisle, ne zapravo, ne sem ako nisi bila tamo. Znači, ako sve to što jeste jeste njen način da vidi da se svet *proširio*, šta kad bih to rekao? Šta bi ti rekla? I sebe, kako razume sebe. Da sad razume da mogu da je razumeju kao stvar. Vidiš koliko bi toga to promenilo – srušilo, koliko toga bi se srušilo? O sebi, ti, šta si govorila da misliš o sebi kao sebi? Sve bi se to srušilo. Šta bi onda ostalo? Možeš li uopšte da zamisliš, šta misliš? Kao što Viktor Frankl kaže u svojoj knjizi da je u najgorem trenutku u logoru u holokaustu, kad ti oduzmu slobodu, i privatnost i

dostojanstvo zato što si go u pretrpanom logoru i moraš da odeš u toalet pred svima jer privatnost kao takva više ne postoji, i žena ti je mrtva i deca ti pomrla od gladi dok si ti morao da ih gledaš i nisi imao nikakvu hranu ili ogrev ili ćebad i ophode se prema vama kao prema pacovima jer vi njima zapravo i jeste zapravo pacovi, ne ljudska bića, i prozivaju vas i odvođe i muče, kao to je naučna tortura da bi oni mogli da ti pokažu da mogu da ti oduzmu i telo, da tvoje telo više nije tvoje već je neprijatelj, ono je stvar koju koriste da te muče jer njima je to samo predmet i sprovode laboratorijske eksperimente na njemu, nije čak ni sadizam, oni se ne ponašaju kao sadisti jer oni ne misle da muče ljudsko biće – da se kad sve što ima neke veze s onim ti koje misliš da jesi ruši i kad je ostalo jedino: šta, šta je ostalo, je li išta ostalo? Još si živa i to što je ostalo si ti? Šta je to? Šta znači to ti sad? Znaš, sad kreće zabava, sad kad otkrivaš šta ti jesi samoj sebi. Što većina ljudi s dostojanstvom i ljudskošću i pravima i svim tim nikad i ne saznaju. Šta je moguće. Da ništa nije sveto po automatizmu. O tome Frankl priča. Da se kroz patnje i užase i Mračnu stranu otvara ono što je već ostalo, i onda posle toga *znaš*.”

P.

„Šta kad bih ti rekao da je ona kazala da nisu napastvovanje ili užas ili bol niti išta od toga, da nije – da je najveći deo, posle svega, pokušaja da kao rekonponuje um oko tog događaja, da uklopi to što se dogodilo u sebe kao deo sveta, da je najgori deo najteži deo toga bilo što sad zna da i ona može da misli o *sebi* na isti način ako poželi? Kao o stvari. Da je sasvim moguće misliti o sebi ne kao o sebi ili čak kao o osobi već samo kao o stvari, kao što je to bilo moguće i za četvoricu tipova. I kako je lako i moćno bilo to učiniti, to pomisliti, čak i dok je napastvovanje trajalo, jednostavno se odvojiti od sebe i odlebdeti do plafona i odatle gledati kako sve postaje još gore i još gore stvari joj se dešavaju, a to, ta stvar, to si ti i to ne znači ništa, ne postoji ništa što samo po automatizmu *znači*, i to je veoma velika sloboda i moć na mnogo načina, sad kad se ništa više ne broji i sve je oduzeto i možeš da radiš bilo šta bilo kome ili čak samom sebi ako želiš jer koga je briga jer kakve veze ima jer šta si zapravo ti samo ta stvar u koju trpaju bocu od džek denijelsa, i koga je briga ako je to boca kakve veze ima i da li je kurac ili pesnica ili vodoinstalaterska alatka ili ovaj štap ovde – kako bi bilo kad bi mogla biti ovakva? Misliš da se to može zamisliti? Misliš da možeš, ali ne možeš. Ali šta kad bih rekao da ona sad može? Šta kad bih ti rekao da ona može jer se njoj to dogodilo i njoj je sasvim jasno da je moguće biti samo stvar, ali baš kao što Viktor Frankl da svakog minuta otad iz minuta u minut ako želiš možeš da *biraš* da budeš nešto više ako želiš, možeš da *izabereš* da budeš ljudsko biće i da to nešto *znači*? Šta bi onda rekla?”

P.

„Miran sam, ne brini za mene. To je kao ono Franklovo o učenju, nije po automatizmu, da je pitanje izbora da se bude ljudsko biće sa svetim pravima umesto stvar ili pacov i većina ljudi je toliko uobražena i ishitrena i hoda unaokolo u snu da čak i

ne zna da je to nešto što zapravo moraš da izabereš za sebe da samo ima značenje kad se svi rekviziti i scenografije koje ti dozvoljavaju da se uobraženo krećeš pod pretpostavkom da ti nisi stvar poruše i polome jer najednom te sad svet poima kao stvar, svi drugi misle da si pacov ili stvar i sad je na tebi, ti si jedini koji može da odluči da li si nešto više. Šta kad bih ti rekao da nisam čak ni oženjen? Šta onda? Onda zabava počinje, veruj mi dušo, kad veruj mi svaku koja nikad nije doživela da joj se istinski napad i napastvovanje dogode tamo gde sve sa čim je mislila da se po automatizmu rodila što joj uobraženo omogućava da se šeta unaokolo s pretpostavkom da je po automatizmu nešto više nego stvar razgolite i presamite i gurnu joj bocu od džek denijelsa i strpaju ti je do kraja u dupe četiri pijana tipa kojima su tvoja patnja i napastvovanje samo vid zabave, način da ubiju dva sata, ništa posebno, niko od njih se verovatno i ne seća, da niko kome se tako nešto nikad nije zaista dogodilo nikad nema takvu *širinu* posle, da uvek u dubini duše zna da je to uvek izbor, da ti sama sebe stvaraš iz sekunda u sekund svakog sekunda odsad pa nadalje, da si ti jedina osoba koja misli da si ti čak osoba svakog sekunda i da možeš da prestaneš kad hoćeš i kad god hoćeš da se vratiš na to da si samo stvar koja jede jebe sere pokušava da spava ide na dijalizu i kojoj četiri tipa koja te hitro udare u jaja da se presaviješ guraju četvrtastu bocu u dupe toliko duboko da se ona polomi da ih nisi čak ni znao niti ikad pre video i nikad nisi uradio ništa ništa što bi imalo smisla da njima ima smisla da te nabiju kolenom ili te siluju niti si ikad tražio takvu vrstu krajnjeg poniženja. Koji ti čak ni ime ne znaju, koji ti to rade i čak ti ni ime ne znaju, ti čak i nemaš ime. Ti nemaš ime po automatizmu, nije to nešto što tek tako imaš, znaš. Da uspeš da shvatiš da moraš da izabereš čak i da imaš ime ili da budeš nešto više od mašine programirane za različite reakcije kad ti rade različite stvari kad misle na sebe i kako da ubiju vreme dok im ne dosadi i da od tebe zavisi svaki sekund posle i šta kad bih ti rekao da se to dogodilo meni? Da li bi bilo neke razlike? Tebi koja si puna ishitrenih stavova o svojim predstavama žrtve? Da li to mora da bude žena? Ti misliš, možda ti misliš da ti je lakše da zamisliš ako je žena jer njeni spoljni rekviziti liče više na tvoje pa je lakše videti nju kao ljudsko biće koje napastvuju pa ako je to neko s kurcem bez sisa onda ti ne bi bilo jednako stvarno? Kao kad Jevreji ne bi preživeli holokaust već samo ja da preživim holokaust? Šta misliš koga bi tad bilo briga? Misliš da je nekog bilo briga za Viktora Frankla ili da se neko divio njegovoj ljudskosti dok im nije dao *Zašto ste niste ubili?* Ne kažem da se to dogodilo meni ili njemu ili mojoj ženi ili čak i da se dogodilo, ali šta ako jeste? Šta kad bih ja to uradio tebi? Upravo ovde? Silovao te flašom? Misliš da bi bilo neke razlike? Zašto? Šta si ti? Otkud znaš? Ni kurca ti ne znaš."

DATUM CENTURIO

Iz *Lekijevog i Vebsterovog konotaciono rodno određenog leksikona savremenog jezika*, proizvoda na formatu DVD3 od 600GB sa 1,6GB hiperdostupnog teksta s tekstualnim mnemonicima za 11,2GB kontekstualnih, etimoloških, istorijskih, upotrebnih i rodno određenih konotacionih odrednica, takođe dostupan i s raskošnom ilustrativnom podrškom u svih 5 glavnih čulnih medija,* ©2096 R. Leckie DataFest Unltd. (NYPHDC/US/4Grid).

**(neophodan kompatibilan hardver)*

date³(*dāt*) im. [engleski 20. vek, od srednjoengleskog, od starofrancuskog, od srednjovekovnog latinskog *data*, ženski glagolski pridev trpni od *dare*, dati] **1 neformalno.** (vidi i **soft date**) a. Nakon uspešne prijave za Dozvolu za roditeljstvo (KLIKNI na PROCREATIVITY/PRODUKTIVNOST; na BREED/RAZMNOŽAVATI (gl.); na PARENT/RODITELJE; na OFFSPRING/POTOMSTVO), proces dobrovoljnog podvrgavanja vlastitih nukleotidnih konfiguracija i drugih Produktivnih obeleživača zakonom ovlaštenoj agenciji da identifikuje optimalan ženski neurogenetski komplement u svrhu Produktivnog genitalnog interfejsa (KLIKNI na PROCRETIVITY/PRODUKTIVNOST; NA COMPLEMENTARY/KOMPLEMENTARNOST, OPTIMAL NEUROGENETIC/ OPTIMALNA NEUROGENETSKA; na P. G. I.; na NEUROGENETICS / NEUROGENETIKA, STATISTICAL/ STATISTIČKA). **b.** devojka, cura Živ ženski P. G. I. komplement identifikovan putem procedura izloženih pod **date**³**1 .a.**

date³**1.a.** UPOTREBNA/KONTEKSTUALNA NAPOMENA: „Suviše si star da bi bio muškarac koji proverava svoje nivoe replikaza pre doručka i ima makroinstrukcije s visokim bodvrednostima za mesta kao što su P. G. I. kodiranje plodne zajednice ili SoftSci dezoksiribonukleinski interkodni sistemi u svojoj Mo.Sys jedinici, a opet evo te, gde slažeš glave na svom V. F. S. A. odelu za teleseks i proveravaš nivoe replikaza i dopunjavaš svoj genetski rezime kao napaljen brucoš, dok se pripremaš za nešto što do tančina izgleda kao pokušaj sudara [**date**].” (*McInerney et seq. [via OmniLit TRF Matrix],2068*)

2. kresanje *vulgarno*.† (vidi i **hard date**) a. Kreiranje i/ili upotreba Virtuelnog ženskog senzornog dijapazona (KLIKNI na v.f.s.a.; na istorijsku belešku za REALITY/REALNOST, VIRTUAL/VIRTUELNA; na TELEDIDDLER/TELEDNRNDATOR; na COITUS/SNOŠAJ, DIGITAL/DIGITALNI; na POLIEROTIC/POLIEROTSKI; na OBJECTIFICATION/OBJEKTIFIKACIJA, LITERAL/DOSLOVNA) u svrhu

Simulacije genitalnog interfejsa (KLIKNI na S. G. I.). b. Višestruko primenjiv V. F. S. A. na drajvu, kojem prenadraženi muški korisnici ponekad pripisuju odgovarajuća imena i različite seksualne i/ili lične karakteristike (KLIKNI na MESH/MREŽA, DFX; na BABE/LUTKA, CYBER/KIBER; na FEMALE/ŽENA, HARD/TEŠKA; na SYNDROME/ SINDROM, V. F. S. A.-PERSOLIZATION/PERSONALIZACIJA).

date³. UPOTREBNA/ISTORIJSKA NAPOMENA: R. i F. Leki, ur., *DFX Lattice of the Monochromosomal Psyche*, i drugi autoriteti drže da standardna definicija **2** za **date³** konotaciono potiče iz imeničke/glagolske upotrebe reči **date** od prostitutki iz 20. veka kojom su nudile genitalno-finansijski interfejs bez izlaganja krivičnom gonjenju. Isti autoriteti drže da je eufemizam **hard date** izveden iz idiomatskog/vulgarnog izraza **hardware-dating** (arh, c. 2020), složene glagolske imenice koja označava (s manjkom suptilnosti karakterističnim za 20-e godine) „seks s mašinom“/„seks pomoću mašine“ (*Webster's IX*, 2027, DVD/ROM/print). Drži se da se izraz soft date razvio kao prirodan antonim u najmanju ruku pre 2030. Neki autoriteti tvrde da idiomatska dugovečnost izraza **soft date** proističe iz njegove navodno podudarne mogućnosti da konotativno prenese nežna osećanja koja se često povezuju s P. G. I.-em i nejakim potomstvom (vidi ispod; KLIKNI na SENTIMENTS/OSEĆANJA, TENDER/NEŽNA).

date³ UPOTREBNA/ISTORIJSKA NAPOMENA: Definicije **1** i **2** *supra* jesu konotacioni izdanci jednoglasne definicije odrednice **date³** u 20. veku: „društvenola angažovanjela s pripadnikom/cima suprotnog pola“ (*Webster's V*, 1999, ROM/print). U *Nash & Leckie's Condensed DVD2 History of Male Sexuality* beleži se da za muškarce 20. veka, date kao međurodno „društveno angažovanje“ može da ima za konotaciju dva krajnje različita poduhvata: (A) uzajamno istraživanje mogućnosti za dugoročnu neurogenetsku kompatibilnost (KLIKNI na Istorijsku belešku (5) za RELATIONSHIP/VEZA), što dovodi do legalno kodifikovane međurodne zajednice i P. G. I.-a i nekog potomstva; ili (B) jednostranu potragu za momentalnom, energičnom i nekodifikovanom epizodom genitalnog interfejsa bez obzira na neurogenetsku kompatibilnost ili nejakom potomstvo ili čak telefonski poziv narednog dana. Jer – prema R. i F. Leki, ur., *DFX Lattice of the Monochromosomal Psyche* – konotacioni opseg odrednice **date³** kao „društvenog angažovanja“ za žene 20. veka bio je gotovo isključivo (A), dok su muškarci 20. veka implicitno, ali često neizrečeno i jednako često pretvorno zanimanje za konotaciju (A) neretko koristili u svrhe isključivo u vezi s konotacijom (B) (KLIKNI na LOTHARIONISM/LOTARIONIZAM; NA SPORTFUCKING/GIMNASTICIRANJE†; na MISOGAMY/MOZOGAMIJA; NA LIZARDY/DIZANJE, LOUNGE/KAFANSKO†; na OEDIPAL/EDIPOVSKI, PRE-); procena je da je rezultat 86,5% sudara [**date**] bio stanje teške emocionalne disonantnosti između učesnika istog, disonantnosti koju većina izvora pripisuje osnovnom psihosemantičnom pogrešnom kodiranju (KLIKNI na MISCODINGS/GREŠKE U KODIRANJU, INTERGENDER /MEĐURODNE; sekundarno na Istorijske napomene za MISOGINY/MIZOGINIJA, OSTENSIBLE PROJECTED

FORMS/NAVODNE PROJEKTOVANE FORME; za VICTIMIZACION/VIKTIMIZIRANJE, CULTURE OF/KULTURA ZA; FEMINISM/FEMINIZAM, MALEVOLENT SPARATIST OD EARLY U.S. 21C/ZLONAMERNI SEPARATISTI S POČETKA 21 VEKA U SAD; za SEXUAL REVOLUTION OF LATE 20C / SEKSUALNA REVOLUCIJA S KRAJA 20 VEKA, PATHETI DELUSIONS OF/PATETIČNE ZABLUCIJE).

Pojava patenta 2006. i komercijalno predstavljanje digitalno manipulativnog videa (KLIKNI na D.M.V.²; na MICROSOFT-VCA D.M.V. VENTURES CORP.) iz 2008, kojim je video pornografija dobila mogućnost kućne montaže kako bi omogućila simulirano uvođenje gledaoca u snimljene scene eksplicitnog genitalnog interfejsa, dobili su zakonsku potporu u slučaju *U.S.S.C. Civil Action #1819049, Schumpkin et al. V. Microsoft-VCA D.M.V. Ventures Corp.* (2009), delimično i na osnovu činjenice da se opravdano moglo očekivati da će pristupačnost potpuno depersonalizovanog simulakruma genitalnog interfejsa američkim muškarcima umanjiti 86,5% semioemocionalnog konflikta koji je pratio istinske interpersonalne sudare [date]; taj rezon je posledično (2012) proširen na legalno uvođenje Virtuelnih ženskih senzornih dijapazona, čiji je skupi kombinezon u vidu Odelo za užitak s četiri dodatka za ljudske produžetke brzo prepustio svoje mesto (2014) danas opštepoznatom „Polierotskom odelu za užitak” s pet dodataka i prvoj generaciji trodimenzionalnih Virtuelnih ženskih DFX mreža (KLIKNI na JOYSUIT/ODELO ZA UŽITAK, POLIEROTIC/POLIEROTSKO; na telediddler/teledrndator†; na MESH/MREŽA, DFX; na MODELING/MODELIRANJE, NAUGHTY/LASCIVNOT†; sekundarno na Istorijske napomene za DESIGN/DIZAJN, COMPUTER-ASSISTED/KOMPJUTERSKI; ZA FEMALE/ŽENA, VIRTUAL/VIRTUELNA), kao i inovacijama na polju kućne zabave koje su se, uprkos početnim programerskim nedostacima i problemima (KLIKNI na ELECTROCUTION/ELEKTROEGZEKUCIJA, GENITAL/GENITALNA), brzo razvile u današnju tehnologiju V. F. S. A i S.-R. J. A (KLIKNI na ARRAY/TOALETA, VIRUAL FEMALE SENSORY/VIRTUELNA ŽENSKA SENZORNA; na APPENDAGE/DODATAK, SHOK-RESISTANT JOYSUIT/ANTIŠOK ODELO ZA UŽITAK), tehnologiju koja je gotovo nasilu uvela današnju modifikacionu podelu na dvoglasne denotacije za odrednicu **date**³ („hard” i „soft”).

date³ RODNO ODREĐENA KONOTACIONA NAPOMENA; Većina autoriteta na polju savremene upotrebe primećuje značajnu promenu, za muškarce 21. veka, u pogledu „romantičnih” i „emocionalnih” konotacija odrednice **date**³ (KLIKNI na SENTIMENTS/OSEĆANJA, TENDER/NEŽNA), afektivnih konotacija koje su, za većinu muškaraca, sad potpuno nestale iz pojma „hard” ili S.G.I. dating (KLIKNI na DYSPHORIA/DISFORIJA, HYPERORGASMIC/HIPERORGASMIČNA; na N. G. O. S.; na SYNDROME/SINDROM, NARCISSISTIC GRATIFICATION OVERLOAD/OPTEREĆENOST NARCISTIČKIM ZADOVOLJENJEM; na SOLIPSISM/SOLIPSIZAM, TECHNOSEXUAL/TEHNOSEKSUALNI), dok su se u pojmu „soft” ili P.G.I. dating one sad prenele gotovo u celosti na produktivne funkcije i zadovoljenje povezano s činom potvrde Produktivnih obeleživača i od kulture i od komplementa kao neurogenetski poželjnih (KLIKNI na PARADOXES/PARADOKSI, TECHNOSEXUAL/TEHNOSEKSUALNI; na DOGMA/DOGMA,

OKTET

Blic test 4

Dva narkomana u poodmakloj fazi neizlečive ovisnosti sedeli su uza zid u jednoj uličici bez ičega čime bi se uradili, bez novca i bez mesta gde bi mogli otići ili biti. Samo je jedan imao jaknu. Bilo je hladno i jednom od neizlečivih ovisnika cvokotali su zubi i on se znojio i drhtao u groznici. Delovalo je da je smrtno bolestan. Izuzetno je smrdeo. Sedeo je uza zid s glavom na kolenima. To se odigravalo u Kembridžu u Masačusetsu, u jednoj uličici iza centra za otkup aluminijumskih konzervi Komonvelt na Aveniji Masačusets u ranim časovima 12. januara 1993. Neizlečivi ovisnik s jaknom skinuo je jaknu i primakao se do smrtno bolesnog neizlečivog ovisnika i uzeo jaknu i njome što je više mogao ogrnuo obojicu i onda se primakao još više i stisnuo se uz njega i zagrlio ga jednom rukom i pustio ga da mu povrati na ruku, i tako su zajedno ostali uza zid celu noć.

P: Koji je ostao živ.

Blic test 6

Dva su muškarca, X i Y, bliski prijatelji, ali onda Y uradi nešto što povredi, udalji i/ili razbesni X-a. Prethodno su bili veoma bliski. Zapravo X-ova porodica je skoro pa usvojila Y-a kad se Y sam doselio u grad i još nije imao porodicu ili prijatelje i dobio posao na istom odeljenju iste firme u kojoj X radio, i X i Y rade jedan pored drugog i postaju bliski *compadres*, i vrlo brzo Y često visi u X-ovoj kući s porodicom X skoro svaku noć nakon posla, i sve tako teče dugo vremena. Ali onda Y nekako povređuje X-a, možda tako što napiše tačnu ali negativnu ocenu rada kolege X-a u njihovoj firmi ili tako što odbije da pokrije X-a kad X napravi ozbiljnu grešku u proceni i uvali se u problem i onda traži da Y laže ne bi li ga kako pokrio. Suština je u tome da je Y učinio nešto časno/ispravno što X doživljava kao nelojalnost i/ili uvredu, i X je izuzetno besan na Y-a, i sad kad Y dođe u X-ovu porodičnu kuću svake večeri da visi tamo kao i obično, X je krajnje hladan prema njemu, ili prezrivo pakostan, ili nekad čak više na Y-a pred ženom i decom porodice X. Na šta Y, međutim, jednostavno nastavlja da dolazi u kuću X-ovih i da visi kod njih i prima svu grdnju koju X sipa, uz nekakvo naizgled pomno klimanje glavom u znak odgovora,

ali bez ijedne reči ili bilo kakve druge reakcije na X-ovo neprijateljstvo. Jednom prilikom X zapravo više na Y-a da se „gubi“ iz njegove porodične kuće i kao da poluudari-poluošamari Y-a, baš pred jednim detetom iz porodice, dovoljno jako da Y-ove naočare spadnu, i sve što Y preduzme u znak odgovora jeste da se uhvati za obraz i klimne glavom nekako pomno zagledan u pod dok diže svoje naočare i ručno popravlja savijeni zglob na okviru što bolje ume, i čak i nakon toga on i dalje nastavlja da dolazi i visi u X-ovoj kući kao usvojeni član porodice i da samo stoji i prima sve što X sasipa na njega u znak odmazde za šta god da je Y navodno njemu učinio. Ali zašto to Y čini (tj., nastavlja da dolazi i visi kod X-ovih) nije jasno. Možda je Y u suštini beskičmenjak i jadnik i nema gde da ode i nema nikog ko bi se družio s njim. Ili je možda Y jedan od onih tih ljudi gvozdene kičme koji su iznutra dovoljno snažni da ne dozvole da ih dotakne nikakvo zlostavljanje ili ponižavanje, i mogu da vide (Y može) bez obzira na X-ov trenutni gnev velikodušnog i pouzdanog prijatelja kakav je X ranije uvek bio Y-u, i koji su odlučili (Y je odlučio, možda) da će jednostavno da izdrži i podnese i nastavi da dolazi i stoički podnosi da X istresa svaku zlovolju koju mora da istrese, i da će X na kraju verovatno prestati da bude nadržan ukoliko Y ne odgovara ili ne uzvraća ili ne čini ništa da bi dodatno pogoršavao situaciju. Drugim rečima, nije jasno da li je Y jadnik i beskičmenjak ili je neverovatno snažan i saosećajan i mudar. Samo jednom prilikom potom, kad X zapravo skoči na kraj stola pred celom porodicom X i prodere se na Y-a da „digne [svoje] dupe i uzme kapu i da se nosi u pičku materinu iz [njegove, tj., X-ove] porodične kuće i više ne dolazi“, zapravo Y odlazi zbog nečeg što X kaže, ali čak i nakon te epizode Y se i dalje vraća tamo i visi kod X-ovih već sledeće noći nakon posla. Možda se Y-u u stvari samo mnogo sviđaju X-ova žena i deca, i možda mu se zbog toga isplati da se stalno vraća i trpi X-ovu ogorčenost. Možda je Y nekako i jadan i snažan... Mada je teško pomiriti činjenicu da je Y jadan ili slab s očiglednom petljom koju je morao imati da bi napisao negativnu ali iskrenu procenu rada ili da odbije da laže ili da učini ono što god već da mu X nije oprostio. Plus nije jasno kako će se cela stvar završiti – tj., da li se Y-ova istrajnost isplati u smislu da X-a najzad pusti bes i da X „oprosti“ Y-u i ponovo postane njegov *compadre* ili Y najzad ne može više da izdrži neprijateljstvo i konačno prestane da visi u kući X-a... Ili se cela ta neverovatno napeta i nejasna situacija jednostavno nastavi u nedogled. Ispao je polušamar zato što je X-ova šaka bila delimično otvorena kad je udario Y-a onomad. Treba imati u vidu i kako X-ova otvorena netrpeljivost prema Y-u i Y-ova pasivna reakcija na nju utiču na izvesnu internu dinamiku unutar porodice X, na primer da li se X-ova žena i deca užasavaju X-ovog ponašanja prema Y-u ili da li se slažu sa X-om da ga je Y izjebao na neki način i da u suštini saosećaju s X-om. To bi uticalo i na ono što misle o tome što Y nastavlja da dolazi i visi kod njih svake noći iako mu je X savršeno jasno dao do znanja da više nije dobrodošao, na primer da li se dive Y-ovoj stoičkoj postojanosti ili misle da je ona jeziva i jadona i žele da on konačno ukapira poruku i

prestane da se ponaša kao da je pridruženi član porodice, ili šta već. U stvari, deluje da je cela ta *mise en scene* suviše prožeta dvosmislenošću da bi bila veoma dobar blic test, ispostavlja se.

Blic test 7

Jedna dama udaje se za muškarca iz veoma imućne porodice i oni dobijaju dete i oboje mnogo vole to dete iako, kako vreme prolazi, sve manje su naklonjeni jedno drugom, sve dok dama najzad ne podnese zahtev za razvod od tog muškarca. I dama i muškarac žele starateljstvo nad detetom, ali dama pretpostavlja da će ona na kraju biti ta koja dobija primarno starateljstvo jer tako obično biva u porodičnom pravu. Ali muškarac zaista snažno želi starateljstvo. Da li je to zato što ima jak roditeljski nagon ili stvarno želi da podiže dete ili zato što se oseća osvetoljubivo zbog toga što su mu uručeni papiri za razvod i želi da ga uvali dami tako što će joj uskratiti pravo na roditeljstvo, ostaje nejasno. Ali to nije važno, jer ono što jeste jasno jeste da je cela muškarčeva bogata i moćna porodica stala iza muškarca po tom pitanju i misli da bi on trebalo da dobije starateljstvo (verovatno zato što oni veruju da bi muškarac trebalo da dobije šta god želi budući da je on izdanak te porodice – takva je to porodica). I tako članovi muškarčeve porodice ulaze u priču i govore dami da će se oni, ukoliko se ona bude borila s njihovim izdankom oko starateljstva nad detetom, osvetiti njoj tako što će ugasiti izdašan starateljski fond koji su uspostavili po rođenju deteta, starateljski fond dovoljan da obezbedi detetu finansijsku sigurnost do kraja života. Nema starateljstva, nema starateljskog fonda, kažu oni. Pa dama (koja je potpisala predbračni ugovor, uzgred, i kojoj ama baš ništa ne pripada u smislu odštete ili alimentacije nakon sporazumnog razvoda bez obzira na način na koji se reši pitanje starateljstva) odustaje od borbe za starateljstvo i prepušta muškarcu i njegovoj ogavnoj porodici starateljstvo nad detetom kako bi dete i dalje raspolagalo starateljskim fondom.

P: (A) Je li ona dobra majka.¹³

Blic test 6(A)

Pokušaj ponovo. Isti tip X iz BT6. Postariji otac X-ove žene dobija dijagnozu tumor na mozgu bez mogućnosti operacije. Cela ogromna porodica X-ove žene zaista je bliska i međusobno povezana, i svi žive baš tamo, u istom gradu gde i X i njegova žena i tast i njegova žena, i otkad je uspostavljena dijagnoza, prava Vagnerova opera satkana od uznemirenosti i patnje i tuge odvija se u porodici; i, bliže kući takoreći, X-ova žena i deca takođe su strahovito potresena zbog starčevog tumora na mozgu koji se ne može

operisati budući da je X-ova žena oduvek bila tako bliska sa svojim ocem, a X-ova deca vole svog deku do besvesti i bezobrazno su razmažena, a on im tu ljubav uzvraća; i sad otac X-ove žene sve više slabi i pati i umire od tumora na mozgu, i cela X-ova porodica i tazbina kao da unapred počinje da oplakuje starčevu stvarnu smrt i svi su neverovatno skrхани i histerični i tužni sve vreme.

Sam X je u škakljivom položaju u pogledu cele te situacije oko tasta s tumorom na mozgu koji se ne može operisati. On i otac njegove žene nikad nisu imali blizak ili prijateljski odnos, a starac je u stvari jednom zapravo nagovarao X-ovu ženu da se razvede od X-a tokom škripavog razdoblja pre nekoliko godina kad je ceo brak škripao i kad je X nažalost napravio neke greške u rasuđivanju i počinio neke nepromišljenosti koje je jedna od patološki znatiželjnih i brbljivih sestara X-ove žene prenela ocu i u vezi s kojima se starac poneo tipično osuđivački i moralizatorski, te je naglas obavestio gotovo sve u porodici da on smatra da je X-ovo ponašanje odvratno i potpuno *infra-dignitater* i nagovarao X-ovu ženu da ga ostavi (tj., X-a), što je X tokom godina u celosti sačuvao od zaborava, ni izbliza nije zaboravio, jer od tog škripavog perioda i moralizatorskog prokazivanja X oseća da je nekako provizoran i tangencijalan i *persona non-grata* u odnosu na celu brojnu međusobno povezanu i krajnje blisku porodicu svoje žene, koja u tom trenutku podrazumeva i supružnike i decu ženinih šestoro braće i sestara i razne krtičaste baba-tetke/ujne/strine i deda-teče/ujake/stričeve i ordinalno nespojive rođake, toliko njih da se mesni konferencijski centar mora iznajmiti svakog leta za tradicionalno Okupljanje (njihovo veliko slovo) cele njegove tazbine, na čijim se godišnjim događajima uvek nekako namesti da se X oseća provizorno i kao da je pod neprestanom sumnjom i osudom i manje-više kao svaki klasičan izopštenik koji viri unutra.

X-ov osećaj otuđenosti od ženine porodice sad se pojačao, takođe, jer kao da ceo taj nebrojeni pomahnitali čopor sad ne može da razmišlja ili priča ni o čemu više sem o staroj glavi kuće čeličnog pogleda i njegovom tumoru i neveselim mogućnostima lečenja i postepenom propadanju i očigledno malim šansama da on potraje duže od nekoliko meseci u najboljem slučaju, i kao da međusobno neprestano pričaju isključivo o tome, tako da kad god je tu pored svoje žene tokom tih pogrebnih porodičnih saveta, X uvek oseća da je periferan i suvišan i blago isključen iz svega, kao da se blisko povezana porodica njegove žene uplela još čvršće u sebe u ovo vreme krize, terajući X-a još dalje na periferiju, kako on ima osećaj. I X-ovi susreti sa samim tastom, kad god sad X prati ženu u njenim beskonačnim posetama starčevoj bolesničkoj postelji u njegovoj (tj., starčevoj) i ženinoj raskošnoj neoromanskoj kući na drugom kraju grada (koji deluje kao potpuno različita ekonomska galaksija) u odnosu na prilično skromnu kuću X-ovih, naročito su naporni, zbog svih gorenavedenih razloga plus činjenice da otac X-ove žene – koji je, iako sad već zakovan za specijalan podesivi bolnički krevet najbolji u svojoj klasi koji je porodica nabavila, i svaki put kad je X tamo, on leži oboleo u tom specijalnom moderno

opremljenom krevetu dok ga opslužuje Portorikanka zaposlena kao tehničarka u konačištu, svejedno i dalje svaki put besprekorno obrijan i doteran i odeven, s kravatom vezanom u dupli vindzorski čvor i naočarima s obrisanim trifokalnim staklima, kao da se svakog časa sprema da ustane i naredi Portorikanki da mu donese njegovo Sinjor Puči odelo i sudsku odoru i da se vrati u Poreski sud 7. distrikta da donese još koju nemilosrdnu i dobro promišljenu odluku, odeću i držanje koje potresena porodica smatra još jednim znakom srceparajućeg dostojanstva i *dum spero joie de vivre* i snage volje snažnog starog lava – da njegov tast uvek deluje upadljivo hladno i rezervisano u ponašanju prema X-u tokom tih kurtoaznih poseta, dok X zauzvrat, smušen iza svoje žene dok nju plačnu nešto privlači da se nagne nad bolesničkom posteljom kao neka kašika ili metalna šipka koju privlači i savija ogavna sila volje nekog mentaliste, obično oseća kako ga ophrvava prvo otuđenost, a zatim gađenje i gnušanje i onda istinska zloba prema starcu čeličnog pogleda za kojeg je, istini za volju, X oduvek potajno smatrao da je neopevana pička, i sad uviđa da ga čak i samo blesak tastovih trifokalnih naočara uznemirava i da ne može da ne oseti mržnju prema njemu, a tast zauzvrat, kao da primećuje X-ovu skrivenu, nesvesnu mržnju i uzvraća jasnim utiskom da ne oseća nikakvu razdraganost ili veselje ili podršku zbog X-ovog prisustva i da bi voleo da X nije tu u bolesnikovoj sobi s gospođom X i blistavom tehničarkom iz konačišta, što je želja s kojom X uviđa da se i sam gorko slaže duboko u sebi čak i dok se trudi da pošalje još širi i saosećajni osmeh još veće podrške u prostor te sobe, tako da se X uvek oseća zbunjeno i zgađeno i razljučeno u starčevoj bolesničkoj sobi sa svojom ženom i uvek se na kraju pita šta on tu zapravo uopšte traži.

X-a je, međutim, naravno, takođe uvek prilično sramota zato što oseća nenaklonost i prezir u prisustvu drugog ljudskog bića i zakonskog srodnika koji polako nestaje bez mogućnosti operacije, i nakon svake posete starčevoj bleštavoj postelji, dok vozi svoju potresenu ženu u tišini, X potajno kori sebe i pita se gde su mu osnovna pristojnost i samilost. On pronalazi još dublji izvor sramote u činjenici da je on (tj., X), otkako je uspostavljena tastova dijagnoza o neizlečivoj bolesti, potrošio toliko vremena i energije samo na razmišljanje o sebi i svojim osećanjima ozlojeđene isključenosti iz *Drang*-a ženine porodice nalik plemenu kad, najzad, ženin otac pati i umire pred njihovim očima, a X-ova ljupka žena je gotovo na kolenima od tuge i žalosti, kao što i osetljiva nevina deca X-ovih strašno tuguju. X potajno brine da očigledna sebičnost njegovih unutrašnjih osećanja tokom tog razdoblja porodične krize, kad žena i deca tako jasno zaslužuju njegovu saosećajnosti i podršku, možda nudi dokaze o nekom stravičnom poremećaju u sastavu njegove ljudskosti, o nekoj vrsti ogavne suštinske zaleđenosti tamo gde bi trebalo da budu čvorovi njegovog srca za empatiju i osnovnu usredsređenost na druge, i sve više ga muče sramota i sumnja u samog sebe, i onda ima osećaj dvostruke sramote i brige zbog činjenice da su ta sramota i sumnja u sebe i same znacio buzetosti sobom i

stoga još više narušavaju njegovu sposobnost da oseti istinsku brigu i podršku u odnosu na svoju ženu i decu; i on i dalje sva svoja potajna osećanja otuđenosti i prezira i ozlojeđenosti i sramote, pa čak i maltretiranja samog sebe zbog sramote drži u potpunosti za sebe, i nema osećaj da bi mogao možda da priđe svojoj potresenoj ženi i optereti/užasne je još više sobom zaokupljenim *pons asinorum-om*, i u stvari toliko mu se gadi i toliko ga je sramota onoga što se plaši da je možda otkrio u sastavu svog srca da je neobično krotak i rezervisan i suzdržan prema svima u svom životu u prvih nekoliko meseci bolesti svog tasta i ne govori ništa nikome o olujama koje centripetalno u njemu besne.

Tastovo mučno neizlečivo degenerativno neoplastično odumiranje nastavlja se toliko dugo, međutim – bilo zbog toga što je u pitanju neobično spor oblik tumora mozga ili zato što je tast od one vrste žilavih matorih snažnih vukova koji se grčevito drže u životu što je duže moguće, jedan od onih slučajeva zbog kojih je, X lično smatra, eutanazija verovatno prvobitno i osmišljena, naime slučajeva kad pacijent polako odumire i degeneriše se i neizmerno pati, ali odbija da podlegne neizbežnom i već jednom ispusti prokletu dušu i naizgled ne pomišlja na istovremenu patnju koju njegovo ogavno degenerativno odumiranje nanosi onima što ga, iz ma kojih nedokučivih razloga, vole ili i jedno i drugo – i X-ovi potajni sukob i opora sramota konačno ga toliko iznuruju do krajnjih granica i donose mu nesreću na poslu i katatoniju kod kuće da on konačno guta svoj ponos i odlazi ponizno kod vernog prijatelja i kolege Y-a i izlaže mu celu situaciju *ab initio ad mala*, poverava Y-u ledenu sebičnost njegovih (X-ovih) najskrivenijih osećanja prema porodičnoj krizi i opisuje mu detalje sramote u dubini svoje duše zbog odbojnosti koju oseća dok stoji iza ženine stolice pored potpuno podesive postelje od 6500 dolara napravljene od legure čelika njegovog sad groteskno ispijenog tasta koji više ne kontroliše fiziološke potrebe, a jezik mu se klati i lice mu se grči od sablasnih kloničnih spazmi i žućkasta pena se polako nakuplja u uglovima njegovih (tastovih) svelih usana u pokušaju da progovori i njegova¹⁴ sad opsceno prevelika i asimetrično otečena glava okreće se na gusto istkanoj italijanskoj jastučnici i starčev zamućen ali još okrutno gvozden pogled iza čeličnog okvira trifokalnih naočara putuje pored izmučenog lica gospođe X i zaustavlja se na usiljenom blagonaklonom izrazu saosećanja i podrške koji se X uvek u automobilu potrudi da namesti i zadrži tokom tih iscrpljujućih poseta i istog trenutka ode u suprotnom pravcu – tastov pogled ode – uvek praćen neujednačenim izdisajem u znak gađenja, kao da čita pretvornu dvoličnost X-ovog izraza i uočava odbojnost i sebičnost što leži pod njim i ponovo dovodi u pitanje ćerkinu odluku da ostane u vezi s ovim marginalcem i kvarnim sertifikovanim računovođom; i X priznaje Y-u činjenicu da je on počeo, u tim posetama matoroj moralizatorskoj pički koja ne može da kontroliše fiziološke potrebe u postelji, da tiho navija za sam tumor, da u sebi nazdravlja u njegovo ime i želi mu da nastavi metastaziranje, i da je potajno počeo da

gleda na te posete kao na obrede samilosti i podrške malignitetu u starčevom Varolijevom mostu, X je počeo, dok navodi svoju jadnu ženu da veruje kako je X tu pored nje zbog zajedničke saosećajne brige za samog starca... X sad bljuje i poslednje zrnce unutrašnjeg sukoba i otuđenja i samoosude iz prethodnih meseci, i kumi Y-a da razume koliko je teško X-u da kaže bilo kom živom biću svoju skrivenu sramotu i da se oseća i počastvovano, ali i u obavezi zbog X-ovog poverenja u njega i da u duši nađe sažaljenje da se suzdrži od bilo kakvih moralizatorskih sudova o X-u i da za ime boga miloga nikome ne kaže za maligno sebično srce u ledenoj ovojnici koje su kako X strahuje njegova najdublja skrivena osećanja tokom cele te đavolje golgote možda odala.

Da li se ta katarzična razmena odigrava pre nego što je Y učinio šta god da je već učinio da X toliko pobesni na njega¹⁵ ili da li se razmena odigrala nakon toga i time označava da se Y-ova stoička pasivnost u podnošenju X-ovog kuđenja isplatila i daje njihovo prijateljstvo obnovljeno – ili da li je možda sama ta sadašnja razmena upravo ono što je nekako razjarilo X-a zbog Y-ove navodne „izdaje“, tj., da li je X kasnije stekao utisak da se Y možda izbrbljao gospođi X povodom potajne obuzetosti samim sobom njenog muža tokom verovatno pojedinačno emocionalno najkataklizmičnijeg perioda njenog života dosad – ništa od toga nije jasno, ali to je sad u redu jer to nije suštinski važno jer to što *jeste* suštinski važno jeste da se X najzad, usled kombinacije bola i pukog umora, spušta na zemlju i otvara svoje nekrotično srce Y-u i pita Y-a šta Y misli da bi on (X) trebalo možda da učini da reši taj unutrašnji sukob i izbriše tu skrivenu sramotu i bude iskreno sposoban da oprostí svom tastu na samrti to što je bio takva neizmerna pičketina u životu i da jednostavno ostavi tu priču po strani i nekako ignoriše pravedničke osude ohole matore pičke i očiglednu netrpeljivost i X-ova vlastita osećanja periferne *nongratizacije* i da jednostavno nekako sve pregura i pokuša da podrži starog i oseti empatiju za celokupnu nebrojenu histeričnu masu od ženine porodice da uistinu bude tu i podrži i pomogne gospođu X i male X-ove u vreme krize i da uistinu za promenu misli na *njih* umesto da ostane i dalje skrupčan u vlastitim skrivenim osećanjima isključenosti i ozlojeđenosti i *vivu cancrosum*-a i samoprezira i -prekora i paklene sramote.

Kao što je već verovatno objašnjeno u neuspelom BK6, Y je lakonske prirode i suzdržan toliko da ga moraš gotovo pridaviti da bi se on odlučio na takvu drskost kao što je davanje saveta. Ali X, nagovorivši konačno Y-a da sprovede jedan misaoni eksperiment u kom se Y pravi da je on X i naglas promišlja šta bi on (Y, kao X) možda učinio kad bi se suočio s tim malignim i horipilativnim *pons asinorum*-om, primorava Y-a da konačno ustvrdi da najbolje što on (tj., Y kao X, i stoga sledstveno X lično) verovatno može da učini u toj situaciji jeste da sve jednostavno pregrmi pasivno, tj., da se Pojavljuje, da nastavi da Bude Tu – samo fizički, ako ništa drugo – na marginama porodičnih skupova i pored gospođe X u bolesničkoj sobi njenog oca. Drugim rečima, Y kaže, da njegova tajna žrtva i dar starcu bude to što će samo biti tamo i nemo patiti zbog osećanja mržnje i

licemerja i sebičnosti i ljage, ali ne i da prestane da prati svoju ženu ili odlazi u posetu starcu ili da vrebata s oboda porodičnih skupova, drugim rečima da se X jednostavno svede na puka fizička delovanja i procese, da se skine svom srcu s grbače i da prestane da brine o svom sklopu i da se jednostavno Pojavljuje¹⁶ ... na šta se, kad X uzvratiti da on za ime milog boga upravo to sve vreme već i radi, Y dok ga kolebljivo tapše po ramenu, usuđuje da mu (tj., X-u) kaže kako mu (=Y-u) se uvek činilo da je X daleko snažniji i mudriji i saosećajniji nego što on, X, to želi sebi da prizna.

Što sve utiče da se X oseća donekle bolje – bilo zbog toga što je Y-ov savet dubokouman i poticajan ili inače samo zbog toga što je X osetio neko olakšanje pošto je najzad izbljuvao maligne tajne za koje oseća da ga nagriza – i sve se nastavlja manje-više kao i pre u pogledu spore propasti gnusnog tasta i žalosti X-ove žene i beskonačnih teatralnosti i skupova njene porodice, i X još, ispod svog stegnutog srdačnog osmeha, oseća mržnju i zbunjenosti i samoprekor, mada se sad bori da pokuša da sagleda ceo taj septički emocionalni vrtlog kao usrdni dar svojoj dragoj ženi i – štrek – tASTU, i jedini drugi značajni razvoji događaja u narednih šest meseci jesu da X-ova žena upalih očiju i jedna njena sestra počinju da piju antidepresiv paksil i što dva nećaka X-ove žene privode zbog navodnog seksualnog zlostavljanja devojčice zaostale u razvoju na smeru za Posebno obrazovanje u njihovoj višoj osnovnoj školi.

I sve tako teče – X povremeno ponizno dolazi kod Y-a da ga neko sasluša i zada mu pokoji misaoni eksperiment i tako je pasivno ali nepokolebljivo redovno prisutan pored patrijarhove postelje i na porodičnim skupovima da najvragolastiji dedaštric u porodici X-ove žene počinje da se sprda kako bi trebalo obrisati prašinu s njega – sve dok, najzad, u jedno rano jutro gotovo godinu dana nakon prvobitne dijagnoze, operativno neizlečivi smoždjeni i namučeni stari tast pomućenog uma konačno ne pušta dušu, izdahnuvši uz snažan drhtaj kao motkama utučen tarpun,¹⁷ i onda ga balzamuju, stavljaju mu rumenilo i oblače ga (prema kodicilu) u njegovu sudijsku odoru i održavaju mu komemoraciju na službi tokom koje na uzdignutom odru kovčeg leži visoko iznad svih okupljenih, i na kojoj (službi) oči jadne X-ove žene podsećaju na dve ogromne opekotine od cigare na akrilnom ćebet, i na kojoj pored nje X – na isprva sumnjičavo ali na kraju ganutljivo iznenađenje njegove okupljene i u crno zavijene tazbine – plače duže i glasnije nego iko od prisutnih, s potrešnošću tako neizmernom i iskrenom da, na putu iz episkopalne sakristije, suvonjava tašta lično gura sopstvenu maramicu u X-ovu šaku i teši ga blagim stiskom na levoj podlaktici dok joj pomažu da uđe u svoju limuzinu, a X-a potom kasnije tog popodneva telefonom poziva lično tastov najstariji sin najčeličnijeg pogleda, da nakon pogreba prisustvuje, zajedno s gospođom X, veoma privatnom i ekskluzivnom Okupljanju unutrašnjeg kruga ožalošćene porodice u biblioteci raskošnog doma pokojnog sudije, što je gest prihvatanja koji nagoni gospođi X prve suze radosnice još od pre nego što je počela da pije paksil.

Samo ekskluzivno okupljanje – koje kako se ispostavlja, po X-ovom računu na licu mesta, obuhvata manje od 38% celokupne njegove tazbine, i sastoji se od čašica zagrejanog konjaka remi martin i besramno zelenih kubanskih cigara za muškarce – podrazumeva nameštanje kožnih divana i antikvarnih otomana i stilskih fotelja i čvrstih malih bibliotečkih merdevina s tri prečage iz Vilis-Gajgera u veliki krug, u koji najbližih i navodno sad najbliskijih 37,5% porodice X-ove tazbine ima da sedne i naizmenično ukratko izdeklamuje svoje uspomene i osećanja o mrtvom tastu i njihovom posebnom i jedinstvenom pojedinačnom odnosu s njim tokom njegovog dugog i neobično uglednog života. I X – koji nezgrapno sedi na malim hrastovim merdevinama uz stilsku fotelju svoje žene, i koji bi na svom mestu u krugu trebalo da bude četvrti otpozadi da govori, i koji pije petu čašicu, i čija se cigara iz nekog tajanstvenog razloga neprestano gasi, i kog pomalo do vrlo snažno probada prostata od neobrađene teksture gornje prečage merdevina – uviđa, dok iskrene i ponekad veoma dirljive anegdote i enkomioni opisuju unutrašnji krug, da on sve manje ima predstavu o tome šta treba da kaže.

P: (A) Očigledno.

(B) Tokom godine neizlečive bolesti njenog oca, gospođa X nije davala nikakvu naznaku da zna bilo šta o X-ovom unutrašnjem sukobu i autoseptičkom užasu. X je stoga uspeo da sačuva svoje unutrašnje stanje u tajnosti, što je i tvrdio da želi cele godine. X je, informacije radi, tajio nešto od gospođe X i u nekoliko prethodnih situacija. Deo te unutrašnje konfuzije i toka celog tog predsmrtnog intervala, međutim – kako X poverava Y-u pošto je matori smrad konačno odapeo – bio je da, prvi put u njihovom braku, to što X-ova žena ne zna nešto o X-u što X ne želi da ona zna, nije donelo olakšanje ili sigurnost ili dobro X-u već upravo suprotno, tugu i otuđenost i samoću i žalost. Srž problema: X sad uviđa da je, sakrivši to ispod sažaljivog izraza lica i obzirnih gestova, potajno ljut na svoju ženu zbog neznanja koje se beskrajno potrudio da proizvede u njoj, i održi. Oceni.

Blic test 9

Ti si, nažalost, prozni pisac. Pokušavaš da napišeš ciklus veoma kratkih beletrističkih tekstova, tekstova koji igrom slučaja nisu *contes philosophiques* niti su vinjete niti scenariji niti alegorije niti basne, baš, iako se ne mogu zapravo označiti kao „kratke priče“ (čak ni kao one mondenske specijalne mikropriče koje su postale tako popularne odnedavno – iako su ovi beletristički tekstovi veoma kratki, oni ne funkcionišu onako kako bi mikropriče trebalo da funkcionišu). Kako bi tačno trebalo da funkcionišu kratki tekstovi tog ciklusa, teško je opisati. Recimo možda da bi trebalo da predstavljaju neku vrstu „ispitivanja“ osobe koja ih čita, na neki način – tj., opipavanja, proučavanja pukotina njenog osećaja za nešto, itd... mada šta je to „nešto“ ostaje izbezumljujuće teško utvrditi,

čak i sam za sebe dok radiš na tim tekstovima (tekstovima koji sve više oduzimaju zaista grotesknu količinu vremena, uzgred, daleko više vremena nego što bi trebalo spram njihove dužine i estetske „težine“ itd. – najzad, ti si kao svi drugi i nemaš bogzna koliko vremena na raspolaganju i moraš da ga rasporediš razborito, naročito kacl je reč o karijeri (da: došlo je i do toga da čak i pisci beletrističke proze smatraju da imaju „karijeru“). Ti zasigurno znaš, ipak, da su narativni tekstovi samo „tekstovi“ i ništa više, tj., da je način na koji se oni uklapaju u veći ciklus koji ih obuhvata ključna stvar za šta god bilo to „nešto“ u vezi s čim želiš da „ispitaš“ ljudski „osećaj za“ i tako redom.

Pa onda napraviš osmodelni ciklus tih malih tekstova što se uklapaju kao klin i žleb.¹⁸ I ispadne potpuni fijasko. Pet od osam tekstova uopšte ne funkcionišu – što znači da ne ispituju ili opipavaju ono što si želeo da ispituju ili opipavaju, plus suviše su izveštačeni ili suviše nalik likovima iz crtaća ili suviše naporni ili sve troje – i moraš da ih baciš. Šesti tekst funkcioniše jedino ako se potpuno preradi tako dabude nepodnošljivo dug i bremenit digresijama i, bojiš se, možda toliko zgusnut i introspiciran da niko neće čak ni doći do delova s pitanjima na kraju; plus onda u strašnoj Fazi konačne revizije ti shvataš da preispisivanje šestog teksta toliko mnogo zavisi od prve verzije šestice da moraš da se držiš i prve verzije u celom oktociklusu, iako se ona (tj., prva verzija šestog teksta) u potpunosti raspada u 75% pregledanog teksta. Odlučuješ da pokušaš da se spaseš estetske propasti ukoliko bi morao da se držiš prve verzije šestog teksta tako što će ta prva verzija u celosti biti očigledna u vezi sa činjenicom da se raspada i da ne funkcioniše kao „blic test“ i tako što preispisani šesti tekst počinješ nekim šturim priznanjem bez izvinjenja da je on još jedan „pokušaj“ toga što već pokušavaš da ispitaš propitivanjem u prvoj verziji. Te intranarativne tvrdnje imaju dodatne prednosti zato što pomalo ublažavaju pretencioznost strukturisanja kratkih tekstova u vidu „testova“, ali takođe i manu zato što flertuju s metafikcionalnom autoreferentnošću – naime, ako u samom tekstu imaš „Ovaj Blic test ne funkcioniše“ i „Još jedna verzija #6“ – što krajem devedesetih godina dvadesetog veka, kad čak i Ves Krejven zgrće lovu na metafikcionalnoj autoreferentnosti, može ispasti jadno i otrcano i olako, a tu je i rizik da će se narušiti nastrana iskrenost u vezi s onim što ti već želiš da ti tekstovi ispituju kod već ko da su ti što ih čitaju. To je neka iskrenost koju ti, kao prozni pisac, osećaš veoma... pa, iskreno, i želiš da je i čitateljka oseti – što će reći da ti nikako ne želiš da čitateljka odustane, misleći da je taj ciklus samo zgodna formalna vežba za upitnu strukturu i standardno proceduralni metatekst.¹⁹

Što sve predstavlja ozbiljnu zbrku (koja oduzima ogavno mnogo vremena). Ne samo da si završio sa samo jednom polovinom funkcionalnog okteta koji si prvobitno osmislio – doduše i improvizovanom i nesavršenom polovinom štaviše²⁰ – već je tu i pitanje iskrenosti i nužnosti koje kako si zamislio povezuje prvobitnih osam beletrističkih tekstova da bi oni činili jednoobraznu osmostruku celinu, onu koja je na kraju suptilno

propitivala čitateljku u vezi s protejskim, ali još jedinstvenim pojedinačnim problemom koji će sva ona otvorena i doduše nimalo suptilna „P” na kraju svakog Blic testa – ukoliko se sami ti upiti uklapaju u organski kontekst veće celine – na kraju ispitivati. Ta čudna jednoznačna iskrenost može da ima ili da nema smisla bilo kome drugom, ali tebi je imala smisla, i delovalo je... pa, opet, iskreno, vredno rizika da sve na početku izgleda kao plitak formalan egzercicijum ili pseudometabeletristički strategem u tekstovima s nekonvencionalnom strukturom blic testova. Bio si uveren da će čudna novonastala iskrenost organski sjedinjene celine oktetovih dva puta dva puta dva tekstova (koje si bio zamislio kao manihejsku dualnost izdignutu do trojedne moći svojevrzne hegelovske sinteze u pogledu pitanja o kojima su i likovi i čitaoci bili prinuđeni da „odlučuju”) umanjiti početnu sličnost tekstova s postinteligentnom metaformalnom baljezgarijom i na kraju (ti si se nadao) zapravo ispitati čitateljkinu početnu sklonost da odbaci te tekstove kao „plitke formalne vežbe” samo na osnovu njihovih zajedničkih formalnih osobina, prinudivši čitateljku da vidi da će to odbacivanje biti zasnovano upravo na istim onim plitkim formalističkim problemima za koje je ona bila (barem isprva) sklona da optuži oktet.

Samo što – i evo u čemu je zbrka – iako su delovi sad već kvarteta²¹ izbačeni, preispisani i vraćeni gotovo sasvim zarad organske sjedinjenosti i komunikativne iskrenosti istog, ti sad ne znaš zasigurno da li će iko drugi moći i da pretpostavi kako se četiri²² teksta koja završavaju u oktetu „uklapaju” ili kako „imaju nešto zajedničko”, tj., kako se svode na *bona fide* sjedinjen „ciklus” čija iskrenost nadilazi ukupnu iskrenost zasebnih delova koji je čine. Stoga si sad u neprijatnom položaju gde moraš da pokušaš da „objektivno” pročitaš polukvartet i da pokušaš da shvatiš da li će tu uvrnutu propratnu iskrenost koju ti lično osećaš unutar preostalih tekstova i među njima moći da oseti ili čak opazi neko drugi, naime, neka potpuna neznanka koja verovatno sedi nakon dugog napornog dana i pokušava da se opusti tako što čita beletrističko delo zvano „Oktet”.²³ I znaš da si se saterao u veoma gadan ćošak, kao prozni pisac. Ima valjanih i plodonosnih načina da se pokuša „saosećati” s čitateljkom, ali obaveza da pokušaš da zamisliš sebe *kao* čitateljku nije jedna od njih; u stvari, ona je opasno bliska strašnoj zamci koja se sastoji od pokušaja da predvidiš da li će se čitateljki „dopasti” nešto na čemu radiš, a i ti i nekolicina drugih proznih pisaca koji su ti prijatelji znate da nema bržeg načina da se upleteš u kućine i ubiješ svaku ljudsku iskrenost u onome na čemu radiš nego da pokušavaš pre vremena da proračunaš da li će se to nekom „dopasti”. Jednostavno je smrtonosno. Jedna od mogućih analogija jeste: Zamisli da odeš na žurku gde znaš vrlo malo ljudi, a onda posle na putu kući najednom shvatiš da ti je upravo cela žurka prošla u takvoj brizi o tome da li si se dopao ljudima ili ne da sad nemaš ama baš nikakvu predstavu o tome da li se neko do njih *dopao* tebi ili ne. Svako ko je iskusio nešto takvo zna koliko je krajnje pogubno doći na žurku s takvim stavom. (Plus naravno gotovo

uvek se ispostavi da se zapravo *nisi* dopao ljudima, iz jednostavnog razloga što si delovao tako zaokupljeno sobom i smeteno sve vreme da su oni imali onaj jezivi podsvesni osećaj da ti koristiš žurku samo kao neku vrstu pozornice na kojoj nastupaš i da ih gotovo i ne primećuješ i da si verovatno otišao bez ikakve predstave o tome da li su ti se oni dopali ili ne, što njih vređa i tera ih da osete odbojnost prema tebi (oni su, najzad, samo ljudi, i osećaju istu onu nesigurnost povodom pitanja da li se nekom dopadaju baš kao i ti.)

Ali nakon nužne količine dugotrajne brige i straha i oklevanja i brisanja papirnim maramicama i griženja zglavaka na šakama, najednom ti sine da je jednostavno moguće da je ispitivačka/„dijaloška“ formalna struktura poluokteta – ista ona struktura koja je isprva delovala iskreno zato što je bila način da se flertuje s potencijalnom pojavom metatekstualnih baljezgarija iz razloga što će se (nadao si se) ispostaviti kao dubokouman i daleko iskreniji nego cela ona iscedena stara „Hej gle mene kako gledam tebe kako gledaš mene“ agenda iscedene stare S. P. metaproze, ali koja te je onda uplela u zbrku iziskujući od tebe da izbaciš Blic testove koji nisu funkcionisali ili su bili krajnje S. P. i mamac umesto iskreno otvoreni, i da preispišeš BT6 tako da je delovao opasno metai ostavio ti amputiran i nedvojbeno sklepan poluoktet za čiju prvobitnu propratnu ali nedvosmislenu iskrenost uopšte više nisi bio siguran da će dopreti do ikog drugog nakon sveg izbacivanja i ponovnih pokušaja i opšteg zamajavanja, koji su te saterali u kobni beletristički ćošak u vidu pokušaja da predvidiš kako funkcioniše um i srce čitalaca – da bi ta ista avangardasta heuristička forma potencijalno katastrofalnog izgleda jednostavno mogla da ti podari izlaz iz te zagušujuće zbrke, priliku da preduprediš potencijalni fijasko gde ti osećaš da 2+(2(1)) tekstovi obrazuju nešto iskreno i ljudsko, a da čitateljka to uopšte ne oseća. Jer sad ti pada na pamet da si je mogao jednostavno pitati. Čitateljku. Da si mogao izvući nos iz rupe na zidu koju su „6 ne funkcioniše kao Blic test“ i „Hajde da još jednom pokušam“ itd. već napravili i obratiti se čitateljki direktno i neposredno je pitati da li oseća išta slično onome što ti osećaš.

Štos kod ovog rešenja jeste da bi morao da budeš 100% otvoren. Što ne podrazumeva samo iskren već skoro razgolićen. Gore nego razgolićen – više kao razoružan. Nezaštićen. „To što ja osećam, ne mogu da ga imenujem baš sad, ali deluje važno, da li i ti to osećaš?“ – takvo neposredno pitanje nije za preosetljive. Kao prvo, ono je opasno blisko pitanju: „Da li ti se dopadam? Molim te da ti se dopadnem“, za koje vrlo dobro znaš da se u 99% sve međuljudske manipulacije i seratorskog muvanja koje se odvija odvija upravo zato što se zamisao o direktnom saopštavanju tako nečeg smatra donekle opscenom. U stvari, jedan od retkih preostalih međuličnih tabua koje imamo jeste ta vrsta opsceno ogoljenog neposrednog ispitivanja nekog drugog. Izgleda jadno i očajnički. Tako će izgledati i čitateljki. I moraće. To se ne može izbeći. Ako iskoračiš i pitaš je da li i šta oseća, onda u tome nema ničeg plahog ili odglumljenog ili tobože otvorenog da bi joj se dopao. To bi ga odmah ubilo. Vidiš? Bilo šta sem potpuno ogoljene bespomoćne patetične iskrenosti i

odmah se vraćaš u pernicioznu zbrku. Moraćeš da joj priđeš 100% ponizno.

Drugim rečima, šta bi mogao da uradiš jeste da bi sad mogao da osmisliš dodatni Blic test – znači devet ukupno, ali u nekom drugom smislu tek peti ili čak četvrti, a zapravo možda nijedan od tih jer bi ovaj bio manje Test nego (ups) neka vrsta metaTesta – u kojem ćeš dati sve od ogoljenog sebe da opišeš tu zbrku i potencijalni fijasko poluokteta i vlastiti osećaj da preostali polufunkcionalni tekstovi deluju kao da pokušavaju da demonstriraju²⁴ neku vrstu uvrnute propratne *istovetnosti* u različitim vrstama ljudskog odnosa,²⁵ neku neimenovanu ali neizbežnu „cenu” s čijim se plaćanjem sva ljudska bića suočavaju u nekom trenutku ako ikad uistinu žele da „budu s”²⁶ nekom drugom osobom umesto da samo na neki način koriste tu osobu (na primer, da koriste tu osobu samo kao publiku, ili kao sredstvo za vlastite sebične ciljeve, ili kao delić opreme za moralnu gimnastiku na kojem mogu da pokažu vrline svog karaktera (kao ljudi koji su velikodušni prema drugima samo zato što žele da ih drugi vide kao velikodušne, pa onda zapravo potajno uživaju kad ljudi oko njih bankrotiraju ili dopadnu nevolja zato što to znači da mogu velikodušno da ulete i da se prave kao da su od velike pomoći – svako je video ovakve ljude), ili kao narcistički katektiranu projekciju samih sebe itd.),²⁷ čudnu i neimenovanu ali navodno neizbežnu „cenu” koja može zapravo ponekad biti ravna samoj smrti ili je bar obično ravna odustajanju od nečega (bilo od predmeta ili osobe ili dragocenog dugo čuvanog „osećanja”²⁸ ili neke određene zamisli o sebi samom i vlastitoj vrlini/vrednosti/ličnosti) čiji gubitak će se osetiti, na istinski i iskren način, kao neka vrsta smrti, a reći da činjenica da može da postoji (osećaš) tako sveobuhvatna i elementarna istovetnost kod takvih potpuno različitih situacija i *mise en scènes* i zbrka – to jeste, da ti očigledno različiti i formalno (priznaj) pomalo pompezni i tobože plahi „Blic testovi” mogu da se konačno svedu na isto pitanje (šta god to pitanje bilo) – tebi deluje iskreno, uistinu iskreno, kao nešto zbog čega gotovo da se vredi uzverati uz dimnjak i proderati s krova.²⁹

Što opet govori da ćeš ti – nesrećni prozni pisac – morati da probiješ četvrti zid³⁰ i izađeš na pozornicu go (samo s ponizno skinutim šeširom u ruci) i da kažeš sve to osobi koja te ne zna ili je ništa posebno ne boli dupe za tebe na ovaj ili onaj način i koja je verovatno želela da jednostavno dođe kući, digne noge na kraju dugog radnog dana i opusti se na jedan od retkih preostalih bezbednih i bezazlenih načina opuštanja.³¹ I onda ćeš morati otvoreno da pitaš čitateljku da li i ona oseća tu čudnu bezimenu propratnu iskrenu međuljudsku istovetnost. Što znači da ćeš morati da je pitaš da li ona misli da ceo rastureni sklepani heuristički poluoktet „funkcioniše” kao organski sjedinjena beletristička celina ili ne. Baš tamo dok ona bude čitala. Opet: pažljivo razmisli. Ne bi trebalo da primenjuješ tu taktiku sve dok nisi trezveno razmislio koliko bi te mogla koštati. Šta bi ona mogla pomisliti o tebi. Jer ako nastaviš i uradiš to (tj., otvoreno je pitaš), cela stvar s „ispitivanjem” više neće biti bezazleno formalno beletrističko sredstvo.

Biće stvarna. Gnjavaćeš je, isto kao što tebe gnjavi neki zastupnik koji zove telefonom baš kad si seo da se opustiš uz dobru večeru.³² I razmisli o pravom takoreći pitanju kojim ćeš je gnjaviti. „Da li ovo funkcioniše, da li ti se dopada“, itd. Razmisli šta bi ona mogla da pomisli o tebi samo zato što si je pitao tako nešto. Moglo bi ispasti da si ti (tj., prozni pisac koji je napisao *mise en scène*) nekakva osoba koja ne samo što ide na žurku sva opsednuta time da li će se dopasti nekom ili ne, već zapravo na samoj žurci prilazi nepoznatima i *pita* ih da li im se dopada ili ne. Šta misle o njemu, kakav utisak ostavlja na njih, da li se njihovo viđenje njega podudara sa složenim ritmom njegovog viđenja samog sebe itd. Koja prilazi nevinim ljudskim bićima koja su samo želela da dođu na žurku i daju sebi malo oduška i možda sretnu neke nove ljude u potpuno neobaveznom i nimalo pretećem okruženju i ulazi direktno u njihovo vidno polje i krši sve vrste osnovnih nepisanih pravila na žurkama i bonton pri prvom susretu neznanaca i otvoreno ih ispituje upravo o onoj stvari zbog koje se ti osećaš toliko obuzeto i smeteno.³³ Zamisli na tren lica ljudi na nekoj žurci gde si to uradio. Zamisli izraze lica u potpunosti, 3D i u živim bojama, i onda zamisli izraz lica koji su uputili tebi. Jer to je rizik kojem ćeš se izložiti, moguća cena taktike otvorenosti – i imaj na umu da možda neće biti za džaba: uopšte nije jasno, ukoliko prethodni kvartet malih *quart d'heures* povezanih klinovima i žlebovima nije uspeo da „ispita“ čitateljku ili da prenese nikakav osećaj „istovetnosti“ ili „iskrenosti“, da li će ponizni otvoreni nastup na kraju i pokušaj da je direktno ispitaš podstaći bilo kakvo otkrovenje ili iskrenu istovetnost koja će onda nekako da odjekne svim delovima ciklusa i naterati je da ih sagleda u drugačijem svetlu. Vrlo je moguće da će uspeti samo da prikaže tebe kao pometenog opsednutog morona ili kao još jednog manipulativnog pseudopostmodernog Umetnika Kenjatora koji pokušava da se spase fijaska tako što se oslanja na metadimenziju i komentariše sam fijasko.³⁴ Čak i u najdobronamernijem tumačenju to će delovati očajnički. Verovatno i patetično. U svakom slučaju, *neće* te prikazati mudrim ili sigurnim ili ostvarenim ili kao bilo šta od onog što čitaoci obično žele da se prave da veruju da književni umetnik koji je napisao to što oni čitaju jeste kad sednu da bi pokušali da pobegnu od nerešivog meteža sebe samih i uđu u svet unapred određenog značenja. Pre će te prikazati kao suštinski izgubljenog i zbunjenog i preplašenog i nesigurnog u to da li verovati čak i svojoj fundamentalnoj intuiciji u pogledu iskrenosti i istovetnosti i da li i drugi ljudi u dubini duše doživljavaju stvari na iole sličan način na koji ti to radiš... više kao čitalac, drugim rečima, dok se ovde dole treseš u kaljavom rovu sa svima nama, umesto kao *Pisac*, kog zamišljamo³⁵ da je čist i suv i da odiše zapovedničkim držanjem i nepokolebljivim uverenjem dok koordinira celim pohodom iz pozadine u nekom blistavom apstraktnom olimpskom generalštabu.

Pa odluči.

SVET ODRASLIH (I)

Prvi deo. Većito promenljivi status jena

U prve tri godine, mlada supruga se brinula da vođenje ljubavi pomalo teško pada njegovoj spravici. Nažuljanost i osetljivost i ružičasta boja nadraženosti na glaviću njegove spravice. Kratak bol na licu kad bi prvi put ušao u nju. Neodređeni uzavreli metalni ukus nažuljanosti kad bi stavila njegovu spravicu u usta – retko ga je stavljala u usta, međutim; imala je osećaj da se nešto u vezi s tim njemu baš i ne dopada.

U prve tri do tri i po godine njihovog braka, ta supruga je, budući mlada (i puna sebe (shvatila je tek kasnije)), verovala da je do nje. Taj problem. Brinula se da nešto nije u redu s njom. S njenom tehnikom vođenja ljubavi. Ili da je neka neobična hrapavost ili tvrdoća ili izraslina dole bila gruba za njegovu spravicu, i da ju je povređivala. Bila je svesna da voli da stisne preponsku kost i donji deo kličice uz njega i da se trlja dok vode ljubav, ponekad. Trljala se o njega što je nežnije mogla da se natera da se seti, ali bila je svesna da je to često činila dok je dosegala seksualni vrhunac i ponekad bi se zaboravila, i posle bi se često brinula da je bila sebična i zaboravila na njegovu spravicu i da je možda bila pregruba prema njoj.

Bili su mlad par i nisu imali dece mada su ponekad pričali o rađanju dece i o svim nepovratnim promenama i odgovornostima na koje bi ih to obavezalo.

Supruga je koristila dijafragmu kao kontraceptivno sredstvo dok nije počela da se brine da zbog nečeg u dizajnu njene ivice ili načinu na koji je ona ubacuje ili nosi možda nije pogrešno i da ga povređuje, da možda doprinosi tom već čemu što je u vezi s njihovim vođenjem ljubavi njemu teško padalo. Proučavala je njegovo lice dok je ulazio u nju; sećala se da ne žmuri i pazila i na najmanje štrećanje koje je moglo zapravo biti ili ne biti (shvatila je tek kasnije, kad je imala zreliji pogled na sve) zadovoljstvo, koje je moglo biti ista ona najbliža vrsta zadovoljstva otkrovenjem zajedničkog svršavanja kojoj su dva venčana tela mogla prići i osetiti toplotu i bliskost zbog koje je bilo tako teško držati otvorene oči i budna čula da motre na bilo šta što je možda pogrešno radila.

U tim prvim godinama, supruga je imala osećaj da je sasvim srećna zbog realnosti njihovog zajedničkog seksualnog života. Muž je bio sjajan ljubavnik, i njegova pažljivost i uviđavnost i veština dovodile su je gotovo do ludila od zadovoljstva, takav je osećaj supruga imala. Jedino negativno u svemu bila je iracionalna briga da nešto nije u redu s njom ili da čini nešto pogrešno što njega sprečava da uživa u zajedničkom seksualnom

životu koliko i ona. Brinula se da je muž suviše uviđavan i nesebičan da bi rizikovao da je povredi tako što će razgovarati o tom šta god već nije bilo u redu. Nikad se nije žalio da ga nešto peče ili žulja, niti da se malo štreca kad prvi put ulazi u nju, niti je govorio išta drugo do da je voli i da je toliko mnogo voli dole da čak i ne može reći koliko. Govorio je da je neopisivo meka i topla i slatka dole i da je neopisivo prelepo kad ulazi u nju. Govorio je da ga skoro izluđuje od strasti i ljubavi kad se trlja o njega dok se on sprema da je dovede do vrhunca. Nije govorio ništa drugo do velikodušne i umirujuće stvari o njihovom zajedničkom seksualnom životu. Uvek joj je šaputao komplimente nakon vođenja ljubavi, i grlio je, i pažljivo joj navlačio prekrivač preko nogu dok je suprugin postseksualni puls opadao i ona počinjala da zebe. Volela je da oseti kako joj noge još drhture ušuškane u pokrivač koji je on nežno prebacio preko njenog tela.

Mlada supruga je imala osećaj da je muž jednostavno divan partner u vođenju ljubavi, uviđavan i pažljiv i nesebičan i krepak i drag, daleko bolji nego što je ona verovatno zasluživala; i dok je spavao, ili ako bi se probudio usred noći da proveriti strana tržišta i upalio svetlo u velikom kupatilu pored spavaće sobe i nenamerno je probudio (imala je lak san tih prvih godina, kasnije je shvatila), suprugine brige dok je ležala budna u njihovom krevetu ticala su se samo nje. Ponekad se dirala dole dok je ležala budna, ali ne zarad zadovoljstva. Muž je spavao na desnom boku, licem od nje. Imao je problema sa spavanjem zbog stresa na poslu i mogao je da zaspi samo u jednom položaju. Ponekad ga je gledala kako spava. Noćno svetlo u njihovoj velikoj spavaćoj sobi bilo je u podu pored lajsni. Kad bi ustao noću, ona je verovala da ide da proveriti status jena. Nesanica je znala da ga natera da usred noći vozi čak do poslovne četvrti i svoje firme. Trebalo je takođe motriti na rupije i vone i bate i proveravati ih. Njegovo zaduženje bila je i sedmična nabavka, koju je on po navici obavljao kasno noću. Neverovatno (shvatila je tek kasnije, pošto je doživela epifaniju i naglo sazrela), nikad joj nije palo na pamet da nešto proveriti.

Volela je kad bi je oralno zadovoljavao, ali se brinula da se njemu i ne sviđa toliko kad bi mu ona uzvratila i stavila ga u usta. Gotovo uvek bi je ubrzo zaustavio i rekao da od toga više želi da bude dole u njoj nego u njenim ustima. Imala je osećaj da nešto sigurno nije u redu s njenom tehnikom oralnog zadovoljavanja koja se njemu nije dopadala koliko i njoj, ili mu je zadavala bol. Dostigao je seksualni vrhunac u njenim ustima samo dva puta u njihovom braku i oba puta je trajalo čitavu večnost. Oba puta je toliko trajalo da joj je vrat sutradan bio ukočen i brinula se da mu se nije dopalo iako je rekao da rečima ne bi mogao ni da opiše koliko mu se to dopalo. Jednom je stisnula petlju i odvezla se do *Sveta odraslih* i kupila Dildo, ali samo da bi vežbala tehniku oralnog zadovoljavanja na njemu. Bila je neiskusna u tome, znala je. Blaga napetost i odsutnost za koje je mislila da ih primećuje kod njega kad bi se spustila dole u krevetu i stavila muževu spravicu u usta, mogla je biti ništa više do njena vlastita sebična mašta; ceo problem je možda bio samo u njenoj glavi, brinula se. Bila je napeta i osećala se

neprijatno u *Svetu odraslih*. Izuzev kasirke, bila je jedina žena u prodavnici, a kasirka joj je uputila pogled koji po njenom mišljenju nije bio baš prikladan i nimalo profesionalno učtiv, i mlada supruga je odnela crnu plastičnu kesu s Dildoom u automobil i odvezla se s pretrpanog parkinga tako brzo da je kasnije strahovala da je možda zaškripala gumama.

Muž nikad nije spavao go – nosio je čiste gaće i majicu kratkih rukava.

Ona je ponekad ružno sanjala, kako se njih dvoje voze negde zajedno, a svako drugo vozilo na putu je hitna pomoć.

Muž nikad ništa nije govorio o njihovom oralnom seksu sem da ju je voleo i da ga je ona izluđivala od strasti kad bi ga stavila u usta. Ali kad bi ga stavila u usta i stisnula jezik da bi suzbila opštepoznati nagon na povraćanje i pomerila glavu gore-dole koliko su joj to sposobnosti dozvoljavale, obrazujući prsten od palca i kažiprsta da bi stimulisala deo njegovog uda koji nije mogla da stavi u usta dok ga je oralno zadovoljavala, supruga bi uvek osetila napetost u njemu; uvek je mislila da može da otkrije blagu ukočenost njegovih abdominalnih i nožnih mišića i brinula se da je napet ili odsutan. Njegova spravica je često imala ukus iritacije i/ili crvenila, i ona je strahovala da ga možda peckaju njeni zubi ili pljuvačka i da mu umanjuju zadovoljstvo. Brinula se i o svojoj tehnici i vežbala potajno. Ponekad, tokom oralnog seksa u zajedničkom vođenju ljubavi, pomislila bi da ima osećaj kao da on pokušava da doživi seksualni vrhunac na brzinu ne bi li što je moguće pre završili s oralnim seksom i da je to bio razlog zašto nije mogao da izdrži dugo, obično. Pokušavala je da ispušta zvuke zadovoljstva, uzbuđenja, s ustima punim njegove stvarčice; onda, dok je ležala budna, ponekad se brinula da su zvuci koje je ispuštala možda zvučali prigušeno ili uznemirujuće i da su samo doprineli njegovoj napetosti.

Ta nezrela, neiskusna, emocionalno labilna mlada supruga ležala je sama u njihovom krevetu veoma kasno u noći njihove treće godišnjice. Muž, čija je karijerabila izuzetno stresna i uzrokovala mu nesanicu i česta buđenja, beše ustao i otišao u veliko kupatilo i onda u prizemlje u svoju radnu sobu, a onda je začula zvuk njegovog automobila. Dildo, koji je krila na dnu svoje ladice s mirišljivim vrećicama, bio je tako neljudski i bezličan i imao tako grozomoran ukus da je morala da učini sve ne bi li se naterala da vežba na njemu. Ponekad se muž odvezio do kancelarije usred noći da pomnije proveri tržišta na drugim kontinentima – trgovina nikad nije stajala u svetu mnogobrojnih valuta. Sve češće je ostajala budna u krevetu i brinula. Bila ju je uhvatila vrtoglavica na specijalnoj večeri povodom godišnjice i skoro im je pokvarila zajedničko veče. Ponekad, kad bi ga stavila u usta, skoro bi je strah obuzeo da muž ne uživa i onda bi osetila kako je obuzima želja da ga što pre dovede do seksualnog vrhunca kako bi imala nekakav sebični „dokaz“ da on uživa kad ga ona stavi u usta, i ponekad bi se zaboravila i zaboravila na tehnike koje je učila i počela gotovo mahnito da mlati glavom i da šakom mahnito prevlači gore-dole po njegovoj spravici, ponekad zapravo sisajući rupicu na njegovoj spravici,

stvarajući pravu sukciju, i brinula se da će ga nažuljati ili saviti ili povrediti dok mu je to radila. Brinula se da bi muž mogao nesvesno da oseti njenu nelagodu povodom toga da li on uživa kad ona stavi njegovu spravicu u usta i da ga zapravo upravo to sprečava da uživa u njihovom zajedničkom oralnom seksu jednako koliko i ona. Ponekad je grdila sebe zbog nesigurnosti – muž je svakako već bio pod velikim stresom, zbog svoje karijere. Osećala je da je njen strah sebičan, i brinula se da bi muž mogao da oseti strah i sebičnost i da je to bilo zrno razdora u njihovoj bliskosti. Trebalo je takođe proveriti i rijal usred noći, diram, burmanski kjat. Australija je imala dolar, ali ne isti dolar pa se i on morao nadgledati. Tajvan, Singapur, Zimbabve, Liberija, Novi Zeland: svi su koristili dolare fluktuozne vrednosti. Determinante većito promenljivog statusa jena bile su veoma kompleksne. Muževu unapređenje dovelo je do nove poslovne titule – analitičar varijabilnih valuta; njegove kartice i kancelarijski pribor sadržali su tu titulu. Bilo je veoma složenih jednačina. Muž je zbog poznavanja finansijskih programa i valutnog softvera bio već živa legenda u firmi, rekao joj jedan kolega tokom zabave dok je muž bio u toaletu, opet.

Brinula se da se čini da će u njenoj glavi u nekoj pravoj meri biti nemoguće racionalno rešiti ma šta da je problem bio u vezi njom. Nije bilo načina da se razgovara s njim o tome – nije bilo načina koji bi supruga mogla smisliti da otpočne takav razgovor. Ponekad bi značajno pročistila grlo ne bi li dala do znanja da ima nešto na pameti, ali tad bi joj pamet stala. Ako bi ga pitala da li nešto nije u redu s njom, on bi pomislio da ona traži da je umiri što bi smesta i učinio – znala ga je. Njegova profesionalna specijalnost bio je jen, ali druge valute su uticale na jen i morale su se neprestano analizirati. Dolar u Hong Kongu bio je drugačiji i uticao je na status jena. Ponekad se noću brinula da je možda luda. Prethodnu intimnu vezu je uništila iracionalnim osećanjima i strahovima, znala je. Gotovo preko volje, kasnije se vratila u istu onu prodavnicu *Sveta odraslih* i kupila porno-film, stavivši video-kasetu u originalnom omotu u isto skrovište gde i Dildo, odlučna da prouči i uporedi seksualne tehnike žena na filmu. Ponekad, dok je on noću spavao na svojoj strani kreveta, supruga bi ustala i prešla na drugu stranu kreveta i kleknula na pod i posmatrala muža na slabom odsjaju noćnog svetla, proučavala njegovo usnulo lice, kao da se nadala da će otkriti nešto neizrečeno što će joj pomoći da prestane da se brine i uveriti je da njega njihov zajednički seksualni život zadovoljava koliko i nju. Na kutiji video-kasete s porno-filmom bile su eksplicitne fotografije u boji žena koje oralno zadovoljavaju svoje partnere. *Varijabilne* je značilo nasumične ili verovatne ili one koje sadrže brojne varijabile koje se sve zajedno moraju pratiti; muž se ponekad šalio da to zapravo znači biti plaćen da sam sebe izluđuješ.

Svet odraslih, koji je imao jedan zid s bračnim pomagalicama i tri s porno-sekcijama, kao i mali mračan hodnik koji je vodio do nekog mesta u pozadini i ekran na kom je išla eksplicitna porno-scena odmah iznad kase, užasno je smrdeo i to tako da nije podsećao

suprugu ni na šta drugo iz njenog životnog iskustva. Ona je kasnije umotala Dildo u nekoliko plastičnih kesa i bacila ga u smeće noć pre nego što komunalci odvoze smeće. Jedina značajna stvar koju je naučila proučavajući video-kasetu jeste da muškarci izgleda često vole da gledaju dole dok ih žena stavlja u usta i da gledaju kako spravica ulazi u ženina usta i izlazi iz njih. Verovala je da bi to moglo da objasni zašto se muževi stomaćni mišići grče kad ga stavi u usta – moguće je da se on napinjao da se pridigne kako bi nešto video – i onda je počela da raspravlja sa sobom da li joj je kosa preduga i da on zato ne može da vidi kako mu spravica ulazi u njena usta i izlazi iz njih tokom oralnog seksa, i počela je da raspravlja da li da skрати kosu ili ne. Laknulo joj je što je ne brine da li je manje zgodna ili seksi od glumica na porno-kaseti: te žene su imale odvratne mere i očigledne implantate (kao i prirodne male asimetričnosti, primetila je), kao i ofarbane, izblajhane i teško oštećene kose koje nisu delovale primamljivo za dodir ili milovanje. Najupadljivije je bilo da su oči tih žena prazne i hladne – videlo se da ne doživljavaju nikakvu bliskost ili zadovoljstvo i da im nije stalo da njihovi partneri budu zadovoljeni.

Ponekad bi muž ustao noću i posetio veliko kupatilo i onda otišao u radionicu pored garaže da proba da se izduva sat ili dva uz svoj hobi, renoviranje nameštaja.

Svet odraslih je bio na sasvim drugom kraju grada, u neuglednom delu s restoranima brze hrane i auto-predstavništvima na autoputu; nijednom kad je žurila s parkinga nije mlada supruga videla ijedan poznat automobil. Muž je pre venčanja objasnio supruzi da spava u čistim gaćama i majici kratkih rukava od detinjstva – jednostavno mu nije bilo prijatno da spava go. Ona je neprestano ružno sanjala, a on bi je grlio i pričao joj da je umiri dok ponovo ne zaspi. Ulozi u igri sa stranim valutama bili su visoki, pa je njegova radna soba bila pod ključem kad se ne koristi. Počela je da razmišlja o psihoterapiji.

Nesanica se zapravo ne odnosi na činjenicu da je teško zaspati već na preuranjeno i nepovratno buđenje, jednom je on objasnio.

Nijednom u prve tri i po godine braka nije pitala muža zašto mu je spravica povređena i iziritirana, ili šta bi ona mogla da promeni, ili šta je uzrok. Imala je osećaj da je tako nešto jednostavno nemoguće. (Sećanje na taj osećaj paralizovanosti zapanjiće je kasnije tokom života, kad bude posve drugačija osoba.) Usnuo, muž joj je ponekad izgledao kao dete što spava postrance, sav sklupčan u sebe, sa šakom pored lica, zajapurenog lica i tako usredsređenog izraza da je izgledao skoro pa ljutito. Kleknula bi pored kreveta pod malim uglom u odnosu na muža kako bi mu slabašna svetlost noćnog svetla na lajsnama padala na lice i posmatrala njegovo lice i brinula se zašto, iracionalno, ima osećaj da ga je nemoguće jednostavno pitati. Nije imala predstavu zašto ju je on podnosio ili šta je video u njoj. Veoma mnogo ga je volela.

U večeri njihove treće godišnjice, mlada supruga se onesvestila u specijalnom restoranu u koji ju je odveo da proslave. U jednom trenutku je pokušavala da proguta šerbet i gledala muža preko sveće, a u sledećem ga je gledala odozdo kako kleči iznad nje

i pita je šta je bilo, a lice mu mutno i iskrivljeno kao odsjaj nekog lika u kašici. Bilo ju je strah i sramota. Ružni snovi u noćima bili su kratki i nemirni i kao da su se uvek ticali bilo muža bilo njegovog automobila, ali tako da nije mogla da odredi na koji način. Nijednom nije proverila račun u *Diskaver* banci. Nikad joj nije palo na pamet da pita zašto muž uporno traži da sam obavi celokupnu nabavku noću; nju je samo bilo sramota zbog toga kako je njegova velikodušnost isticala njenu ličnu iracionalnu sebičnost. Kad je, kasnije (mnogo posle šokantnog sna, poziva, tajnog susreta, pitanja, suza i njene epifanije na prozoru), razmišljala o neprevaziđenoj samozaokupljenosti njene naivnosti u tim godina, supruga je uvek imala pomešana osećanja prezira i sažaljenja prema pravom malom detetu kakvo je bila. Ona nikad nije bila što bi se reklo glupa osoba. Oba puta u *Svetu odraslih*, platila je gotovinom. Kreditne kartice su bile na muževo ime.

Ovako je konačno zaključila da nešto nije u redu s njom: ili nešto jako nije bilo u redu s njom ili nešto nije bilo u redu s njenom iracionalnom brigom o tome da li nešto nije u redu s njom. Ta logika je izgledala besprekorno. Noću je ležala i imala taj zaključak na umu i prevrtala ga ovako i onako i posmatrala ga kako stvara svoje odraze unutar sebe poput finog dijamanta.

Mlada supruga je imala samo jednu ljubav pre susreta s mužem. Bila je neiskusna i to je znala. Sumnjala je da bi njeni kratki čudni ružni snovi mogli biti neiskusni Ego koji pokušava da prenese nelagodu na muža, da se zaštiti od saznanja da nešto nije u redu s njom i da ona zato prouzrokuje seksualni bol i nezadovoljstvo. Loše se završilo s prvom ljubavi, bila je sasvim svesna. Katanac na vratima njegove radionice uz garažu nije bio preterivanje: električne alatke i renovirani antikviteti bili su vredna imovina. U jednom njenom košmaru, ona i muž su ležali zajedno nakon seksa, zadovoljno sklupčani, a muž je zapalio tanku virdžiniju i onda odbio da joj da cigaretu, držeći je podalje od nje dok je cigareta gorela do filtera. U jednom drugom snu, opet su zadovoljno ležali nakon vođenja ljubavi, a on ju je pitao da li je njemu bilo jednako dobro kao i njoj. Vrata njegove radne sobe bila su jedina vrata koja su bila zaključana – u radnoj sobi su se nalazili vrhunski računar i telekomunikaciona oprema, koji su mužu prenosili najnovije informacije o tržišnoj aktivnosti stranih valuta.

U još jednom njenom ružnom snu, muž je kijao i onda i dalje kijao, iznova i iznova, i ništa što je činila nije moglo da mu pomogne ili da prekine kijanje. U jednom drugom, ona je lično bila muž koji je ulazio u suprugu u seksualnom smislu, nadvijen nad suprugom u misionarskoj pozi, prodirao da bi on (to jest, supruga, koja sanja) osetio kako supruga nekontrolisano trlja preponsku kost o njega i počinje da doživljava seksualni vrhunac, i onda on počinje da prodire brže na neki proračunat način i da ispušta muške zvuke zadovoljstva na neki proračunat način i onda glumi kako i sam doživljava vrhunac, proračunato ispuštajući zvuke i slažući izraze lica kao da doživljava vrhunac, ali ga odlaže, vrhunac, i onda odlazi u veliko kupatilo i slaže grozne izraze lica u

ogledalu dok svršava u šolju. Status nekih valuta umeo je silovito da varira tokom samo jedne noći, muž je bio objasnio. Kad god bi se probudila iz ružnog sna, i on bi se uvek probudio, i grlio je i pitao šta je bilo, i palio cigaretu ili ju je milovao po boku veoma nežno i uveravao da je sve u redu. Onda bi se digao iz kreveta, budući da je sad bio budan, i sišao u prizemlje da proveriti status jena. Supruga je volela da spava gola nakon vođenja ljubavi, ali muž je gotovo uvek oblačio čiste gaće pre nego što ode u toalet ili bi se okrenuo na stranu i zaspao. Supruga bi ležala budna i pokušavala da pokvari nešto toliko divno tako što će izluđivati sebe od brige. Brinula se da joj je jezik hrapav i sluzav od pušenja i da možda nagriza njegovu spravicu, ili da nije svesna da njeni zubi grebu njegovu spravicu kad stavi muža u usta da ga oralno zadovolji. Brinula je da joj je nova frizura prekratka i da joj lice deluje buc masto. Brinula je o svojim grudima. Brinula je o tome kako joj je ponekad izgledalo muževo lice kad su vodili ljubav.

Još jedan ružan san, koji se ponovio više puta, podrazumevao je ulicu u poslovnoj četvrti gde je bila muževa firma, prizor puste ulice kasno noću, dok kiša sipi, i mužev automobil sa specijalnim tablicama kojim ga je iznenadila za Božić kako polako odlazi ulicom prema firmi i onda prolazi pored firme bez zaustavljanja i nastavlja mokrom ulicom ka nekom drugom odredištu. Suprugu je brinula činjenica da je taj san toliko uznemirava – nije bilo ničega u sceni iz sna što bi objasnilo jezivi osećaj koji je imala – i što naizgled nije mogla da se natera da progovori otvoreno o bilo kojem svom snu. Bojala se da će delovati kao da ga na neki način optužuje. Nije mogla da objasni taj osećaj, i to ju je izjedalo. Niti je mogla da smisli kako bi mogla da pita muža da razmisle o psihoterapiji – znala je da će se on smesta složiti, ali bi se zabrinuo, a supruga se užasavala osećaja da ne može ništa da objasni na racionalan način kako bi mu ublažila brigu. Osećala je da samoću i sputanost zbog svoje brige; bila je usamljena u njoj.

Tokom zajedničkog vođenja ljubavi, muževo lice ponekad je imalo kako je to njoj delovalo manje izraz zadovoljstva, a više snažne usredsređenosti, kao da samo što nije kinuo ili kao da se suzdržavao da ne kine.

Početak četvrte godine braka, supruga je osetila da postaje opsednuta iracionalnom sumnjom da njen muž doživljava seksualni vrhunac iznad toalet-šolje velikog kupatila. Proučavala je pomno obod šolje i korpu s otpacima u kupatilu svakodnevno, pravila se da čisti, i osećala da sve više gubi kontrolu. Stari problem s gutanjem ponekad se vraćao. Osećala je da je opseda sumnja da njen muž možda ne uživa istinski u zajedničkom vođenju ljubavi već da se usredsređuje na to da njoj pruži zadovoljstvo, da je natera da oseti zadovoljstvo i strast; budna noću u krevetu, strahovala je da on crpi neko uvrnuto zadovoljstvo iz nametanja zadovoljstva njoj. A opet, taman dovoljno iskusna da bude puna sumnji (i sebe) u to nevino vreme, supruga je takođe verovala da bi te iracionalne sumnje i opsesije mogao biti tek njen vlastiti mladalački, sobom obuzeti Ego koji prebacuje svoje nedostatke i strahove od istinske bliskosti na nevinog muža; i očajnički je

želela da ne pokvari njihov odnos svojim nenormalnim izmeštenim sumnjama, onako kao što je pokvarila i uništila odnos sa svojim prethodnim ljubavnikom zbog iracionalnih briga.

I tako se supruga borila iz sve snage protiv svog žutokljunog, neiskusnog uma (tako je onda verovala), ubeđena da svaki realan problem počiva u njenoj vlastitoj sebičnoj mašti i/ili njenoj neadekvatnoj seksualnoj personi. Borila se protiv brige koju bi osetila, gotovo uvek, kad bi se u krevetu spustila dole i stavila ga u usta, zbog toga kako bi se muž gotovo uvek (tako je onda delovalo), pošto bi čekao napetih i stegnutih stomačnih mišića naizgled tačan minimalan uviđavan period vremena dok ona drži njegovu spravicu u ustima, kako bi je uvek nežno dohvatio i povukao uz svoje telo da je strasno ljubi i uđe u nju odozdo, zureći u njene oči s veoma usredsređenim izrazom lica dok bi ga ona jahala, ona koja je uvek sedela blago pogurena usled stida zbog blage asimetrije dojki. Način na koji bi žustro izdahnuo bilo od strasti ili nezadovoljstva i dohvatio i povukao suprugu nagore i ubacio svoju spravicu hitrim pokretom, taj uzdah žustar kao da je nevoljan, kao da je pokušaj da je ubedi da ga samo to što je njegova spravica u njenim ustima izluđuje od želje da ceo uđe u nju dole, govorio je, i da je ima, govorio je, „što bliže“ uz sebe umesto „tako daleko“ ispod pojasa. To bi joj gotovo uvek izazivalo nelagodu kad bi ga zajahala, pognula se i skakutala s rukama na kukovima i ponekad se zaboravila i počela da trlja svoju preponsku kost o njegovu, u strahu da bi trljanje i njena težina mogli da mu nanesu povredu, ali često bi se zaboravila i nehajno se pod blagim uglom stisnula uz njega i trljala sa sve manje obzira, ponekad čak izvijajući leđa dok bi isturivala grudi da je on dodiruje, sve do trenutka kad bi on gotovo uvek – devet od deset puta, u proseku – ispustio još jedan uzdah bilo od strasti ili nestrpljenja i okrenuo se blago postrance držeći je za kukove, i prevrnuo je nežno ali čvrsto zajedno sa sobom sve dok se ne bi našla sasvim pod njim i on se nadvio iznad nje i još držao spravicu duboko u njoj ili ponovo ulazio lagano odozgo; pokreti su mu bili veoma nežni i graciozni i nikad je ne bi povredio kad bi menjali pozu i retko bi kad morao ponovo da uđe, ali to bi uvek zadavalo brige supruzi, nakon svega, da on gotovo nikad ne bi dosego vrhunac (ako je zaista ikad stvarno dosego vrhunac) pod njom, da je dok je osećao kako se bliži vrhuncu izgleda osećao i opsesivnu potrebu da se okrene i bude u njoj odozgo, u poznatoj misionarskoj pozi muške dominacije, za koju je iako je u njoj osećala da je spravica još dublje unutar nje, u čemu je supruga veoma mnogo uživala, brinula da muževa potreba da ona bude pod njim u trenutku seksualnog vrhunca ukazuje da ga je nešto što je činila dok ga je jahala i vrckala bilo povređivalo bilo uskraćivalo za onu vrstu snažnog zadovoljstva koje bi dovelo do seksualnog vrhunca; i tako je supruga na svoju nesreću ponekad uviđala da je suviše opsednuta brigom čak i dok su svršavali i ona počinjala da oseća još jedan naknadni nalet vrhunca dok se nežno trljala o njega odozdo i tražila njegovo lice ne bi li tamo našla dokaz istinski stvarnog vrhunca i ponekad vrištala od

zadovoljstva pod njim glasom koji je zvučao, ponekad je mislila, sve manje kao njen.

Seksualna veza koju je supruga imala pre nego što je srela svog muža odigrala se kad je bila veoma mlada devojka – tek nešto više od deteta, kasnije je shvatila. Bila je to posvećena, monogamna veza s mladićem prema kom je osećala veliku bliskost i koji je bio divan ljubavnik, strastan i podatan i veoma vešt (imala je osećaj) u seksualnim tehnikama, koji je bio veoma glasan i nežan tokom vođenja ljubavi, i pažljiv, i koji je voleo da joj bude u ustima pri oralnom seksu, i koji nikad nije delovao povređeno ili iziritirano ili smeteno kad bi se zaboravila i počela da se trlja o njega, i uvek je žmurio na oba oka u strasnom zadovoljstvu kad je počinjao da se nekontrolisano pomera na svom seksualnom vrhuncu, i za kog je ona (u tom mladom uzrastu) imala osećaj da ga voli i da voli da bude s njim i da je lako mogla da zamisli da se uda za njega i bude u posvećenoj vezi zauvek – sve dok nije počela, pred kraj prve godine njihove veze, da pati zbog iracionalnih sumnji da njena ljubav zamišlja da vodi ljubav s drugim ženama tokom vođenja ljubavi s njom. Činjenica da je ljubavnik žmurio na oba oka dok je doživljavao snažno zadovoljstvo s njom, što je isprva njoj ulivalo seksualnu sigurnost i pružalo zadovoljstvo, počela je da je umnogome brine, a sumnja da on zamišlja da je u drugim ženama dok je u njoj pretvarala se u sve veće ubeđenje, iako je takođe imala osećaj da je neosnovana i iracionalna i samo plod njene mašte i da bi upravo stravično povredila svoju ljubav ukoliko bi mu nešto rekla o toj sumnji, sve dok najzad nije postala opsesija, iako nije bilo opipljivih dokaza za tako nešto i ona nikad ništa nije rekla o toj sumnji; i iako je verovala da je cela stvar gotovo sigurno samo plod njene mašte, opsesija je postajala tako užasna i nadmoćna da je počela da izbegava vođenje ljubavi s njim, i počela da doživljava iznenadne iracionalne izlive emocija zbog trivijalnih pitanja u njihovom odnosu, izlive histeričnog besa ili suza koji su u stvari bili izlivi iracionalne brige da on fantazira o seksualnim odnosima s drugim ženama. Imala je osećaj, pred kraj te veze, kao da je potpuno neadekvatna i autodestruktivna i sluđena, i izašla je iz te veze s ogromnim strahom od sposobnosti vlastitog uma da je muči iracionalnim sumnjama i da truže jednu posvećenu vezu, što je doprinosilo muci koju je osećala zbog opsesivne brige koju je sad osećala u seksualnoj vezi sa svojim mužem, vezi koja je takođe, isprva, delovala bliže i bliskije i emotivno izdašnije nego što bi ona mogla racionalno da poveruje da zaslužuje, svesna svega o sebi (verovala je ona) što je znala.

Drugi deo. JEN23

Ona je jednom, u pubertetu, u toaletu na nekom stajalištu na međudržavnom autoputu, iznad i desno od aparata s tamponima i proizvodima za žensku higijenu, videla, okruženu prostačkim natpisima i primitivno nacrtanim genitalijama i jednostavnim i nekako tugaljivim opscenostima našaranim tamo različitim anonimnim

rukama, istaknutu i bojom i snagom, jednu kratku pesmicu ispisanu crvenim flomasterom i velikim slovima, malenu i preciznu i naizgled nekako – zbog nečeg u preciznosti malene ruke usred sveg tog okolnog škrabanja – manje prostu ili ogorčenu, već tako jednostavno tužnu, i sećala je se zauvek posle toga, i ponekad je razmišljala o njoj, bez nekog naročitog razloga, u mraku nezrelih godina svog braka, mada, koliko je ona posle mogla da se seti, jedini pravi značaj koji je pridavala toj uspomeni bila je činjenica da je čudno šta ti nekad ostane u glavi.

*u vreme kad su davno
muškarci stupali odvažno
žene izmišljene nisu bile
te su se rupe bušile
u stubovima pokraj puta
i tamo su stajali svi
prilično zadovoljni[,]*

Treći deo. Svet odraslih

U međuvremenu, po povratku u sadašnjost, nezrela supruga sve više se povlačila u sebe i u svoju brigu i bivala sve nesrećnija.

Sve se promenilo i sve se popravilo zato što je doživela epifaniju. Doživela je epifaniju nakon tri godine i sedam meseci braka.

Sekularnim psihorazvojnim rečnikom rečeno, epifanija je iznenadna spoznaja koja menja život, često i ona koja katalizira emocionalno sazrevanje. Osoba, u munjevitom trenu oka, „odраста“, „stasava“. „Ostavlja [se] detinjarija.“ Odbacuje iluzije, budave i ustajale od tereta višegodišnjeg trajanja. Postaje, bilo to dobro ili ne, stanovnik stvarnosti.

U stvarnosti, istinske epifanije su krajnje retke. U savremenom životu odraslih ljudi, sazrevanje i pomirenje sa stvarnošću jesu postepeni procesi, postupno obuhvatniji i često neprimetni, ne mnogo drugačiji od formiranja renalnog kalkulusa. Moderan jezik često koristi *epifaniju* kao metaforu. Obično je samo u dramatičnim predstavama, religioznoj ikonografiji, i „magičnom razmišljanju“ dece postizanje uvida sažeto u jedan iznenadan tren oka.

Iznenadnu zaslepljujuću epifaniju mlade supruge ubrzalo je upravo njeno odricanje od promišljanja u korist konkretnog i besomučnog delovanja.³⁶ Ona je naglo (tek nekoliko sati nakon odluke) i besomučno telefonom pozivala bivšeg ljubavnika s kojim je prethodno bila u posvećenoj vezi, a koji je sad po svim merilima bio uspešan asistent menadžera u jednom mesnom automobilskom predstavništvu, i preklinjala ga da se složi

da se nađe i porazgovara s njom. Taj poziv je bila jedna od najtežih, najneprijatnijih stvari koje je supruga (čije je ime bilo Dženi) morala ikad da uradi. Sve je delovalo iracionalno i postojao je rizik da će ispasti potpuno neprikladno i nepošteno: bila je udata, on je bio njena stara ljubav, nisu bili razmenili ni reč gotovo pet godina, njihova veza se završila ružno. Ali ona je bila u krizi – plašila se, kako je rekla svojoj staroj ljubavi preko telefona, za svoj zdrav razum, i bila joj je potrebna pomoć, i ona će, ako bude potrebno, i moliti za nju. Bivši ljubavnik se složio da se sutradan nađe sa suprugom na ručku u ekspres restoranu pored pomenutog predstavništva.

Kriza koja je podstakla suprugu, Dženi Roberts, na delovanje bila je i sama ubrzana ničim više do još jednim njenim ružnim snom, mada snom koji je predstavljao kompendijum mnogih drugih ružnih snova koji su je mučili tokom prvih godina braka. Sam san nije bio epifanija, ali je njegov uticaj bio podsticajan. Mužev automobil polako prolazi pored njegove firme u poslovnoj četvrti i nastavlja ulicom po sitnoj kiši, njegova tablica s natpisom JEN23 nestaje u daljini, a prati ga auto Dženi Roberts. Zatim Dženi Roberts kroz gužvu vozi obilaznicom oko grada, u očajničkom pokušaju da sustigne mužev automobil. Ritam njenih brisača isti je kao ritam njenog srca. Nigde ne vidi auto sa posebno personalizovanim tablicama, ali oseća onu neku posebnu vrstu nelagodne sanjalačke izvesnosti da je tu negde. U snu, sva druga vozila na obilaznici simbolično su povezana s hitnim slučajevima i krizom – svih šest traka zauzimaju kola hitne pomoći, policijski automobili, marice, vatrogasna kola, patrolni presretači na autoputu i vozila hitnih službi svih mogućih vrsta, čije sirene pevaju svoje arije od kojih zastaje srce i čija rotaciona svetla rade i blešte na kiši tako da Dženi Roberts ima osećaj kao da njen auto leluja u nekoj boji. Vozilo hitne pomoći ispred nje ne pušta je da ga pretekne; prestrojava se svaki put kad i ona. Bezimena nelagoda sna je neopisivo jeziva – supruga, Dženi, oseća da jednostavno mora (brisač) mora (brisač) mora stići mužev auto kako bi predupredila nekakvu krizu tako stravičnu da ni imena nema. Reka naizgled natopljenih papirnih maramica teče nošena vetrom duž zaustavne trake na obilaznici; Dženi u ustima oseća mnoštvo bolnih vrelih rana; noć je i mokro je i ceo put leluja od boja hitnih službi – ispljeskane ružičaste i išamarane crvene i plava kritične asfiksije. Tek kad su mokre shvatiš zašto ih zovu papirne *maramice*, kad lete pored tebe. Brisači joj rade kao ustreptalo srce i vozilo hitne pomoći je i dalje, u snu, ne pušta da ga obiđe; tuče besomučno po upravljaču od očaja. I sada se, na zadnjem prozoru hitne pomoći, kao u znak odgovora, pojavljuje usamljena raširena šaka na staklu, koja pritiska i udara o staklo, šaka koja se uzdiže s nekakvog nosila ili kakvih kolica hitne pomoći i poput pauka širi da bi gurkala i udarala i blede pritiskala zadnje staklo tačno pred halogenim farovima koji se uvlače u haubu akorda Dženi Roberts tako da ona vidi jasno uočljiv prsten na prstenjaku muške šake besomučno raširene na staklu hitne pomoći i vrišti (u snu) jer je prepoznaje i naglo se prestrojava levo bez žmigavca, preseca razna druga

službena vozila, da bi sustigla hitnu pomoć i zamolila ih da stanu jer je stohastični muž kog voli i kog mora nekako da stigne unutra na nosilima gde neprestano kija i besomučno udara u prozor ne bi li ga neko koga voli stigao i pomogao mu; ali onda (tolika je motivaciona snaga sna da supruga zapravo *mokri u krevet*, otkriva ona kad se probudi), no ali onda dok sustiže hitnu pomoć s leve strane i po kiši spušta suvozačev prozor akordovim električnim komandama i pokazuje vozaču hitne pomoći da spusti svoj da bi ga mogla zamoliti da stane, ispostavlja se (u snu) da *muž* vozi hitnu pomoć, za upravljačem je njegov levi profil – za koji je supruga uvek nekako znala da je njemu draži od desnog profila i da obično spava na desnoj strani delimično i s tom činjenicom na umu, premda nikad nisu otvoreno govorili o muževim potencijalnim osećanjima nesigurnosti u vezi s njegovim desnim profilom – no ali onda dok se muž licem okreće prema Dženi Roberts, u prozoru s vozačke strane i po bleštavoj kiši dok ona gestikulira, izgleda da to i *jeste* i *nije on*, poznato i voljeno lice njenog muža nekako je deformisano i pulsira sa crvenim svetlom i na njemu je izraz opisiv jedino rečju: Opscen.

Upravo je taj izraz na licu koje se (sporo) polako okrenulo da je pogleda iz vozila hitne pomoći – lice koje je na krajnje enuretičan i uznemirujući način i *bilo* i *nije bilo* lice njenog muža kog je volela – podstakao Dženi Roberts da se probudi i naterao je da se potpuno sabere i da uputi onaj mahniti ponižavajući poziv muškarcu za kojeg je nekad ozbiljno nameravala da se uda, jednom pomoćniku menadžera prodaje i rotarijancu na probi čija je facijalna asimetrija – preživeo je tešku nesreću u detinjstvu koja je stoga uzrokovala da mu se leva polovina lica razvija drugačije od desne strane lica; leva nozdrva mu je bila neobično velika, i razjapljena, a levo oko, koje je delovalo da ima samo šarenicu, bilo okruženo koncentričnim krugovima i podočnjacima od mlohavog tkiva koji su neprestano igrali i pulsirali budući da su se nepopravljivo oštećeni živci nasumično aktivirali – upravo njoj, kako je Dženi zaključila pošto je njihova veza pukla, pomogla da raspiri nekontrolisanu sumnju da on ima neku tajnu, neki nedokučiv deo ličnosti koji fantazira o vođenju ljubavi s drugim ženama čak i dok je njegova zdrava, savršeno simetrična, i naizgled nepovrediva spravica u njoj. Levo oko ljubavnika takođe je gledalo i posmatralo u značajno drugačijem pravcu od njegovog dekstralnog, normalnije razvijenog oka, što je bila osobina koja je predstavljala izvesnu prednost u njegovoj karijeri prodavca automobila, pokušao je on da objasni.

Unatoč proistekloj krizi, Dženi Roberts se osećala nelagodno i gotovo je htela umreti od sramote kad su se ona i njena stara ljubav susreli i naručili šta će jesti i seli zajedno u separe od ukalupljene plastike pored prozora i krajnje nelagodno pročaskali dok se ona pripremala da pokuša da postavi pitanje koje će slučajno ubrzati njenu epifaniju i jednu sasvim novu i manje nevinu i samoopsednutu fazu njenog bračnog života. Pila je kafu bez kofeina iz kartonske čaše i usula šest malih mleka dok je njen bivši seksualni partner sedeo ne otvorivši kutiju od stiropora sa svojom narudžbom i zurio i kroz prozor i u nju.

Imao je prsten na malom prstu i nosio otkopčan sportski sako, dok su se na beloj košulji ispod sakoa videle upadljive prugice košulje od oksfordskog platna koja je tek nedavno otpakovana nakon kupovine. Sunce u velikom prozoru bilo je boje podneva i pretvorilo je prepuni licencirani restoran u staklenu baštu; teško se disalo. Pomoćnik menadžera prodaje posmatrao je kako ona zagriža poklopac sitne ambalaže mleka zubima da bi sačuvala nokte i odlepljuje ga i stavlja na pepeljaru od folije i sasipa gutljajčice mleka u kartonsku čašu i jedno za drugim ih meša propratnom kašičicom četvrtastog vrha, sa suznim pogledom nostalgije u njegovom razvojno zdravom oku. I dalje je volela kafu s mnogo mleka. Imala je i burmu i verenički prsten, a kamen nije bio nimalo jeftin. Njenu staru ljubav bolelo je stomak, a tikovi njegovih podočnjaka bili su sad naročito izraženi jer su bili zašli u poslednja tri radna dana u mesecu, pa je *Hjundai Ludog Majka* vršio neverovatan pritisak na predstavništva da prebace sve u poslednja tri dana kako bi mogli da se pozovu na knjige za taj mesec i da naduvaju te knjige za budaletine iz regionalne kancelarije. Mlada supruga je pročistila grlo nekoliko puta na onaj svoj posebni način kojeg se jedino odgovorni čovek za poslovanje svih predstavništva Ludog Majka suviše dobro sećao, učinivši ono nešto suvo i nervozno s grlom da bi saopštila činjenicu da joj je jasno koliko će neprikladno zvučati takvo pitanje u tom trenutku, s obzirom na njihovu nesrećnu prošlost i budući da više nisu nikako ni izdaleka povezani, i da je ona srećno udata, i da se oseća neprijatno, ali i da je u nekoj vrsti, rekla je, situacije koja podrazumeva pravu unutrašnju krizu u vezi s nečim, i da je očajna – u očaju i nevolji u kakve obično ljude bace samo ozbiljni problemi s kreditom – tim svojim očima i tim pogledom davljenika u njima preklinjala ga je da ni na kakav način ne iskoristi njen položaj očajnice, pa ni osudom ili podsmehom na njen račun. Plus i to kako je ona uvek pila kafu držeći šolju obema rukama čak i na mestima gde je bilo toplo kao ovde. Kapacitet, marže i finansijski uslovi kompanije *Hjundai-SAD* bili su samo neki od bezbroj ekonomskih uslova koji su uticali na kolebanja vrednosti jena i srodnih valuta u pacifičkim zemljama. Mlada supruga je prethodno provela ceo sat pred ogledalom kako bi izabrala bezobličnu bluzu i pantalone koje je nosila, a zapravo je skinula i meka sočiva da bi nosila naočare, i ništa od šminke na licu na dnevnoj svetlosti prozora nije imala sem na brzinu nanesenog i razmazanog sjaja. Gusti saobraćaj na obilaznici svetlucao je kroz prozor koji je suncem zapalio njenu desnu stranu; i kroz staklo se video parking Ludog Majka, i njegove plastične zastavice i čovek u invalidskim kolicima sa suprugom ili možda medicinskom sestrom koje zamajava debeli Kider u bolničkoj uniformi i sa lažnom strelom u glavi koju su svi predstavnici morali da nose u danima kad je Meserli bio tu u kontroli, sve je to takođe bilo u podeljenom vidokrugu bivšeg ljubavnika u separeu – koji je još voleo nju, Dženi En Orzolek s Marketinga 204, a ne svoju sadašnju verenicu, shvatio je on uz mučni bol ponovo otvorene smrtne rane – a odmah iza toga, presijavao se na vrućini parking *Sveta odraslih*, sa svim markama i klasama vozila i danju

i noću, koji su se smenjivali u broju koji je Ludi Majk Meserli mogao samo da sanja.

SVET ODRASLIH (II)

Deo: 4

Format: Shema

Naslov: Jedan tren

„Ma koliko delovalo podjednako zaslepljujuće iznenadno i dramatično kao i bilo koje pitanje o seksualnoj mašti bilo kog muškarca, nije samo pitanje dovelo do epifanije i naglog sazrevanja Dženi Roberts, već ono u šta je zurila dok ga je postavljala.”

Moto 4. dela, u istom pompeznom tonu kao „Svet odraslih (I)” [→ ističe promenu formata iz dramatičnog/stokastičnog u shematski/uređen]

1 a. Pitanje koje Dženi Roberts postavlja jeste da li je Bivši Ljubavnik zaista ikad u njihovoj staroj vezi maštao o drugim ženama dok je vodio ljubav s njom.

1a(1) Na početak pitanja umetnuta je participna fraza „Izvinivši se zbog toga što bi sve moglo da zvuči iracionalno i neprikladno nakon toliko vremena...”

1b. U nekom trenutku tokom postavljanja Dž.-og pitanja, Dž., prati pogled B. Lj.-a kroz prozor ekspres-restorana & vidi muževu posebno izrađenu registarsku tablicu među vozilima na parkingu *Sveta odraslih*: → epifanija. Epif se odvija manje-više nezavisno dok facijalno asimetrični B. Lj. odgovara Dž. na pitanje.

1c: Brz narat opis Dž.-nog iznenadnog bledila & njene nesposobnosti da čvrsto drži kafu bez kof dok Dž. iznnd zprpšćn shvata da je njen muž Prikriveni Kompulsivni Masturbator & da je nesamica/jen samo paravan za tajne odlaske u *Svet odraslih* kako bi se kupili/gledali XXX filmovi & slike ili masturbiralo do bola uz njih & da su sumnje o mžvj ambivalentnosti o „zajedničkom seksualnom životu” u stvari bile intuitivni predosećaji & da je mž očigledno patio od unutrašnjih nedostataka/ /duševnog bola o kojima Dž. nije imala nikakvu predstavu pošto su je vlastite samoposednute nelagode sprečile u tome

[perspektiva (1c) potpuno objektivna, samo eksterne deskripcije],

2a. U međuvremenu B. Lj. odgovara Dž. na prvobitanje uz žestoko neg, suze u očima: jebote ne, bože, ne, ne, nikad, oduvek ju je voleo, nikad nije nigde nije bio tako „prisutan“ kao kad su on & Dž. vodili ljubav [ako je u Dž. persp, ubaci „zajedno“ nakon „ljubav“].

2a(1) Na emocionalnom vrhuncu dijaloga, suze teku niz V2 lica, B. Lj. priznaje/izjavljuje da još voli Dž., da ju je voleo sve vreme, 5 god, u stvari još misli na Dž. dok vodi ljubav sa sadašnjom verenicom, zbog čega ga grize savest (tj., „kao da nisam zapravo prisutan“) tkm seksa s verenicom. [Direktna transkripcija celog odgovora/priznanja B. Lj.-a → emocionalni fokus scene nije na Dž. dok Dž. prolazi kroz traumu iznandng saznanja da je muž Prikriveni Kompulsivni Masturbator → izbegavanje gadnog problema pokušaja da se epifanija prenese u narat ekspo.]

2b. Slučajnost [N. B.: previše?]: B.Lj. priznaje da i on još ponekad potajno masturbira sećajući se kako je nekad vodio ljubav s Dž., ponekad toliko da se dole povredi/iziritira. [→ „Priznanje“ B. Lj. ovde i da učvrsti Dž.-nu epifaniju u pogledu muške fantazije & da joj da preko potrebnu dozu seksualnog ponosa (tj., nije ona „kriva“). [N. B. što se tč Teme: prećutna tuga srceparajuće objave ljubavi B. Lj.-a dok je Dž. zaokupljena traumom epifanije iz (1b)/1c); tj., = dalje povezivanje pogrešnih veza, emocionalna asimetrija.]]

2b(1) Ton priznanja B.Lj.-a nzmrn dirljiv & vrlo ganutljiv, & Dž. (iako traumatizovana u pogledu fatalne epifanije (1b)/(1c)) ni na nanosek ne sumnja u istinitost onog što B. Lj. govori; oseća da „stvarno poznaje ovog muškarca“ &td

2b(1a) Nar [ne Dž.] primećuje iznenadnu pojavu crvenog & demonskog bleska u hipertrofiranoj šarenici levog [„lošeg“?] oka, koji bi mogao biti ili igra svetlosti ili pravi demonski blesak [= promena persp/ubacivanje nar].

2c. Istvrmn B. Lj., dok tumači njeno bledilo & ukočenost prstiju kao nagradu/pozitivnu reakciju na njegove objave neprekidne ljubavi, preklinje Dž. da ostavi mža zbog njega ili da („barem“) krene sad s njim u „Holidej in“ odmah dole na obilaznici & provede ostatak poslepodneva u strastvenom vođenju ljubavi s njim [→ uz sinistralan dmnsk blesak &td.].

2d. Dž. (i dalje 100% bleđa ala Nastasja F. kod Dostojevskog) najednom pristaje na preljubničku međuigru u „Holidej inu“ [ravan glas = „Mm, važi“, rekla je.]. B. Lj. odnosi tacnu s nepojedenim jelom & praznom čašom & ambalažom od mleka &td., prati Dž. na parking ekspres restorana. Dž. čeka u akordu dok B. Lj. pokušava da se iskrade svojim fordovim probom [N. B.: previše?] s parkinga *Hjundaija* L. M.-a, a da ga Meserli ili trgovački

predst ne vide da odlazi ranije s posla tog izuzetno teškog prodajnog dana na kraju meseca.

2d(1) Dž.-na tačna mtvcj za pristajanje na međuigru u „Holidej inu“ ostaje nejasna [→ proističe da je (2d) samo u perspektivi B. Lj.]. Kmčn opis B. Lj.-a kako puži pored niza vozila četvoronoške u pokušaju da se uvuče u prob neopaženo pored prisutnih u salonu L. M.-a ima prizvuk jezivosti [→ podudarno s podtemama tajnovitosti, jezive podudarnosti, nejasne sramote],

3a. Dž.-in akord prati prob B. Lj.-a na obilaznici prema „Hdej inu“. Iznenadan pljusak iz vedra neba tera Dž. da upali brisače.

3b. B. Lj. skreće na parking „Hdej ina“, očekuje da vidi Dž.-in akord kako skreće za njim. Akord *ne* skreće, nstvlj obilaznicom. [Nagla promena persp →] Dž., dok vozi kroz grad kući, zamišlja kako B. Lj. izleće iz proba & trči u očaju preko prkng „Hdej ina“ po kiši i staje na zaglušujuću ivicu obilaznice & gleda kako se akord udaljava i postepeno gubi u sbrćj. Dž. zamišlja pokisli/potišteni/asim lik B. Lj.-a kako nestaje u rtrvzr.

3c. Nadomak kuće, Dž. shvata da plače zbog B. Lj.-a & B. Lj.-ovog sve manjeg lika u rtrvzr umesto zbog sebe. Plače zbog muža, „...kako li je samo *usamljen* sa svojim tajnama“ [persp?]. Beleži to & spekuliše o značenju „plače zbog“ [= „u ime“?] muškaraca. Pčtk (3c), Dž.-nine misli & spklcj obelodanjuju prefinjenost/razumevanje/zrelost. Skreće na prilaz kući s osećajem „[...] čudne razdraganosti“.

3d. Mešanje nar, ekspozicija o Dženi Roberts [isti ravan & pedantan ton kao u 11 3, 4 „S.O.-ih (I)“ 3. D.]: Dok je pratila prob B.Lj.-a petrolej zel/akvam boje, Dž. se nije „predomislila“ u vezi sa tajnim preljubničkim seksom s B. Lj.-om, već pre „...shvatila da je nepotreban“. Shvata da je upravo doživela epifaniju koja će joj promeniti život, da je „...postala i žena i supruga“ &td. &td.

3d(1) Nar odavde naziva Dž. „g. Dženi Orzolek Roberts“; muža „Prikriiveni Kompulsivni Masturbator“.

4a(I) Epiloški ekspozicija o Dž.O.R. → ekstenzija narativnog luka: „g. Dženi Orzolek Roberts, od tog dana pa nadalje, gajila je uspomenu na veran lik ljubavnikovog očajnog, ½vlažnog lica u sebi“ &td. Shvata da muž ima „unutrašnje nedostatke“ koji „...nemaju nikakve veze s njom kao suprugom [/ženom]“ &td. Preživljava propratni šok epifanije, + razne druge uobičajene propratne šokove. [Moguće pnmjnij psihoterapije, ali sad u pozitivnom smislu: pshjtr sad „svojevoljan izbor“ umesto „slamka za koju se očjnčk drži“] Dž. O. R. otvara zaseban investicioni portfolio s pozamašnim stanjem u vidu terminskih obveznica

u zlatu & rudarskih akcija visoke vrednosti. Prestaje da puši pomoću flastera za odvikavanje. Shvata/postepeno prihvata da muž voli svoju tajnu usamljenost & „unutrašnje nedostatke“ više nego što voli [/može da voli] nju; prihvata svoju „nepromenljivu bespomoćnost“ u pogledu mževih tajnih poriva [moguće pomenuti ezoteričnu Grupu za podršku supružnicima P. K. M.-a – postoji li tako nešto? „AnonMast“? „Ko-Onan“? (N. B.: *izbeći otrcane fazone*)]. Shvata da istinski izvori ljubavi, sigurnosti, užitka moraju proisteći iz vlastite ličnosti;³⁷ i s tom spoznajom, Dž. O. R. se pridružuje ostatku odrasle ljudskvrste, nimalo više „puna sebe“ / „nezrela“ / „iracionalna“ / „mlada“.

4a(II) Brak sad ulazi u novu, zreliju fazu [„medeni mesec završen“ otrcan fazon?]. U nrdnm godinama braka Dž. O. R. & muž nijednom ne razgovaraju o njegovom P. K. M. ili unutrašnjem bolu/usamljenosti/„nedostacima“ [N. B.: utuvi čitaocima u glavu neku igru rečima o poverenju]. Dž. O. R. ne zna da li muž uopšte sumnja da ona zna za njegovo P. K. M. ili plaćanje „Diskover“ karticom u *Svetu odraslih*; shvata da ju je baš briga. Dž. O. R. zabavlja ironija s kojom razmišlja o novom „značaju“ upornog adlscnsg sećanja na grafit s odmorišta. Muž J „P. K. M.“] nastavlja da ustaje noću & odlazi iz spavaće sobe u sitne sate; ponekad Dž. O. R. čuje kako se auto pali na šta se ona „...samo malo promeškolji i ponovo zaspi“ &td. Prestaje da brine da li muž uživa u „seksu“ s njom; nastavlja da voli [„?“] muža iako više ne veruje kako je on „divan“ [/„pažljiv“?] sksln partner. Zajednički seks sam pronalazi svoj nivo; do 5. god. otpri svake 2 nedelje. Njihov seks se sad opisuje kao „prijatan“ – manje intenzivan, ali i manje strašan [/„usamljen“]. Dž. O. R. prestaje da traži pogledom mževo lice tokom seksa [-> metafora: Tema —> zatvorene oči = „otvorene oči“].

4a(II(1)) Preuzevši „istinsku odgovornost prema sebi“, Dž. O. R. „...postepeno počinje da istražuje masturbaciju kao izvor ličnog zadovoljstva“ &td. Vraća se nklk puta u *Svet odr*; postaje gotovo rdvn. Kupuje 2. dildo [N. B. „dildo“ sad malim slovom“] , zatim „Penetrator!!®“ dildo s vibratorom, kasnije „Pink pistolero® masažer u obliku pištolja“, i najzad „Skarlet garden MX-1000® vibrator s klitoralnom sukcijom i potpuno elektrifikovanim cervikalnim stimulatorom od 12 inča“ [„179,99\$ u maloprodaji“]. Nar dodaje da novi toaletni stočić/ormarić Dž. O. R. ne sadrži fioku za mirišljave vrećice. [Ironija: Nove visokotehn sprave za mstrbcj Dž. O. R. a) proizvode se u Aziji & b) izložene su u *Svetu odr* na polici pod nazivom bračna pomagala (previše/preočigledno?).] Do početka 6. god, muž često odsutan na „hitnim putovanjima u zemljama Pacifika“; Dž. O. R. mstrbr gotovo svakodnevno.

4a(II(1a)) Meš nar, ekspoz: najčešća/najdraža fantazija pri mstrbnj Dž. O. R. u 6. god. braka = bezlični, hipertrofirani muškarac koji voli, ali ne može da dobije Dž.

O. R. odbija sve druge žive žene & umesto njih bira da mstrbr svakodnevno fantazirajući o vđnj ljbv sa Dž. O. R.

4a(III) Zaklj II: 7, 8. god: mž mstrbr potajno, Dž. O. R, otvoreno. Njihov seks sad već jednom u dva meseca je „...i predavanje određenim svojevolutno prihvaćenim realnostima i slavljenje istih”. Nijednom to izgleda ne smeta. Nar: sad ih povezuje ono duboko & neiskazano saučesništvo koje je u braku odraslih osoba zavet/ljubav → „Sad su bili zaista venčani, sjedinjeni,³⁸ jedno telo, [zajednica koja je] pružala Dženi O. Roberts mirnu, postojanu sreću...”

4b. Zaklj [umetn]: „... bili su stoga spremni dapočnu, pribrano i uz uzajamno poštovanje, da razgovaraju o [zajedničkoj] deci.”

ĐAVO IMA PUNE RUKE POSLA

Pre tri nedelje, uradio sam dobro delo za nekoga. Ne mogu da kažem više od toga, inače ću svom gestu oduzeti istinsku, suštinsku vrednost. Mogu samo da kažem: dobro delo. U nekom opštem kontekstu, ticalo se novca. Nije se radilo o pravom pravcatom „davanju novca“ nekome. Ali nije bilo ni daleko. Više se moglo podvesti pod „preusmeravanje“ novca nekome u „nuždi“. Što se mene tiče, ne mogu biti određeniji od ovoga.

Ali pre dve nedelje, šest dana, odigralo se to dobro delo koje sam učinio. Mogu da pomenem i da nisam bio u gradu – što će reći, drugim rečima, nisam bio tamo gde živim. Objašnjenje zašto nisam bio gradu, ili gde sam bio, ili kakva je bila cela ta situacija koja se odvijala, međutim, ugrozila bi nažalost vrednost onog što sam potom učinio. Jasno sam, stoga, dao do znanja toj dami da osoba koja primi novac ne sme nikako saznati ko ga je preusmerio njoj. Preduzeti su jasni koraci kako bi moja anonimnost postala sastavni deo dogovora koji je doveo do preusmeravanja novca. (Iako novac nije bio, tehnički, moj, tajni dogovor po kojem sam ga preusmerio bio je zakonski ispravan. Ovo bi moglo navesti nekoga da se zapita kako to novac nije bio „moj“, ali, nažalost, ja nisam u mogućnosti da dam detaljno objašnjenje. To je, međutim, istina.) Ovo je razlog. Uskraćivanje anonimnosti mojoj malenkosti poništilo bi suštinsku vrednost tog čina dobrote. Što će reći, to bi ukaljalo „motivaciju“ za moj gest dobrote – što će reći, drugim rečima, da bi deo moje motivacije bio, ne velikodušnost, već, želja da iz svega proistekne željena zahvalnost, naklonost i pohvala upućena meni. Beznadežno, taj sebični motiv bi oduzeo svu krajnju vrednost tom gestu dobrote, i uzrokovao da ja još jednom omanem u pokušajima da se svrstam među dobre ili „fine“ osobe.

Bio sam, stoga, vrlo uporan u pogledu skrivanja mog imena u tom dogovoru, te se dama, koja je bila uopšte jedina osoba s bilo kakvim znanjem o tom dogovoru (ona bi se, zbog svog posla, mogla svrstati u „instrumente“ za prebacivanje novca), povinovala tome, koliko je meni poznato, u potpunosti.

Dve nedelje, pet dana, kasnije, jedna je osoba od tih za koje sam učinio dobro delo (velikodušno preusmeravanje sredstava odnosilo se na dve osobe – tačnije, dve osobe u vanbračnoj zajednici – ali samo jedna od njih je zvala) zvala, i rekla: „Zdravo“, i da li ja, slučajno, znam nešto o tome ko je odgovoran za _____, jer on samo želi da kaže toj osobi „hvala!“, i kako je sam Bog poslao tih _____ dolara koji su pristigli, reklo bi se niotkuda, od _____, itd.

Smesta sam, marljivo se prethodno pripremvši do detalja za takvu mogućnost, unapred, rekao, hladno, i bez emocija, „ne“, i da se obraćaju na potpuno pogrešnu adresu da bi nešto saznali, što se mene tiče. U sebi sam, međutim, hteo gotovo da umrem od iskušenja. Kao što svi dobro znaju, izuzetno je teško učiniti dobro delo nekome i ne poželeti, očajnički, da oni saznaju da se iza identiteta individue koja je to učinila kriješ ti, i da oseće zahvalnost i naklonost prema tebi, i da govore nebrojenim drugim ljudima šta si ti „učinio“ za njih, kako bi bilo opšteprihvaćeno da si ti fina osoba. Poput opštih sila tame, zla i beznadežnosti u svetu, takvo iskušenje često ume da savlada otpor.

Stoga sam, nagonski, tokom zahvalnog, ali ljubopitljivog, poziva, bez predosećaja ikakve opasnosti, rekao, rekavši, vrlo hladno, „ne“, i „pogrešna adresa“, da tačno mogu, iako nemam nikakvu predstavu, da zamislim kako bi taj neko ko god, u stvari, da je bio, tajanstveno odgovoran za _____, goreo od želje da sazna kako će se potrebni novac, koji su oni primili, upotrebiti – što će reći, na primer, da li oni sad nameravaju da konačno uplate zdravstveno osiguranje za svoje novorođeno dete, ili da vrate potrošački kredit u koji su duboko zaglibili, ili itd.?

Činjenicu da sam to izgovorio, međutim, ta osoba je, u kobnom trenutku, protumačila kao moj neposredan nagoveštaj da sam ja, uprkos prethodnom poricanju, zapravo, pojedinac odgovoran za velikodušni čin dobrote, pa je on, tokom preostalog dela razgovora, počeo izdašno da objašnjava pojedinosti o tome kako će se novac iskoristiti za njihove posebne potrebe, podvlačeći kako ga je sam Bog poslao, emotivno obojenim tonom glasa koji je prenosio i zahvalnost i naklonost i nešto drugo (preciznije, nešto gotovo neprijateljsko, ili postićeno, ili i jedno i drugo, no ne mogu da opišem osobenost tog tona koji mi je prikladno skrenuo pažnju na tu emociju). Taj nalet emocija, kod njega, prouzrokovao je, mučno, prekasno, da shvatim, da to što sam upravo uradio, tokom poziva, nije bilo samo da bih njemu dao do znanja da sam ja osoba odgovorna za velikodušni gest, već da bi me naterao da to učinim na suptilan, lukav način koji je delovao, prevejano, eufemistički, značajno, koristeći eufemizam: „ko god da je bio—“, što, u kombinaciji sa zanimanjem koje sam pokazao u vezi s načinima na koji su oni „iskoristili“ novac, ne bi moglo prevariti nikog i ne nagovestiti mu da sam ja krajnje odgovoran, te je imalo za posledicu, podmuklo, da podmetne kako, ne samo da sam ja onaj koji je učinio tako velikodušno, dobro delo, već takođe, da sam tako „dobar“ – što će reći, drugim rečima, „skroman“, „nesebičan“, ili, „nezaveden željom za njihovom zahvalnošću“ – čovek, da čak i nisam želeo da oni saznaju da sam ja taj koji je odgovoran. Te sam, očajnički, štaviše, izrekao te nagoveštaje tako „lukavo“, da čak ni ja, sve do kasnije – što će reći, dok se poziv nije završio – nisam znao šta sam uradio. Stoga sam pokazao nesvesnu i, tobože, prirodnu, automatsku sposobnost da prevarim i sebe i druge, što je, na „motivacionom nivou“, ne samo potpuno oduzelo velikodušnom delu koje sam pokušao da uradim bilo kakvu istinsku vrednost, i prouzrokovalo da omanem,

opet, u pokušaju da iskreno budem ono što bi neko nazvao istinski „dobrom“ ili „finom“ osobom, već je, beznadežno, mene u rođenim očima prikazalo u svetlu koje se može nazvati samo „tamnim“, „zlim“, ili „bez ikakve nade da se ikad iskreno postane dobar“.

NERUKOTVORENA CRKVA

(za E. Šofstal, 1977-1987)

UMETNOST

Zatvoreni kapci jedna kožna pregrada, snoslike prolaze Dejevom obojenim mrakom. Noćas, u trenu bez treptaja vremena, on kao da putuje unazad. Skuplja se, sve glađi, nestaje mu stomak i sitni ožiljci od akni. Tanušni krakati dugajlija; na času ošišan i klempav; koža uvlači kosu, nos se povlači u lice; prepovijen svojim pantalonama potom se mreška, ružičast i nem i sve manji dok ne oseti da se podelio na nešto što se meškolji i nešto što se vrti. Ništavilo čvrsto obavija sve drugo. Neka crna tačka se okreće. Tačka se otvara, narovašena. Duša mu plovi ka jednoj boji.

Ptice, sivo svetlo. Dej otvara jedno oko. Polovinom tela leži u krevetu u kojem Sara diše. Vidi paralelograme prozora, pod uglom.

Dej stoji na kockastom prozoru sa šoljom nečeg vrelog. Jedna beživotna Sezanova slika diže sunce ovog avgusta u nanosima oblačne crvene pod svakim uglom, plave što tamni. Senka s neke Berkširove povlači se ka krutoj bradavici: vatra.

Sara se budi na najmanji dodir. Leže otvorenih očiju i nemi, svetle pod prekrivačem. Grlice odrađuju jutro, zvuk iz stomaka. Dezen prekrivača bleđi pred Sarinom kožom.

Sara veže kosu za jutarnju misu. Dej pakuje još jedan kofer za Ester. Oblači se. Ne nalazi jednu cipelu. Na ivici velikog kreveta, obuven u jednu cipelu, on posmatra čestice pamuka kako se vrte u kao puter žutim stubovima jutra koje postaje sve kasnije.

CRNA UMETNOST

Tog dana im kupuje veliku metlu. Čisti kišnicu sa cirade iznad Sarinog bazena.

Te noći Sara ostaje kod Ester. Dodiruje metal celu noć. Dej spava sam.

Dej stoji na crnom prozoru Sarine spavaće sobe. Iznad Masačusetsa nebo je prošarano zvezdama. Zvezde sporo prelaze preko stakla.

Tog dana on odlazi kod Ester sa Sarom. Čelik Esterinog kreveta šljašti u svetloj sobi. Ester se tupo osmehuje dok Dej čita o džinovima.

„Ja sam džin“, čita on. „Ja sam džin, planina, planeta. Sve drugo je daleko ispod mene. Moje stope su okruzi, moja senka vremenska zona. Ja posmatram s visokih prozora. Ja se kupam u visokim oblacima.“

„Ja sam džin“, pokušava da kaže Ester.

Sara, alergična, kija.

Dej: „Jesi.“

CRNO I BELO

„Sva prava umetnost je muzika“ (jedan drugi profesor). „Vizuelne umetnosti su samo jedan ćošak sveobuhvatnog prostora prave muzike“ (isto).

Muzika se očituje kao odnos jednog ključa i dve note zabravljene rasplesanim ključem. Ritam. A u Dejovim naduvanim predsnovima, takođe, muzika poništava svaki zakon: ono najčvršće očituje se ovde u vidu ritmova, ničeg više. Ritmovi su odnosi između onog u šta veruješ i onog u šta si verovao pre.

Sveštenik se noćas pojavljuje odeven u monohrom i ovratnik.

Blagoslovi me

Uzimaš li ovu ženu Saru

Da mi bude

Koliko

Jer sam

od tvoje poslednje ispovesti telu koje ima moć da oslobodi greha. Ispoved treba

Kao što i ja nužnicima svojim

ne odriči se oprosta, otvori se, ispoved u odsustvu svesti o grehu,

Blagoslovi me oče jer ne može biti svesti o grehu bez svesti o sagrašenju bez svesti o ograničenju Milosti puna

tako nešto ne postoji. Molite se zajedno za spoznaj u ograničenja

crveni oblaci u Vorholovoj kafi

uredi u sebi svest o.

JEDNA BOJA

Tog dana mu opet počinje prva radna nedelja. Sunčeva svetlost izokreće ružičastu ZDRAVLJA kroz nalepnicu na vetrobranu. Dej vozi okružni automobil pored neke

fabrike.

„*Habla Espanol?*“ Erik Jang pita sa suvozačkog sedišta. Dim iz dimnjaka lebdi narovašen dok Dej klima glavom. „Hteo si da te upute u posao“, kaže Jang. Žmuri dok vrti. „Ja ću te uputiti. *Habla?*“

„Da“, govori Dej. „*Hablo.*“

Voze pored kuća.

Neobičan dar Erika Janga jeste mentalna rotacija trodimenzionalnih objekata.

„Ovaj slučaj govori samo španski“, kaže Jang. „Gospodin sin se ubio prošlog meseca. U njihovom stanu. Gadno. Šesnaest godina. Bande, droga. Velika fleka od dečkove krvi na podu njene kuhinje.“

Voze pored radnih šlemova i pneumatskih bušilica.

„Kaže, to joj je sve što je ostalo od njega!“, viče Jang. „Ne da da je očistimo. Kaže to je on“, kaže on.

Mentalna rotacija je Jangov hobi. On ima diplomu savetnika i socijalnog radnika.

„Tvoj zadatak danas“, Jang vrti zamišljeni konopac, nabacuje laso na nešto zamišljeno na instrument-tabli, „jeste da je nagovoriš da ga nacрта. Makar samo krv. Ndiजार je rekao da mu je svejedno. Samo da ona ima sliku, rekao je. Da bismo eventualno počistili krv.“

U retrovizoru, pored sebe, Dej vidi svoju kutiju s namirnicama na zadnjem sedištu. Ne bi trebalo da stoji na suncu.

„Nagovori je da ga nacрта“, govori Jang i baca konopac koji Dej ne vidi. Jang opet zatvara oči. „Pokušaću da zarotiram telefonski račun za ovaj mesec.“

Dej prolazi pored belog kombija. Stakla su mu zatamnjena. Krugovi rđe sa strane.

„Danas idemo kod jadne gospođe koja voli krv i bogataša koji preklinje da mu se da vremena.“

„Moj stari profesor. Rekao sam Ndiजारu.“ Dej gleda levo. „Profesor umetnosti u prošlom životu.“

„Javna napast, tako ga Ndiजार zove“, govori Jang. Mršti se, usredsređuje. „Rotiram spisak zaduženja. Proći ćemo baš pored njega. On nam je baš usput. Ali nije na prvom spisku.“ „Bio mi je profesor“, govori Dej opet. „Predavao mi je u školi.“ „Idemo po spisku.“ „Uticao je na mene. Na moje delo.“

Prolaze pored suvog parkinga.

UMETNOST

Noćas, na prozoru, pod zvezdama što odbijaju da se pomere, Dej skoro da uspeva da snoslika budan.

Slika da stoji na labavoj ciradi bazena dok se diže u nebo u vreme ručka. Uzdiže se

bez težine, niti ga šta odozgo vuče niti ga šta odozdo gura, savršena je linija do tačke gore na nebu. Planine tupo miruju, vlaga se mreška u dolinama kao gaza. Holiok i onda Springfield i Cikopi i Longmedou i Hadli su zagasiti izobličeni novčići.

Dej se diže u nebo. Vazduh je sve plavlji. Nešto na nebu trepće, i njega više nema.

„Boje“, govori on crnoj rešetki pregrade.

Pregrada odiše mentom.

„Ona se žali da menjam boje u snu“, govori Dej.

„Nešto razume“, diše pregrada, „sigurno.“

S bolom u kolenima, Dej rukama zveckaja po džepovima. Koliko novčića.

DVE BOJE

Plavook za stolom direktora Okružnog zavoda za duševno zdravlje, dr Ndijsvar je crnomanjast ćelav muškarac s neodređenim statusom stranca. Voli da pravi zvonik od šaka i da ga posmatra dok govori.

„Ti slikaš“, govori on. „U školi, bilo je i vajanja. Izabrao si psihologiju.“ Diže pogled. „U velikim količinama? Znaš neke jezike?“

Od Dejovog sporog klimanja nastaje tačka odbijene svetlosti na Ndijsvarovom temenu. Dej rađa tačku i ubija je. Direktorov sto je velik i neobično čist. Dejov CV izgleda majušno spram njegove veličine.

„Ima nekih sumnji“, Ndijsvar govori, „o kojima razmišljam.“ Malo širi ugao šaka. „U tome nema para.“

Dej daruje tački dva kratka života.

„Međutim, tvrdiš da imaš nezavisna sredstva, u braku, za sebe.“

„I izložbe“, Dej govori tiho. „Prodaje.“ Grimizna laž.

„Prodaješ dela koja si napravio u prošlosti, to si tvrdio“, Ndijsvar govori. Erik Jang je visok, u poznim dvadesetim, ima dugu kosu i mutnjikave oči koje se zatvaraju i otvaraju umesto da trepću.

Dej se rukuje s Jangom. „Kako si.“

„Iznenadujuće dobro.“

Ndijsvar se sagnuo iznad otvorene ladice. „Tvoj novi čovek za terapiju umetnošću“, govori on Jangu.

Jang gleda Deja u oči. „Vidi, čoveče“, govori on. „Ja rotiram trodimenzionalne objekte. U glavi.“

„Ti i ti, honorarno, bićete terenci koji će putovati po okrugu i okolini“, Ndijsvar čita Deju iz nečeg unapred pripremljenog. Obema rukama drži stranicu. „Jang je nadređeni kad, zajedno, posećujete bolesne po kućama. Vrlo siromašne. Ni mesto za njih ovde.“

„To je moj talent“, govori Jang dok češlja šiške s četiri prsta. „Zatvorim oči i stvorim

savršenu detaljnu sliku bilo kog predmeta. Iz bilo kog ugla. Onda ga vrtim.”

„Posećujete bolesne po kućama po datom spisku”, Ndižavar čita. „Jang, nadređeni, savetuje te siromašne ljude dok ih ti ohrabruješ, svojom veštinom, da izraze poremećena osećanja putem umetničkih radova.”

„Takođe vidim teksture i nedostatke i igru svetlosti i senke na predmetima koje rotiram”, govori Jang. Rukom pravi sitne pokrete koji naizgled ne znače ništa posebno. „Taj talent je vrlo lična stvar.” Gleda u Ndižavara. „Samo hoću da budem načisto s čovekom.”

Ndižavar ne zarezuje Janga. „Uticati na njih da usmere nenormalno ili disfunkcionalno stanje na predmete koje umetnički stvaraju”, čita on jednoličnim tonom. „Na predmete kojima se ne može nauditi. Ovo je terenski model intervencije. Kao što je glina, koja je kao predmet dobra.”

„Ja sam praktično doktor”, govori Jang dok nabija duvan u cigareti o zglavak.

Toranj se ponovo pojavljuje kad se Ndižavar nasloni. „Jang je socijalni radnik koji troši lekove. Međutim nije skup, i ima dobro srce u tim grudima...”

Jang blene u direktora. „Kakve lekove?”

„...koje daje drugima.”

Dej stoji. „Trebalo bi da znam kad počinjem.”

Ndižavar pruža obe ruke. „Kupi glinu.”

Sara odvodi Deja do bazena noć pre nego što će se Ester povrediti. Pita Deja da pipne vodu koju odozdo obasjavaju lampe u pločicama. On vidi centralni odvod i šta se dešava s vodom oko njega. Voda je tako plava da je i doživljaj nje plav, govori on.

Ona ga moli da uđe u plitki deo.

Dej i Sara vode ljubav u plitkom delu Sarinog kućnog plavog bazena iz detinjstva. Sara je oko njega topla voda u hladnoj vodi. Dej doživljava orgazam u njoj. Odvodni ispust pljuska i grgolji. Počinje Sarin orgazam, kapci joj trepere, Dej mokrim prstima pokušava da joj drži otvorene kapke, ona se drži za njega, dok leđima udara o popločanu ivicu uz ritmičan šušketav zvuk, šapuće: „Oh.”

ČETIRI BOJE

„Ne znam ko je Sutin”, kaže Jang dok se odvoze od kuće gospođe koja govori samo španski. „Tebi je izgledalo kao kod Sutina?”

Boja automobila je neboja, ni smeđa ni zelena. Dej nikad nije video ništa slično. Briše znoj s lica. „Jeste.” Njegova kutija s namirnicama je pozadi pod čeličnom kantom. Drška džogera zvekeće o kantu. Sara je platila kutiju i namirnice.

Jang udara po instrument-tabli. Klima-uređaj bljuje miris buđi. Vrelina u autu je

nepodnošljiva.

„Hajde telefonski račun“, govori Dej sustižući otpozadi gradski autobus obrastao auto-lakom. Gasovi iz autobusa su slatki.

Jang spušta prozor i pali cigaretu. Izbačeni dim je bled na suncu.

„Ndiजार mi je rekao za ćerkicu tvoje žene. Izvini što sam se zezao za odmor kad si došao prve nedelje. Izvini, nisam znao.“

Dej vidi Jangov profil krajičkom oka. „Oduvek sam voleo plavu na telefonskom računu.“

Klima-uređaj počinje da radi protiv vlastitog mirisa.

Jang ima veoma crnu kosu i tanku kravatu od vune i oči boje pastrmke. Zatvara ih. „Sad sam savio telefonski račun u trougao. Ali jedna strana nije skroz spuštena i ne dodiruje osnovu. Ali svejedno je trougao. Kao neki red usred haosa.“

Dej vidi nešto žuto pored puta.

„Eriće?“

„Račun je malo pocepan na desnom kraku trougla“, govori Jang, „i iznosi šezdeset dolara. Malo je pocepan i tu je beo i kao dlakav. To su sigurno papirna vlakna ili tako nešto.“

Dej gazi po gasu da pretekne kamionet pun pilića. Oblak kukuruza i perja.

„Okrećem ga tako da ne vidim više gde je poderan“, šapuće Jang. Lice mu se sa strane razlama u lukove. „Sad više nema ničeg sem plave telefonskog računa.“

Ima sirene i trzaja ocl prestrojavanja.

Jang otvara oči. „Opa.“

„Izvini.“

Voze se pored nekih mračnih zgrada bez stakla na prozorima. Prljav dečak baca tenisku lopticu o zid.

„Nadam se da će“, govori Jang.

„Šta?“

„Uхватiti pijanog vozača.“

Dej upućuje pogled Jangu.

Jang gleda njega. „Tog što vam je udario devoјčicu.“

„Kog vozača?“

„Nadam se da će uхватiti stoku.“

Dej gleda kroz vetrobran. „Ester je nastradala u bazenu.“

„Vi imate bazen?“

„Moja žena ga ima. Došlo je do nesreće. Ester je stradala.“

„Ndiजार mi je rekao da ju je udario auto.“

„Odvod je bio zapašen. Onda ju je usisao ispod površine.“

„Bože mili.“

„Dugo je bila pod vodom.“

„Kako mi je žao.“

„Ja ne umem da plivam.“

„Bože.“

„Vrlo jasno sam je video. Bazen je veoma čist.“

„Ndiavar je rekao da si ti rekao kako je vozač bio pijan.“

„Još je u bolnici. Mozak će joj ostati oštećen.“

Jang ga gleda. „Da li bi danas uopšte trebalo da budeš ovde?“

Dej izvija glavu da vidi saobraćajne znake. Stoje na semaforu. „Kuda.“

Jang gleda knjigu zaduženja zakačenu za štitnik od sunca. Gumena traka na njoj je nekad bila zelena. Pokazuje.

URAĐEN

Potezi četkicom najbolje odsanjanog dela, takođe, vidljivi su kao ritmovi. Današnje slikanje očituje svoje ritmove spram terena na kojem je svetlost podložna uticajima vetra. Taj vetar duva jako i promenljivo po školskom kampusu, fijuče De Kirikovim zvonikom iz kojeg je isterao svaku senku. Teren je ovo na kojem nastupaju naizmenični smiraji i naleti svetlosti. Na kojem otvoreni prostori sevaju kao oboleli nervi, a savijena stabla vise s viskoznom aurom namerenom da potpali travu vilemitskom vatrom, na kojem se otkosi svetlosti na vetru gomilaju udno ograda, zidova, i talasaju i blešte. Oštre ivice zvonika rasturaju nalete u spektre. Visoki dečaci u blejzerima poput noževa kreću se kroz razdelni sjaj sa sveskama za crtanje koje drže u visini očiju; senke beže ispred njih. Iskričavi vetrovi se smire i okupe, kao da se sklupčaju, pa grunu i zafijuču i zakovitlaju se i udare da razbiju slabašnu ružičastu kroz rozetu učionice za umetnost. Dejove skicirane beleške zasvetle. Na mašinski obasjanim ekranima ispred, dva slajda s istom stvari projektuju slabašnu i dlanastu senku profesora umetnosti za katedrom, suvoparnog starog jezuita što sikće svoje S u loše prikopčan mikrofon, čitajući predavanje učionici dopola ispunjenoj dečacima. Senka mu je insekatska naspram Vermerovog šarolikog Delfta kako on oseća pred očima.

Usahli sveštenik čita svoje predavanje o Vermeru i bistrosti i blistavosti i o svetlu kao dodatku/odori konture predmeta. Umro 1675. Nepoznat za života vidite slikao za malobrojne. Ali sad znamo je l', ahm. Plavožute nijanse preovlađuju kao naspram ahm da kažemo De Hoh. Đaci nose plave blejzere. Nenadmašan prikaz svetlo služi da suptilno glorifikuje Boga. Ahm, iako bi neki mogli reći bogohulno. Vidite. Zar ne vidite. Čuven kao dosadan predavač. Neka besmrtnost prenosi se implicitno na posmatrača. Da li ahm vidite. „Predivni stravični spokoj Delfta“ uvreženi izraz za. Učionica je mračna iza Dejovog bleštavog reda. Dečacima se dozvoljava neki lični izraz u izboru kravate. Irealna

ravnomernost fokusa koja pretvara sliku u ono što bi staklo u najluđim svojim snovima moglo poželeti da bude. „Prozori u unutrašnjosti u kojima su svi sukobi rešeni” često citirane reči o. Sve osvetljeno i izoštreno kao sečivo vidite i ahm. Prima uto-čet posle ručka i poziv poštom. Rešava sukob, i organski i božji. Telo i duh. Dej čuje kako se otvara koverta. Posmatrač vidi kako Bog gleda, drugim ahm. Osvetljen kroz vreme vidite. Prošlo vreme. Neko puca balon od žvakaće. Prigušen smeh negde u zadnjim redovima. Učionica je slabo osvetljena. Dečak s Debove leve strane stenje i mlata u dubokom snu. Profesor je, istina je, sasvim suvoparan, odsutan, neživ. Dečak do Deja pokazuje veliko zanimanje za onaj deo ručnog zgloba što okružuje njegov sat.

Profesor umetnosti je šezdesetogodišnja devica u crnom i belom koja jednolično čita o tome kako osobeni potezi četkicom jednog Holandjanina ubijaju smrt i vreme u Delftu. Lepo podšišane glave naheruju se da bi videle ugao svetlucavih kazaljki časovnika. Ozloglašena večitost predavanja jezuite. Časovnik je na stražnjem zidu, između prozora s teatarskim zastorima koji lupaju o staklo sa svakim naletom vetra.

Mršavi rošavi Dej vidi da upravo ugao blistavog povetarca spram pregrade daje sjaj mokrom licu iznad sveštenikove osvetljene senke. Velike pihtijaste suze svetle iznad starčevog otkucanog predavanja. Dej posmatra kako suza zalazi u suzu na obrazu profesora umetnosti. Profesor čita dalje o upotrebi četvorbojne nijanse za odsjaj sunca na reci u Delftu, u Holandiji. Dve suze se spajaju, ubrzavaju duž vilice, hitaju tekstu.

ČETIRI PROZORA

I sad u trećoj povesti zvezdama obasjane slike sveštenik je uistinu star. Profesor u nekadašnjem životu. On kleči na krtom polju na obodu neke industrijske zone. Dlanovi su mu sklopljeni u stavu drevnog pijeteta: poza zaštitnika. Dej, koji je dvaput omanuo, donekle je izvan trostrane figure koju ostale figure na polju forme. Cikade vrište u suvom korovu. Korov uveložut i dužina i uglovi senki njegovih vlati nemaju smisla; avgustovsko sunce misli svojom glavom.

„Čovek se suočava...”, Ndijsavar zaslepljujuće glave čita iz pripremljene beleške na suncu. Jang štiti cigaretu od povetarca.

„...sa zatvaranjem kao prirodnom posledicom ponašanja koje je, prema drugima, nenormalno”, čita Ndijsavar.

Mala bela planeta na stabljici koju Dej vidi jeste maslačak pretvoren u seme.

Jang sedi tangentno spram poklekle senke s prekrštenim nogama, puši. Na njegovoj majici piše PITAJ ME ZA MOJE NEVIDLJIVE NEPRIJATELJE. Češlja se rukom. „Pitanje je mesta, gospodine”, govori on. „Ovako napolju, to postaje javno pitanje. Jesam li u pravu doktore Ndijsavar.”

„Obavesti ga da zajednica drugih nije vakuum.”

„Niste u vakuumu, gospodine“, govori Jang.

„Prava postoje u stanju napetosti. Prava nužno napeta.“ Ndjavar ovlaš čita.

Jang gasi opušak. „Evo ovako, gospodine, oče, ako smem. Želite da se molite slici sebe kako se molite, to je u redu. To je dobro. To je vaše pravo. Samo ne tamo gde drugi ljudi moraju da vas gledaju dok to radite. Drugi ljudi čije je pravo da ne moraju to da gledaju protiv svoje volje jer ih uznemirava. Zar to nije dosta razumno?“

Dej posmatra razgovor preko svoje lizalice od snega. Platno stoji prikucano za otežali štefelaj u polju. Njegova kvadratna senka je iskrivljena. Nekadašnju jezuitski profesor umetnosti kleči, na slici.

„Čovek se suočava“ – Ndjavar – „s dodatnim zatvaranjem kao posledicom javnog boravka na uglovima ulica da bi pitao prolaznike da mu poklone minute svog dana.“

„Samo jedan.“

„Ne postoji pravo na oslovljavanje, uznemiravanje ili preklinjanje nevinih.“ Jang nema senku.

„Jedan minut“, govori profesor umetnosti na otežaloj slici. „Sigurno imate jedan minut.“

„Mesto plus preklinjanje biće jednako zatvaranje, gospodine“, govori Jang.

„Oslovljavanje i prinuđivanje da pogledaju – ti prolaznici su nevini, reci mu.“

„Biće mi dosta koliko god vremena imate. Recite koliko.“ „Ponovo biti vezan za kuću. Pitaj ga da li mu se to dopadalo. Podseti ga na vremenski ograničeno uslovno oslobađanje.“ „Vakuum je jedno“, govori Jang dok brzo preko ramena gleda da bi dao znak Deju. „Samo ne na ulici.“ Iako Dej nije iza njega.

Direktor vraća belešku u kartonski portfelj. Nagoveštaj tornja dok posmatra polje. Jezuit ne sklanja pogled s kvadrata svog štefelaja. Jer platno je posmatračeva tačka pristupa snoslici, tom takoreći prozoru u prizor, njegove su oči stoga prikovane za Dejeve, majušna mrtva semena sfera među njima. Perspektiva nema smisao. Ndjavarova bezglava senka sad je iznad Deja, iznad bele semene lopte, vidi on. „Potrebne su veštine“, govori Ndjavar, „očajnički.“

Svojom glavom.

Dejov dah raspiruje sferu u paramparčad.

OGRANIČENJE

Esterina glava je umotana u gazu. Dejova glava se naginje iznad stranice. Sarina glava je u pastorovom krilu u svetlom ćošku sobe. Soba je bela. Sveštenikova glava je zabačena, oči uprte u svod.

„Žao mi je“, Sarina glava ostaje u crnom krilu. „Telefon. Odvod. Ispust. Usisna sila. Ona postaje bela, a on menja boje. Ja se izvinjavam.“

„Premda su džinovi“, Dej čita naglas. „Premda su džinovi samo jedne veličine, oni imaju različite oblike. Postoje grčki kiklopi i francuski Pantagruel i američki Banjan. Postoje rasprostranjeni i multikulturni ciklusi u kojima postoje džinovi kao plameni stubovi, kao oblaci s nogama, kao planine koje hodaju izvrnute naglavačke dok ceo svet spava.“

„Ne, ja se izvinjavam“, govori pastorova glava. Bela ruka miluje Sarinu uvezanu kosu.

„Postoje usijani džinovi, topli džinovi“, čita Dej. „Postoje i hladni džinovi. To su oblici. Jedan oblik hladnog džina opisuje se u ciklusima kao kostur od šarenog stakla visok jednu milju. Stakleni džin živi u šumi koja je potpuno bela od mraza.“ „Hladni džinovi.“

„Izvolite“, Sara šapuće dok otvara vrata Esterine sobe. „On je gospodar te šume.“

Glava iznad crnog i belog se osmehuje. „Izvolite vi.“ „Korak staklenog džina dug je jednu milju. Po ceo dan svakog dana on korača. Nikad ne staje. Ne može da se odmara. Jer živi u strahu da će se njegova zamrznuta šuma nekad otopiti. Zbog tog straha svaki minut korača.“

„Neće spava“, Ester govori.

„Da nikad ne spava, stakleni džin korača belom šumom, korakom od milju, danju i noću, a vreline njegovog koraka topi šumu za njim.“

Ester pokušava da se osmehne zatvorenim vratima. Gaza joj je besprekorno čista. „Duga.“

„Da.“ Dej pokazuje sliku. „Otopljena šuma se sliva, a stakleni džin je duga. To je ciklus.“

„Otopljena su kiša.“

Sara kija, prigušeno, u hodniku. Dej čeka da sveštenik kaže.

ZATVORI IH

„Meri vreme disanja“, upućuje ga desikacijom ispijen i uistinu star nekadašnji jezuita. Jang i Ndiजार stoje u peni na ivici plavog mora poljane.

„Udahni vazduh“, govori profesor, dok glumi zamah. „Izbaci vodu. Ritam. Udahni. Izdahni.“

Dej oponaša zamah.

Erik Jang zatvara oči. „Vratila se poderotina na račun.“

Snoslika profesora u beskrajnoj molitvi stoji prikovana za otežali prizor. Vetar se cliže; maslačci sneže oko njih. Pčele obrađuju poljsku žutu spram sve veće plave.

„Udiši odozgo. Izdiši odozdo“, starac upućuje. „Kraul.“

Suvo polje je ostrvo. Plava voda okolo prošarana belim sa suvim ostrvima. Ester leži na tankom čistom čeličnom krevetu na narednom ostrvu. Voda se kreće u kanalu između

njih.

Dej oponaša zamah. Njegove ispružene šake šamaraju belo seme. Neka biljka je iznikla za tren oka. Njen vršak već dodiruje Dejova kolena.

Jang priča Ndjavaru o teksturi zamišljenog računa. Ndjavar se žali Jangu da u nekoj njegovoj najboljoj crkvi nijedna ruka nije slobodna da otvori vrata. Simbolika razgovora je nesumnjiva.

Profesor umetnosti je leđno isplivao iz ustalasanog rastinja crne biljke. Dej mlatara u polenu, pokušava da uhvati ritam.

Sara pluta na leđima u kanalu ispred Esterinog ostrva. Potom senka one biljke zaklanja svetlo. Senka je nešto najveće što je Dej ikad video. Njena fasada se odvlači iz vida, priziva prefiks bronto-, Tlo tutnji pod težinom potpornja. Potporanj se nagore izvija iz vida prema fasadi. Rozeta svetluca na gornjoj granici neba. Štafelaj se prevrće. Vrata te stvari pojavljuju se niotkuda, skupljaju se kao usne. Ona juri na njih.

„Upomoć!“, zove Ester, vrlo slaba, pre nego što ih crkva na slici uvuče unutra. Dej čuje daleku jeku nastavka rasta. Neizgrađena crkva je mutna, obasjana samo kroz stakla u boji. Njena vrata su projurila iza njih, nestaju iz vida.

Rozeta nastavlja da raste. Okrugla je i crvena. Odbojni zraci se presijavaju. Unutar tog prozora neka tužna žena pokušava osmehom da se izvuče iz stakla.

Dej i dalje oponaša kraul, jedini stil koji zna.

Prozor propušta svetlost i ništa više, boji je.

„Zatvori oči u glavi“, dopire Ndjavarov tupi odjek.

Jang gleda crkveni brod. „Zatvori ih.“

Bačvasti svod se smrkava iznad rozete. Prozor izokreće svu uobičajenu očiglednost – sve čvrsto ovde je crno, sve što je svetlo sjajne je boje. Dej, dok udiše, vidi njen oblik. Boja se skuplja odozgo od prozora, sužava se u odbojni zrak, čiji je vrh crna tačka. Nešto belo obrće se oko nje.

Dej pliva kraulom prema tačkastom vrhu, uzdiže se bestežinski.

Raščinjani profesor umetnosti stavlja Dejov ručni sat otporan na vodu na oltar. Klanja mu se, bogohuli.

Ester pluta previjena u gazu u mračnoj tački ponad oštrolike boje crvenog rozeta prozora. Dej vidi tačku kroz mokru zvezdanu zavesu koju su njegove ruke navukle. Plava vazduha deluje crno, on pliva kroz zavesu, zvezde kiše nagore od zamaha njegovih ruku. Oponaša kraul zamah kroz zvezde. Nju vidi jasno, kako se obrće.

„Ne gledaj!“

I opet kad pogleda ispod sebe ne uspeva. Samo u želji da vidi odakle se uzdigao. Samo puki tren – manje – potreban je da se sve uruši. Počinje u apsidi. Istok juri na zapad, a fasada zapada ne može da ga primi, raspada se. Zidovi kao da sležu ramenima dok se urušavaju sami na sebe. Crna tačka na crvenom zraku puca i otvara se. Ester se vrti

i migolji između njenih narovašenih polovina, dok pada prema rozeti čak i dok se prozor krivi. Sve je jasno kao slika. Jang govori Au. Potporanj se naginje napolje i uvija. Njen pad traje. Njeno telo rotira polako u vazduhu, ostavlja kometni trag gaze. Rozeta juri ka njoj. Čovek visok jednu milju mogao bi da je uhvati i obrgli šakama među zvezdama padalicama; gaza bi pratila. Deja upravo neuspeli udah boji u plavo. Krvavo obojeno okno drži majku unutra, čeka dete da je oslobodi.

Čuje se zvuk udara na velikoj staklenoj visini: užasan, višebojan.

ROTIRAJ

Nebo je oko.

Suton i osvit su krv što hrani oko.

Noć je očinji zatvoreni kapak.

Svakog dana kapak se opet otvara, otkriva krv i plavu šarenicu ničice palog džina.

JOŠ JEDAN PRIMER POROZNOSTI IZVESNIH GRANICA (VI)

REKONSTRUISAN TRANSKRIPT

KRAJA BRAKA RODITELJA

G. VOLTERA D. („VOLTA“) DELASANDRA MLAĐEG,

MAJ 1956.

„Ne volim te više.“

„Ni ja tebe.“

„Boleće me da se razvodim.“

„Meni ne smeta.“

„Samo šta onda s kamp-kućom.“

„Meni ide kamionet, to znam.“

„Hoćeš da kažeš meni kamp-kuća tebi kamionet.“

„Samo kažem da je kamionet moj.“

„A šta s dečakom.“

„Misliš u vezi s kamionetom.“

„Misliš ti ga hoćeš?“

„Ti ne misliš?“

„Pitam da li kažeš da ga hoćeš.“

„Znači kažeš da ga ti hoćeš.“

„Vidi meni kamp-kuća tebi kamionet bacamo novčić za dečaka.“

„Tako znači?“

„Sad odmah bacamo novčić.“

„Da vidimo.“

„Pobogu to je samo četvrt dolara.“

„Hajde sad da vidimo.“

„Pobogu hajde dobro.“

„Može onda.“

„Ja bacam ti biraš?“

„A da ja bacam a ti biraš?“

„Ne zajebavaj više.“

KRATKI RAZGOVORI S OGAVNIM MUŠKARCIMA

K. R. #59 04-98

INSTITUT ZA BRIGU I NEGU HAROLD R. I FILIS N. ENGMAN ISTČESTER, NJUJORK

„Kao dete mnogo sam gledao američku televiziju. Bez obzira gde bi otac dobio nameštenje, delovalo je da je američka televizija uvek dostupna, s njenim slavnim i moćnim ženskim izvođačima. Verovatno je to bila još jedna prednost važnosti posla mog oca za odbranu države, jer smo imali privilegije i živeli lagodno. Televizijska emisija koju sam najviše voleo da gledam bila je *Oženih se vešticom*, s američkom izvođačicom Elizabet Montgomeri. Upravo kao dete, dok sam gledao tu emisiju, doživeo sam prva erotska uzbuđenja. Proći će nekoliko godina, sve do poznog doba adolescencije, pre nego što uspem, međutim, da utvrdim da moja uzbuđenja i fantazije potiču iz tih epizoda serije *Oženih se vešticom* i mojih iskustava kao gledaoca kad protagonistkinja, Elizabet Montgomeri, izvede kružni pokret rukom, praćen zvukom citre ili harfe, i proizvede natprirodan efekat od kojeg svako kretanje staje i svi drugi likovi iz te televizijske serije najednom se skamene usred nekog gesta i postaju nesvesni i ukočeni, bez imalo života u sebi. U tim trenucima kao da je i samo vreme stajalo, ostavivši samo Elizabet Montgomeri slobodu da manevriše kako joj volja. Elizabet Montgomeri je primenjivala taj kružni pokret u seriji samo kao poslednje sredstvo koje joj je pomagalo da spasi svog muža industrijalistu, Dariona, od političke propasti koja bi ga snašla ukoliko bi nju razotkrili kao vešticu, što je bila česta pretnja u pojedinim epizodama. Seriju *Oženih se vešticom* nisu dobro sinhronizovali i mnoge detalje narativa ja, u tim godinama, razumeo nisam. No, moja opčinjenost bila je usredsređena na tu sjajnu moć zaustavljanja vremena u seriji, i skamenjivanje i omamljivanje svih svedoka dok je ona sprovodila svoju spasilačku taktiku među živim statuama koje je ponovo mogla reanimirati kružnim pokretom kad bi okolnosti to zahtevale. Mnogo godina kasnije, počeo sam, kao i mnogi dečaci adolescenti, da masturbiram, stvarajući erotske fantazije lično osmišljene u mojoj mašti dok sam to činio. Bio sam slabašan, antisportista i donekle bolešljiv adolescent, znalački i sanjarski opredeljen mladić više nalik ocu, sklon nervozu i bez mnogo samopouzdanja ili društvene otvorenosti u tim godinama. I nije neko čudo što sam

nadoknadu za te slabosti tražio u erotskim fantazijama u kojima sam posedovao natprirodne moći u odnosu na žene koje sam birao u tim fantazijama. Mada u snažnoj vezi sa serijom *Oženih se vešticom* iz detinjstva, povezanost masturbacionih fantazija i te televizijske serije nije mi bila poznata. Bio sam zaboravio na to. No, i te kako sam spoznao neizdržive odgovornosti koje su išle uz tu moć, odgovornosti čiju sam izuzetnost otad naučio da odbacujem otkako sam došao ovamo u zrelo doba, što je priča za neki drugi put. Te masturbacione fantazije pozajmile su okruženje od okruženja naših stvarnih bivstvovanja iz tih vremena, koja su se odvijala u mnogobrojnim različitim vojnim postajama u koje je moj otac, veliki matematičar, vodio nas, svoju porodicu, sa sobom. Moj brat i ja, iako nas je delilo manje od godinu dana, bili smo svejedno različiti u pogledu većine stvari. Često su se moje masturbacione fantazije odvijale u okruženjima preuzetim iz Državnih vežbaonica u koje je moja majka, kao nekadašnja atletičarka u mladosti, religiozno posećivala, da bi sa žarom vežbala svakog popodneva bez obzira na mesto u koje su nas očeve obaveze dovele da živimo u tom periodu. Svojevoljno joj je društvo u tim vežbaonicama o većini popodneva u našim životima pravio moj brat, sportski i živahan tip osobe, a često i ja lično, isprva nevoljko i pod prisilom, a kasnije, kako su se moje erotske sanjarije tamo smeštene razvijale i postajale sve složenije i snažnije, drage volje proizašle iz vlastitih razloga. Obično sam smeo da ponesem svoje naučne knjige, pa sam tiho sedeo na tapaciranoj klupi u uglu Državne vežbaonice dok su moji brat i majka *radili* svoje vežbe. Da imate slike, možete zamisliti te Državne vežbaonice kao današnje centre za masažu i relaksaciju u vašoj zemlji, iako je oprema koja se tamo koristila bila manje raznovrsna i lošije održavana, a atmosfera povišene bezbednosti i ozbiljnosti proisticala je iz činjenice da su se te vežbaonice nalazile uz vojne postaje kako bi bile na raspolaganju njihovom osoblju. I sportska odeća žena u Državnim vežbaonicama bila je izrazito drugačija od današnje, sastavljena od platnenih kompleta s kožnim kaiševima i vezovima nimalo drukčijim od ovog, koji su otkrivali daleko manje od današnje odeće zavežbanje i ostavljala više mašti navolju. Sad ću opisati fantaziju koju sam razvijao u tim vežbaonicama kao mladić i koja je postala moja masturbaciona fantazija u tim godinama. Ne vređa vas ta reč, *masturbacija*

P.

„I izgovor je dobar?”

P.

„U fantaziji koju opisujem, zamišljao bih sebe o jednom takvom popodnevnu u Državnim vežbaonicama, i, dok sam masturbirao, zamišljao sam sebe kako zurim preko poda na kojem se žustro vežba da bi mi se pogled zaustavio na privlačnoj, senzualnoj, ali krepkoj i sportski građenoj i na vežbe toliko snažno usredsređenoj ženi da je delovala nepristupačno, često podsećajući na mnoge privlačne, krepke, preozbiljne mlade žene iz vojnih ili civilnih nuklearnih službi koje su imale pristup tim mestima i tamo vežbale s

istom onom zastrašujućom ozbiljnošću i žestinom kao moji majka i brat, koji su provodili mnogo vremena u svom terminu često se s izuzetnom silinom dobacujući teškom kožnom medicinskom loptom. Ali u mojoj masturbacionoj fantaziji, natprirodna moć mog pogleda privukla bi pažnju izabrane žene i ona bi digla pogled sa svoje sprave za vežbanje, pogledala unaokolo po vežbaonici ne bi li utvrdila izvor neodoljive erotske sile koja joj je prodrila u svest, da bi me najzad pogledom pronašla u ćošku s druge strane sobe ispunjene aktivnošću, tako da bi smo predmet moje zagledanosti i ja čvrsto spojili poglede pune snažne erotske privlačnosti kojeg je ostalo žustro razvežbano osoblje bilo nesvesno. Jer vidite, u masturbacionoj fantaziji ja posedujem natprirodnu moć, moć uma, čije poreklo i mehanizam se nikad ne objašnjavaju, ostaju tajanstveni čak i meni koji posedujem tu tajnu moć i mogu da je upotrebim kad mi je volja, moć koja putem određenog izražajnog, izrazito usredsređenog pogleda s moje strane, upućenog ženi koja je predmet istog, izaziva u njoj neodoljivu privlačnost prema meni. Seksualna komponenta fantazije, dok masturbiram, oslikava dalje tu izabranu ženu i mene kako opštimo u raznim oblicima seksualne zanesenosti na strunjači usred te prostorije. Malo šta se ima doclati tim komponentama moje fantazije, koje su seksualne i adolescentske i, kad se osvrnem, donekle prosečne, sad shvatam. Još nisam objasnio kako je američka serija *Oženih se vešticom* iz moje rane mladosti koren tih fantazija o zavođenju. Kao ni veliku sekundarnu moć koju takođe posedujem u masturbacionoj fantaziji, natprirodnu moć da zaustavim vreme i magijom u trenutku skamenim sve vežbače u prostoriji skrivenim kružnim pokretom ruke, da učinim da sve kretanje i aktivnost u Državnoj vežbaonici stanu. Morate da zamislite sledeće: izuzetno mišićave raketne oficire koji ostaju nepokretni pod šipkom s tegovima, isprepletene navigatore skamenjene usred rvanja, računarske tehničare što vrte vijače skamenjene u parabolama svih uglova, i medicinsku loptu koja visi skamenjena u vazduhu između raširenih ruku mojih brata i majke. Oni i svi drugi očevici u vežbaonici samo jednim gestom moje volje su okamenjeni i obeznanjeni, tako da privlačna, začarana, nadvladana žena po mom izboru i ja jedini ostajemo živi i svesni u toj mračnoj drvenoj prostoriji s mirisima linimenta i neopranog znoja u kojoj je sve vreme stalo – zavođenje se odvija van vremena i kretanja najosnovnije fizike – i dok je snažnim pogledom i možda sitnim kružnim pokretom samo jednog prsta zazivam da mi priđe, i ona mi, savladana erotskom privlačnošću, prilazi, ja se istovremeno podižem sa klupe u ćošku i prilazim njoj, sve dok se, kao u formalnom menuetu, žena iz fantazije i ja ne sretnemo na strunjači na samoj sredini sobe; ona skida vezove sa svoje teške odeće u bunilu seksualne manije dok se moja školska uniforma svlači s kontrolisanijom i bezbrižnijom namerenošću, koja nju prisiljava da čeka u agoniji erotske želje. Da skratimo priču, potom dolazi do snošaja u različitim nerazpoznatljivim pozama i stilovima među mnogobrojnim skamenjenim, obnevidelim figurama čije sam vreme zaustavio velikom moći moje ruke. Naravno, upravo ovde možete uočiti

povezanost sa serijom *Oženih se vešticom* iz mojih uzbuđenja u detinjstvu. Jer ta je dodatna moć, u okviru fantazije, da skamenim živa stvorenja i zaustavim vreme u Državnoj vežbaonici, koja je počela tek kao logistička dosetka, ubrzo postala, mislim, primarni izvor energije cele masturbacione fantazije, masturbacione fantazije koja je bila, što bi svaki posmatrač lako mogao da uoči, više fantazija o moći nego o samom snošaju. Time hoću da kažem da je zamišljanje vlastitih velikih moći – nad voljom i kretanjem građana, nad protokom vremena, skamenjenom nesvesnošću očevidaca, nad činjenicom da li moji brat i majka mogu uopšte da pomere svoja robusna tela zbog kojih su s pravom bili tako gordi i sujetni – uskoro su one obrazovale istinski nukleus moći moje fantazije, te sam, i ne znajući, masturbirao uz fantazije o toj moći zapravo. Sad to shvatam. U mladosti nisam. Znao sam samo, kao adolescent, da je suzdržavanje od te fantazije o nadmoćnom zavođenju i snošaju iziskivalo izvesnu strogu logičkuverovatnoću. Hoću da kažem dabih uspešno masturbirao, prizor je iziskivao racionalnu logiku po kojoj je snošaj s tom ženom koja vežba bio moguć u javnosti Državne vežbaonice. Bio sam odgovoran za tu logiku.”

P.

„Ovo će možda delovati neuobičajeno, naravno, iz perspektive činjenice koliko je malo logike u zamišljanju bolešljivog mladića koji raspaljuje seksualnu želju samo jednim pokretom ruke. Na ovo zaista nemam odgovor. Natprirodna moć ruke bila je verovatno Prva premisa ili *aksioma* fantazije, sama po sebi neupitna, iz koje se zatim sve drugo mora racionalno izvesti i posložiti. Ovde mislim morate reći *Prva premisa*. I sve mora proisteći iz nje, jer ja sam bio sin velike ličnosti državne nauke, te ako bi mi se jednom pojavila logička nedoslednost u postavci fantazije, to je iziskivalo rešenje u skladu s okvirnom logikom moći moje ruke, i bio sam odgovoran prema tome. Ukoliko nisam bio, uvideo bih da mi pažnju odvlače dosadne misli o nedoslednosti, te nisam mogao da masturbiram. Ovo pratite zavas? Time hoću da kažem, ono što je počelo samo kao detinja fantazija o neograničenoj moći pretvorilo se u niz problema, komplikacija, nedoslednosti i odgovornosti da se uzdignem s funkcionalnim, iznutra doslednim rešenjima za iste. Upravo su te odgovornosti koje su se brzo proširile postale suviše neodržive čak i unutar fantazije da bi mi dozvolile da ikad više upražnjavam istinsku moć bilo kakve vrste, bacivši me dakle u okolnosti koje vi ovde suviše jasno vidite.”

P.

„Pravi problem za mene počinje kad sam uskoro prepoznao da je Državna vežbaonica uistinu javna, otvorena za sve zaposlene u postaji s odgovarajućim dokumentima i željom da vežbaju; stoga je svaka osoba u bilo kom trenutku mogla s lakoćom da kroči u vežbaonicu usred ručnog zavođenja i bude očevidac snošaja sred nadrealnog prizora okamenjenih, obeznanjenih atletika. Za mene to nije bilo prihvatljivo.”

P.

„Ne zbog tolike nelagode ako me uhvate ili prokažu, od čega je strahovala Elizabet Montgomeri u seriji, već za mene više zbog toga što je to predstavljalo slabu kariku u lancu moje moći koju je masturbaciona fantazija, naravno, predstavljala. Delovalo je suludo da bi mene, čija je moć kružnog pokreta rukom nad fizikom i seksualnošću vežbaonice bila tako sveobuhvatna, trebalo da snađe ometanje usled delovanja bilo kog nasumičnog vojnog lica koje bi spolja zabasalo u želji da se bavi fiskulturom. Bila je to prvostepena naznaka da su metafizičke moći moje ruke, premda natprirodne, svakako suviše ograničene. Jedna još ozbiljnija nedoslednost ukazala mi se uskoro u fantaziji, takođe. Jer bi nepokretno, nesvesno osoblje vežbaonice – kad bismo izabrana žena u mojoj moći i ja zasitili jedno drugo, i obukli se, i vratili u svoje položaje u širokoj prostoriji daleko jedno od drugog, ona sa sećanjem, ona bi se sećala tog intervala samo kao nejasne ali snažne erotske privlačnosti prema bledom dečaku koji čita na drugom kraju prostorije, što bi omogućilo da se seksualni odnos odigra ponovo u bilo kom budućem trenutku koji ja izaberem, a ja bih onda izveo drugi pokret rukom unazad što bi omogućilo vremenu i svesnom kretanju u vežbaonici da ponovo otpočnu – sad osvešteno osoblje usred vežbi bi, shvatao sam, samo pogledom na svoje ručne časovnike, onda bi oni postali svesni da je neobjašnjiv period vremena prošao. Oni bi, stoga, bili, uistinu, ne doista nesvesni da se nešto neobično odigralo. Primera radi, i moj brat i naša majka nosili su 'Pobjedine' časovnike. Nisu svi očevici bili uistinu *nesvesni*. Ta nedoslednost je bila neprihvatljiva u logici sveopšte moći u fantaziji i uskoro učinilo da uspešno masturbiranje uz maštanje o njoj bude nemoguće. Ovde se mora reći *dekoncentracija*. Ali bilo je više, je li?“

P.

„Proširenje zamišljenih moći ruke na zaustavljanje svih satova, hronometara i ručnih časovnika u toj prostoriji bilo je prvobitno rešenje, sve dok mučna spoznaja nije ukazala da bi, baš u trenutku kad je osoblje prostorije, kasnije, napuštalo Državnu vežbaonicu i vraćalo se u eksterne tokove vojne postaje napolju, bilo koji prvi pogled na neki drugi sat – ili, na primer, remonstranca na zakazani susret s nadređenim na koji su zakasnili – to bi svejedno opet ih navelo da shvate da se *nešto* čudno i neobjašnjivo odigralo, što je ponovo kompromitovalo premisu da su svi *nesvesni*. To je, s mukom zaključih, bila ozbiljnija nedoslednost fantazije. Uprkos mom kružnom pokretu i kratkotrajnoj harfi koja je pratila njegovu moć, ja nisam uspevao, kako sam naivno početka verovao, da zaustavim protok vremena i izuzmem sebe i začarane sportistidnje iz fizike vremena. U pokušaju da masturbiram, diralo me je što je moć moje fantazije u stvarnosti uspevala samo da zaustavi površnu *pojavu* vremena, i to samo unutar ograničene arene Državne vežbaonice u mojoj fantaziji. Upravo u to vreme je maštalački napor za tu fantaziju moći postao eksponencijalno teži. Jer, unutar okvirne logike moći te fantazije, sad sam zahtevao da kružni pokret ruke zaustavi sve vreme i skameni sve osoblje od vojne postaje koje je

vežbaonica bila deo. Logika te potrebe bila je jasna. Ali i nepotpuna.”

P.

„Odlično, da. Vidite sad gde ovo vodi, ovaj logički problem čiji se opseg sve više širi dok svako rešenje otkriva dalje nedoslednosti i dalje potrebe za sprovođenje moći moje fantazije. Jer, da, budući da su postaje u koje su nas očeve informatičke dužnosti dovodile bile u strateškoj komunikaciji s celim državnim odbrambenim aparatom, stoga sam uskoro morao da fantaziram da je samo jedan pokret moje ruke – koji se od igravao samo u jednoj studenoj sibirskoj odbrambenoj isturenoj postaji, zarad prodora u volju tek jedne programerke ili kancelarijske službenice – sad svejedno morao da uspe da u trenutku skameni celu državu, da zaustavi vreme i svest gotovo dvesta miliona stanovnika usred bilo čega u njihovim postupcima što je moglo da se zadesi da ometa moja maštanja, postupcima tako raznolikim kao što su ljuštenje jabuke, prolazak kroz raskrslu, popravljjanje čizme, ukop dečijeglesa, iscrtavanje trajektorije, snošaj, uklanjanje tek proizvedenog čelika iz livnice, i tako redom, beskrajne i bezbrojne sep...”

P.

„Da da i pošto je sama država bivstvovala u bliskom ideološkom i odbrambenom savezu s mnogim okolnim državama satelitima, i, naravno, takođe komunicirala i trgovala s nebrojenim drugim nacijama sveta, ja sam suviše brzo, kao adolescent, samo u pokušaju da masturbiram nasamo, shvatio da jedna jedina moja fantazija o tajnom zavodu van vremena iziskuje da celokupna populacija samog sveta mora da se skameni nakon jednog pokreta rukom, svi hronometri i delatnosti na celom svetu, od delatnosti uzgajivača jama u Nigeriji do onih u kojima dobrostojeći Zapadnjaci pazare farmerke i rokenrol, i još, još... I vidite naravno je li ne samo sve ljudsko kretanje i merenje vremena već naravno i sama kretanja zemljinih oblaka, okeana, i uobičajenih vetrova, jer teško da je dovoljno dosledno vratiti svetskoj populaciji svest u zaustavljeno vreme od dva sata, a da struje i vremenske prilike, čiji su ciklusi zavedeni u naučnim katalozima do mukotrpnih pojedinosti, sad budu u uslovima karakterističnim za tri ili četiri sata. Eto na šta sam mislio kad sam pominjao *odgovornosti* koje prate takve moći, odgovornosti koje je američka serija *Oženih se vešticom* u potpunosti potisnula i zanemarila tokom mog detinjeg gledanja. Jer dabi se taj napor skamenjivanja i zadržavanja u zastoju svih elemenata prirodnog sveta na zemlji koji su se nametali da mi se ukažu dok ja samo pokušavam da zamislim privlačnu, atletski građenu, nekontrolisane strasne krike poda mnom na izlizanoj strunjači – ti naponi moje mašte su me iscrpljivali. Epizode masturbacione fantazije koje su nekad trajale svega petnaest kratkih minuta sad su iziskivale mnoge sate i neizmerne mentalne napore. Moje zdravlje, nikad dobro, pogoršavalo se dramatično u tom razdoblju, toliko da da sam često bio prikovan za krevet i odsutan iz škole i Državnih vežbaonica koje je moj brat pohađao s majkom nakon razdoblja u školi. Takođe, moj brat je počeo u to vreme da stasava kao

takmičar u dizanju tegova u manjim kategorijama za svoj uzrast i težinu, na takmičenjima u dizanju tegova na koje je majka često išla, putovala s njim, dok je otac ostajao na dužnosti zabavljen programima za određivanje ciljeva, a ja u krevetu u našem praznom smeštaju sam nekoliko dana u nizu. Većinu trenutaka samoće u krevetu naše sobe u njihovom odsustvu sve više sam posvećivao, ne masturbaciji, već naporu da izmaštam i osmislim dovoljno nepokretnu i vanvremensku planetu Zemlju kako bih omogućio svojoj fantaziji da se uopšte odigra. Ja se, u stvari, sad i ne sećam da li je implicitna doktrina one američke serije iziskivala kružni pokret rukom Elizabet Montgomeri da bi deanimirala celo čovečanstvo i prirodni svet van prigradske kuće koju je delila s Darionom. Ali živopisno se sećam da je neki nov, drugi televizijski izvođač preuzeo ulogu Dariona kasnije u mom detinjstvu, pred kraj dostupnosti te američke serije s odašiljača na Aleutskim ostrvima, i svoje smetenosti, čak i kao deteta, zbog nedoslednosti po kojoj Elizabet Montgomeri ne uspeva da spozna da je njen suprug industrijalista i seksualni partner sad potpuno druga osoba. Nije izgledao nimalo slično, a ona je ostala nesvesna toga! To mi je mnoge jade zadalo. Naravno, pored sunca.”

P.

„Naše Sunce na nebu, iznad nas, čije tobožnje kretanje preko južnog obzorja beše, naravno, prva mera vremena među čovecima. I ono se mora zaustaviti u navodnom kretanju, takođe, po logici fantazije, koja, u stvarnosti, to je uslovljavalo obustavljanje samog obrtanja Zemlje. Vrlo dobro ja se sećam trenutka kad mi se ukazala ta dodatna nedoslednost, u krevetu, i napora i odgovornosti koju je obuhvatala unutar fantazije. Dobro, takođe, sećam se ja te zavisti koju sam osetio prema mom sirovom, nemaštovitom bratu, na kog je odlična naučna obuka tolikih škola u postajama sasma straćena, a njega ni najmanje ne bi opteretile posledice ove spoznaje dalje: da je Zemljina rotacija samo jedan deo njenih temporalnih kretanja, i da ne bih prekršio Prvu premisu fantazije tako što ću dovesti do nepoklapanja naučno zavedenih mera solarnog dana i sinodičkog perioda, i samu Zemljinu eliptičnu orbitu oko Sunca mora zaustaviti pokret moje natprirodne ruke, orbitu čija ravan, morao sam na svoju nesreću naučio u detinjstvu, obuhvata ugao od 23,53 stepena u odnosu na osu zemljine rotacije, takođe s varijantama ekvivalentna u merenju sinodičkog perioda i sideričkog perioda, koji iziskuje potom rotaciono i orbitalno stopiranje svih drugih planeta i njihovih satelita u Sunčevom sistemu, od kojih me je svaka prisiljavala da prekinem masturbacionu fantaziju da bih obavio istraživanje i proračune u vezi s raznim planetama, zasnovane na različitim rotacijama i uglovima u odnosu na ravni njihovih orbita oko Sunca. To je bilo naporno u eri tek veoma jednostavnih ručnih kalkulatora... i dalje, jer vidite gde ovaj košmar vodi, budući da, je li, samo Sunce je u mnogim kompleksnim orbitama zavisnim od obližnjih zvezda kakve su Sirijus i Arkturus, zvezda koje se sad moraju povinovati hegemoniji moći kružnog pokreta ruke, kao što je to činila galaksija Mlečni put, na čijem obodu

obližnja grupacija zvezda koja obuhvata naše Sunce i kompleksno se rotira i orbitira oko mnogih drugih takvih grupacija... i dalje i dalje, jedan sve sveobuhvatniji košmar odgovornosti i truda, jer jeste Mlečni put i sam takođe ispisuje orbitu oko Lokalne grupe galaksija u kontrapunktu s galaksijom Andromeda udaljenom više od nekih 200 miliona svetlosnih godina, orbitu čije zaustavljanje podrazumeva i zaustavljanje Crvenog pomaka i stoga i dokazanog i izmerenog leta dosad poznatih galaksija jednih od drugih u sve širem cvatu širenja Poznatog univerzuma, s nebrojenim komplikacijama i faktorima koje je trebalo uvrstiti u noćne proračune koji su me odvajali od sna za kojim je moja iscrpljenost sve više vapila, takvih poput, na primer, činjenice da se tako udaljene galaksije kakva je 3C295 povlače rapidnim stopama koje premašuju jednu trećinu brzine svetlosti dok su daleko bliže galaksije, poput problematične NGC253 sa svega trinaest miliona svetlosnih godina, matematički delovale da se zapravo približavaju našem Mlečnom putu preko njegovih momentuma rapidnije nego što bi neizmernija širenja Crvenog pomaka mogla da je prinude da se povlači od nas, tako da je krevet sad bio prekriven gomilama naučnih časopisa i žurnala i svežnjevima mojih proračuna toliko da nije ni bilo mesta da ja masturbiram čak i da sam to mogao. I upravo mi je tad sinulo, sred nemirnog polusna na zakrčenom krevetu, da su svi ti podaci i proračuni iz mnoštva meseci bili, tako glupavo zasnovani na astronomskim posmatranjima sa Zemlje čije su rotacija, orbite i sideričke pozicije u prirodnom neskamenjenom, uvek promenljivom režimu stvarnosti, i da se stoga sve mora ponovo proračunati u teoretskim zaustavljanjima Zemlje i okolnih satelita pokretom iz moje fantazije kako bi zavođenje i snošaj sred bezvremene nesvesnosti svih stanovnika izbegli beznadežnu nedoslednost – upravo sam se tad slomio. Jedan jedini pokret rukom u fantaziji adolescenta ispostavilo se da podrazumeva beskonačno složenu odgovornost priličniju jednom bogu nego običnom dečaku. To me je slomilo. Upravo u tom trenutku sam se svega odrekao, povukao se, opet postao samo bolešljiv mladić bez samopouzdanja. Abdicirao sam sa sedamnaest godina i četiri meseca i 8,40344 dana, posegavši visoko sad obema rukama da vratim unazad pokrete povezanih krugova koji su sve ponovo oslobađali na vrhuncu odricanja koje je otpočelo u našem krevetu i brzo se proširilo kako bi obuhvatilo sva poznata tela u pokretu. Mislim da nemate predstavu koliko mene koštati to. Delirijum, zatvaranje, očeva razočaranja – ali to ništa nije bilo u poređenju s cenom i nagradama za šta sam prošao u to vreme. Ta američka serija *Oženih se vešticom* bila je samo iskra beskonačne eksplozije i kontrakcije kreativne energije. Zaveden, slomljen ili ne – ali koliko je još muškaraca osetilo tu moć da postaneš Bog, i onda se svega odrekneš? To je tema moje moći koju ste rekli da biste da čujete: odricanje. Koliko ih zna pravo značenje toga? Nijedna osoba ovde, budite uvereni. U svojim nesvesnim kretanjima izvan ovoga, dok prelaze ulice i ljušte jabuke i nepromišljeno opšte sa ženama koje misle da vole. Šta oni znaju o ljubavi? Samo sam ja, koji sam svojim izborom celibata za celu večnost, video

ljubav u svekolikom njenom užasu i neograničenoj moći. Samo ja imam ikakva prava da pričam o njoj. Sve drugo je samo buka, zračenje jedne pozadine koja se čak i sad zauvek sve dalje povlači. Ne može se zaustaviti.”

K.R. #72 08-98

NORT MAJAMI BIČ, FLORIDA

„Ja volim žene. Stvarno. Volim ih. Sve u vezi s njima. Niske, visoke, debele, mršave. Od onih boli glava do običnih. Meni su, hej: sve žene prelepe. Nikad mi ih dosta. Neki moji najbolji prijatelji su žene. Volim da ih gledam kako se kreću. Volim kako su sve različite. Volim kako ih nikad ne možeš razumeti. Volim volim volim ih. Volim da ih čujem kako se kikoću, te različite sitne zvukove. Kako ih ne možeš sprečiti da kupuju ma šta da uradiš. Volim kad zatrepču očima ili se napuće ili te onako malo pogledaju. Kako izgledaju u štiklama. Glas, miris. One malecke crvene bubuljice od brijanja nogu. Njihovo slatko malo rublje i posebne male ženstvene proizvode u prodavnicama. Sve u vezi s njima me dovodi do ludila. Kad je o ženama reč, nema mi pomoći. Treba samo da uđu u prostoriju i ja sam gotov. Kakav bi svet bio bez žena? Bio bi – o, ne ne opet iza tebe *pazi ono!*”

K.R. #28 02-97

IPSILANTI, MIČIGEN [SIMULTANO]

K—: „Šta današnje žene žele. Veliko pitanje.”

E—: „Slažem se. Nego šta da je veliko. To je ono kako se kaže...”

K—: „Ili drugim rečima, šta današnje žene *misle* da žele naspram onog što zaista u dubini duše *žele*.”

E—: „Ili šta *misle* da bi *trebalo* da žele,”

P.

K—: „Od muškarca.”

E—: „Od tipa.”

K—: „U seksualnom smislu.”

E—: „U vezi sa starim dobrim udvaračkim plesom.”

K—: „Zvučalo neandertalski ili ne, i dalje ću tvrditi da je to veliko pitanje. Jer cela stvar je takva zbrka.”

E—: „Slobodno to ponovi.”

K—: „Jer savremena žena sad nosi nezapamćenu količinu kontradiktornosti na leđima u pogledu onog što bi trebalo da želi i kako se od nje očekuje da se ponaša u

seksualnom smislu.”

E—: „Savremene žene su zbrka kontradiktornosti koje same sebi nameću i koje ih izluđuju.”

K—: „Zato je tako teško znati šta žele. Teško, ali ne i nemoguće.”

E—: „Ono kao, uzmi klasičnu kontradikciju svetica i kurva. Dobra devojka i drolja. Devojka koju poštuješ i vodiš kući da upoznaš s mamom i devojka koju samo jebeš.”

K—: „No nemojmo zaboraviti da je povrh toga novo feminističko kosa crta postfeminističko očekivanje da su i žene seksualni agensi, baš kao i muškarci. Da je u redu biti seksualan, da je u redu zviždati za dobrim muškim dupetom i biti agresivan i juriti ono što želiš. Da je u redu jebati se s kim poželiš. Da je za današnju ženu gotovo obavezno da se jebe s kim god stigne.”

E—: „Tu je opet, ispod površine, priča o devojci vrednoj poštovanja i drolji. U redu je da se jebeš s kim god stigneš ako si feministkinja, ali nije u redu jebati se s kim god stigneš zato što većina tipova nisu feministi i neće te poštovati i neće te opet zvati ako se jebeš s kim god stigneš.”

K—: „Radi to, ali ne radi. Dupla kvaka.”

E—: „Paradoks. Donja kako god okreneš. Mediji to protežu u nedogled.”

K—: „Možeš da zamisliš koliko unutrašnjeg stresa sve to uzrokuje u njihovim psihama.”

E—: „Veliki je put pređen kakvo sranje.”

K—: „Zato je toliko njih odlepilo.”

E—: „Nisu pri sebi od unutrašnjeg stresa.”

K—: „Čak nisu one ni krive.”

E—: „Ko ne bi odlepio s takvim haosom kontradikcija kojima ih sve vreme zasipa današnja kultura medija?”

K—: „Poenta je da je baš zato tako teško, kad te na primer neka zanima u seksualnom smislu, da provališ šta ona stvarno želi od muškarca.”

E—: „Potpuni haos. Možeš i ti da odlepiš dok skontaš kako da se postaviš. Možda će hteti, možda neće. Današnja žena je totalna enigma. Kao da pokušavaš da provališ zen koane. Što se tiče onog što one žele, manje-više jednostavno moraš da zažmuriš i skočiš.”

K—: „Ne slažem se.”

E—: „Mislio sam metaforički.”

K—: „Ne slažem se da je nemoguće utvrditi šta one zapravo žele.”

E—: „Mislim da nisam rekao *nemoguće*.”

K—: „Mada se slažem da je to danas u eri postfeminizma nezapamćeno teško i da zahteva ozbiljnu deduktivnu snagu i maštu.”

E—: „Mislim, da je stvarno bukvalno *nemoguće* gde bismo onda bili kao vrsta?”

K—: „I slažem se da se ne možeš nužno samo držati onog što one kažu da žele.”

E—: „Jer one to samo govore jer misle da bi tako trebalo?“

K—: „Moje gledište je da zapravo najčešće *možeš* da provališ šta one žele, mislim možeš gotovo logički da zaključiš, ako si voljan da se potrudiš da ih razumeš i da shvatiš nemoguću situaciju u kojoj se nalaze.“

E—: „Ali ne možeš se samo držati onog što one kažu, to je važno.“

K—: „Tu se moram složiti. Moderne feministkinje kosa crta postfeministkinje upravo će *reći* da žele uzajamnost i poštovanje njihove individualne autonomije. Ako će biti seksa, reći će, onda on mora biti uzajamni dogovor i želja dve autonomne jednake osobe koje su jednako odgovorne za vlastitu seksualnost i njeno ispoljavanje.“

E—: „To je skoro u reč isto kao i ono što sam čuo da one pričaju.“

K—: „Teško preseravanje.“

E—: „Nema sumnje da su apsolvirale žargon osnaživanja, u to nema sumnje.“

K—: „Lako ćeš uočiti kakvo je to preseravanje ako se setiš da počneš tako što ćeš prepoznati duplu kvaku o kojoj smo već pričali.“

E—: „To uopšte nije teško uočiti.“

P.

K—: „Da se očekuje da ona bude i seksualno oslobođena i nezavisna i samouverena, a da u isto vreme bude i dalje svesna one stare dihotomije o poštenoj devojci i drolji, i da zna da neke devojke i dalje dozvoljavaju da budu seksualno iskorišćene zbog čistog nedostatka samopoštovanja, i da se i dalje zgražava na pomisao da je ikad posmatraju kao onaj tip patetične žene žrtve.“

E—: „I seti se da postfeministkinja zna da su muška i ženska seksualna paradigma sad suštinski različite...“

K—: „*Mars i Venera.*“

E—: „Tako je, baš tako, i ona zna da je kao žena prirodno programirana da bude karakternija i duže posvećena u vezi sa seksom i da više razmišlja u pogledu veze umesto samo jebanja, znači ako najednom popusti i jebe se s tobom, ona opet na nekom nivou ima korist od toga, tako ona misli.“

K—: „To je, naravno, zato što je današnja postfeministička era takođe i postmoderna era, u kojoj navodno svako danas zna sve o tome šta se stvarno događa iza svih tih semiotičkih kodova i kulturnih konvencija, i svako navodno zna po kojoj paradigmi svi funkcionišu, pa smo svi mi kao pojedinci daleko odgovorniji za svoju seksualnost, pošto je sve što danas radimo svesnije i informisanije nego ikad.“

E—: „Dok je u isto vreme ona i dalje pod istim nezamislivim pukim biološkim pritiskom da nađe partnera i da se skrasi i ugnezdi i pari, primera radi pročitaj onu knjigu *Sva pravila* i probaj da objasniš njenu popularnost na bilo koji drugi način.“

K—: „Poenta je da se očekuje da današnje žene budu odgovorne i pred savremenošću i pred istorijom.“

E—: „Da ne pominjemo puku biologiju.”

K—: „Biologiju već obuhvata ono što podrazumevam pod istorijom.”

E—: „Znači koristiš *istoriju* više u fukoovovskom smislu.”

K—: „Govorim o istoriji koja je skup svesnih namernih ljudskih reakcija na ceo niz sila koje čine i biologija i evolucija.”

E—: „Poenta je da je to nepodnošljiv teret za žene.”

K—: „Prava poenta je da su u stvari one jednostavno logički nekompatibilne, te dve vrste odgovornosti.”

E—: „Čak i ako je savremenost *sama po sebi* istorijski fenomen, rekao bi Fuko.”

K—: „Samo želim da kažem da niko ne može ispuniti dva logički nekompatibilna skupa percipiranih odgovornosti. To nema nikakve veze s istorijom, u pitanju je čista logika.”

E—: „Ja lično krivim medije.”

K—: „Pa šta je rešenje.”

E—: „Šizofreni diskurs medija oličen na primer u vidu *Kosmpolitana* – s jedne strane oslobođenost, s druge gledaj da imaš muža.”

K—: „Rešenje je da shvatiš da su današnje žene u nemogućem položaju kad je reč o predstavi o njihovim percipiranim seksualnim odgovornostima.”

E—: „Ja mogu da zaradim za hleb mm mm mm mm napravim ručak mm mm mm mm.”

K—: „I da će, tako, prirodno poželeti isto što bi svako ljudsko biće suočeno s dva nerešiva i suprotstavljena skupa odgovornosti poželela. Što će reći da će zapravo poželeti da nekako *pobegnu* od tih odgovornosti.”

E—: „Izlaz u slučaju nužde.”

K—: „Psihološki rečeno.”

E—: „Stražnji izlaz.”

K—: „Otud vanvremena važnost: *strasti*.”

E—: „One žele da budu i odgovorne i strastvene.”

K—: „Ne, one žele da dožive tako neizmernu, nadmoćnu, snažnu i neodoljivu strast koja poništava svaku krivicu ili napetost ili odgovornost koju bi mogle osetiti ukoliko izdaju svoje percipirane odgovornosti.”

E—: „Drugim rečima, one od tipa žele *strast*.”

K—: „Hoće da ih oboriš s nogu. Oduvaž. Vineš u nebo. Logički konflikt između njihovih odgovornosti ne može se rešiti, ali njihova postmoderna svest o tom konfliktu može.”

E—: „Pobeći. Poreći.”

K—: „Što će reći, u dnu duše, one žele muškarca koji će biti tako neodoljivo strastven i snažan da one mogu da osete da nemaju izbora, da je to veće od njih oboje, da mogu da

zaborave da i postoji *nešto* poput postfeminističkih odgovornosti.”

E—: „U dnu duše, žele da budu neodgovorne.”

K—: „Pretpostavljam da se donekle slažem, mada ne mislim da im se to može zameriti, jer mislim da to nije svesno.”

E—: „To obitava kao lakanovski vapaj u infantilnom nesvesnom, stručnim žargonom rečeno.”

K—: „Mislim, to je razumljivo, je l' tako? Što se više te logički nekompatibilne odgovornosti nameću današnjim ženama, to je jača njihova nesvesna želja za neodoljivo snažnim, strasnim muškarcem koji može da obesmisli celu onu duplu kvaku tako što će ih potpuno ophrvati strašću tako da one mogu sebi da dozvole da poveruju da im nema druge, da seks nije bio pitanje svesnog izbora za koji se mogu smatrati odgovornim, da ako je najzad iko bio odgovoran za njega, onda je to *muškarac*.”

E—: „Što objašnjava činjenicu da što je veća takozvana feministkinja, to će se više zalepiti za tebe i pratiti te pošto spavaš s njom.”

K—: „Nisam siguran da bih se složio s tim.”

E—: „Ali sledi da što je veća feministkinja, to će zahvalnija i zavisnija biti pošto ti ujašeš na belom konju i oslobodiš je odgovornosti.”

K—: „Ja se ne slažem s onim *takozvana*. Ne verujem da su današnje feministkinje svesno neiskrene kad pričaju o autonomnosti. Kao što ne verujem da ih treba strogo optuživati za užasni škripac u kojem su se našle. Iako u dubini duše moram da se složim da su žene istorijski loše opremljene za preuzimanje istinske odgovornosti na sebe.”

P.

E—: „Pretpostavljam da nijedno od vas nije videlo gde je ovde klonja.”

K—: „Ne mislim to u smislu još jednog studenta neandertalca koji omalovažava žene zato što je suviše nesiguran da se složi s njihovom seksualnom subjektivnošću. Glavu bih stavio na panj da ih odbranim od poruge ili optužbe zato što su u položaju koji očigledno nije njihova krivica.”

E—: „Jer je vreme da odgovorim na zov prirode, ako me razumete.”

K—: „Mislim, čak i kad samo sagledamo evolucionu aspekt, moraćemo se složiti da određen nedostatak autonomnosti kosa crta odgovornosti jeste očigledna genetska prednost što se tiče žena primitivnih ljudskih bića, budući da slab osećaj autonomnosti podstiče ženu da se približi primitivnom muškarcu kako bi dobila hranu i zaštitu.”

E—: „Dok bi samostalnije, muškobanjaste žene same lovile, i zapravo se borile s muškarcima za hranu.”

K—: „Ali poenta je da su manje samodovoljne manje samostalne žene nalazile partnere i parile se.”

E—: „I podizale potomke.”

K—: „I tako produžavale vrstu.”

E—: „Prirodna selekcija je davala prednost onima koje su nalazile partnere umesto onima koje su lovile. Mislim, koliko ste puta videli pećinske crteže žena koje love?“

K—: „Istorijski gledano, verovatno bi trebalo da primetimo da kad se pod navodnicima *slaba* žena upari i pari, ona onda pokazuje često spektakularno osećanje odgovornosti kad je reč o potomstvu. Ne radi se o tome da žene nemaju kapacitet da budu odgovorne. Ne govorim o tome.“

E—: „One budu sjajne mame.“

K—: „Pričamo o pojedinačnim odraslim ženama preprimiparama, njihovom genetskom kosa crta istorijskom kapacitetu da budu autonomne, da budu takoreći samoodgovorne, u odnosima s muškarcima.“

E—: „Evolucija im je to oduzela. Pogledaj časopise. Pogledaj ljubavne romane.“

K—: „Današnje žene žele, ukratko, muškarca koji ima i strasnu senzitivnost i deduktivnu moć da razluči da su njene izjave o autonomnosti zapravo očajnički vapaji u divljini duple kvake.“

E—: „Sve one to žele. Samo ne mogu da kažu.“

K—: „Čime daju tebi, današnjem zainteresovanom muškarcu, paradoksalnu ulogu njihovogotovo terapeuta ili sveštenika.“

E—: „One žele oprost.“

K—: „Kad kažu *Ja sam svoja osoba, ne treba mi muškarac, ja sam odgovorna za svoju seksualnost*, one ti zapravo govore šta žele da ih nateráš da zaborave.“

E—: „Žele da budu spasene.“

K—: „Žele da se ti na jednom nivou iskreno složiš i poštuješ to što one govore, a na drugom, dubljem nivou, da prepoznaš da je to teško preseravanje i da uletiš na svom belom konju i obaspeš ih strašću, baš kao što to muškarci od pamtiveka rade.“

E—: „Upravo zato ne možeš da uzmeš zdravo za gotovo to što govore inače ćeš odlepiti.“

K—: „U suštini to je sve još jedan složen semiotički kod, s novim postmodernim semionima autonomnosti i odgovornosti koji menjaju nekadašnje stare semione viteštva i udvaranja.“

E—: „Stvarno moram da pustim pevcu vodu.“

K—: „Jedini način da se ne izgubiš u tom kodu jeste da logično priđeš celoj stvari. Šta ona zapravo govori?“

E—: „Ne ne znači da, ali ne znači ni ne.“

K—: „Mislim, logički kapacitet je ono što nas razlikuje od životinja za početak.“

E—: „Što, bez uvrede, ali logika nije baš jača strana žena.“

K—: „Iako je cela *situacija* u vezi sa seksom nelogična, skoro da nema smisla optuživati današnje žene da su slabe s logikom ili da neprestano šalju ceo arsenal paradoksalnih signala.“

E—: „Drugim rečima, nisu one odgovorne što nisu odgovorne, kaže K—.“

K—: „Kažem da je nezgodno i teško, ali ako koristiš mozak, nije nemoguće.“

E—: „Jer razmisli: da je stvarno *nemoguće*, gde bi onda bila cela vrsta? “

K—: „Život uvek nađe put.“

TRI-STEN I SOLIDNA PRODAJA SISI NAR EKU

Dlakavi hensonovski epopevac Ovidije Ograničeni, televizijski distributer i hroničar transhumane razmene zabave i jeftinih organa širom zemlje, ovako mitologizuje poreklo avetnog dvojnika koji je večita senka ljudskih figura na UHF frekvencijama:

Tu drmaše, Pre Kablovske, jedan mudar & umešan programski preduzetnik po imenu Agon M. Nar. Taj Agon M. Nar uživao je poštovanje diljem fluorescentnog basena srednjovekovne Kalifornije zbog umešne mudrosti & muda s kojima je predsedavao Rekombinantnim programiranjem za Studio Telefem, ogranak Tri-Sten zabave. Programska arche Agona M. Nara bila je metastaza originalnosti. On je umeo da pretumba & rekombinuje dokazane formule iz sveta zabave koje su omogućavale muzi Prepoznatljivosti da se pojavi preobučena u Novotariju. Agon M. Nar beše & čovek posvećen porodici. & tako je slučaj hteo, dok su njegove *Porodica Brejdi & Porodično pitanje* bile u punom zamahu & izrađale *Porodične veze & Moju ludu porodicu & Daj oladi & Ko je šef?*, iz čijih su veđa, poput hidre, iznikli *Vebster & Gospodin Belveder & Smarači & Bračne vode & Život ide dalje & mitski Kozbi*, sve s beskonačnim reklamama, da Agon M. Nar u privatnom životu izrodi tri polunezavisne posrednice, ćerke, gospe, Li & Koleptik & Sisi, koje su zatim rasle & bujale kao korov kudzu među palmama & tržnim centrima & plažama & hramovima fluorescentne doline.

Toliko su Agona M. Nara, industrijska legenda veli, obožavali izvršni direktori Stenli, Stenli & Stenli, kao i Stazis, Bog Pasivnog Prijema glavom i bradom, & takođe toliko je obdaren oštromnošću bio, da je do trenutka kad su se njegove tri ljupke gospe – koje je sad viđao & obožavao svakog trećeg vikenda – podvrgle prvim korektivnim hirurškim zahvatima, Agon M. Nar odista nadvladao gramzivog, kao zemlja jakog & opštepoznatog Redžija Eka od Venisa kao Direktor rekombinovanja celog Tri-Stena, da bi R. Eko od V. potom nežno pao na pastelno tlo basena, svrgnut & tek veličanstveno popizdeo, pod egidom jednog padobrana od zlatne svile.

& Agon M. Nar vodiše poslove Tri-Sten zabave uistinu mudro & umešno; & kako je zabeleženo, rekombinacije derivata plagijata izvedenih nastavaka bledih imitacija počese da dominiraju & uređuju nekadašnji haotični MHz, Pre Kablovske Ere.

& dok je rekombinacija kao *ēthos* metastazirala, uređivala & profitirala širom ružičastonarandžastog krajolika srednjovekovne Kalifornije, nedokazane ćerke Agona M.

Nara procvetaše u nimfetstvo. Kao i uvek dalekovid, Agon M. Nar mudro obezbeđivaše mesečni dar Bogu Hirurške Korekcije fluorescentnog basena, sferično krispiranog & sartorijuski retrogradnog, ali plastično fleksibilnog dr Herma („Afro“) Deita, od kariranih zvoncara & lavanda ljubičaste vetrovke; & dr H. („A“) D., BHK, izuzetno odobrovoljen takvim darovima, načini ćerke Agona M. Nara u nimfete daleko, daleko ljupkije nego što bi to bezosećajna gibanja Prirode sama omogućila. Priroda beše malo nadrždana zbog toga, ali svakako već imaše i previše posla u srednjovekovnoj Kaliforniji. Elem, Li & Koleptik Nar naposljetku procvetaše u navijačice Univerziteta Južna Kalifornija, postvestalke i pohadačice Subotnjeg hrama u zaštitnu opremu odevenih bogova Ra & Sisbumba; o njihovim proisteklim karijerama Ovidije Ograničeni ne zbori.

Ali upravo najmlađa ćerka Agona M. Nara, njegova Lutka, njegov Kolačić, njegova Princezica – odnosno Sisi, jedina u porodici Nar s težnjom da postane tespijka, u većitoj poteri za pozivima na audicije za reklame & dnevne serije – postade omiljena Korektivnom *technē*čaru Hermu („Afru“) Deitu & njegov Lični Projekat; & nakon mnogo darova van zdravstvenog osiguranja, plus rituala & procedura tako grozomornih da iziskuju lirsku suzdržanost, naposljetku gotovo 100% korigovana Sisi Nar tako znači ono skroz nadmaši svoje sestre akrobatičarke & sve druge mlade gospe u fluorescentnom basenu da je ona, prema pisanju *Varijetea*, delovala kao „...neka boginja što lično opšti sa smrtnicima“.

& ne da je *opštila*. Jer kako se pronese glas o njenim transhumanim čarima širom basena & poteza & otpada u unutrašnjosti srednjovekovne Kalifornije, bronzani muškarci s rupicama na bradi & ostrim kosama iz takvih daljina kakva je Zemlja Ogromnih Crvenih Borova putovahu u bučnim & neobično falusnim kočijama da zure u elastinalno obličje Sisi Nar u čudu & glandularnom uzbuđenju, & da opšte. Tragični istoričar Dik od Frezna beleži da je tako vertiginozno istureno bilo poprsje Sisi Nar da joj beše potrebna pomoć da se sagne, tako ispupčeno sepulkralni obrazi da je bacala predatorsku senku & morala kroz vrata postrance da prolazi, & tako savršeni kao da nisu s ovog sveta zubi & put joj behu da pretkablovski demijurzi Keri & Eritema, smrtno uvređeni & bogosablažnjeni, podneše tužbu zarad estetske pravde (konkretna tužba: zbog teškog slučaja mitesera & recesije gingive) Stazisu – tj. da tako je *onom* Stazisu, Gospodaru San Fernandusa, *nekadašnjem* predsedniku odbora Tri-Stenove matice, Porodice izvanredno prefinjenih kompanija Sturm & Drang; Stazis kao *sumum solo*, Olimpijski Nadzornik, Bog Pasivnog Prijema & svestrani Veliki Mitopejski Sir. Slučaj Keri & Eritema nikad nije ni dospeo do rasporeda poslova Olimpijskog suda, ipak; jer Stazis, B. P. P., lično beše zurio u g. Sisi Nar & divio joj se, & na svom modulu za kućnu zabavu izdaleka vodio video-evidenciju o neodoljivoj gospi u svakom trenutku putem najmodernijeg ručnog *technai* svojih penastokrilih faktota, Nike & File (što rade u smenama).

Upravo ovde negde Ovidije O. tonom prelazi u Lament. Jer avaj, besmrtna Lepša Polovina Boga Stazisa, Kraljica Boginja celog basena, Kodepende, beše ozbiljno zlovoljna što Stazis provodi više kvalitetnog vremena u divljenju kamerom snimljenom liku Sisi Nar na svom pijedestalu od trenažnog bicikla u okviru modula nego što ga provodi da se makar potruži da porekne Kodependi svoju opčinjenost umnogome Korigovanom gospom za doručkom bogatim ovasom tog olimpskog para. Stazisovo poricanje beše Kodependina ambrozija & ona smatraše da je njeno odsustvo neprikladno & mrsko do krajnjih granica. & plus onda kad je izašla iz saune & zatekla Boga Prijema kako na svom mobilnom proverava cenu iznajmljivanja kostima labuda – pa razumljivo da na to nije mogla ostati ravnodušna; & Kodepende se zakle na osvetu toj smrtnoj & obloj kurveštiji pred celom svojom Grupom za podršku. Goropadna Kraljica poče da održava telekonferencije s uvređenim demijurzima Keri & Eritemom, plus naloži da njena administrativna asistentkinja kontaktira administrativnu asistentkinju Prirode & dogovori sastanak uz rani ručak; & Kodep. suštinski nagna sve te transsmrtnike, čije samopoštovanje beše narušeno Korigovanim & Pasivno Primljenim čarima Sisi Nar, da se daju u tajnu operaciju protiv Sisi & njenog mnogo miljenog oca Agona M. Nara od Tri-Sten zabave. Kad se tri božanstva plus Priroda nadržavaju na tebe odjednom, to nikako ne može biti dobra karma, ali smrtno naivna Sisi & radoholičar Agon M. zanemariše iznenadne nagle poraste svojih premija osiguranja & nastaviše da se bave svojim poslom: drmanjem & rekombinovanjem & podvrgavanjem Korekciji & odlaženjem na audicije & opštenjem & izbegavanjem bilo čega u vezi s autorefleksijom, manje-više kao i obično. Tj., behu radosni.

Uskoro se zgodi da se Kodepende i kompanija, nakon mnogih sučelja, dogovoriše oko sredstva osvete. Beše to Telefemično svrgnuti, s padobranom izbačeni, & krajnje osvetoljubivi Redži Eko od Venisa, koji je pretrpeo veliku amputaciju samopoštovanja & prodao kuću & ribnjak šarana s pedigreom & prešao u džankoznu rupu u zloglasnom venisovskom hotelu poznatom duž šetališta kao Hram vrlo kratkih molitvi, & koji je sad trošio sve svoje vreme & ugovorno poravnanje na pušenje alkaloidnog pajpa & ispijanje viskija kraun rojal pravo iz plišane vrećice & gađao pikadom slike Agona M. Nara od 8x10 & gledao neverovatno mnogo noćni program na distributivnoj televizijskoj mreži, škrgutao sve žućim zubima & bio, ono kao, skroz ogorčen. Strategija tajne operacije dala je rezultat. Dok je demijurg Eritema počela da se ukazuje Redžiju Eku u smrtnom obličju Roberta Vona koji vodi *Izveštaj o gubitku kose* svakog jutra od 4.00 do 5.00 na Kanalu 13, & da ga obrađuje, sama Kodepende poče da obrađuje srce, um & muda Agona M. Nara, uvlačeći se u njegovu REM fazu od 4.00 do 5.00 ujutro kao kerberovsko obličje Tri-Stenova tri izvršna direktora Stenlija, drevnih kabalista iz sveta zabave koji nikad nisu izlazili iz svog video-centra već su delili jedan veliki monitor za videonadzor & zajednički daljinski. Pod Kodependinim vodstvom njihova obličja počeše da kibicuju Narinu psihi, & da

Predskazuju. Na ovom mestu su dugi, dugi ovidijevski stihovi o sireninim pesmama osvetoljubive Boginje posredovanim izvršnim direktorima upućenim onirički prijemčivom A. M. N.-u... Tako dugi zapravo da je Ovidijeva korektura na izvesnom šljaštećem organu na kraju izbrisala glavne delove epopevčeve datoteke SIREN. SNG. Posledica umetanja spasenog teksta, međutim, jeste da Kod.-in tajni plan počinje, avaj, da se razvija sve sa mračnom logikom istinskog nadahnuća tipičnog za tržište zabave.

To nadahnuće – tu tezu je Nar smatrao svojom, smrtnički, po buđenju – delovalo je neizbežno koliko i sama uloga njegovog Korigovanog Kolačića od ćerke u istom. Sad se Studio Telefemus & Tri-Sten zabava, posavetovavši se s umantijanim vestalkama na Proročištu Nilsena, Boga Samog Života, umnogome uzrujaše zbog nascencije širenja Kablovske Televizije & geometrijske ekspanzije večnog povratka snegovitog distributivnog televizijskog sistema. Mreže Turner & ESP & Super 9 iz Čikaga bile su *in utero*. Industrija je vrvela od akcije. Pričalo se da je sam Stazis lično smestio bleštave uređaje TelSat na nebo zagušeno zvezdama, uz opciju naplate po korišćenju. Sad je između 4.00 i 5.00 ujutro. O doista Tri-Sten mora da odškrine vrata prizemlja Kablovske dok još ima vremena, peva troglava sirena; & Agon M. Nar, ophrvan snom & nistagmusom, oseća epifaničnost toga što tri S.-e Predskazuju, najbolje od oba moguća sveta: bez Bukvica, bez reklama s Indijancem što plače zbog đubreta, bez himne ili zastava ili odjave na Kraju Dnevnog Emitovanja, *bez Kraja Dnevnog Emitovanja uopšte*: umesto toga, dvadesetčetvoročasovna niskobudžetna šema nečega tako arhaičnog da deluje zagledano u budućnost, & ne na bilo kom „kابلu“ već u samom etru & unutar njega. Sirena peva Naru o proročkoj vidovitosti, poentirajući tabelama & pokazivačem: Kablovska ne nudi ništa novo ili bolje & vene dok se MHz TV širi do najsitnijih sitnih sati putem crno-bele reciklaže. & ne samo reciklirane *Hejzel* ili *Brak sa Džoun*, ne, ovejana & trostruko maskirana K. pevaše o Ultimativnoj Reprizi, stoprocentnom eh: *mit*, klasika & Klasični mit: bogat, višesmislen, arhetipski, kosmološki, polivalentan, prijemčiv za beskrajno obnavljanje, zauvek svež. Snopesma visokog alta beše složena & većinom C# . Seme tajnovitosti tako je posejala noćna senka ranojutarnjeg N.-a: meboidna čukolika šema koja postaje vlastita REM mantra: ENDYMION PYRAMUS PHAETON MARPESSA EURYDICE LINUS THOR ESHU POLLUX THISBE BAAL EUROPA NIEBELUNGEN PSYCHE DEMETER ASMODEUS ENDYMION WALKURE PYRAMUS ETCETERA.

Osvanuvši tako u fugama & paroksizmima, Agon M. Nar utom posavetova posredovana Proročišta, ponudi kreditom obezbeđen dar obličjima Nilsena & Stazisa & žrtvova dva puna ovlaživača cigara davidof 9" deluks na žrtvenoj lomači za Eme, Krilatu Boginju Pobede. Tržite se mnogo istraživalo. Najzad, lično otputovavši do jednoekranskog video-centra Sten 1-3 & (potpomognut tabelama & pokazivačem) promovišući svoju epifaniju velikim momcima, Agon M. Nar uvide da su Službenici Unutrašnje kontrole i poslovanja Tri-Stena & S.&D.-a dobrano zadovoljni. Kodepende je i

dalje presretala hitne pozive na Stazisov pejdžer.

& tako je slučaj hteo da se, iste one nedelje kad je nos Sisi Nar korigovan u večno orlovsko obličje, Narova & Tri-Stenova uz veliku halabuku najavljena *Satir-Nimfamreža* izrodi & licencira za analogno emitovanje. S-NM se, ukratko, sastojao od genijalno jednostavne dvadesetčetvoročasovne niskobudžetne šeme zasnovane na mitopeji iskopanoj po 100/\$ 1 iz rudnih žila u skladištima BBC-jevog u toge & lišće vinove loze odevenog mitofiličnog perioda 1961-67. Tu predfeministički epopevac Ovidije O. uzurpira & ditirambizira – bez navoda ili posvete – prikaz S-NM-ove filozofije od historičara Dirka od Frezna, Kodependinu pakosnu snopesmu, onirično inspirisanu ponudu Agona M. Nara da pokrene najveću kabalističku mrežu svih pretkablovskih vremena – Satir-Nimfa Mrežu: „...suštinski genijalno jednostavnu dvadesetčetvoročasovnu interkonektiranu šemu od mitopeje pribavljene u gravidnim skladištima BBC-jevih posprdno postarelih šezdesetih & usmerene na onu nemirno neoklasičnu demografsku klasu koja već guta reprize bez imalo žvakanja. Ta usamljena & besana publika smatraše da je nepromenljiva istovetnost S-NM-ovog ciklusa britanskih crno-belih mitskih skečeva – serijske legende o npr. Endimionu & Piramu & Fetonu & Baalu & Marpesi & nadrealno koknijevskim Nibelunzima – dobra: pouzdana, poznata, hipnotična & slasna kao ukus njihovih vlastitih usta. Agonu je M. Naru taj apetit za neprestanim egom podrazumevao božansko nadahnuće – prema rečima mikroekonomskog statističara, *autogenerativnu Potražnju*. Jer ne samo da se S-NM hranio na distributivnim jaslama gledaočeve gladi za poznatim, već je poznato hranilo mitopeju koja je hranila tržište: istraživanja s nepoznatim parametrima otkriše da je u naciji čiji veliki informacioni mit kaže da ne postoji veliki informacioni mit, poznatost se izjednači vanvremenošću, sveznanjem, besmrtnošću, iskrom posrednog Božanskog.

„... da A. M. N., kad bi duboko usnio, povinujući se pesmi zajedljive Boginje sa tri sede glave & i jednim daljinskim marke kertis mejdz, poče zapravo da veruje da bi mogao objasniti upravo naciju na čijem je levom ramenu drmao. Postojalo je tada, pevala su tri tobožnja Stena, neiskorišćeno tržište za mit. Istorija beše mrtva. Linearnost u ćorsokaku. Novotarija zastarela. Nacionalno *Ja* ticalo se sad protoka & večitog povratka. Razlike u istovetnosti. 'Kreativnost' je – videti, primera radi, lično Narovu rekombinativnu – sad počivala u manipulisanju primljenim temama. & uskoro, sirena C# Predskaza, to će se samo spoznati, ta apoteoza statičnog protoka, & samo će se predati ciničnoj upotrebi upravo onog što je spoznalo, kao levak što prolazi sam kroz sebe. 'Uskoro, mitovi o mitovima' beše predskazanje sirena & dugoročna nakana. Televizijske emisije o televizijskim emisijama. Ankete o pouzdanosti istraživanja. Uskoro bi, možda, uvažena & blistava glasila visoke umetnosti mogla početi da pozivaju male ironične seratore da osavremenjuju & ukrštaju pretkablovski mitos; & sva ta popularna ironija pretvorila bi u osmeh užasnu sramotnu glad & potrebu jedne nacije: prevod, kao istinska

informacija, smeo bi da leži, skriven & izdašan, unutar drvenog trbuha parodičnog tabora.

Tj., Medijum će voditi Porukine odnose s javnošću.

& za mudrog i umešnog Agona M. Nara, on je već počeo. Taj proces. Jer naravno da je Kodepende činila Agonu M. Naru ono što bi S-NM Agona M. Nara učinio fluorescentnom tržištu pre kablovske, naime da ga ubeđuje da i one najbivalentnije *pharmakae*, dvosekli darovi stravično dragoceni & tako teški za srce da čak ni hiljadu besanih plaćnih godina ne bi moglo da nadoknadi njihovu cenu... da ubeđuje A. M. N.-a & SAD da su nezasluživi darovi nadahnuća ništa drugo do proizvodi lično njegovog smrtnog genija, proistekli iz rekombinovanja. Agon M. Nar se pozivao, nerazrađeno ukratko, da oponaša jednog Boga. Da iznova predoči istoriju. Da recimo primera radi iskombinuje pad Lucifera & uznesenje Epitovo u parabolu nalik *Dinastiji* o oceubistvu Kronosa. Opra kao Izida, Sigurd kao Dž. F. K. & *a sve da bude zabavno*, u tome je štos. Da bude lako, da se sprda sa sobom, Kodepende peva u Narovom trostenlijevskom snoglasu. Pusti junake da sami ispričaju 'svoju priču' & njihova će konfabulacija mita činjenicama & Klasičnim s post-Prosvetljenim otkriti značenje & osvojiti udeo na tržištu. & moći će da bude beskonačno mnogo reklama za imućniju mladež, trendovskih peana Bahusu & Jeleni & ultranapucanom Toru. & onda se prihodi od sladunjavog starog BBC-jevog programa mogu uložiti u svesno jeftine & izveštačena reprodukcije mitova u okviru S-NM-a/ Telefemika, čije 'originalane' nove ekranizacije mogu potom da se iznova repriziraju, veoma kasno noću, recimo od 4.00 do 5.00, laserski upravljene na besane pretkablovske repetifile koji ne mogu a da se ne stondiraju samo od gledanja.

'Što će reći', tajnovita Kodepende sriče iza vrhova višestrukih grafikona A. M. Nara trojici drevnih Stenlija čije ruho pre svega beše koristila da dibukuje Nara, obrazujući tako vlastitu ovejanu programsku šemu, neprimetno, 'da će S-NM širiti mit & osvojiti udeo širenjem mita o preobraženju "vanvremenog" mita u savremeno sladoobličje. Potpuno nova vrsta ritualnog narativa, ni Starokomični ni Novotragični – tragedija situacije. Čista Legenda: o samoj sebi, legendi, krađi, ponavljanju, večnom povratku, samoobnovi kao gubitku kao samoobnovi. Neka vrsta kosmičkog isečka, gde Bogovi greše u tekstu, umiru od smeha, krevelje se u kameru.' I tako dalje."

Sve to prema rečima Dirka od Frezna.

& nastade Satir-Nimfa Mreža, tu je čvor. Tri oduzeta palca sa staračkim pegama podigoše se pre nego što nastaviše večitu bitku za jedinim daljinskim u Stanovih. S-NM je isturen da opipa E-M puls. & gle. *Sine* produkcijskih troškova ili redovnih satelitskih troškova ali umnogome *cum* olimpskim reklamnim budžetom, S-NM je bio 24 časa do jaja. BBC-jeve uskrse tragedije situacije bile su trenutni distributivni klasici na tragu *Bitangi* & Sizara/Koke. Opskurni BBC-jevi glumci pod ugovorom iz nižih rangova Šekspirove kraljevske trupe, sad dobrano zašli u tespijsku senescenciju, uživali su kulturni status & dobili nenadan pečat odobravanja. Jedan proizvođač vunjenih šalova dao je

bezubim koknijevskim Midama doživotni ugovor & tako prosperirao; ćelavi & trofokalni Samson obilazio je fitnes klubove; itd. Svi behu na dobitku. Tri-Sten postade još ponosniji član Porodice I. P. K.-a Šturm & Drang; Agon M. Nar primi počasni Eme & beše mudar & umešno skroman u tom pogledu. Sisi Nar je nastavila da se Koriguje, sunča, da aerobikuje, cveta & opšti; Redži Eko od Venisa je uletao u centre za detoksikaciju & izletao iz njih, uvek se vraćajući svom pajpu & plišanju Kruni & Hramu veoma kratkih molitvi & Trinitronu da sačeka, preko kudravog ali negovanog Roberta Vona, transformaciju svoje bentičke srdžbe u narativno značenje.

Otprilike u tom trenutku Kodepende & Keri & Eritema sedaju da gledaju Prirodu, dalje podstaknute Kodependinom retorikom uz rani ručak, zauzimaju njeno mesto za osvetničkim kormilom.

Avaj, više ne govorimo „avaj“ ozbiljnog lica, ali „avaj“ se nekad, prema legendi, koristilo kao izraz kad si u neizmernoj stoičkoj tuzi zbog tragedija neminovnih, zbog Prirodnog nesavršenog odvijanja mračnog nesmiljenog *telos*-a. Dakle *avaj*: jer uzevši u obzir Oboženu milovidost Sisi Nar & njenu smernu, ogledalu protivrečnu skladnost pod ogromnim pritiskom tehničke lepote, & uzevši u obzir položaj njenog rođenog oca proroka & prestiž & tržišnu viziju, plus njegovu posvećenost svojoj Princezici (da ne pominjemo njegove dvostruke investicije & u Satir-Nimfa Mrežu & u estetsku *techne* dr Herma (A.) D.-a, bilo je & prirodno & tragički neminovno da će jedna Sisi Nar, u stremljenju da bude tespijka, pre nego što su dva nilsenovska merenja obeležila sezonski ciklus, otići na audiciju & probno prikazivanje & proći dve selekcije & najzad dobiti glavnu ulogu u zaista prvoj originalnoj reprodukciji mita od S-NM-a/Tri-Stena. Beše to rekombinovano ažuriranje Endimiona, jednog od najpopularnijih izveštačenih starih BBC-jevih serijala što vrve od sandala. Ta reprodukcija, *Endimion na plaži*, ne samo da je koštala manje od svog bednog budžeta, već je njen debi u udarnom terminu zamalo zapretio supremaciji NBC-jeve *otprilike osamdeset*, jeftine kopije serije *tridesetinešto*, o matorim cicama & šmekerima koji se bore da nađu sami sebe & trajnu uzdržanost u kontekstu moderne svakodnevne gerijatrijske nege.

& Fokus grupe & pošta to potvrdiše: gospođica Sisi Nar, u originalnoj repro S-NM-a, beše fenom. Da, beše nepozitivno to što nije umela da glumi & što joj je neKorigibilni glas zvučao kao škripa eksera na škripljcu. Ali te mane nisu bile presudne. Jer naslovna uloga Sisi Nar, nasuprot savremenoj logos-legendi Vani od Belih Ruku kao lunarno bledej Seleni u toj donekle safičkoj restauraciji opštepoznatog minimita, zahtevaše samo katatoniju. Ispostavilo se da je Sisi prirodan talenat. Zauvek usnula na prilično neskladnoj plaži Latmos gore, morala je samo da leži tamo, obučena kao muškarac, Korigovana & besmrtno poželjna; njena antiprirodna lepota beše dovoljna. Ona beše poezija u stazisu. Uprkos blagoj sklonosti ka palpepralnim treptajima, njene zatvorene oči imale su neku magiju. Dugo vremena prezasićeni gledaoci bili su oduševljeni, Vanina

slava ukradena, kritičari naklonjeni, a sponzori gotovo manični. Stazis je čak i snimao sve, kod kuće. Sisi Nar dobi naslovnicu *Gajda* & profil u *Varijeteu*. Ona postade, dok je E. N. P. išao tačno kao sat svaka 23 časa, visoko-RF svetlo na nebu malih ekrana, mada donekle ukalupljenih uloga: jer Tri-Stenovi ispitanici iz F. G.-a zaista potvrđiše jednoglasno da vole Sisi zbog njene jezive izvedbe vegetativnog stanja, a ne uprkos istoj. Njena morfejska pasivnost pogodila je viteško srce, očigledno. Tržište za Romansu s velikim r. Klasično osvešćeni gledaoci žudeli su za gospom komatoznom, veličanstveno nesvesnom – jer zar je iko udaljeniji & nepristupačniji & stoga poželjniji od večno usnulih? U reči urednika Dirk od Frezna tvrdi da izgleda ima neke težnje ka smrti u srcu svake Romanse („... da je svaka ljubavna priča i priča o duhovima...“) & da se pohotna polegnutost Sisi Nar obraća tom crnom tanatizmu savremenog erotskog *Geist*. Šta god da je bio izvor Sisine nesvesne čari, industrija je mislila da je dobar & stoga podložan rekombinovanju. S-NM-ova „originalna“ obrada nordijskog mita o Sigurdu, gde je Sisi narkoleptična Brunhilda, dade se brzo u reprodukciju. Dispeptični muškarci u haljama od kamgarna leteli su daleko da bi osetili oboje Narovih izvan zajedničkih promotivnih kampanja za repro, jer je Zvanična Lutka Sisi Dol – veličanstveno lišena svake funkcije – delovala kao Prirodna.

Sasvim izvesno čak i mudri, umešni, prekaljeni & pribrani Agon M. Nar beše izvanredno zadovoljan.

Avaj, suviše zadovoljan. Jer istaknut među oduševljenim vernicima krvavih očiju koji su se uključivali da gledaju Sisi u ulozi Endimiona kako pohotno leži tamo uzdignute glave dok Selena Safički udovoljava nj/njoj iznova & iznova & iznova u najsitnije emitterske sate, beše uzrujani & zlonamerni Redži Eko od Venisa, nekad od eparhije Tri-Sten & Rekombinant, odnedavno od opskurnosti & Klinike Beti Ford, & još odnedavnije od proročke & jagovske kasnonoćne kampanje Eritemičnog Roberta Vona. Eritemine posete behu sve uspešnije: nakon mnoštva litara & mića & veoma kratkih molitvi iznad staklenog pajpa & vatre, diplomatski odnosi između R. Eko & realnosti manje-više su se potpuno urušili. & tako se htelo da u osvit samog konca & kraja njegovog farmakološkog spokoja, avaj, Eko prvi put spazi antroposupinacijsku izvedbu Sisi Nar u S-NM-ovom *Endimionu na plaži*, baš u isti onaj čas u koji zateče Prirodu & Kodepende, preobučene u muškarce & adhezivno obrkatile, kako se uvlače u njegov kloakalni prostor kao dostavljač picerije Domino & samopouzdan saradnik izvesnog hemijskog kreditora poznatog samo kao „Havijer H.“ ... & dok se litoralni *Endimion* tako veličanstveno bezuspešno odvijao, one počеше da istinski obrađuju njegovu psihu – kao što je, nesvesna, činila & Sisi Nar, na Trinitronovom ekranu.

I Ovidije Ograničeni & njegov obično pouzdani Holinšed D. Od F. ne razjašnjavaju dramatično pitanje da li se Eko od Venisa šupljoglavo zaljubio do operisanih ušiju od Romantične ljubavi s komatoznim 2D likom Sisi Nar zbog partenopskog umiljavanja P. &

K., ili zbog dionizijske febrilnosti povezane s hroničnom ingestijom $C_{17}H_{21}NO_4$, ili zato što je jednostavno bio šupljoglav & na koncu, ili zbog toga što je nekada izuzetno aktuelni Redži Eko zapao u korporativnu anonimnost & video u Sisi Nar apoteozu komercijalnog lika; ili je to, s druge strane, bila samo jedna od onih Romantičnih ljubavi s velikim r po početnom prijemu, predmet viteškog mita, tristanovsko/lanselotsko prepuštanje u stilu boli me kurac za sve, sicilijanski grom, vagnerovski *Liebestod*. Nije tako ni važno. Važno je samo, avaj, šta je taj eros izdelao.

Maligno opijen serenadama Vona, Domina & latino kreditora, plus naravno nimalo pošteđen opsednutosti s obzirom na svoju korporativnu izmeštenost & luciferski pad u nešto što poče kao puka rekreacija, R. Eko od Venisa beše zreo za metamorfozu u najstrašnije od svih pretkablovskih čudovišta fluorescentnog basena: u obožavaoca poremećeno-progoniteljskog tipa. Ono malo psihe što mu beše preostalo za tren oka izjede & zaposednu lik onog što vide ispred sebe da pasivno leži na Latmosu. Poče da živi isključivo & samo za ponovno emitovanje *Endimiona na plaži* svakog jutra između 4.00 i 5.00, u isto vreme kad poče da doživljava sam katodni ekran kao dimenzionu barijeru koja sprečava njegovo 3D sjedinjenje s umnogome Korigovanim 2D likom Sisi Nar. Neprestano je lupao svoj soni od besa & zatim trčao da kupi nov. Standardno ludačko pitanje ljubavi i mržnje. Pisao je jeziva pisma bez znakova interpunkcije S-NM-u & Tri-Stenu (crvenom voštanom bojom), upućivao molećive/ratoborne telefonske pozive. Jeziva pisma je još jezivije potpisivao sa „Tvoj Lovac Akteon”. Izdašno je koristio svoj alkaloid da namami & ispita one mlade Adonise s kojima je S. Nar opštila na putu ka rekombinantnoj slavi. Plus je počeo da vodi nesuvisli klinički dnevnik kako se i očekuje od klasičnog obožavatelja progoniteljskog tipa. U njemu se predstavlja kao Vitez Lotalica izmešten iz svog prostora & vremena & na putu, u suštinski demonskoj potrazi za ljubavlju od viteškog Iskona, no takođe napaćen svojom post-Romantičnom svešću o himeričnosti te potrage: i te kako dobro je znao da njegova transdimenzionalna ljubav jeste demonska, nestvarna, detinja, nadoknadna, verterovska — tj., „stvar FIKCIJE ne FRIKCIJE” prema njegovom narodnom izrazu – ali bio je bespomoćan, nemiran, opsednut, kao omađijan napitkom & za tu začaranost upravo je krivio oboje Narovih, *pater et filia duae*: oni su stvorili, za njega, u liku Sisi iz *E. N. P.*, Nenadmašni Erotski Objekat savremene industrije:—idealnih proporcija, estetski bezgrešan, sartorijski hermafrodičan, zanosno pasivan & što je najmagičnije, u svakom smislu 2D, dimenziono nedokučiv, *ergo* prazan ekran za večito projektovane fantazije svakog muškarca s crvenim automobilom & sunčanim naočarima & pozom iza koje bije srce što upravo vapi da mu se dozvoli da se bez uzdržanosti primi na ono u šta je bilo krajnje prekasno da se istinski veruje. Redži je pisao da je umeo da čuje, dok posmatra, a Sisi peva, da čuje $C^\#$ trenodiju ni voskom zaustavljivu dok njen stasiti pastir leži milovan mesečinom u fulgenciji katodnog pulsa. Dodatna očaranost – on je znao da je njena uloga nema, ali je osećao kako

joj se nepomične trbuhozborачke usne pomiču raspevane, samo za R. E. od Hrama V. K. M.; & samo zato što je on to tako želeo. (Ovidije pravi retoričku pauzu da promisli: da li je to muzičko sučelje Eritemički inspirisano? Kodependtno? Nestvarno? Nevažno?) Redži Eko snima pevačke furunaške duete s komatoznom TV likom &, s tom mlitavom prilikom, dosežući one nezamislive strasne visine koje čovek doseže samo s lutkama & snovima – sanja o nedokučivo mrtvima u životu. Maligna božanstva ili ne, Ekoovo beše buktinja najklasičnije Romantične vrste: agonija nedokučivosti Sisi Nar beše u njemu ribar što u mrežu hvata sve druge boli & razočaranja & srdžbe & užase u njegovu kao vino tamnu psihu & predaje ulov u jednom nepodnošljivom anamnetičkom tovaru, što njega prevrće. & tako se Eko fiksao srcerazornim količinama proizvoda & pisao jezive pesme voštanim bojama & opštio sK. & Komp. & preko njihovih razuveravanja potpuno se naložio na celu tu otrcanu & trendi priču o disfunkcionalnosti emocionalno zavisnog unutrašnjeg deteta tipičnu za srednjovekovnu Kaliforniju, tu tanafilichnu žvaku o muškarcima koji vole prejako i ne baš mudro, gde je on verovao ne samo da je pasivna 2D Sisi Nar vanvremena & idealan predmet njegovih najdubljih čežnji, već da je ta ljubav prirodno neupražnjiva na nemilosrdnom dnevnom svetlu 3D realnosti. (Alanon za područje LA-a, uzgred, dijagnostiraće to kao smrtonosnu kombinaciju Grandioznosti & Skenjanosti.)

...Ovidijeva poenta najzad jeste da Eko od Venisa & HVKM odlučuju da on može „dokučiti” Sisi Nar samo u sjedinjenoj taljevini koja je divna noć smrti. & Robert Von & sirene visokog alta odobravaju tu odluku kao doličnu & dobru (Kodepende ga zove „esse”).

Kodepende potom odabira da spopadne Agona M. Nara sledećim snom. A. M. N-ove Pak-10 ćerke Li & Koleptik su taoci neke izuzetno ozbiljne militantne grupe kalifornijskih Hispanoamerikanaca koji prete da će ih obesiti za bujne lokne ako Nar ne završi telemarketinški posao koji oni traže: mora da nađe hipnotički avatar starogrčkog Narcisa & prikaže ga, tj. da emituje njegov neodoljivi lik iznova & iznova, kako bi začarao Angloamerikance srednjovekovne Kalifornije u glaziranu narkozu koja će ih pretvoriti u lak plen vitkih gladnih varvara s latinskog juga. Njihovi glasovi na Narovom mobilnom su visoki alt. Agon M. odlazi kao i obično da potraži savet u Tri-Stenovom videoničnom sedištu, ali tri drevna Stena ne mogu da se usredsrede na njegovu nevolju: oni imaju samo po jednu stvar od svega & kad dvojica ili više njih moraju da posete direktorski toalet u isto vreme, nastaje paklena svađa o vremenu & poslu, & A. Nar, u toj afaziji usled frustracije tako uobičajene za košmare, ne može da se oglasi u empedokleovskoj prepirci oko porcelana & uloge. Naposletku tajanstveni rošavi hispano kustos pokaže ono *psst* na do vratku – bez konteksta ili objašnjenja; on obaveštava Nara da se posavetovao s Proročištem Stazisa & da su iznutrice strnadica Predskazale da Agon M. Nar nikada neće moći na vreme da nađe podobnog muškog Narcisa II (nijedan savremen muškarac, čak ni u umnogome Korigovanom fluorescentnom basenu, nije dovoljno bogolik da bi

privukao oduševljeni pogled demografskih miliona), ali da će *bona fide* ženski objekat Narcisovog nivoa, ironično, Nar naći ni manje ni više do u pletenoj kolevci vlastitog neokolonijalnog doma ili na korici prošlonedeljnog *Gajda*: da, njegov Kolačić, *esse*, njegovu Priiinzeciiiiicu, koja će se, međutim, kustos kaže da iznutrice od 88.95\$ Predskazuju sasvim pouzdano, ispostaviti kao uzrok Narove lične propasti – nestavši potom uz jeziv & ne tako hispanoamerički niti čak muški smeh. Međutim, prikladno odlepivši zbog proročanstva, još usnuli Nar (jeste sve je ovo još u snu, na koji Kodepende nije štedela truda ili troška) još usnuli A. M. N. šalje natrag Sisinu novu nordijsku reprodukciju u čistilište stalnog termina od 4.00 do 5.00, kad je čak i demografija dvadesetčetvoročasovne šeme turobna. No, fatalistično avaj, jer taj termin u najsitniji sat takođe je i termin kad se svi zaista ozbiljno besani džankiji & neurosteničari & raspadi & obožavatelji S-NM-a poremećeno-progoniteljskog tipa verno priključuju programu; & ne manje od otprilike 400 različitih obožavatelja poremećeno-progoniteljskog tipa počinje da progoni njegovu narkoBrunhildovsku lutku, ponekad zaista nabasavajući jedni na druge sred uhođenja ispred Sisine svlačionice u S-NM-u; & naposljetku u snu jedan od progonitelja najzad obavlja svoj zadatak, & ona umire u salvi metaka s gasnim zrnom iz poluautomatskog oružja s laserskim nišanom; & iako u ostatku sna Agon M. Nar ne gine (te se proročanstvo kustosa s karbunkulom ne ispunjava u samom snu), A. M. N. se oseća tako užasno & zatomljeno krajem REM ciklusa da je prilično siguran kad se probudio u 5.00 ujutro da u slučaju da hispano sluga nije predupredio epilog sna nežnim gurkanjem, Nar bi naseo na isti samo iz puke lajevske žali & krivice.

Poenta je da je Agon M. Nar neviđeno uplašen & uznemiren zbog tog sna (pretkablovski rukovodioci skloni su da pridaju veliki značaj oneiromantiji) & on smesta obustavlja predreprodukciju one priče o Sigurdu & kontaktira na pejdžer Sisi Nar & kumi je da se vrati & pritaji u svojoj kući na plaži u Venisu & da se dobroano izbegavajući prozore primiri neko vreme... Što Sisi smesta čini jer ona je manje-više pasivnost u pokretu & čini sve što joj A. M. N. kaže & takođe zato što ima izuzetno mali ego jer se samo jednom videla u ogledalu. Sem avaj, što je dečja igra za meštanina Venisa Redžija Eka – koji je sad založio svoj Trinitron & kupio AK-47 na štandu s automatskim naoružanjem na plaži Dokvajler u Plaja Del Reju – da sazna gde tačno živi Sisi čijeg imena nema u imeniku: njeno usnulo lice urezano je u svest Kalifornije & on mora samo na tren da izvuče blistavu fotku 4x5 u raznim fitnes klubovima & veleprodajama silikona širom Venisa da bi podjednako & ribe & tipovi smesta prepoznali lik devojke sa S-NM-a čijeg imena nema u imeniku i koja živi povučeno odmah iza izvesnog niza dina.

& tako Redži Eko, odeven u najbolje Alfanijevo odelo & neprozirne naočare & u teškoj mucu s istripovanim bubama zbog koke & opštom mahnitom čežnjom, putuje namah ka Sisinoj bledoljubičastoj kući na plaži &, pošto je proverio sve navučene roletne na prozorima & više puta istresao pesak iz espadrila & pritisnuo Sindi Loper zvonu, udara u

vrata & razvaljuje patetično naivni sigurnosni lanac & vidi da Sisi unutra nevino ubija vreme uz vokmen & aerobik-kasetu za čvrstu guzu; &, kako će najveći forenzički autoriteti kasnije uspeti da utvrde, Eko se – upavši & videvši Sisi Nar ne samo na nogama & budnu već i usred nečeg što je do u tančine ličilo na živahno svrsishodno kretanje – na jedan kratak suviše ljudski tren nećkao da li da otvori vrata & zaista zapuca, a Sisi je imala priliku na tren da se da u trk & pobegne kobnoj posveti progoniteljskog tipa, samo što je ona izgleda slučajno krajičkom oka ugledala dvostruki odraz sebe na neprozirnim staklima naočara koje je Eko nosio da zaštiti svoje suzne Romantične mrežnjače od stravičnog svetla 3D dana, & Sisi se izgleda, ono kao, skroz skamenila od svog ljudskog lika, ostala doslovno zaleđena sasvim sigurno otkrivši vlastite Korigovane & transhumane čari u prvom ogledalu bilo koje vrste u koje se ikad zagledala, & izgleda da je stajala tamo tako potpuno statična & pasivna & otupela od šoka da je Ekovo srce retumesciralo još jednom od suđene neizdržive ljubavi tipa uro-Romantične C[#] arije, preplavivši njegov opustošeni CNS tako sveobuhvatno da se on najednom povratio/ obeznanio & izbušio Sisi Nar, izdašno, a zatim nekako pucao sebi ne jednom već tri puta u glavu.

... gde je tragikomična ironija u tome što se ispostavilo da se Ekoov pičnuti & retrogradni Romantični san o sjedinjenju sa Sisi u smrti *ostvario*. Jer S. Nar & Eko behu rekombinovano ujedinjeni upravo u onom 2D svetu koji je on Predskazao kao njihovo jedino moguće sjedinjenje. Jer su distribicioni mediji *Donahju!* & *Zabava večeras* & mnogi njihovi avatari kao što su *Opra* & *Džeraldo!* & *Aktuelno* & *Izveštaj iznutra* & *Nerešene misterije* & *Sali Džesi!* & *Rešene ali i dalje zaista vrlo zanimljive misterije* odavali izdašnu & neprestanu počast sad tragičnom Epu o meteorskom usponu Sisi Nar & padu Redžija Eka u rukama Sisinog oca & očevim epifanijskim & lajevskim snovima & Sisinoj paralizovanosti u ogledalu Ekoovih stakala & bušenju velikim kalibrom & njenoj grozomornoj smrti s upajenim vokmenom & preklinjanju prvog policajca na mestu zločina da Stisne Tu Bulju & Ekoovom misterioznom tribalističkom suicidu & naknadno otkrivenom dnevniku ispisanom voštanim bojama. & daleko najpoznatija fotografija nesvesne endimionske Sisi u *Varijeteu* & fotografija Redžija Eka na džet-skiju s Rikardom Montalbanom još iz vremena kad je drmao vrhom Tri-Stena – te dve slike su se pojavljivale zajedno & jedna pored druge iza komentatorskih glava mnogostrukih obličja; čak je & *Inkvajerer* odradio dobar posao & spojio negative & tvrdio da su oni, Eko & Sisi, sve vreme bili ljubavnici čiji su fetiši bili odevanje u odeću suprotnog pola & sportovi na vodi... & tako su obožavatelj/ljubavnik & zvezda/predmet zaista bili, na jedan cinično & namerno kičast, ali opet savremeno dubok & mitski način, ujedinjeni, stopljeni u smrti, u 2D, u pričama & na ekranima.

& onda kad se zadesi da druželjubivi rolfing-terapeut Ovidija Ograničenog poče da raspravlja o vlastitoj opsednutosti slavnim slučajem jednog dana tokom spinalno-

gravitacionog poravnanja, rekavši (rolfing-terapeut) kako mu se čini da je užasno bezosećajno & sablasno da to kaže, ali da su Eko & Sisi Nar izgledali, naporedo u 2D, baš kao ona vrsta savršeno prokletog para o kojem su svi dobri pretkablovski Amerikanci makog erotskog uverenja slušali & čitali & Romantično fantazirali još od doba recimo Grimovih priča pa' nadalje... U tom trenutku Ovidije O. se doseti da preokrene celu priču u ovu vrstu ironično savremenog & samosvesnog, ali opet mitski rezonantnog & visokoliričnog rekvizita iz sveta zabave. Činjenica da Agon M. Nar – sad toliko peripetijski devastiran da je javno psovao Bogove u Pripremljenoj Izjavi & sasvim prestao da drma/rekombinuje & dozvolio da S-NM u merenju gledanosti nadmaši čist kabiovski plagijator, Hit ili mit. mreža Teda od Atlante – da Nar beše naložio svojim advokatima da kažu Ovidiju Ograničenom da će svaki neautorizovani stih o Sisi predstavljati osnovu za pravno gonjenje ne pokoleba O. O.-a ni za jednu jotu. U težnji, prema rečima njegovog lapidarnog molećivog apstrakta, da „...obnovi našu postojanu zburjenost takvom patnjom“, Ovidije predloži da preuredi & predoči tu priču kao „...metamit u vidu hibrida romantičnih arhetipova za široke mase“, kao jednu vrstu svingerskog incesta u đakuziju između Tristana & Narcisa & Eho & Izolde; & u apstraktu on ne samo potvrđuje nego u stvari prisvaja teoriju Dirka od Frezna da tolika beše tuga Stazisa Boga P. Prijema usled pogibije njegove Trenutne Miljenice & takav gnev prema nesrećno zaljubljenom bivšem direktoru koji ju je preselio u čitulje, da je uskratio triput upucanoj duši Redžija Eka mir i bilo kakvu vrstu vize za Podzemlje, & da je umesto toga Stazis prokleo Ekoov duh da zauvek tumara onim najvišim UHF talasnim dužinama televizijskih emitera, da obituje tamo nepodnošljivo & nesavršeno uparen sa svim figurama & da preklapajući pokriva & oponaša njihove pokrete na ekranu kao nesnosni vizuelni eho koji bi podsetio dojmjljive smrtnike da je ono što nas zapanjuje veštačko & posredovano nesavršenim technē. (Kao da to već nismo znali. (Plus prijem je bio svakako skoro gotovo savršen na Kablovskoj do tog vremena.))

& još jedno poslednje epegezežno „avaj“. Jer takvom se ispostavi Ovidijeva ljubav prema razmišljanju o vlastitim prerifrastičnim teorijama o tome šta je uslovalo da Agon M. Nar & Stazis & Kodepende & Satir-Nimfa mreža & popularizacija vanvremenskih laži estetski rezoniraju da on propusti da na ikakav bitan način pomene činjenicu da Sisi Nar u stvari beše skinerovski vaspitana da se plaši & izbegava & savesno kloni svih ogledala, bilo kakve površine s reflektivne glazure, budući da se njen mudri & umešni ali donekle bihejvioristički otac plašio da će je večno Korektivna lepota njenog lika, spažena, učiniti neprivlačno narcisoidnom i stondiranom od samodopadanja; & Ovidije propusti da otkrije kako je sam razlog zbog kojeg je A. M. N. odabrao komatoznu ulogu za Sisin debi bio u tome kako bi njene oči mogle ostati smerno zatvorene tokom snimanja & da bi je poštedeo bilo kakvog involutivnog pogleda na sebe na monitorima ili traci, itd.; da je A. M. N. možda dozvolio svom Korigovanom Kolačiću da baci brz mitridatan pogled ili dva

na sebe u ogledalu – time joj dozvolivši da napabriči neku bar sitnu predstavu o tome šta su učinile estetske Korekcije dr Herma Dejta – pre no što su joj najzad neprozirne sunčane naočare Eka od Venecije izletele pred nepripremljene oči, onda ona ne bi bila toliko skamenjena & šokirana likom koji je zapravo samo ona u celom fluorescentnom basenu uistinu videla kao *nesavršen* & neodgovarajuće Korigovan & ono kao skroz zakukuljeno *smrtan*, & možda bi onda mogla da ostane psihički dovoljno prisebna i potrči koliko je noge nose & pobegne poluautomatskim vagnerovskim namerama umobolnika, budućeg UHF duha. Tako Ovidije na kraju morade da ubaci svu svoju pripovedno značajnu potku na sami kraj, pretenciozno je nazvavši „epegzegezom“, & Pomoćnik Urednika uvaženog luksuznog glasila kojem se obratio ne beše nimalo zadovoljan, & to glasilo ne kupi njegovu priču naposletku, mada kablovska H.I.M.M. Teda od Atlante kupi prava na celokupan Ovidijev koncept za jednu od onih komemorativnih emisija tipa „Sećanje na Sisi“ koja ti omogućava da iznova koristiš sav video-materijal iz javnog domena u rubrici Enkomion; & iako „Sećanje na Sisi“ nikad zapravo nije dospelo na kablovsku / Hit ili mit je dotad obrađivao već 660 koncepata rekombinacije mitova svakodnevno), Naplata Opcionih Prava Ovidiju beše daleko od nečasne & s tim & Nadoknadom u Slučaju Neobjavlivanja Ovidije Ograničeni na kraju dobro prođe u celoj stvari; ne brinite vi za Ovidija.

NA SAMRTI, DOK TE DRŽI ZA RUKU, OTAC PRIZNATOG NOVOG MLADOG DRAMATURGA NA SCENAMA VAN BRODVEJA TRAŽI BLAGODAT

OTAC: Slušaj: jesam ga prezirao. I dalje ga.

[PAUZA oftalmoragija; tehničar čisti vatom / ispira orbitu dekstralnog okulara; promena zavoja]

OTAC: Zašto ti niko ne kaže? Zašto svi misle da je to bogomdan događaj? Kao da postoji neka zavera da te drže u neznanju. Zašto te niko ne odvede u stranu i kaže ti šta se sprema? Zašto ti ne kažu istinu? Da će ti život biti kazna? Da se sad očekuje da se odrekneš svega i ne samo da ti niko ni hvala ne kaže već da to i ne očekuješ? Ni hvala. Da odbaciš suštinski princip davanja i uzimanja za koji si godinama učio da predstavlja život i da sad ne želiš ništa? Kažem ti, gore nego ništa: da više nećeš imati *svoj* život? Da se očekuje da sve što si želeo za sebe sad želiš za njega? Otkud to očekivanje? Da li zvuči razumno očekivati tako nešto? Od ljudskog bića? Da nemaš ništa i da ne želiš ništa za *sebe*? Da bi sva tvoja ljudska priroda trebalo nekako da se promeni, preinači, kao nekom magijom, u trenutku kad se on pojavi pod njom i nanosi joj takav bol i deformiše telo tako sveobuhvatno da ni – da će ona sama nekako sebe automatski izmeniti na taj način, kao magijom, onog trena kad se on pojavi, kao nekom žlezdanom čarolijom, ali da ćeš ti, koji ga nisi nosio ili bio prikopčan na cevčice, ostati, iznutra, kakav si oduvek i bio, mada će se očekivati da se i ti izmeniš, da sve odbaciš, glatko? Zašto niko o tome ne priča, o tom ludilu? Da će tvoj neuspeh da sam sebe smakneš i sve promeniš i budeš u delirijumu od radosti – da će se to osuđivati. Ne samo kao pod navodnicima roditelja već i kao muškarca. Vrednost tebe kao čoveka. Taj sablažnjivi samodovoljni pogled onih koji će osuđivati roditelje, osuđivati ih što se nisu nekom magijom promenili, što nisi smesta sve odbacio sve što si dotad želeo i – *securus judicat orbis terrarum*, Oče. Ali Oče, da li mi zaista treba da verujemo da je to tako očigledno i prirodno da niko ne oseća ni *potrebu* da ti to kaže? Da je nagon kao treptanje? Da nikad ne pomisli da te upozori. Meni nije

izgledalo očigledno, veruj mi. Jesi li ikad zapravo video posteljicu? Gledao je u čudu kako se pojavljuje i pada na pod, i šta rade s njom? Niko mi nije rekao, veruj mi. Da te rođena žena može smatrati nenormalnim samo zato što si ostao isti onaj čovek za kog se udala. Je li samo meni niko ništa nije rekao? Čemu takva tišina kad...

[PAUZA dispneja]

OTAC: Prezirao sam ga od prvog trenutka. Ne preterujem. Od momenta kad su našli za shodno da me puste unutra i kad sam pogledao dole i video njega već prikačenog za nju, kako već sisa. Sisa nju, crpi je, i njen pogled nagore – nju koja je veoma izričita bila u pogledu sisanja delova tela, ja mogu – njeno lice, ona se promenila, postala apstrakcija, Majka, njeno lice porodilje u zanosu, blistavo, kao da se ništa napadno i groteskno ne događa. Vrištala je prethodno na stolu, *vrištala*, i gde je sad ta devojka? Nikad je nisam video tako – danas se kaže „pogubljenju“, ne? Je li iko razmišljao o ovoj reči? Šta ona zapravo implicira? U tom trenutku sam znao da ga prezirem. Nema druge reči. Prezir. Cela priča otad. Istina: niti mi je bilo prirodno niti me ispunjavalo niti predivno niti pošteno. Misli šta god hoćeš o meni. To je istina. Sve je bilo odvratno. Beskrajno. Čulni napad. Ne možeš da zamisliš. Inkontinencija. Povraćanje. Sam miris. Buka. Uskraćivanje sna. Sebičnost, stravična sebičnost novorođenčeta, nemaš pojma. Niko nas nije pripremio ni za šta slično, za puku neprijatnost svega toga. Nenormalni troškovi zbog pastelnih plastičnih stvari. Vonj zahoda u dečjoj sobi. Nikad kraja prljavom vešu. Smrad i neprestana buka. Remećenje svakog mogućeg rasporeda. Slinavljenje i užas i nesnosni krici. Kao igla ti krici. Možda da nas je neko pripremio, unapred upozorio. Beskrajna prekrajanja svih rasporeda oko njega. Oko njegovih želja. Vladao je iz one kolevke, vladao od prvog dana. Vladao njom, degradirao ju je i ponovo stvorio. Čak i kao dojenče kakvu je silu provodio! Spoznao sam beskrajnu pohlepu kod njega. Kod mog sina. Aroganciju kakva se ne može ni zamisliti. Kraljevsku pohlepu i nepromišljeni nered i bezumnu surovost – bukvalnu nepromišljenost njegovu. Je li iko razmislio šta je prava implikacija ove fraze? Nepromišljenost s kojom se ophodio prema svetu? Kako je bacao stvari i grabio ih, kako je lomio stvari i jednostavno odlazio dalje. Kad je prohodao. Strašna Druga godina, nego šta. Posmatrao sam drugu decu; proučavao sam drugu decu njegovog uzrasta – nešto je kod njega bilo drugačije, nešto je nedostajalo. Psihotičan, sociopata. Groteskno odsustvo brige za sve što smo mu pružili. Verujte. Nisi naravno smeo reći: „Ja sam to platio! Pažljivo s tim! Pokaži minimum poštovanja prema nečemu što nije ti!“ Ne nikad to. Nikad to. Bio bih čudovište. Kakav to roditelj traži da se na trenutak razmisli odakle je nešto došlo? Nikad. Ni pomisao. Proveo sam godine zevajući u čudu, suviše zapanjen da čak i da bih saznao – nije mesto za tu priču. Niko se drugi nije čak ni pojavio da to vidi. Njega. Suštinski poremećaj karaktera. Odsustvo onog nečeg što podrazumevamo pod „ljudskim“. Psihoza koju se niko ne usuđuje da

dijagnostifikuje. Niko ne kaže – da ćeš živeti za psihotičnu osobu i služiti joj. Niko ne pominje zloupotrebu moći. Niko ne pominje da će biti psihotičnih napada besa tokom kojih ćeš poželeti – čak i samo njegovo lice, jesam, mrzeo sam njegovo lice. Malo meko vlažno lice, neljudsko. Kolut sira s crtama nalik zbrzanim stiscima u nekom odurnom testu. Jesam li ja sad – jesam li bio jedini? Lice novorođenčeta nije ni na koji način prepoznatljivo, nije ljudsko lice – to je istina – zašto onda svi pljeskaju i govore da je prelepo? Zašto jednostavno ne priznati tu ružnoću koja će možda biti prevaziđena? Zašto takvo – ali kako je od početka njegovo oko – desno oko mog sina – štrčalo, neprimetno da, malo više nego levo, i treptalo kao da je oduzeto i preterano brzo, kao žmirkanje pokvarenog strujnog kola. To škiljavo treptanje. Neprimetna ali kad se jednom uoči otad nezanemariva izbuljenost tog istog oka. Njegov neprimetan ali silovit potisak unapred. Sve je trebalo da bude njegovo, to oko je odavalo onaj – nekakav trijumf u sebi, zacakljenu ushićenost. Pedijatri su koristili termin „egzoftalmus“, navodno bezopasan, popravljiv s vremenom. Nikad joj nisam rekao ono što sam znao: nepopravljiv, nimalo slučajan znak. U to je oko trebalo pogledati, unutar njega, ako si hteo da vidiš što niko drugi ne želi da vidi ili prizna. Jedina mana te maske. Slušajte. Mrzeo sam svoje dete. Mrzeo sam to oko, ta usta, te usne, tu stisnutu njušku, tu vlažnu oklembešenu usnu. Sama njegova koža je bila nesreća. „Impetigo“ je naziv, hroničan. Pedijatri nisu mogli da utvrde razlog. Osiguranje je noćna mora. Po pola dana sam provodio na telefonu s tim ljudima. Na licu im maska zabrinutosti koja treba da se poklopi s njenom. Nikad ni reč. Bolešljivo dete, slabo i belo kao sir, s hroničnim zatvorom. Supuracija rana od hroničnog impetiga, kraste. Otvorene infekcije. „Supuracija“: isto što i zagnojenost. Svaki pedalj mogsina se gnojio, curio, sušio, supurirao, cedio. Kome čovek da priča o tome? Da me je naučio da prezirem telo, šta podrazumeva kad imaš telo – da se gadim, gnušam. Često sam morao da skrenem pogled, da klisnem napolje, da zbrišem iza ćoška. Odsutno nepromišljeno čačkanje i češanje i bockanje i igranje, beskrajna narcisoidna opčinjenost vlastitim telom. Kao da su mu udovi bili četiri strane samog sveta. Rob samom sebi. Sila bezumne volje. Vladavina užasa, verujte mi. Nenormalni napadi besa kad bi se suprotstavilo njegovog volji. Kad bi mu se neki užitak uskratio ili odložio. Bilo je kao kod Kafke – kažnjavan si zato što ga štitiš od samog sebe. „Ne, ne, dete, sine moj, ne mogu da te pustim da guraš šaku u vrelu vodu isparivača, u propeler ventilatora na prozoru, ne pij taj razređivač“ – bes. Nenormalan. Nisi mogao da mu objasniš ili da ga urazumiš. Samo da ustukneš zapanjen. Teraš sebe da mu jednostavno ne dopustiš sledeći put, da se ne osmehneš i pustiš ga: „Popij taj razređivač, sine moj“, nauči na teži način. Njarenje i kamčenje i čupanje i nezamisliv gnev. Ne zapravo psihotičan, uvideo sam. Glumio je ludilo. Iza svakog izliva imao je neki plan. „Suviše uzbuđen, premoren, kenjkav, groznica, mora u krevet, samo je iznerviran, predug dan“ – njeno nagvaždanje opravdanja. Njegovo beskonačno manipulisanje njom. Neprekidnost toga i njena neljudska reakcija:

čak i kad bi videla šta smeru, opravdavala ga je, šarmirana ogoljenošću njegove nesigurnosti, njegove kako je ona govorila „potrebe“ za njom, kako je govorila „potrebe za uveravanjem“ mog sina. Potrebe za uveravanjem? Kakvim uveravanjem? On nikad nije sumnjao. Znao je da mu sve pripada. On nikad nije sumnjao. Kao da mu je sve sledovalo. Kao da je zaslužio. Nenormalnost. Solipsizam. Želeo je sve. Sve što sam imao, bio imao, nikad neću. Nikad kraja. Slepom, nerazumnom apetitu. Reći ću: zlo. Eto. Mogu da zamislim tvoj izraz lica. Ali bio je zao. I kao da sam samo ja to znao. Unesrećio me je na hiljadu načina, a ja nisam mogao ništa da kažem. Lice me je veoma bolelo na kraju svakog dana od kontrole koju sam morao da primenjujem – čak se i najmanja naznaka žalbe čula u njegovom disanju. Modri krugovi neutoljivog apetita pod njegovim očima. Izdisaj kao jecaj. Dva različita oka, jedno strašno oko. Crvenilo i mlitavost njegovih usta i uvek vlažna usna bez obzira koliko puta je obrišeš. Urođeno vlažno dete, uvek ulepljen, blago gljivičnog mirisa. Tupost njegovog lica kad bi se udubio u neko zadovoljstvo. Krajnja besramnost njegove pohlepe. Osećaj krajnje predodređenosti. Koliko nam je samo trebalo da ga naučimo čak i kurtoazno hvala. A nikad to nije mislio, a njoj nije smetalo. Ona bi – nije bilo važno. Bila mu je sluškinja. Robovski mentalitet. To nije bila devojka koju sam zaprosio. Bila je njegov rob i verovala da je zadovoljna. Igrao se s njom kao mačka s igračkom u obliku miša i ona je osećala zadovoljstvo. Ludilo? Gde mi je nestala žena? Kakvo je bilo to biće koje je mazila dok je ono sisa? Najveći deo njegovog detinjstva – uspomene na njega – najviše se svodi na prizor u kojem stojim nekoliko metara podalje dok ih gledam zapanjen u neverici. S pokornim osmehom. Suviše slab da ikad progovorim, da pitam. To je bio moj život. To je istina koju sam skrio. Ti si dobar da ovo saslušaj. Važnije je nego što misliš. Pričati. Te ju – osudi me kako ti volja. Ne, slobodno. Ja umirem – ne, znam – prikovan za krevet, gotovo slep, rasporen, s katarom, umirem, sam i bolan. Pogledaj sve ove proklete cevi. Život u takvoj tišini. A ovo je moja ispovest. Lepo od tebe. Ne to što – nije meni tvoj oprost – samo što slušaj istinu. O njemu. Da sam ga prezirao. Nema druge reči. Često sam bio primoran da sklonim pogled s njega, da pogledam u stranu. Sakrijem. Otkrio sam zašto očevi onako drže večernje novine.

[PAUZA zbog OČEVOG pokušaja da pantomimom dočara držanje predmeta ispred lica]

OTAC: Sad se prisećam upravo jednog u ne... nešto, izliva besa zbog ko zna čega nakon večere jedne noći. Nisam mu dao da jede u našoj dnevnoj sobi. Ništa nerazumno, rekao bih. Trpezarija je bila za jelo; već sam mu bio objasnio etimologiju i značenje reči „trpezarija“. Dnevna soba, u kojoj sam rezervisao za sebe samo pola sata uz novine nakon večere – i eto ti njega, odjednom preda mnom, na novom tepihu, kako jede bombone u dnevnoj sobi. Jesam li bio nerazuman? Bio je dobio bombone kao nagradu

što je pojeo zdravu večeru za koju sam ja radio da bih mu je kupio i onda ona radila da mu je pripremi – osećaš? osudu, gnušanje? da čovek ne sme nikad da kaže tako nešto, da pomene da je platio, da su njegovi ograničeni resursi bili posvećeni – to bi bilo sebično, ne? Loš roditelj, ne? Škrt? *Sebičan*? No ja sam bio, platio za te male obojene čokoladne bombone, bombone s kojima je on stajao i čiju kesicu je izvrtao naopako da bi mogao da stavi sve bombone u usta odjednom, nikad jednu po jednu, uvek sve slatkiše odjednom, što je brže moguće bez obzira na prosipanje, otud moj kiseli osmeh i brižno i nežno podsećanje na etimologiju „trpezarije“ i daleko blaža naredba od – pazio sam na njenu reakciju, uvek – zahteva da nema molim bombona u – i s ustima punim bombona koje je žvakao čak i kad je izliv besa počeo, a on ridao i lupao nogama i kreštao na sav glas u dnevnoj sobi čak i dok su mu usta bila puna čokolade, ta otvorena crvena usta puna rastopljenih bombona koje su se mešale s njegovom pljuvačkom i dok je urlikao ispadale mu iz usta dok je urlikao i udarao nogama o pod i curile mu niz bradu i košulju, i smireno sam virio preko novina koje sam držao kao štit dok sam sedeo i terao se da ostanem u stolici i ne kažem ništa i gledao njegovu majku kako spuštenu na jedno koleno pokušava da mu obriše čokoladnu balu s brade dok on vrišti na nju i mlatara rukama braneći se od maramice. Ko bi mogao to da gleda i ne ostane zapanjen? Ko bi mogao – gde je to odlučeno da je tako nešto prihvatljivo, da se takvo biće mora ne samo trpeti već i *umiriti*, zapravo *uspokojiti* kako je to ona na kolenima činila, nežno, u odvratnoj protivrečnosti s neprihvatljivošću onog što se odvijalo. Kakvo je to ludilo? Da čujem nežne tonove pesmica kojima ga je obično umirivala – zbog čega? – dok ona iznova strpljivo prinosi maramicu, a on mlatara da je spreči i više kako je mrzi. Ne preterujem; rekao je to: mrzi je. *Mrzi je? Nju?* Koja kleči na jednom kolenu i pretvara se da ništa ne čuje, da to nije ništa, kenjkanje, dug dan, da je – kakva je začaranost ležala iza tog strpljenja? Koje ljudsko biće bi moglo da ostane na kolenima i briše bale nastale njegovim, *njegovim* kršenjem jednostavne i razumne zabrane u pogledu upravo ovakvog odvratnog nereda u sobi u kojoj smo samo tražili da *svakodnevno živimo*? Kakav je poremećeni jaz počivao između nas? Šta je bilo to stvorenje? Zašto smo tako i dalje živeli? Kako bih uopšte mogao biti kažnjiv što sam podigao večernje novine da bih pokušao da se sakrijem od tog prizora? Bilo je ili da gledam u stranu ili da ga ubijem na licu mesta. Kako to da kad činiš ono što se učiniti mora da bi kontrolisao svoje – kako je to isto kao da sam hladan ili suzdržan zatvoreni navodnici ili, bože sačuvaj, „okrutan“? Okrutan prema *tome*? Zašto se „okrutan“ odnosi samo na one koji plaćaju čokoladice koje on pljučka po svojoj košulji koju si ti platio da ih bljučka na tepih koji si ti platio i mrviti cipelama koje si ti platio dok lupa nogama od besa zbog tvog blagog zahteva da preduzme razumne korake kako bi predupredio upravo tu vrstu nereda koju on uzrokuje? Jesam li ja jedini kom to ima smisla? Ko je zgađen, zapanjen? Zašto nije dopušteno ni pričati o tom gađenju? Ko je izmislio to pravilo? Zašto sam ja bio taj koji se

mora videti ali ne i čuti? Otkud to izvrtnanje mog vlastitog odgoja? Kakvu bi nezamislivu disciplinu moj rođeni otac imao...

[PAUZA dispneja, blenoreja]

OTAC: Je imao. Ponekad sam, ne, bukvalno nisam mogao da podnesem da ga vidim. Impetigo je kožno obolenje. Imao je supuraciju rana na temenu i onda bi se formirala krasta. Krasta bi onda požutela. Dečja kožna bolest. Kad se zakašlje, na sve strane su leteli komadići kraste. Iz bolesnog oka nešto je neprestano curilo, nešto viskozno bez imena. Trepavice bi mu se za doručkom što mu je majka spremala slepile od zagasitih krastica koje je neko morao da očisti tuferima dok se on vrpeljio od nezadovoljstva što ga čiste od odvratnih krasti. Oko njega je lebdeo zadah pokvarenosti, buđi. A ona bi zarivala lice u njega samo da ga omiriše. Nos mu je curio bez prestanka ili razloga i pravio mu male crvene ispupčene rane na nozdrvama i gornjoj usni koje su se opet potom pretvarale u kraste. Hronične infekcije uha podrazumevale su ne samo porast učestalosti izliva besa već i stvaran miris, izlučevinu čiji vonj ne bih da opisujem kako bih te poštdeo. Antibiotici. Zbilja je bio Petrijeva posuda za infekciju i izlučevine i osip i iscedke, beo kao sir, s flekama na koži, vlažan, kao nešto iz podruma. A opet su svi koji bi ga videli pljeskali rukama i pocikivali. Prelepo dete. Anđeo. Duševan. Nežan. Krade srca. Koristila se reč „prelep“. Ja sam jednostavno stajao – šta da kažem? Moj pažljivi izraz zadovoljstva na licu. Ali da su mogli da vide to neljudsko malo lice belo kao izbljuvak za vreme infekcije, napada, izliva besa, njegovu jogunastu zlovolju, svirepu saraoproklamovanost, lakomost. Ružnoću. Prekrila ga „gnusnim krastama po celom telu, ko ubogog Lazara“ – gadna istina. Sluz, gnoj, izbljuvci, izmet, proliv, mokraća, vosak, ispljuvci, raznobojne kraste. To je bio njegov miraz – darovi koje nam je doneo. Ritao se u snu ili u groznici, grabio sam vazduh kao da bi da ga prigrli sebi. I uvek je tu pored kreveta bila ona, pored njegovog, opčinjena, začarana, brisala ga je i čistila i milovala i obilazila, bez ijedne reči o spoznaji pukog užasa u svemu što je proizvodio i očekivao da ona obriše. Neprestano nezahvalno očekivanje. Nikad prepoznato. Devojka koju sam oženio reagovala bi veoma, veoma drugačije na to stvorenje, veruj mi. Ponašao se prema njenim grudima kao da su njegovo. Vlasništvo. Njene bradavice boje izguljenog kolena. Stiskao, grabio. Ispuštao pohlepne zvuke. Bio grub prema njoj. Frktao, šištao. Potpuno obuzet svojim osećanjima. Nepromišljen. Svoj na svome u svom telu onako kako samo neko čije telo nije *njegova* briga može biti svoj na svome. Prepun sebe, do same granice kao nadošla bara. On je *bio* svoje telo. Često nisam mogao da gledam. Čak i brzina njegovog rasta te prve godine – statistički neobična, primetili su doktori – kao korov, agresivno, voljno nametanje jastva u prostoru. Krmeljiva isturenost onog desnog oka. Ponekad bi ona složila grimasu na njegovu težinu, držeći ga, podižući, sve dok ne bi primetila tu kratku grimasu i zbrisala je – bio sam siguran da sam je video – zamenila

najednom onim izrazom narkotičnogstrpljenja, apstraktne opčinjenosti, ajanekoliko metara dalje, okrenut od nje, u pokušaju da ne...

[PAUZA dispneja; tehničar primenjuje traheobronhijalni kateter za sukciju]

OTAC: Zato što nikad nije naučio da diše. Grozno je što to kažem, je l' ? I naravno da ironično, budući – ona bi umrla na licu mesta kad bi me čula. Ali to je istina. Neka hronična astma i sklonost ka bronhitisu, da, ali nisam ti – mislim nazalna. Ništa loše u razvoju nosa. Platili nekoliko puta da ga pregledaju, sondiraju, svi su se saglasili, nos normalan, začepljenost većinom od nekorišćenja. Hroničnog nekorišćenja. Istina: nikad se nije potrudio da nauči. Kroz. Što da se muči? Disao na usta, što je naravno kratkoročno lakše, zahteva manji napor, maksimizira udisanje, sve dobiješ odjednom. I jeste, moj sin, diše i dan-danas kao odrastao na njegova opuštena i mnogovoljena usta, koja su stoga uvek delimično otvorena, ta usta, opuštena i vlažna, i bele žvale od užegle pljuvačke skupljaju se u uglovima i naravno da je suviše teško da se ikad pogleda u ogledalo u kupatilu i da se diskretno pobrine za njih nasamo i poštedi druge pogleda na ostatke paste u uglovima usana, čime prisiljava sve da ništa ne kažu i prave se da ne vide. Kao dugi, prljavi ili dugi nokti kod muškaraca, za koje sam mu neumorno pokušavao da objasnim da je za njega najbolje da budu podrezani i čisti. Kad ga zamišljam, uvek ima delom otvorena usta i vlažnu donju usnu koja visi i štrči daleko više nego što bi trebalo, jedno oko mu je tupo od pohlepe, a drugo ukočena nabreklina. Zvuči ružno? I bilo je ružno. Optuži glasnika. Da. Utišaj me. Reci tu reč. Doista, oče, ali čija ružnoća? Jer je li ona – da je on bolešljikavo dete kao dete koje – uvek u krevetu zbog astme ili ušiju, konstantnog bronhitisa i gripa, blage hronične astme da istina ali krevet danima ponekad kad malo sunca i svežeg vazduha nisu mogli uop... pozvoniti, boli – imao je srebrno zvonice pored vrha rakete na koje je zvonio, da je pozove. Ne normalan običan dečji krevet već krevet iz kataloga, svemirski brod siv kako su rekli s autentičnim srebrnim finišem plus isporuka i rukovanje potisnim krilcima i vrhom, potrebno sklopiti, a uputstvo praktično na ćirilici i da šta mislite od koga se oček... zvuk srebrnog zvonceta i ona bi pojurila, pojurila njemu, nezgodno se nadvijajući iznad potisnih krilaca na krevetu, hladnih železnih krilaca, pomag... zvonilo je i zvonilo.

[PAUZA oftalmoragija; tehničar čisti vatom/ispira orbitu dekstralnog okulara; promena zavoja na licu]

OTAC: Zvona su se kroz istoriju koristila da se pozovu sluge, kućna posluga, primedba koju sam zadržao za sebe kad mu je nabavila zvono. Zvanična verzija je da je zvono trebalo da koristi ako ne bude mogao da diše, namesto da viče. To je trebalo da bude zvono za hitne pozive. Ali on ga je zloupotrebljavao. Kad god je bio bolestan, neprestano je zvonio. Ponekad samo ne bi li je naterao da dođe i sedne pored kreveta.

Njeno prisustvo se zahtevalo i ona je odlazila. Čak i u snu, ako bi zvono zazvonilo, ma koliko tiho, prepredeno, zvukom više nalik želji nego zvonjavi, ali ona bi ga čula i izletela iz kreveta i strčala niz hodnik i ne odenuvši kućni mantil. Hodnik često hladan. Kuća s lošom izolacijom i nehumano skupo grejanje. Ja bih joj, kad bih se probudio, odneo kućni mantil, papuče; nikad ih se ne bi setila. Slika njenog ustajanja dok još spava na to nepodnošljivo zveckanje bila je slika kontrole uma u samoj svojoj suštini. U tome je bio njegov genij: da *traži*. San koji joj je krao, po želji, svakodnevno, godinama. Gledao kako joj lice i telo propadaju. Njeno telo nikad nije imalo priliku da se oporavi. Ponekad je izgledala kao neka starica. Grozni podočnjaci. Noge otekle. Godine joj je uzeo. A ona bi se zaklela da ih je dala svojevolejno. Zaklela. Ne govorim sad o *mom* snu, *mom* životu. Nikad nije razmišljao o njoj sem u odnosu na sebe. To je istina. Znam ga. Da si ga samo video na sahrani. Kao dete je – ona bi čula zvono i onako nerazbuđena lakim koracima otišla do kupatila i pustila sve slavine i neparila celu prostoriju i sedela satima držeći ga na noši u pari dok je on spavao – da ju je terao da svoj odmor zameni za njegov, iz noći u – i ne samo da bi se sva vruća voda za sve nas za celo sledeće jutro potrošila već bi se neprekidno isparavanje onda uvuklo na sprat i sve je bilo neprestano vlažno od pare, a kad je bilo toplo osetio bi se odurni smrad buđi koji bi nju zaprepastio da sam ga ja pripisao njemu kao izvoru istoga, njegovoj raketi i zvoncu, sva drvenarija se krivila, tapete ljuštile u velikim komadima. Pokloni koje je on darovao. Onaj film o Božiću – njih dvoje su se šalili da on svaki put daje anđelima krila. Nije da nekad nije bio stvarno bolestan, ne bi bilo pravo optužiti ga za – ali *koristio* je to. Zvono je bilo samo jedan od očiglednijih – a ona je verovala da je to sve njena zamisao. Da se vrti oko njega. Da se menja, preda. Nestane kao osoba. Da postane apstrakcija: Majka, Na Jednom Kolenu. To je bio život posle njegovog dolaska – ona se vrti oko njega, ja pratim njena kretanja. Da ga zove blagoslovom, suncem na svom nebu. Nije više bila ona devojka s kojom sam se oženio. I nikad nije saznala koliko mi je nedostajala ta devojka, kako sam tugovao za njom, kako me je srce bolelo zbog toga šta je postala. Bio sam slab i nisam joj rekao istinu. Prezirao ga. Nisam mogao. To je bio taj podmukli deo, deo koji sam zaista prezirao, koji je vladao mnome, takođe, uprkos tome što sam ga prozreo. Nisam mogao da se suzdržim. Posle njegovog dolaska neki ponor je ležao među nama. Moj glas ga nije mogao preći. Koliko bih puta samo u brojne kasne noći provirio malo kroz dovrtak kupatila i brišući paru sa svojih naočara pojasom kućnog mantila osetio takav očaj u želji da kažem, da izgovorim: „A šta je s nama? Gde nestadoše naši životi? Zašto je ovo greavo nezahvalno sisanče značajnije od nas? Ko je odlučio da tako treba da bude?“ Da je preklinjem da izađe, da prekine. U očaju, slab, ne izgovor – ona me ne bi čula. Zato nisam. U strahu da bi to što čuje – čuti samo lošeg oca, poremećenog čoveka, nebrižnog, *sebičnog*, i onda bi se i poslednje naše slobodno izabrane sponse pokidale. Da će ona izabrati. Slab. O, loše mi se pisalo, znao sam. Moje samopoštovanje je takođe bilo igračka

u onim znojnim ručicama. *Genij* njegove slabosti. Niče nije imao *pojma*. Kakav jebeni razlog za – i to, to mi je bilo hvala – besplatne karte? Crni humor. *Besplatne* kaže on. A cena da dođe i pljeska i oblikuje kez na mom licu kako bih se pretvarao s ostalim – to mi je hvala? O, taj beskrajni osećaj samoproklamovanosti. Beskrajan. Da spoznaš večni usud u svim sitnim bolešljivim satima sapetim u jednoguzi pregib na privrnutom potisnom krilcu besmislenog kreveta u obliku rakete gde joj se on umiljavao – više igračka nego krevet, nemoguće uputstvo na mojim kolenima s pogrešnim alatom dok mi je on zaklanjao svetlo – počeličeno krilce ništa deblje od parčeta šunke, no nek crknem ali neću da klečim pored tog loše sklopljenog kreveta. Moj posao da pazim na ovlaživač i da vodim računa o mokrim oblogama i da nadgledam disanje i groznicu dok on leži sa zvoncem u rukama, a ona uzrujana izlazi na hladnoću i ide do apoteke što radi celu noć da se tamo nagne na krilcu za potisnu fazu okupan mirisom gela od mentola i zevam i gledam na sat i pazim na njega dok se odmara s razjapljenim vlažnim ustima i posmatram kako mu grudi čine neuverljivi minimalan napor i dižu se i spuštaju dok on kroz treptaj onog desnog kapka dok zuri bezizražajno ili uopšte primećuje – diže se potom iz gotovo oniričkog sanjarenja da bi shvatio kako sam želeo da stanu, te grudi, da okončaju svoje tromo kretanje pod pokrivačem sa slikom blizanaca kojim je zahtevao da ga pokrijemo – sanjao kako staju, prestaju, da se ne čuje više patricijski zveket zvonca, poslednji hroptaj tih slabih i svemoćnih grudi, i da onda bih se lupio po vlastitim prsima, ovako preko –

[OČEVO slabo oponašanje udarca u vlastite grudi]

– kao za kaznu zbog moje želje, osramoćen, takva je bila moja vlastita opčinjenost njime. On tek zagledan nemarno u moje zlostavljanje sebe ona crvena vlažna usna vlažno oklembešena, užegla pljuvačka, kraste ko kod Lazara, pljuvačka na bradi, zadah masti od mentola na grudima, kremasta gutava slina obešena, ono tupo oko ustreptalo kao pokvarena sijalica – gasi! gasi!

[PAUZA da tehničar ukloni, očisti, vrati dovod O₂ u OČEVU nozdrvu]

OTAC: Tako nabijen na to krilce i kuckao ga nežno po čelu i brisao mu pljuvačku s brade i sedeo zureći u nju u maramici, pokušavao da – i – jeste na jastuku, gledao u jastuk, zurio i mislio o tome, kako brzo to – kako nekoliko trenutaka potrebnih ne da poželim nego da se nateram, da nametnem vlastitu volju kao što je on uvek tako bezbrižno činio, ležao i pravio se da je groznica prejaka da bi video moj – ali bilo je, bilo je patetično, ne čak – razmišljao sam o mojoj težini preko jastuka kao što čovek u dugovima razmišlja o nenadanom bogatstvu, dobitku u kladionici, nasleđu. Pusti snovi. Verovao sam onda da se borim sa svojom voljom, ali bila je to puka fantazija. Ne volja. Akvinsko priželjkivanje. Nedostajalo mi je to nešto šta god da je to što je potrebno da

možeš da – ili mi možda nije uspelo da mi nedostaje to što mora da nedostaje, je l’? Nisam mogao. Želeo sam, ali nisam – možda i pristojnost i slabost. *Te judice*, oče, je l’? Znam da sam bio slab. Ali slušajte: jesam želeo. To nije priznanje već samo istina. Jesam želeo. Jesam ga prezirao. Jesam čeznuo za njom i oplakivao je. Jesam mrzeo – nisam uspeo da vidim zašto bi mu njegova slabost omogućila da pobedi. Bilo je nenormalno, nije imalo smisla – na osnovu koje zasluge ili sposobnosti je trebalo da *on* pobedi? A ona nikad nije saznala. To je bilo najgore, njegovo *lèse majesté*, neoprostivo: ponor koji je napravio između nje i mene. Moja beskrajna pretvornost. Moj strah da će me smatrati čudovištem, poremećenim. Pretvarao sam se da ga volim koliko i ona. To priznajem. Podvrgao sam je – poslednjih dvadeset devet godina našeg braka bile su laž. Moja laž. Ona nikad nije saznala. Mogao sam da se pretvaram kao niko. Nijedan preljubnik nije bio pažljiviji pretvorica od mene. Pomogao bih joj da skine kaput i uzeo kesicu od apotekara i prošaptao svoj iskreni kratki izveštaj o stanju njegovog disanja i temperaturi u njenom odsustvu koji bi ona odslušala gledajući kroz mene, u njega, ne primetivši kako je savršeno izraz moje zabrinutosti odgovarao njenom. Podešavao sam lice prema njenom; ona me je naučila da se pretvaram. Nikad joj to nije palo na pamet. Razumeš li šta mi je to učinilo? To što nikad ni na tren nije posumnjala da i ja osećam isto, da sam se predao kao – da sam i ja bio pod prokletstvom tog sisančeta?

[PAUZA ozbiljna dispneja, sestra primenjuje kateter za traheobronhijalnu sukciju]

OTAC: Da me više nikad otad nije poznavala? Da je moja žena prestala da me poznaje? Da sam je pustio da ide i pravio se da sam uz nju? Mogu li se nadati da bi iko uspeo da zamisli -

[PAUZA za epizodu okularnog treperenja; tehničar ispira/prazni oftalmoragične ostatke; promena okularnog zavoja]

OTAC: Vodili ljubav i kasnije ležali šćućureni u našoj specijalnoj pozi pre nego što zaspimo i nije ćutala, sve vreme bi šaputala o njemu, svaku moguću sitnicu o njemu, o brigama i željama, majčinsko čavrljanje – i tumačila moju ćutnju kao slaganje. Suština tog ponora između nas bila je u njenom verovanju da ponor ne postoji. Naš krevet je svakog dana bio sve širi, a ona nikad – nijednom joj nije sinulo. Da sam ga prozreo i mrzeo iz dna duše. Da ne samo da nisam delio njenu opčinjenost njime, već sam bio zaprepašćen njom. Ja sam bio kriv, ne ona. Da ti kažem: on je bio jedina moja tajna pred njom. Ona je bila sunce moga neba. Usamljenost tajne bila je muka nezam... o, kako sam je voleo. Moja ljubav prema njoj nikad se nije kolebala. Voleo sam je od početka. Bilo nam je suđeno da budemo zajedno. Sjedinjeni, spojeni. Znao sam tog istog trenutka – video je pod rukom onog mamlaza s Bodena u krznenom okovratniku. Nosila je svoju zastavicu kao suncobran. Zavoleo na licu mesta. Onda sam još govorio s malim

akcentom; peckala me zbog toga. Imitirala me je kad se naljutim – to može samo ljubav tvog života – bes bi iščezao. Kako je uticala na mene. Pratila je američki fudbal i imala sina koji nije mogao da igra i onda kasnije kad je misteriozno prestao da bude bolešljiv i postao blistav i energičan nije hteo da igra. Umesto toga odlazila je da ga gleda kako pliva. Odvratni deminutivi Slatkiš, Tigrić. Plivao je u državnoj školi. Smrad jeftinog izbeljivača na bazenima, jedva disao. Da li je ikad propustila ijedno takmičenje? Kad je prestala da ga prati, fudbal smo zajedno gledali na ukrivo postavljenom zenitu – u tišini, taj – vodili ljubav i ležali šćućureni kao blizanci u utrobi, o svemu pričali. Mogao sam da joj kažem sve. Kad je onda sve to nestalo. Kad nam je tačno on uzeo sve to. Zašto ne mogu da se setim. Sećam se dana kad smo se upoznali kao da je juče hilo, ali sam pogubljen kad treba da se setim šta je bilo juče. Jadno, odvratno. Nije ih briga, ali kad bi znao kakav – osećaj da te boli i da dišeš majku mu. Umrežen u cevčice. Bagra, iscedi ti svaku – da, video sam ja nju i ona rnene, smerno držala zastavicu tek sam bio došao i nisam mogao rastumačiti – pogledi su nam se sreli, svi klišeji su smesta postali tačni – znao sam da je ona ta koja će me celog imati. Stub svetlosti ju je pratio preko travnjaka. Jednostavno sam znao. Oče, to je bio vrhunac mog života. Gledao – „ona beše devojka za mene/ moj bezvredni život za tebe” [melodija nepoznata, neskladna], Stajati ispred Crkve i muškarac i zavetovati se. Otvoriti jedno drugo kao darove od Boga. Ceo život razgovor. Da si je samo video na našem venčanju – ne naravno da ne, taj izgled kao da je – samo za mene. Voleti takvom snagom. Nema boljeg osećaja na celom svetu. Ovako malo bi nakrivila glavu kad ju je nešto zabavljalo. Toliko toga ju je zabavljalo. Svemu smo se smejali. Mi smo bili naša tajna. Ona je izabrala mene. Jedno drugo. Rekao sam joj stvari koje ni rođenom bratu nisam rekao. Pripadali smo jedno drugom. Osećao sam se izabranim. Ko je njega izabrao, moliću? Ko je dao svojevolljni pristanak da sve negdanje nestane? Prezirem ga što me je naterao da krijem činjenicu da ga prezirem. Uobičajena praksa je jedno, i njihove osude, zahtevi da te vide kako ga cupkaš i tepaš mu i bacaš loptu. Ali ona? Da sam morao da nosim ovu masku zbog nje? Zvuči monstruozno, ali istina je: on je kriv. Jednostavno nisam mogao. Reći joj. Da ja – da je on uistinu gnusan. Da sam se gorko kajao što sam je pustio da začne. Da ga nije istinski *videla*. Da mi veruje, da je prokleta, izgubljena. Da se mora vratiti. Da mi veoma nedostaje. Ništa. I to ne zbog sebe, veruj – ona to ne bi podnela. To bi je dotuklo. Dotuklo bi je, i to zbog njega. On je to učinio. Sve je okrenuo u svoju korist. Začarao ju je. Strah da će – „Jadni mali bespomoćni Slatkišu tvoj otac ima i monstruoznu hladnu neljudsku stranu koju nikad nisam videla ali sad je vidimo zar ne ali on nam i ne treba zar ne sad me pusti da ti sve nadoknadim dok ne crknem od vražjeg napora.” Nešto nedostajalo. „Ne treba nam zar ne de de.” Vrtela oko njega. Pomisao prva i poslednja. Više nije bila devojka koju sam – sad je bila Majka, igrala svoju ulogu, bajka, sve se istresalo na... Ne, nije tačno da bi je to dotuklo, ničeg više nije ni bilo u njoj što bi to i razumelo, da bi mogla i da čuje – ovako bi se

nagnula i pogledala me bez trunke razumevanja. Svelo bi se na isto kao da sam joj rekao da sunce ne izlazi svaki dan. On je sebe pretvorio u njen svet. Njegov je bio prava laž. Ona je verovala u njegovu laž. Ona je verovala: sunce se diže i zalazi –

[PAUZA dispneja, vidljivi tragovi eritrurije; sestra locira i čisti piuričnu opstrukciju u urinarnom kateteru; dezinfekcija genitalija; tehničar ponovo povezuje urinarni kateter i instrument]

OTAC: Srž. Čvor. Izostavi sve drugo. Eto zašto. Ta ogromna crna neizmerna laž koju sam iz nekog razloga samo ja uspeo da prozrem – prozrem, kao u košmaru.

[PAUZA ozbiljna dispneja; sestra primenjuje traheobronhijalni kateter za sukciju, pritisak pulmonarne arterije; tehničar (1) primenjuje forcipitalne tufere; lokacija i pokušaj uklanjanja sluzne opstrukcije u OČEVOJ traheji; tehničar (2) ubrizgava dozu adrenalina; pertusivna eksplozija sluzne mase; tehničar (2) uklanja masu u autorizovanoj posudi za medicinski otpad; tehničar (1) vraća dovod O₂ u OČEVU nozdrvu]

OTAC: Opčinjenost. Slušaj. Moj sin je zao. Dobro znam kako bi to moglo zvučati, oče. *Te judice*. Ja sam iznad tvoje osude kao što vidiš. Reč je „zao“. Ne preterujem. Nešto je isisao iz nje. Neku diskriminatornu funkciju. Izgubila je smisao za humor, to je bio jasan znak kog sam se držao. Bacio ju je u neku sablasnu sumaglicu. Izluđivalo što sam prozreo i opet ne mogu – i ne samo nju, Oče. Sve. Suptilno isprva ali do o recimo do kraja osnovne postalo je očigledno: začaranost celog sveta. Kao da niko nije mogao da ga *vidi*. Počeo onda u tupom zaprepašćenju pored nje da trpim nadrealne ushićene solilokvijume instruktora i školskih direktora, trenera i odbora i đakona čak i klera koji su u njoj raspaljivali materinsku ushićenost dok sam ja stajao i grizao jezik u neverici. Kao da su mu svi oni postali majka. Ona i oni bi zapali u to saučesničko blaženstvo povodom mog sina dok sam ja pored nje klimao glavom s pažljivim, revnosno zadovoljnim izrazom koji sam oblikovao tokom godina prakse, odsutan čim bi oni nastavili. Onda kad bismo otišli kući i ja izmislio bih neko opravdanje i seo sam u sobu za odmor zarivši glavu u šake. On kao da je mogao to da radi kad god mu se prohte. Svima oko nas. Velika laž. Prevario je ceo prokleti svet. Ne preterujem. Nisi bio tamo da čuješ, nevericom na licu: o kako je genijalan, tako osećajan, kakva razboritost, zrelost bez razmetanja, kakvo zadovoljstvo poznavati ga, koliko samo obećava, kakva bezgranična nadarenost. I tako redom. Kakvo neizmerno *bogatstvo*, kakva *radost* što je u našoj grupi, našem timu, našem spisku, našem personalu, našem dramaturškom panelu, našim mislima. Kakva *bezgranična nadarenost* kraj citata. Ne možeš ni da zamisliš kakav je osećaj čuti „*nadarenost*“. Kao da je besplatno data, kao da nije – da sam samo imao petlju da zgrabim jednog od njih za čvor kravate i da ga privučem i da mu saspem istinu u lice. Ti glazirani osmesi. Opčinjenost. Da je bar i

mene uspeo da prevari. Moj sin. O i jesam, molio sam se za to, dumao i tražio, posmatrao i proučavao ga i molio i tražio bez prestanka, molio se da budem prevaren i začaran i da pustim da njihova krljušt prekrije i moju. Posmatrao sam ga iz svakog ugla. Tražio sam marljivo to što su svi oni verovali da vide, *natus ad glo* – direktor nas odvlači u stranu na onom skupu da nas odvede u stranu i oseti se na džin da je to daleko najbolji i najperspektivniji učenik kog je video za svog nameštenja u školi, iza njega defile instruktora odevenih u tvid prilaze i nagingu se – kakva radost, tek ponekad je posao ovoliko vredan truda – bezgranična nadarenost. Suzdržani grč koji sam preoblikovao u nešto nalik osmehu dok je ona rukama pljeskala ispred sebe kako bi im zahvalila, zahvalila – shvati, ja sam bio *čitao* s tim dečakom. Nadugo. Ja sam ga ispitivao. Ja sam sedio s njim i pokušavao da ga naučim sabiranje. Dok je on čačkao svoj impetigo i zurio tupo u stranicu. Gledao sam ga smotreno dok se trudio da pročita nešto i nakon toga ga pomno pretraživao. Upošljavao sam ga, posmatrao, suptilno i pomno i bez predrasuda. Molim te veruj. Nijedna iskra genijalnosti nije postojala u mom sinu. Kunem se. To je bilo dete čiji je intelektualni vrhunac bio razumno vladanje sabiranjem stečeno beskrajnim mučnim naporima da razume najosnovnije operacije. Čije je štampano S bilo obrnuto sve do osme godine uprkos – koji je izgovarao „epitom“ kao daktil. Mladić čiju je društvenu personu činila isprazna predusretljivost i u kome nije bilo spremne visprenosti ili razumevanja za nijanse darovite engleske proze. Nema nikakvog greha u tome naravno, mediokritet, običan – mediokritetnost nije greh. Nipošto, ali otkud tako visoke procene? Kakva *nadarenost*? Čitao sam njegove sastave, svaki, bez izuzetka, pre nego što bi ih predao. Odlučio sam da posvetim vreme tome. Proučavanju njega. Terao sebe da se suzdržim od predrasuda. Vrebao sam u dovracima i posmatrao. Čak i na univerzitetu on je bio momak kom je za Sofoklovu *Orestiju* trebalo nekoliko nedelja mukotrpnog rada. Uvlačio sam se u dovratke, niše, stogove. Osmatrao ga kad nema nikog. *Orestija* nije teško ili nepristupačno delo. Tražio sam bez prestanka, potajno, ono što su svi izgleda videli. A tek *prevod*. Nedelje krvavog naprezanja i to ne čak Sofoklov grčki, neka tričava adaptacija, stajao tamo skriven od pogleda i zaprepašćen. No uspeo – sve ih je namagarčio. Sve, jednu veliku publiku. Svakako za Pulicera. O i vrlo dobro znam kako ovo zvuči; *te jude*, Oče. Ali istina je: poznavao sam ga, kao rođeni džep, i ovo je bio njegov jedini istinski dar: ovo: sposobnost da nekako *izgleda* brilijantno, da *izgleda* izuzetno, zrelo, darovito, perspektivno. Da *perspektivno*, svi oni su to najzad rekli, „beskrajna *perspektiva*“, jer to je bio njegov dar, i vidiš li tu mračnu veštinu, taj genij za manipulaciju publikom? Njegov dar da nekako pobudi divljenje i podstakne visoku procenu sebe kod svih i njihovih očekivanja od njega i tako te primora da se moliš za njega da trijumfuje i ostvari i opravda ta očekivanja kako bi poštedeo ne samo nju već sve koji su bili nasamareni da veruju u njegovu beskrajnu perspektivnost to poražavajuće razočaranje pronicanjem u istinu njegovog suštinskog mediokriteta. Vidiš li perverznu

genijalnost toga? Izvanrednu patnju? Što me je prisilio da se molim za njegov trijumf? Želju da se njegova laž održi? I to ne zarad njega već drugih? Nje? To je briljantnost izvesne veoma određene i perverzne i prezira vredne vrste, je l'? U Atici su određen dar ili genij jedne osobe nazivali *techno*? Je li to bio *techno*? Čudna reč za „dar”. Da li se deklinira u genitivu? Da sve uvuče u svoju mrežu na taj način, *bezgranična nadarenost*, očekivanja briljantnog uspeha. Počeli su stoga ne samo da veruju u laž već i da zavise od nje. Celi redovi njih u večernjim toaletama ustaju, aplaudiraju laži. Moja revnosno ponosna – nosi masku i lice će ti rasti da je ispuni. Izbegavao sva ogledala kao da – i ne, najgore, crna ironija: sad su i njegova žena i ćerke začarane isto tako znaš. Kao njegova majka – veština koju je usavršio na njoj. Vidim to na njihovim licima, taj srceparajući pogled kojim ga gledaju, celog ga nose u očima. Njihove savršene poverljive nevine dečje oči, zadivljene. I on onda zauzvrat, ležerno, pasivno, nikad – kao da zapravo *zaslužuje* takvo – kao da je to najprirodnija stvar na svetu. O kako čeznem da viknem istinu i razotkrijem i odagnam to prokletstvo koje je bacio na sve koji – to prokletstvo kojeg čak nije ni *svestan*, čak u neznanju šta čini, što tako bez po muke baca na svoje – kao da mu takva ljubav *sleduje*, sama po sebi prirodna, neumitna kao osvit dana, nikad ni pomisao, ni tren sumnje da je svu *zaslužuje* i više od toga. Sama pomisao na to me guši. Koliko nam je samo godina uzeo. Naš dar. Genitiv, ablativ, nominativ – akcidenција „dara”. Plakao je kad je umirala. Plakao. Zamisli? Otkud *njemu* pravo da plače što nju gubimo? Otkud *njemu* to pravo? Stajao sam skrušen i zapanjen iza njega. Ta nadmenost. A ona je tako patila u tom krevetu. Njene poslednje reči pri svesti – *njemu*. *Njegov* plač. Nikad nisam bio bliže nego tad. *Pervigilium*. Da kažem. Istinu. Plač, to meko opušteno lice crveno i oči stisnute kao kod deteta čijih slatkiša više nema, požderani, kao neka opskurna ružičasta – usta otvorena i mokra usna i slina iscurela neobrisana i njegova žena – *njegova* žena – predivna ruka preko, da uteši njega, uteši *njega*, *njegov* gubitak zamisli. Da je čak i moj gubitak, moje bestidne suze, gubitak jedine – da je čak i moju tugu morao uzurpirati, i ne pomislivši, i ne primetivši, kao da je njegovo pravo bilo da plače. Da plače za njom. Ko mu je rekao da ima pravo? Zašto sam samo ja bio nezaveden? Ko je – kakvi gresi u mom tužnom malom životu su zaslužili ovakvo prokletstvo, da vidim istinu i budem nemoćan da je saopštim? Za šta sam bio kriv da bi me ovo snašlo? Zašto niko nikad nije pitao? Kakvu oštromnost nisu imali, a ja bio proklet njome, da ne pitaju zašto se on rodio? O zašto se rodio? Istina bi je ubila. Da je shvatila da je ceo svoj život dala za – predala laži. Ubilo bi je na licu mesta. Pokušao sam. Bio blizu jednom ili dva puta, jednom na njegovom venč... nisam imao petlju. Tražio sam iznutra i nije ga bilo. Taj izvesni čelični opiljak koji je potreban da se uradi što se uraditi mora pa šta bude. I ona jeste umrla srećna, verujući u laž.

[PAUZA da tehničar promeni ileostomsku kesu i kožnu barijeru; pregled stome; delimično pranje sunderom]

OTAC: O ali *on* je znao. On je znao. Da ga u sebi prezirem. Samo je moj sin znao. Samo me je on prozreo. Od onih koje sam voleo to sam sakrio – po koju cenu, kakav život i kakvu ljubav sam žrtvovao radi potrebe da ih sve spasem, sakrijem istinu – ali samo on me je prozreo. Nisam to mogao sakriti od njega kog sam prezirao. Ustreptalo izbuljeno oko bi se izbečilo na mene i pročitalo mržnju te žive laži koju sam sačinio i podnosio. To grozomorno ekstruzivno oko spoznalo je potajno gađenje koje je njegova ogavnost izrodila u meni. Oče, vidiš tu ironiju. Ona sama je bila slepa za mene, izgubljena. Lično on je prozreo da sam lično ja prozreo ko je i šta je on. Naša bliskost crna beše iskovana oko tog tajnog saznanja, jer znao sam da on zna da ja znam, a on da ja znam da on zna da ja znam. Poimanje našeg zajedničkog saznanja i saučesništva u tom saznanju lebdelo je između nas – „*Ja znam tebe*“; „*Da i ja tebe*“ – strašan napon visio je u vazduhu kad – ako bismo nas dvojica ostali nasamo, van njenog vidokruga, što je bilo retko; retko nas je ostavljala nasamo. Ponekad – retko – jednom – kad mu se rodila prva devojčica, dok se moja žena naginjala nad krevet i grlila njegovu i ja bio iza nje okrenut njemu i on kao da krenu da mi pruži novorođenče, dok me je gledao, prikovanog pogleda za moje oči i istina je sevala između nas iznad klimave glave tog predivnog deteta dok ga je držao kao da ga pruža, i nisam mogao tad da se suzdržim i da ne dam najkraći mogući znak potvrde te istine iskretanjem desne strane mojih usta, mračnim sitnim poluosmehom, „*Ja znam šta si ti*“, koji je presreo onim svojim oklembesanim osmehom, što su nesumnjivo svi u sobi doživeli kao sinovljevska hvala za moj osmeh i blagoslov koji je on naizgled implicirao i – je li ti sad jasno što sam ga mrzeo? Najgora uvreda? Da on lično poznaje moju dušu, zna istinu, zbog koje sam iznutra umro krijući je od voljenih? Užasna napetost, moja mržnja prema njemu i njegova bodra oduševljenost mojim skrivenim bolom oscilirala je između nas i deformisala i sam vazduh bilo kog zajedničkog prostora počevši recimo tik posle njegovog krizmanja, adolescencije, kad je prestao da kašlje i postao čio. Mada je bivalo sve gore kako je stario i prerasporedio svoje moći i sve više sveta padalo pod – prevareno.

[PAUZA]

OTAC: Retko da nas ostavi same u sobi zajedno, ipak. Njegova majka. Nevoljko. Ubeđen sam da nije znala zašto. Neka nagonaska nelagoda, intuicija. Verovala je da smo se on i ja voleli na onaj napeti suzdržan način tipičan za očeve i sinove i da smo baš zato tako malo toga imali da kažemo jedan drugom. Verovala je da je ta ljubav neizreciva i tako snažna da bi nam bilo neprijatno. Obično nežno korila u krevetu zbog moje kako je govorila „neprijatnosti“ kad sam s dečakom. Retko je izlazila iz sobe, verovala je da mora nekako da posreduje između nas, napetog spoja. Čak i kad sam ga podučavao – učio sam ga sabiranje ona bi iznašla način da sedne za sto, da – osećala je da mora da nas zaštiti obojicu. Slomilo – oh – slomilo mi – oh oh proklet Bože molim te javi -

[PAUZA da tehničar promeni ileostomsku kesu i kožnu barijeru; OČEVA evakuacija digestivnih gasova; sukcijska edematičnih partikulata kateterom; umerena dispneja; sestra komentariše zamor i predlaže skraćenje posete; OČEVO brecanje na sestru, tehničara, glavnu sestru]

OTAC: Da je umrla ne saznajući šta mi je na srcu. Bez celovitosti zajedništva koje smo jedno drugom obećali pred Bogom i Crkvom i njenim roditeljima i mojom majkom i mojim bratom koji je stajao sa mnom. Iz ljubavi. Bio je, oče. Naš brak laž, a ona nije znala, nikad nije saznala da sam tako usamljen. Da sam se šunjabo kroz život u tišini i samoći. Moja odluka, da je poštedim. Iz ljubavi. Bože kako sam je voleo. Kakva tišina. Bio sam slab. Prokleta odvratna, patetična, tragična ta slabo... jer istina ju je mogla vratiti meni; mogao sam ga nekako prikazati njoj. Njegov pravi dar, u čemu je zaista bio. Mali izgledi, dakako. Teško ostvarljivo. Nikad mogao. Bio sam preslab da rizikujem da joj nanese bol, bol koji bi bio nanesen u njegovo ime. Ona se vrtela oko njega, ja oko nje. Moja mržnja prema njemu učinila me je slabim. Počeo sam da spoznajem sebe: ja sam slabić. Nedostatan. Sad mi se gadi rođena nedostatnost. Patetičan primerak. Beskičmenjak. A i on je beskičmenjak, nema kičmu, ali mu ona i ne treba, nova vrsta, ne mora da stoji: drugi ga drže. Oštroumna slabost. Svet mu duguje ljubav. Njegov dar je u tome što svet nekako i veruje u to. Zašto? Zašto *on* ne plaća cenu svoje slabosti? U kakvom je to sistemu ovo pravedno? Ko mu je dao moj život? Kojim dekretom? Jer i on će, on će mi doći danas, ovde, kasnije. Odaće počast, stisnuti mi ruku, odigrati svoju brižnu ulogu. Sveže cveće, čestitke od kolaž-papira od devojčica. Njegov genij. Nije propustio ni dan otkako sam ovde. Ležim. Samo on i ja znamo zašto. Dovodi ih da me vide. Pažljiv sin kaže osoblje, divna porodica, kako su srećni, treba da budu zahvalni zbog mnogo toga. Blagoslovi. Dovodi devojčice, digne ih da me vide celog. Iznad pregrade. Od pramca do krme. Od broda do obale. Zove ih svojim jabukama. Možda je u tranzitu upravo ovog – čak i dok razgovaramo. Prikladan deminutiv. „Jabuke.“ On proždire ljude. Isušuje. Hvala ti što si ovo saslušao. Proždrao je moj život i ostavio me mojoj. Ja sam gnusan, dok ležim ovde. Dobro što si slušao. Milosrdno. Sestro, potrebna mi je usluga. Voleo bih da pokušam – da nađem snage. Umirem, znam to. Čovek oseti kad dođe čas znaš, zna da stiže. Neobično poznat osećaj. Stari prijatelj dolazi u. Potrebna mi je usluga. Neću reći milost. Blagodat. Slušaj. Uskoro će on doći i sa sobom će dovesti prekrasnu devojku koja se udala za njega i obožava ga i zakrivi glavu kad je on oduševi i obožava ga i bestidno plače kad me vidi ovde kako ležim u ovoj mreži cevčica i dve devojčice prema kojima izražava ljubav u besprekornoj predstavi – „*Jabuka oka mog*“ – i koje ga obožavaju. Obožavaju ga. Vidiš od kakve on laži živi. Ako budem slab, ona će me nadživeti. Treba da vidimo hoću li imati petlju da nanese bol devojci, koja veruje da ga uistinu voli. Da je osudi loš čovek. Kad ja to uradim. Ogorčeni, prkosni starac. Dovoljno sam slab da se

nadam da će se to delom shvatiti kao delirijum. Toliki sam ja slabić. Da je to što me volela i izabrala i udala se za mene i rodila dete koje sam joj napravio, da je sve to možda bila njena greška. Ja umirem, on pristiže, imam još jednu priliku – istinu, da je glasno kažem, da ga razotkrijem, da odagnam tu opčinjenost, promenim odnos snaga, upozorim nevine koje je zaveo. Da žrtvujem njihovo mišljenje o meni zarad istine, iz ljubavi prema toj nedužnoj deci. Da vidiš kako ih je gledao, njegove jabučice, onim pogledom, nadmenog trijumfa, slabi kapak zavrnut da otkrije – bez ijedne sumnje da on zaslužuje to zadovoljstvo. Kao da mu zadovoljstvo sleduje bez obzira na. Uskoro će biti tu stajati tu. Držati mi ruku kao ti sad. Koliko je sati? Koliko vremena imaš? On pristiže upravo sad, osećam. Opet će pogledati odozgo mene u krevetu danas, između ovih pregrada, na cevčicama, nesposobnog da suzdržim nuždu, poganog, propalog, kako se mučim čak i da udahnem, suštinska praznina njegovog lica ponovo će ostati svim pogledima sem mom sakriti ushićenost njegovih očiju, oba njegova oka, kad me vidi ovakvog. I on neće ni znati da je ushićen, toliko je slep za samog sebe, on sam veruje u tu laž. U tome je prava uvreda. Ovo je njegov *coup de théâtre*. Što je i on zavarano, što i on veruje da me voli, veruje da voli. Za njega, takođe, ja ću to uraditi. Reći. Razbiti čini koje je bacio i na samog sebe. To je istinsko zlo, kad čovek čak i ne zna da je zao, ne? Spasiti mu dušu moglo bi se reći. Možda. Da imam petlju. Priželjkujem. Kad bih našao čvrstinu. Treba čovek da se oslobodi, ne? Zar to nije obećano, oče? I zaista, zaista vam kažem. Je l'? Oprosti mi, jer ja. Sestro, hoću da nađem svoj mir. Da zatvorim krug. Da pustim u vazduh ove sobe: da ja znam šta je on. Da mu se gadim i da me prez... gnuša me se i da ja prezirem njega i da je njegovo rođenje brljotina, nepodnošljiva. Možda jeste čak jeste da podignem obe ruke dok ja – mračna šala moja sad gušim se ovde dok on sigurno zna da je trebalo još davno onda u onoj raketi koju sam platio bez –

[PAUZA]

OTAC: Nokti kod muškaraca su odvrtni. Nek budu podrezani i nek budu čisti. To je moj moto.

[PAUZA oftalmoragija; tehničar čisti vatom/ispira orbitu dekstralnog okulara; promena zavoja na licu]

OTAC: Sad i sad sam uspeo. Da se ispovedim. Vama milosrdne Sestre milosrdnice. Ne, ne da ga prezirem. Jer da ga znate. Da ste videli to što sam ja video udavili ste bi ga jastukom još davno verujte mi. Moja ispovest jeste da me ta kleta slabost i zavedena ljubav ne pošalju na nebesa a da ne kažem istinu. Zabranjenu istinu. Niko čak naglas i ne kaže da se to ne sme pričati. *Tè judice*. Kad bih samo mogao. O kako se gnušam što sam snagu izgubio! Da samo znate da ovo boli – kako ovo – ali nemojte tugovati. Tugovati nemojte. Nemojte tugovati. Ne za mnom. Ja ne zaslužujem – zašto plaćete? Da se niste

usudili da me sažaljevate. Meni treba od – sažaljenje nije to što mi treba od vas. Nije zato. Daleko od – molim prestanite, neću to da gledam. *Prestanite.*

TI [okrutno]: Ali oče to sam ja. Tvoj rođeni sin. Svi mi, što ovde stojimo, toliko te volimo.

OTAC: Oče dobro i zašto što meni meni meni treba nešto od tebe. Oče, slušaj. Ono ne sme pobediti. To zlo. Ti si – sad ste čuli istinu. Lepo od tebe. Učini sledeće: mrzi ga za mene pošto ja umrem. Preklinjem te. Posmrtna želja. Sveštениčka služba. Milost. Kao što ti voliš istinu, kao što Bog – jer ja priznajem: neću reći ništa. Znam sebe i prekasno je. Nemam to u sebi. Puka maštarija za razmišljanje. Jer on čak i sad pristize, nosi darove. Njegove jabuke da mi se cele daju. Puste želje, da se uzdignem ko ubogi Lazar i gnusnu istinu svima da – gde mi je zvonice? Da će se oni okupiti oko kreveta i pogled njegovog bolesnog oka zastati na meni usred ženinog povlađivačkog ćeretanja. On će imati dete u rukama. Njegov pogled će se susresti s mojim i njegova vlažna crvena vlažna usnena usna nakrivljena nevicljivo u skrivenoj potvrdi između njega i mene i ja ću pokušati i pokušati i neću uspeti da podignem ruke i odagnam prokletstvo mojim poslednjim dahom, da svrgnem – da ga izvrgnem, ukorim zlo on je nekad davno koristio nju da me natera da mu pomognem da se uzdigne. Oče, *judicat orbis*. Nikad pre nisam preklinjao. Sad ću kleknuti na jedno koleno – ne ostavljaj me. Preklinjem te. Prezri ga za mene. U moje ime. Obećaj da ćeš nastaviti. To mora nadživeti sve ovo. Jer ja sam slab ponesite moje breme spasi svoga slugu *te judice* jer tvoj – nije –

[PAUZA ozbiljna dispneja; sterilizacija i parcijalna anestezija dekstralne orbite; šifra za posetu doktora]

OTAC: Ne otpisuj me. Budi moje zvono. Nedostojan života za sve vas. Preklinjem. Da ne umrem u ovoj stravičnoj tišini. Ovom napetom i bremenitom vakuumu oko. Ona vlažna i otvorena usisna rupa ispod onog oka. Ono užasno oko. Primiče. Kakva tišina.

SAMOUBISTVO KAO SVOJEVRSTAN POKLON

Bila jednom jedna majka kojoj je zaista bilo teško, emocionalno, u sebi.

Koliko se ona sećala, oduvek joj je bilo teško, čak i kao detetu. Skoro da se nije sećala pojedinosti iz svog detinjstva, ali ono čega se sećala bila su osećanja samoprezira, užasa i očaja koji kao da ju je oduvek pratio.

Iz objektivne perspektive gledano, ne bi bilo netačno reći da je toj budućoj majci još kao devojčici svaljeno neko teško psihičko sranje na grbaču, i da je nešto od tog sranja moglo da se podvede pod roditeljsko zlostavljanje. Njeno detinjstvo nije bilo loše koliko neka druga, ali nije bilo ni med i mleko. Sve to, premda tačno, ne bi bilo poenta.

Poenta je da je ta buduća majka, još od najranijeg doba kojeg se mogla setiti, prezirala samu sebe. Sve u životu posmatrala je sa zebnjom, kao da je svaka okolnost i prilika bila svojevrstni stravično važan ispit za koji je bila suviše lenja ili glupa da se predano pripremi. Delovalo je kao da je savršen rezultat na svakom takvom ispitu nužan da bi se predupredila neka nemilosrdna kazna.³⁹ Bila je prestravljena od svega, i prestravljena da to pokaže.

Buduća majka je savršeno dobro znala, još od ranog doba, da je taj neprestani užasni pritisak koji je osećala dolazio iznutra. Da niko nije bio kriv za njega. Stoga je prezirala samu sebe još više. Njena očekivanja od same sebe bila su sasvim savršena i svaki put kad bi omanula nadomak savršenstva, obuzimao ju je nepodnošljiv očaj koji ju je vukao nadole i pretio da je razmrskao kao jeftino ogledalo.⁴⁰ Ta veoma visoka očekivanja primenjivala su se na svaki deo života buduće majke, naročito na one delove koji su podrazumevali odobravanje ili neodobravanje drugih. Na nju su stoga, u detinjstvu i mladosti, gledali kao bistru, privlačnu, omiljenu, upečatljivu; dobijala je hvalu i odobravanje. Vršnjaci kao da su joj zavideli na energiji, elanu, izgledu, inteligenciji, raspoloženju i nepresušnom razumevanju za potrebe i osećanja drugih;⁴¹ nije imala mnogo bliskih prijatelja. U mladosti, autoriteti poput profesora, poslodavaca, predvodnika trupe, pastora i studijskih mentora komentarisali su da ta majka na čekanju „deluje kao da ima veoma, veoma visoka očekivanja od sebe“, i premda su svi ti komentari često izgovarani u duhu blage zabrinutosti ili opomene, bez greške se u njima mogla razabrati ona blaga nepogrešiva nota odobravanja – distanciranog, objektivnog suda i odluke autoriteta da odobrava – i buduća majka je u svakom slučaju osećala (na

tren) odobravanje. I osećala se viđenom: njeni standardi *bili* su visoki. Osećala je neku vrstu skrušenog ponosa zbog vlastite nemilosrdnosti prema sebi.⁴²

Do trenutka kad je već bila odrasla, ne bi bilo netačno reći da je budućoj majci bilo veoma teško zbog svega toga u sebi.

Kad je postala majka, sve je postalo još teže. Majčina očekivanja od malog deteta bila su takođe, ispostavilo se, neverovatno visoka. I svaki put kad bi dete omanulo, ona je prirodno bila sklona da ga prezre. Drugim rečima, svaki put kad bi ono (dete) zapretilo da će kompromitovati visoke standarde koji su po majčinom osećaju bili sve što je ona zapravo imala, majčin nagonski samoprezir imao je tendenciju da se projektuje napolje i dole na samo dete. Tu tendenciju pratila je činjenica da je postojala samo veoma mala i nerazlučiva granica u majčinom umu između vlastitog identiteta i identiteta njenog malog deteta. Dete kao da je u nekom smislu bilo majčin vlastiti odraz u izrazito oštećenom ogledalu koje umanjuje lik. Stoga, svaki put kad je dete bilo nepristojno, alavo, prljavo, glupavo, sebično, okrutno, neposlušno, lenjo, budalasto, svojeglavo ili detinjasto, majku je obuzimao najsnažniji i najprirodniji nagon da ga prezire.

Ali nije mogla da ga prezire. Nijedna dobra majka ne može da prezire svoje dete ili da ga osuđuje ili maltretira ili da mu želi bilo kakvo zlo. Majka je to znala. I njeni standardi za sebe kao majku bili su, kako se i moglo očekivati, izuzetno visoki. Kadgod bi, stoga, „pošizela“, „odlepila“, „izgubila strpljenje“ i iskazala (ili čak osetila) prezir (ma kako kratak) prema detetu, majka bi smesta potonula u takav ponor samoprekora i očaja da je osećala kako se to jednostavno ne može podneti. Otuda je majka bila u ratu. Njena očekivanja u suštinskom sukobu. Bio je to sukob u kojem je imala osećaj da je sam njen život ulog: neuspeh da prevaziđe svoje nagonsko nezadovoljstvo detetom dovešće do užasne, nemilosrdne kazne za koju je znala da će je sama sprovesti, iznutra. Bila je odlučna – očajna – da uspe, da zadovolji očekivanja sebe kao majke, po bilo koju cenu.

Iz objektivne perspektive sagledano, majka je bila neizmerno uspešna u tim pokušajima samokontrole. U spoljnom ophođenju prema detetu, majka je bila puna neiscrpne ljubavi, saosećanja, empatije, strpljenja, toplote, srdačnosti, bezuslovnosti i lišena bilo kakve očigledne sposobnosti da osuđuje ili negoduje ili uskraćuje ljubav u bilo kom obliku. Što je dete bilo vrednije prezira, to je majka iziskivala veću ljubav od sebe. Njeno ophođenje je bilo, po svim standardima koji bi se mogli očekivati od jedne izvanredne majke, besprekorno.

Malo dete je, zauzvrat, dok je raslo, volelo majku više od svega drugog na svetu. Da je imalo sposobnost da iskreno govori o sebi na neki način, dete bi reklo da je imalo osećaj da je opako dete vredno prezira kom je nekim nezaslužnim srećnim obrtom dopalo da ima zaista najbolju, najstrpljiviju i najlepšu majku prepunu ljubavi na celom svetu.

Iznutra, dok je dete raslo, majku su ispunjavali prezir prema sebi i očaj. Naravno, za činjenicu da dete laže i vara i maltretira kućne ljubimce po komšiluku, imala je osećaj da

je ona kriva; naravno da je dete jednostavno ukazivalo svima na svetu na vlastite groteskne i patetične nedostatke nje kao majke. Kad je dete, stoga, ukralo pare svog razreda skupljene za UNICEF ili kad je vrtelo mačku uhvativši je za rep i neprestano je udaralo od oštri ćošak cigle na susednoj kući, ona je preuzela detetove groteskne nedostatke na sebe, nagradivši detetove suze i samoprekorevanje bezuslovnom ljubavlju i oprostom zbog kojih se detetu učinila kao jedino sklonište u svetu nemogućih očekivanja i nemilosrdnog osuđivanja i beskrajnog psihičkog sranja. Dok je on (dete) rastao, majka je pohranjivala sve što je bilo nesavršeno u njemu duboko u sebe i nosila sve to i stoga ga razrešila greha, iskupila i preporodila, čak i dok je i dalje obogaćivala vlastiti unutrašnji fond prezira.

I tako je bilo, tokom njegovog detinjstva i mladosti, tako da je, do trenutka kad je dete bilo dovoljno staro da se prijavi za razne dozvole i odobrenja, majka bila gotovo potpuno ispunjena, duboko u sebi, prezirom: prezirom prema sebi, prema delinkventnom i nesrećnom detetu, prema svetu nemogućih očekivanja i nemilosrdne osude. Ona, naravno, nije mogla da iskaže išta od toga. I tako je sin – očajan, kao i sva deca, da uzvрати savršenu ljubav koju možda očekujemo samo od majki – iskazao sve to za nju.

KRATKI RAZGOVORI S OGAVNIM MUŠKARCIMA

K.R. #20 12-96

NJU HEJVEN, KONEKTIKAT

„No ipak se nisam zaljubio u nju sve dok nije pomenula priču o neverovatno užasnom događaju kad ju je brutalno spopao i zatočio i zamalo ubio jedan čovek.”

P.

„Da objasnim. Svestan sam kako bi moglo zvučati, veruj mi. Mogu da objasnim. Jednom u krevetu, kao odgovor na nekakvo sufliranje ili asocijaciju, pomenula je jednu anegdotu o stopiranju i kako ju je jednom pokupio, ispostaviće se, psihotični višestruki seksualni prestupnik koji ju je potom odvezao na neko zavučeno mesto i silovao je i gotovo sigurno bi je ubio da nije uspela onako s nogu da razmišlja efikasno uprkos ogromnom strahu i stresu. Bez obzira na to šta sam ja već mogao pomisliti o kvalitetu i sadržaju njenog razmišljanja koje joj je omogućilo da ga ubedi da je pusti da živi.”

P.

„Ne bih ni ja. Ko bi sad, u eri kad svaki – kad psihotične serijske ubice imaju svoje serije sličica? Ja gledam da se zbog današnje klime držim podalje od ikakvih sugestija po kojima bilo ko citiram to i traži, nećemo ni da naćinjemo tu temu, ali budi uverena da to navodi na razmišljanje o kapacitetima pomenutog rasuđivanja, ili barem o naivnosti P.

„Samo što je to bilo možda za dlaku manje neverovatno u kontekstu njene sorte, zbog toga što se tu radilo o jednoj kako bi se moglo reći citiram gospođici Zdrav Život, ili Posthipiju, pripadnici Novog doba,⁴³ šta li već, na koledžu gde se čovek često prvi put izloži društvenim taksonomijama mi ih zovemo gospođice Zdrav Život ili jednostavno Zdrave, što su termini koji podrazumevaju prototipske sandale, primitivnu tkaninu, otkačenu arkanu,⁴⁴ emocionalnu nesuzdržanost, raskošno dugu kosu, ekstremnu liberalnost u pogledu socijalnih pitanja, finansijsku pomoć roditelja s kojom se sprdaju, bose noge, opskurne strane religije, nehaj prema higijeni, otužan i donekle jednoličan vokabular, ceo onaj predvidivi, ljubav i mir, posthipi način izražavanja koji nag...”

P.

„Na nekom velikom gradskom festivalu muzike crtica performativne umetnosti u

jednom parku u centru gde – pokupio sam je, prosto rečeno. Ne bih da pokušavam da sve predstavim imalo lepše od toga, ili kao veći usud. I priznaću po cenu da delujem koristoljubivo da je njena morfologija prototipična za one Zdrave bila očigledna odmah na prvi pogled, sa čistine na drugoj strani bine, i da je određivala uslove prilaska i taktiku samog kupljenja i da je cela stvar zbog toga bila gotovo kriminalno laka. Pola žena – ovo je manje neuobičajena tipologija među obrazovanim devojkama ovde nego što bi neko mogao pomisliti. Ne želiš da znaš kakav festival niti zašto smo nas trojica bili tamo, veruj mi. Jednostavno ću stisnuti petlju političke korektnosti i priznati da sam je odredio strogo kao cilj za jednu noć, i da je moje zanimanje za nju bilo gotovo u celosti u vezi sa činjenicom da je lepa. Seksualno privlačna, seksi. Imala je fenomenalno telo, čak i ispod ponča. Njeno telo me je privuklo. Lice joj je bilo malo čudno. Ne ružno, već ekscentrično. Tedova procena je bila da izgleda kao prava seksi riba. Međutim, ne bih da se izjašnjavam na optužbu da sam je spazio na ćebet na koncertu i kao pravi mesožder se dogegao do nje s jasnim planom za jednu noć. I, budući da sam imao prethodna iskustva s rodnom Zdrav Život pre toga, da je uslov o jednoj noći proisticao uglavnom iz činjenice da je strašno i zamisliti da razgovaraš s novodobnom brigadirkom duže od jedne noći. Bilo da se slažeš ili ne, mislim da možemo pretpostaviti da razumeš.”

P.

„Da je ta njima svojstvena *lepršavost* tipa u suštini život je samo slatki mali zeka upravo ono zbog čega je neizmerno teško da ih uzmeš ozbiljno ili da se na kraju ne osećaš kao da ih iskorišćavaš na neki način.”

P.

„Lepršavost ili otkaćenost ili intelektualna mlitavost ili nekakva naizgled uobražena naivnost. Izaberi šta te najmanje vređa. I da i ne brini svestan sam kako sve ovo zvuči i mogu lepo da zamislim kakve sudove donosiš na osnovu načina na koji karakterišem šta me je privuklo njoj, ali ako zaista treba da ti objasnim ovo kako se traži onda nemam izbora nego da budem brutalno iskren umesto da primećujem pseudosenzitivne istančanosti eufemizma za to kako će razumno iskusan, obrazovan muškarac gledati jednu izuzetno zgodnu devojku čija životna filozofija je lepršava i nepromišljena i kad smo već kod toga na neki način vredna prezira. Udeliću ti kompliment što se ne praviš da te je briga da li razumeš na šta mislim kad kažem da je bilo teško da ne osetim nestrpljenje ili čak prezir – hipokrizija, blatantna autokontradikcija, ono kako od početka znaš da će biti neizbežna oduševljenost prašumama i pegavom sovom, kreativnom meditacijom, psihologijom dobrog raspoloženja, makrobiozom, besomučno nepoverenje u sve što smatraju autoritetom a da očigledno nijednom ne stanu da razmisle rigidnu autoritarnost sadržanu u rigidnoj uniformnosti vlastitih citat kraj citata nekonformističkih uniformi, vokabulara, stavova. Kao neko ko je prošao i koledž i dve godine postdiplomskih studija, moram da iskažem jednu generalizaciju – ona bogata

deca u poderanim farmerkama koja su protestovala protiv aparthejda tako što su bojkotovala južnoafričku travu. Silverglejd ih je nazvao Okrenutim Unutra. Uobražena naivnost, snishodljivost citiram samilosti koju osećaju za one koji su citat kraj citata zarobljeni ili zatočeni u odabiru ortodoksnog američkog načina života. I tako dalje i tako redom. Činjenica da ti Unutra Okrenuti nikad ne razmišljaju o tome da je upravo čestitost i suzdržanost tog r... da im padne na pamet da su oni sami i sami postali destilat svega čemu se rugaju u ovoj kulturi i odredili sebe kao suprotstavljene, narcizam, materijalizam i samozaljubljenost i neanalizirani konformitet – ni ironija da je razdragana teleologija tog citiram predstojećeg Novog doba upravo isto ono kulturološko ovlašćenje kakvo je bio Manifest sudbine, ili Rajh ili dijalektika proleterijata ili Kulturna revolucija – svejedno. I nikad im ne padne na pamet da ih njihova ubeđenost u to da su drugačiji upravo čini istim.

P.

„Iznenadila bi se.”

P.

„U redu i skoro pa prezir tu naročito zbog toga kako se možeš ležerno dovući i sagnuti se iznad njenog ćebeta da započneš razgovor i odsutno se igrati s resama na ćebetu i lako kreirati osećaj privlačnosti i povezanosti koji će ti omogućiti da je pokupiš i nekako gotovo ti se gadi što je tako lako majku mu da usmeriš razgovor prema osećaju povezanosti, kako se izrabljivački osećaš kad je tako lako navući taj tip da te smatra srodnom dušom – gotovo da znaš šta će sledeće reći čak i da ne mora da otvara svoja lepa usta. Ted je rekao da je bila kao neko nežno isprazno savršeno pseudoumetničko delo koje poželiš da kupiš i odneseš kući da bi se mogao sme...”

P.

„Ne, ma kakvi, jer pokušavam da objasnim kako je tipologija ovde diktirala taktiku naizgled mešovine stidljivog priznanja i brutalne iskrenosti. Odgovarajući trenutak režima razgovorne bliskosti bio je uspostavljen da bi citiram priznanje delovalo bar izdaleka moguće primenio sam osećajan kosa crta izmučen izraz lica i citiram priznao da nisam u stvari samo prolazio pored njenog ćebeta već sam iako se nismo znali osetio tajanstvenu ali neodoljivu potrebu da se jednostavno nagnem i kažem joj ćao ali ne nešto u vezi s njom je učinilo celu stvar nemogućom da primenim išta drugo do potpunu iskrenost sad me je prisililo da priznam da sam u stvari namerno prišao njenom ćebetu i započeo razgovor zato što sam je video s druge strane bine i osetio neku tajanstvenu ali neodoljivu senzualnu energiju koja kao da je odisala iz samog njenog bića i privukla me sebi bespomoćnog pa sam se sagnuo i predstavio se i započeo razgovor s njom zato što sam želeo da se povežem i vodim uzajamno pažljivu i izvanrednu ljubav s njom, i da me je bilo sramota što sam priznao tu prirodnu želju i tako već na početku malčice lagao objasnivši prilaženje njoj, iako su mi sad neka tajanstvena duševna nežnost i

velikodušnost koje sam mogao da naslutim kod nje omogućile da se osećam dovoljno spokojno i priznam da sam, prethodno, malčice lagao. Primeti retorički specifičan spoj dečjeg izražavanja poput *Ćao* i *malčice* i beživotnih apstrakcija poput *briga* i *energija* i ##spokojan. To je *lingua franca* Unutra Okrenutih. Ona se meni zapravo uistinu jeste dopala, shvatio sam, kao osoba – na licu joj se videla vedrina tokom celog razgovora zbog čega je bilo teško da joj ne uzvratim osmehom, a nevoljna potreba da se nasmeješ jeste jedno od najboljih dostupnih osećanja, ne? Još jedno? Vreme je za još jedno, je l' da?

P...

„Da i da je prethodno iskustvo pokazalo da se ribe naložene na Zdrav Život određuju nasuprot onog što doživljavaju kao nepromišljene i hipokrizijom ograničene stavove citiram buržujki i stoga su suštinski neuvredive, odbacuju ceo koncept prikladnosti i vredanja, posmatraju takozvanu otvorenost čak i najbrutalnije i najodvratnije vrste kao dokaz iskrenosti i poštovanja, poimanja citiram realnosti, utisak da suviše poštuješ njihovu ličnost da bi ih zatrpao neverovatnim izmišljotinama i ostavio zaista suštinske prirodne energije i želje nesaopštene. Da ne pominjem – da zaokružim tvoj bes i zgađenost, siguran sam – da izuzetno, neobično lepe žene skoro svake vrste imaju, po mom iskustvu, uglavnom sve imaju uniformnu opsesiju tom idejom poštovanja, i uradiće skoro bilo šta bilo gde za tipa koji im podari dovoljno snažan osećaj da su snažno i duboko poštovane. Sumnjam da moram da istaknem da je ovo samo određena ženska varijanta psihološke potrebe da veruješ da te drugi uzimaju jednako ozbiljno kao ti sam sebe. Nema ništa izričito loše u vezi s tim, što se tiče psiholoških potreba, ali opet naravno trebalo bi da se setimo da nas snažna potreba za bilo čim kod drugih ljudi pretvara u lak plen. Po tvom licu mogu da vidim šta ti misliš o brutalnoj iskrenosti. Činjenica je da imala telo koje je moje telo smatralo seksualno privlačnim i s kojim je želelo da opšti i da ništa zaista nije bilo plemenitije niti složenije od toga. I jeste se zaista ispostavilo da je ona izašla iz Glavnog Zdrav Život Kalupa, da dodam. Gajila je neku monomanijsku mržnju prema američkoj industriji drvne građe i otkrila da je pripadnica neke od onih bliskoistočnih religija punih apostrofa koje čekam bilo koga da pravilno izgovori, i čvrsto je verovala u vrednosnu nadmoć vitamina i minerala u vidu koloidalnog rastvora spram tableta, i tako dalje, i onda, kad sam opušteno povezaao jedno s drugim eto ti nje kod mene u stanu i obavili smo ono što sam želeo da obavim s njom i razmenili standardne horizontalne komplimente i odobravanja, ona je naklapala o stavovima svoje opskurne levantinske denominacije u odnosu prema energetskim poljima i dušama i povezanosti duša putem kako je stalno govorila citiram fokusa, i iskoristivši, pa, citiram samu L-reč nekoliko puta bez ironije ili čak ikakve očigledne svesti i kako se ta reč taktičkim preteranim korišćenjem otrcala i da sad u najmanju ruku iziskuje nevidljive navodnike, i pretpostavljam da bi trebalo da ti kažem da sam od samog početka planirao da joj dam svoj specijalni pogrešni broj kad budemo razmenjivali brojeve ujutro, što

veoma mala i cinična manjina uvek skoro želi. Razmena brojeva. Deda-štrik ili deda i baba ili već ko jednog tipa iz Tedove studijske grupe na prekršajnom ima vikendicu odmah izvan Milforda i nikad nije tamo, ima telefon ali nema automatsku sekretaricu niti poslugu, i onda kad neko kome si dao specijalni broj nazove taj specijalni broj, on jednostavno zvoni i zvoni, tako da nekoliko dana devojci obično nije jasno da li si joj dao svoj pravi broj i ona nekoliko dana može da zamišlja da si možda samo veoma zauzet i da te nema i da baš zato možda nisi ni ti zvao nju. Što otklanja priliku za povređenost i stoga je, slažem se, dobro, iako mi je sasvim jas...”

P.

„Onaj tip predivne devojke čiji poljubac ima ukus alkohola iako nije okusila alkohol. *Creme de cassis*, bobice, žele-bombone, sva mazna i meka.”

P...

„Da i tako u anegdoti eto ti nje kako bezbrižno stopira na autoputu, i baš tog dana taj tip u autu koji staje skoro istog trenutka kad je izbacila prst ispostavlja se da je – rekla je da je znala da je pogrešila istog trenutka kad je ušla. U auto. Samo iz kako je rekla energetskog polja u autu, kazala je, i taj strah joj je okovao dušu od trenutka kad je ušla. I dakako, tip u autu uskoro skreće s autoputa i skreće na neko zavučeno mesto, što izgleda psihotični seksualni prestupnici uvek čine, uvek čitaš o *zavučenim mestima* u svim opisima citiram *teškog ubistva iz požude* i *grozomornim otkrićima neidentifikovanih ostataka* od grupe izviđača ili botanista amatera, i tako dalje, opštepoznate stvari o kojim je ona možeš biti sigurna razmišljala, prestravljena, budući da je tip počeo da se ponaša sve jezivije i psihotičnije čak i na autoputu da bi onda skrenuo na prvo zavučeno mesto koje je našao.”

P.

„Njeno objašnjenje je bilo da ona u stvari nije ni osetila psihotično energetsko polje dok nije zatvorila vrata automobila i dok nisu krenuli, kad je već bilo prekasno. Nije bila melodramatična već je opisala sebe kao osobu doslovno paralizovanu od užasa. Iako se verovatno pitaš kao i ja što sam kad čuješ za ovakve slučajeve zašto žrtva jednostavno ne iskoči iz auta istog minuta kad tip počne da se ceri manijački ili da se ponaša neobuzdano ili kad počne opušteno da priča o tome koliko mrzi svoju majku ili o snovima u kojima je siluje njenim golf štapom za peščani teren odobrenim od Profesionalne ženske golf asocijacije i onda je izbode sto šest puta i tako dalje. Ali ona ovde jeste istakla da su izgledi za iskakanje iz auta u punoj brzini gde udaraš o asfalt pri brzini od devedeset pet kilometara na sat takvi da ćeš – u najmanju ruku slomiti nogu ili nešto drugo, a onda dok pokušavaš da se odvučeš s puta u žbunje naravno šta sprečava tipa da se okrene i krene za tobom, što dodatno ne zaboravimo da će on sad biti dodatno besan zbog odbacivanju nagoveštenog time što ti je draže da se razbiješ od asfalt pri devedeset na sat nego da ostaneš u njegovom društvu, budući da psihotični seksualni

prestupnici imaju ozloglašeno nisku toleranciju prema odbacivanju i tako redom.”

P.

„Nešto u njenoj pojavi, očima, tom citiram energetskom polju u autu – rekla je da je smesta znala u dubini duše da je njegoa namera bila da je brutalno siluje, muči, i ubije, rekla je. I ja sam poverovao u to, da osoba može intuitivno da oseti epifenomen opasnosti, osećaj psihoze u nečijoj pojavi – ne moraš da se ložiš na energetska polja ili ekstrazenzornu percepciju da bi prihvatila smrtničku intuiciju. Niti ću čak početi da pokušavam da opišem kako ona izgleda dok priča tu priču, dok je ponovo proživljava, gola je, kosa joj pada preko leđa, sedi s meditativno prekrštenim nogama usred izgužvane posteljine i puši cigarete ultralajt merit s kojih stalno otkida filtere jer tvrdi da su puni aditiva i štetni – štetni dok ona sedi i *kalemi jednu za drugom*, što je tako očigledno iracionalno da to ne mogu ni da pomenem – da i ima neki žulj na Ahilovoj tetivi, od sandala, naginje se gornjom polovinom tela da bi pratila osciliranje ventilatora pa povremeno preseca stub mesečine s prozora čiji se sam upadni ugao menja kako se mesec penje uz prozor i prolazi preko njega – mogu ti samo reći da je prelepa. Tabani joj prljavi, skero crni. Mesec tako pun kao da će eksplodirati. I duga kosa rasuta svuda, više nego – divna sjajna kosa zbog koje ti bude jasno zašto žene koriste balzam. Tedov pajtos Silverglejd mi kaže da ona izgleda kao da joj je glava izrasla iz kose umesto obrnuto i pita koliko dugo traje teranje kod njene vrste i šegači se ho ho. Moje sećanje je više verbalno nego vizuelno, bojim se. Šesti je sprat i moja soba postaje zagušljiva, ona se ponašala kao da je ventilator hladna voda i zatvarala oči kad je zapahne. I u trenutku kad psihotični tip o kojem je reč skrene na zavučeno mesto i konačno se sasvim razotkrije i nagovesti svoje stvarne namere – navodno s pojedinostima o određenim specijalnim planovima i procedurama i primenama – ona nije nimalo iznenađena, rekla je da je već znala tu vrstu ogavno uvrnute duševne energije u koju se uvalila u autu, tu vrstu bezosećajnog i neukrotivog psihopate kakav je on bio i kakav ih odnos čeka na tom zavučenom mestu, zaključivši da će ona postati još jedno grozomorno otkriće nekog botaniste amatera nekoliko dana kasnije sem ako ne uspe da se fokusira na svojevrsnu duboku duševnu povezanost koja će tom tipu otežati da je ubije. To su bile njene reči, to je bila ta vrsta pseudoapstraktne terminologije koju ona – a ipak u isto vreme mene je ta anegdota dovoljno zainteresovala da sam jednostavno prihvatio tu terminologiju kao neku vrstu stranog jezika i ne pokušavši da je ocenjujem ili tražim pojašnjenja, jednostavno sam odlučio da pretpostavim da je *fokus* eufemizam njene opskurne denominacije za molitvu, i da u očajničkim trenucima kao što je taj ko je zaista u poziciji da procenjuje šta bi bila razumna reakcija na takvu vrstu šoka i užasa koje je ona sigurno osećala, ko bi s ikakvom sigurnošću mogao reći da li je molitva prikladna. Strah, klanjanje, moljenje i tako dalje. Ja se najbolje sećam da je od tog trenutka bilo, po prvi put, mnogo manje naporno da je slušam – imala je neočekivanu sposobnost da prepričava tako što je preusmeravala

pažnju od sebe i izmeštala maksimalnu pažnju na samu anegdotu. Moram da priznam da je to bilo prvi put da mi nije bila nimalo dosadna. Još jedno?"

P.

„To što nije bila melodramatična u vezi s njom, anegdotom, dok mi je pričala, niti je glumila neprirodnu mirnoću kao što neki ljudi glume neprirodnu nonšalantnost dok prepričavaju događaj koja bi trebalo da učini njihove priče dramatičnijim i/ili ih predstavi kao nonšalantne i sofisticirane, gde je jedno ili drugo često najneprijatniji deo kad slušaš određene tipove lepih žena kako grade priču ili anegdotu – to što su navikle na veliku pažnju ljudi, i moraju da osećaju da je kontrolišu, uvek pokušavajući da kontrolišu određeni tip i stepen tvoje pažnje umesto da jednostavno poveruju da ti obraćaš odgovarajući stepen pažnje. Siguran sam da si i sama to primetila kod veoma privlačnih žena, da ih obraćanje pažnje smesta navodi da počnu da poziraju, čak i ako je njihova poza odglumljena nonšalantnost koju glume da bi se prikazale kao da ne poziraju. To veoma brzo postane dosadno. Ali ona je bila, ili je tako delovala, nekako čudno bez poze za nekog tako privlačnog i s tako dramatičnom pričom. To mi je sinulo dok sam slušao. Delovalo je kao da zaista nema nikakvu pozu dok je pričala o tome, otvorena prema pažnji, ali ne zabrinuta – ni prezriva prema pažnji, niti je glumila gađenje ili prezir, što mrzim. Neke lepe žene, nešto nije u redu s njihovim glasom, neka piskavost ili odsustvo infleksije ili smeh kao rafal mitraljeza i zbriseš užasnut. Glas kojim govori je neutralni alt bez piskavosti ili onog dugog razvučenog O ili nejasnog osećaja nazalnog prigovora koji – takođe ugodno opušten pri *ono kao* i *znaš* zbog kojih znaš da se ujedeš za jezik s ovakvima. Niti se cerekala. Njen smeh je kao kod potpuno odrasle osobe, pun, lep za čuti. I da mi je to bio prvi znak tuge ili melanholiije, dok sam sve pažljivije slušao anegdotu, da su osobine kojima sam se divio u njenom prepričavanju anegdote bile neke od onih istih osobina zbog kojih sam je s prezirom gledao kad sam je pokupio u parku.“

P.

„Glavna – bez ikakve ironije – jeste da je delovala, citiram, iskreno na neki način koji je u stvari mogao biti i uobražena naivnost, ali je svejedno bio dopadljiv i veoma snažan u kontekstu slušanja o njenom susretu s psihopatom, u tome da sam shvatio da mi pomaže da se usredsredim gotovo u potpunosti na samu anegdotu i tako mi pomaže da zamislim na gotovo zastrašujuće živopisan realističan način kako joj je zapravo *bilo*, ili bilo kome, kad se nađeš pukom slučajnošću na putu ka zavučenom šumarku u društvu mračnog čoveka u prsluku od teksasa koji govori da je on otelovljenje tvoje smrti i koji se naizmenično osmehuje uz psihotično klicanje i trabunjanje i očigledno prolazi kroz prvi nalet radosti tako što peva uezivu pesmicu o različitim ostrim spravama koje ima u prtljažniku katlasa i pojedinačno nabraja za šta ih je koristio na drugima i šta sad planira do najsitnijih pojedinosti da uradi tebi. Bila je to posveta toj – njenoj neobično ravnodušnoj iskrenosti što sam shvatio da izraze kakvi su *strah okovao dušu*, kraj citata,

slušam manje kao televizijske kliše ili melodramu a više kao iskrene ako ne i naročito umešne pokušaje da se jednostavno opiše kakav je to osećaj bio, ta osećanja šoka i nerealnosti koja su se smenjivala s naletima čistog užasa, to puko emocionalno *nasilje* straha te veličine, tog iskušenja da se prepustiš katatoniji ili šoku ili opseni – predaš zavedenosti idejom, dok sve dublje zalazite u zavučeni šumarak, da je sigurno u pitanju neka greška, da nešto tako jednostavno i nasumično kao što je ulazak u kao cigla crveni atlas iz 1987. s pokvarenim prigušivačem na auspuhu koji se zadesio da je prvi auto što je stao na nasumično odabranom međudržavnom autoputu ne može nikako za posledicu imati smrt ne neke apstraktne druge osobe već tvoju vlastitu smrt, i u rukama nekoga čiji razlozi nemaju baš nikakve veze s tobom ili prirodom tvog karaktera, kao da je sve što su ti rekli o odnosu između karaktera i namere i ishoda bila čista fikcija od početka do...”

P.

„...da završim, da ćeš osetiti naizmenične nastupe histerije i disocijacije i nagađanja za svoj život u smislu vere i straha ili jednostavno da se obeznaniš u katatoniji i povučesh u sebi u tutnjavu nepredvidive zamisli da je ceo tvoj naizgled nasumičan i donekle mlitav i samodovoljan ali svejedno relativno besprekoran život bio sve vreme nekako povezan smrtnim lancem koji je nekako složio ili nekako povezao, uzgredno, da bi te neizbežno doveo do ove krajnje nerealne tačke, citat kraj citata *tačke* tvog života, njegovog takoreći špica ili vrha, i da otrcani kliše poput *strah me obuzeo* ili *ovako nešto se događa samo drugima* ili čak *trenutak istine* imaju strahovit nervni odjek i životnost sad kad...”

P.

„Ne od – samo zato što je bila ostavljena bukvalno nasamo u samodovoljnosti svog narativnog aspekta da promišlja koliko bi bila *uplašena* kao malo dete, koliko bi mrzela i prezirala tog bolesnog uvrnutog govornara pored sebe što trabunja kog bi ubila bez oklevanja kad bi mogla dok u isto vreme nevoljno osećaš zaista najveće poštovanje, gotovo pokornost – čistu pokretačku *snagu* čoveka koji može da te natera da se osećaš tako preplašeno, da te može dovesti do te tačke samo zato što je to pozeleo i sad može, ako poželi, da te povede dalje, dalje od same tebe, da te pretvori u *grozomorno otkriće*, *teško ubistvo iz požude*, i taj osećaj da bi uradila doslovno sve ili rekla ili menjala sve da ga ubediš da se jednostavno zadovolji silovanjem i onda te pusti, ili čak mučenjem, čak voljna da izneseš za pregovarački sto malo nesmrtonosnog mučenja kad bi samo pristao da te povredi i onda iz bilo kojeg razloga odlučio da se odveze dalje i ostavi te povređenu i zadihanu u korovu i uplakanu zagledanu u nebo i traumatizovanu tako da se nikad ne oporaviš umesto kao *ništa*, jeste to je kliše ali to bi trebalo biti *sve*? To je trebalo da bude *kraj*? I u rukama nekoga ko verovatno nije završio čuvenu Srednju školu Manual arts i nije imao ništa ni slično prepoznatljivoj duši ili sposobnosti empatije prema bilo kome drugom, tek slepa gadna sila poput gravitacije ili besnog psa, a opet *on* je bio taj koji je pozeleo da se to desi i koji je posedovao snagu i sasvim sigurno alatke koje će učiniti da

se to desi, alatke koje imenuje kroz izluđujuću pesmicu o noževima i ženama i kosama i lutkama i šilima, bradvama i pijucima i drugim spravama čija imena ona nije prepoznavala, ali čak i tako su joj *zvučala* baš kao što...”

P.

„Da i dobar deo uzlazne akcije središnjeg dela anegdote detaljno opisan u toj unutrašnjoj borbi između predavanja histeričnom strahu i održavanja trezvenosti da bi usmerila svoju koncentraciju na situaciju i smislila nešto dovtljivo i ubedljivo da kaže seksualnom psihopati dok on vozi sve dalje u zavučeni šumarak i zlokobno gleda unaokolo tražeći pogodno mesto i postaje sve očiglednije spetljan i psihotičan i naizmenično se ceri i trabunja i priziva Boga i sećanje na svoju brutalno ubijenu majku i steže upravljač katlasa tako čvrsto da su mu zglavci posiveli.”

P.

„Tako je, psihopata je takođe mulat, iako orlovskih i gotovo ženski prefinjenih crta lica, što je činjenica koju je izostavila ili prećutala tokom pozamašnog dela anegdote. Rekla je da joj se nije činila važnom. U današnjoj klimi čovek ne bi prestrogo da kritikuje zamisao da neko s takvim telom ulazi u nepoznat automobil s mulatom. Na neki način moraš da pohvališ takvu slobodoumnost. Ja nisam tokom anegdote zaista čak ni primetio da je izostavila detalj o etničkoj grupi tako dugo, ali i tu ima nečeg što treba pohvaliti, morala bi priznati, mada ako ti...”

P.

„Vrhunac je u tome da uprkos strahu ona nekako uspeva da razmišlja brzo na licu mesta i promišlja i zaključuje da joj je jedina prilika da preživi taj susret ukoliko uspe da uspostavi citiram vezu sa citiram dušom seksualnog psihopate dok ih on odvozi sve dalje u zavučenu šumicu tražeći odgovarajuće mesto da stane i brutalno se baci na nju. Da je njen cilj da se snažno usredsredi na psihotičnog mulata kao duševnu i divnu premda poremećenu osobu samu po sebi umesto samo kao opasnost po nju ili zlu silu ili otelovljenje njene vlastite smrti. Probaj da zanemariš sve novodobne bljuvotine u terminologiji i usredsredi se na samu taktičku strategiju ako možeš jer meni je sasvim jasno da to što će ona opisati nije ništa drugo do jedna varijanta izandale stare izreke: *Ljubav će pokoriti sve*, ali za trenutak zanemari bilo kakav prezir koji možda osećaš i pokušaj da vidiš konkretnije nepredvidive posledice te – u ovoj situaciji u smislu toga što ona s hrabrošću i očiglednim ubeđenjem zapravo pokušava tu, jer ona kaže da veruje da dovoljno jaka ljubav i usredsređenost mogu da prodru čak i kroz psihozu i zlo i uspostave citiram duševnu vezu, kraj citata, i da ako se mulat može naterati da oseti čak i minimum te navodne duševne veze onda postoji neka šansa da neće moći da ide do kraja i zapravo je ubije. Što naravno na psihološkom nivou nije uopšte nezamislivo, budući da su seksualne psihopate poznate po tome što depersonalizuju svoje žrtve i upoređuju ih s predmetima ili lutkama, *To a ne Ti* takoreći, što je često njihovo objašnjenje za to kako

moгу da se ophode nezamisljivo brutalno prema ljudskim bićima, naime oni ih uopšte ne vide kao ljudska bića već samo kao objekte potreba i namera samog psihopate. A ipak ljubav i empatija tog svojevrsnog konektivnog opsega iziskuju citat kraj citata totalni fokus, rekla je ona, i njen užas i potpuno razumljiva zabrinutost za sebe ometali su je u tom trenutku blago rečeno do krajnjih granica, pa je shvatila da je usred najteže i najvažnije bitke za svoj život, rekla je, bitke koja će se odigrati unutar nje same i kapaciteta njene rođene duše, što je zamisao koju sam do tog trenutka počeo da smatram krajnje interesantnom i fascinantnom, naročito zato što je ona bila tako neizveštačena i naizgled iskrena kad je *bitka za goli život* obično tako upadljiv znak za melodramu ili manipulaciju slušaocem, u pokušaju da ga dovedeš u stanje napetosti i tako redom.”

P.

„Primećujem sa zanimanjem da me sad prekidaš kako bi mi postavila ista pitanja zbog kojih sam ja nju prekidao, što je upravo neka vrsta spajanja -”

P.

„Rekla je da je najbolji način da se fokus opiše osobi koja nije pohađala očividno sveobuhvatne i dugotrajne nizove časova i vežbi svoje denominacije bio da se fokus zamisli kao intenzivna koncentracija dodatno izoštrana i usredsređena u jedan oštar vrh, da se zamisli neka vrsta igle skoncentrisane pažnje čiji su krajnja tananost i krhkost bili takođe, naravno, njena sposobnost da probije, ali i da su potrebe da se isključe sve nebitne brige i igla drži potanko fokusirana i oštro usmerena bile ekstremne čak i u najboljim okolnostima, što te beskrajno užasavajuće okolnosti naravno nisu bile.”

P.

„Stoga se, u autu, pod imajmo na umu sad neizmernom prisilom i pritiskom, ona pribira i koncentriše. Zuri ravno u desno oko seksualnog psihopate – oko koje joj je dostupno na njegovom orlovskom profilu dok vozi svoj katlas – i tera se da neprestano zuri u njega u svakom trenutku. Tera se da ne brizne u plač ili moljakanje, već da koristi svoj probojni fokus kako bi pokušala da oseti samilost i empatiju s psihozom i besom i užasom i psihičkom poremećenošću seksualnog prestupnika, i kaže da zamišlja sliku svog fokusa kako probija mulatov psihotični veo i prodire kroz razne stratume besa i užasa i opsene kako bi dotakla lepotu i plemenitost generičke ljudske duše ispod sve te psihoze, na silu obrazujući nascenciju povezanosti njihovih duša zasnovanu na sažaljenju, i fokusira se na mulatov profil veoma snažno i tiho mu govori šta vidi u njegovoj duši, za šta je uporno tvrdila da je istina. Bio je to vrhunac bitke njenog duhovnog života, rekla je, i pored svekolikog u datim okolnostima savršeno razumljivog užasa i prezira prema seksualnom zločincu koji su i dalje pretili da joj poremete fokus i prekinu vezu. No u isto vreme posledice njenog fokusa na psihopatino lice postajale su očigledne – kad je uspevala da zadrži fokus i prodre u njega i održi duševnu vezu mulat za upravljačem bi postepeno prestao da trabunja i utonuo u napetu tišinu, kao da je

zaokupljen nečim, a njegov desni profil bi se napeo i hipertonično zategnuo i njegovo mrtvo desno oko ispunilo nelagodnom i sukobom usled osećanja delikatnih početaka one vrste veze s drugom dušom koju je oduvek i želeo i koje se oduvek plašio u tamnim dubinama svoje psihe, naravno.”

P.

„Samo da je opšteprihvaćeno da primaran razlog zbog kojeg tipičan seksualni napasnik i ubica siluje i ubija jeste to što on smatra silovanje i ubistvo za jedino isplativo sredstvo uspostavljanja neke vrste značenjske povezanosti sa svojom žrtvom. Da je to osnovna ljudska potreba. Mislim nekakva povezanost, naravno. Ali i stravična i lako podložna opseni i psihozi. To je njegov poremećeni način da ostvari, citiram, vezu. On se užasava konvencionalnih veza. Ali sa žrtvom, silovanjem i mučenjem i ubijanjem, seksualni psihopata može da obrazuje neku vrstu citat kraj citata veze putem svoje sposobnosti da je natera da oseti snažan strah i bol, dok njegov razdragani osećaj potpune kontrole nad njom nalik Božjoj – kako se ona oseća, da li oseća, diše, je li živa – to mu obezbeđuje nekakav koeficijent sigurnosti u vezi.”

P.

„Jednostavno da je to bila prva stvar koja je delovala dovrtljivo u njenoj taktici, ma koliko blesavi ti termini bili – da se ona obratila suštinskoj slabosti psihopate, njegovoj grotesknoj stidljivosti takoreći, tom strahu da će ga bilo kakva konvencionalna veza s drugim ljudskim bićem u kojoj bi ogolio dušu ugroziti tako što će ga usisati i/ili zatrti, drugim rečima da će *on* postati žrtva. Da je geslo u njegovoj kosmologiji jedi ili budi pojeden – Bože kakva usamljenost, osećaš? – ali da zverska kontrola koju on i njegovo oštro sredstvo imaju nad samim njenim životom i smrću omogućavaju mulatu da oseti da on tu ima stoprocentnu potpunu kontrolu nad vezom i stoga da ga povezanost za kojom tako očajnički žudi neće razotkriti ili usisati ili zatrti. Niti je to naravno iole suštinski drugačije od muškarca koji procenjuje privlačnu devojkicu i prilazi joj i vešto primenjuje upravo odgovarajuću retoriku i radi prave stvari da bi je naveo da pođe kući s njim, bez ijedne reči ili dodira koji nisu jedino nežni i prijatni i naizgled puni poštovanja, odvođeci je nežno i s poštovanjem u svoj krevet sa satenskom posteljinom gde na mesečevoj svetlosti izvanredno pažljivo vodi ljubav s njom i dovodi je do orgazma toliko puta dok ona citiram ne počne da moli za milost i nađe se potpuno pod njegovom emocionalnom kontrolom i oseti da ona i on mora da su duboko i neraskidivo povezani te večeri budući da je bilo tako savršeno i s uzajamnim poštovanjem i s puno zadovoljstva i onda pali cigarete i upušta se u sat ili dva pseudointimnog postkoitalnog ćaskanja na njegovom rasturenom krevetu i deluje veoma blisko i zadovoljeno u trenu kad on samo zapravo želi odsad da bude na nekoj apsolutno antipodnoj tački u odnosu na onu iz koje ona dolazi i razmišlja o tome kako da joj da specijalni broj isključenog telefona i da je nikad više ne kontaktira. I da jedan po svemu suviše očigledan deo

razloga za njegovo hladno i proračunato i možda donekle bezočno ponašanje jeste to što ga užasava potencijalna dubina te iste povezanosti oko koje se toliko trudio ne bi li je ona osetila. Znam da ti ne govorim ništa što već nisi zaključila da znaš. Uz tvoj malecki ledeni osmeh. Nisi ti jedina koja ume da pročita ljude, znaš. On je budala zato što misli da je napravio budalu od nje, to ti misliš. Kao prošlo mu je nešto. Satirosauruski sibiritski heterosapijens muškog pola, ona vrsta koju vi kratkokose katamenijalne spaljivačice grudnjakavidite sa milju kad prilaze. I patetične. On je grabljivac, verujete vi, i on misli da je grabljivac, ali *on* je zapravo onaj preplašeni, *on* je taj koji beži.”

P.

„Nagovaram te da shvatiš da *motivacija* nije psihotični deo. Permutacija je jednostavno psihotični deo kad zameniš silovanje, ubistvo i izluđujući užas za izvanredno vođenje ljubavi i davanje lažnog broja čija lažnost nije odmah očigledna tako da će bespotrebno nekog povrediti, a tebi će biti neprijatno.”

P.

„I molim te imaj na umu da je meni dobro poznata tipologija koja se krije iza tih tvojih nezainteresovanih malih izraza, tih ravnodušnih malih pitanja. Ja znam šta je ekskurs i znam šta je zajedljivost. Nemoj da misliš da ćeš izvući iz mene neke stvari ili priznanja kojih nisam svestan. Samo razmisli o mogućnosti da ja razumem više nego što ti misliš. Mada ako ćeš još jedno, častiću te bez problema.”

P.

„U redu. Još jednom, polako. Bukvalno ubijanje umesto pukog bežanja jeste ubicin psihotično bukvalni način rešavanja sukoba između njegove potrebe za povezanošću i njegovog straha od bilo kakvog vezivanja. Naročito, da, za ženu, od vezivanja za ženu, koju ogromna većina seksualnih psihopata zaista mrze ili je se plaše, često zbog poremećenih odnosa s majkom kad su bili deca. Psihotični seksualni prestupnik i ubica često stoga citiram simbolično ubija majku, koju mrzi ili koje se plaši, ali naravno ne može bukvalno da ubije jer je još u mreži infantilnog verovanja da će bez njene ljubavi nekako umreti. Odnos psihopate s njom karakteriše i prestrašena mržnja i strah i očajnička vapajuća potreba. Za njega je taj sukob neizdrživ i stoga se mora simbolički rešiti kroz psihotične seksualne zločine.”

P.

„Njen način izražavanja imao je malo ili nimalo – kao da je jednostavno opisivala šta se dogodilo bez ovakvog ili onakvog komentaranja, ili reakcije. Mada nije bila ni distancirana niti monotona. Videla se neka neiskr... neka staloženost na njoj, neki osećaj uravnoteženosti sa samom sobom ili neka vrsta neizveštačenosti koja je podsećala, podseća, na neku vrstu snažne skoncentrisanosti. To sam bio primetio u parku kad sam je prvi put video i prišao joj i čučnuo pored nje, budući da visok stepen nesamosvesne pažnje i koncentracije nije baš standardan za predivne ribe tipa Zdrav Život na vunenom

ćebetu nasuprot...”

P.

„Da je to bila titanska borba, rekla je, u katlasu, koji je sve više zalazio u zavučeni šumarak, jer kad god bi je strah na trenutak nadvladao ili kad bi iz bilo kog razloga prekinula snažno fokusiranje na mulata, čak i na trenutak, posledica toga na povezanost bila je očigledna – profil bi mu se prepustio cerenju i desno oko ponovo postalo prazno i mrtvo dok se on vraćao sebi i počinjao opet da psihotično pevuši o spravama u prtljažniku i šta joj sprema kad nađe idealno skriveno mesto, a ona je mogla da vidi da se u kolebanju te duševne povezanosti on automatski vraća rešavanju svojih vezionih sukoba na jedini način koji ume. I jasno se sećam da je rekla da je u tom trenutku, kad god bi se predala i izgubila fokus na trenutak i njegovi oko i lice se vratili u jezivu psihotičnu nesputanu razdraganost, ona bila iznenađena kad je shvatila da više ne oseća parališući strah za sebe već gotovo srceparajuću tugu zbog njega, psihotičnog mulata. I reći ću da sam otprilike u tom trenu slušanja priče, još go u krevetu, počeo da priznajem sebi da ne samo da je to izuzetna postkoitalna anegdota već da je ona, na izvestan način, zaista izuzetna žena, i da me malo obuzela tuga i seta što nisam prethodno primetio tu vrstu izuzetnosti kod nje kad mi je prvi put privukla pažnju u parku. To je bilo kad mulat opaža lokaciju koja zadovoljava njegove kriterije i uz krzanje šljunka skreće s puta u zavučenom šumarku i kaže joj, donekle pomirljivo i dvosmisleno čini se, da izađe iz katlasa i legne ničice na tlo i da stavi ruke na potiljak u položaj za policijska hapšenja i klanovska smaknuća, u dobro poznat položaj očigledno i nema sumnje odabran zbog asocijacija koje izaziva i osmišljen da naglasi i ideje kaznenog zatočeništva i nasilne smrti. Ona ne okleva niti preklinje. Odavno je već odlučila da ne sme da popusti pred iskušenjem da preklinje ili moli ili protestuje ili na bilo koji način da izgleda kao da mu se opire. Sve je karte bacila na ona verovanja blesavog prizvuka u povezanost i plemenitost i samilost kao suštastvenije i primarnije komponente duše od psihoze i zla. Primećujem da ta verovanja deluju daleko manje otrcano i izandalo kad se čini da je neko voljan da rizikuje život zbog njih. To je bilo dok joj on naređuje da legne ničice na šljunak pored puta dok on odlazi do prtljažnika da bi pregledao šta ima u kompletu sprava za mučenje. Ona kaže da je dotad već jasno osećala kako vezivne moći njenog igličastog fokusa pomažu duhovni izvori daleko veći od njenog, jer iako je ležala ničice i lice i oči joj bili u detelini ili plamencu u šljunku pored automobila i oči čvrsto zatvorene, mogla je da oseti kako se duševna povezanost između nje i mulata održava i čak snaži, mogla je da čuje sukob i smetenost u koracima seksualnog prestupnika dok je odlazio do prtljažnika katlasa. Osećala je potpuno novu dubinu fokusa. Slušao sam je veoma pomno. Nije bilo napetosti. Dok je ležala bespomoćna i povezana, kaže da su joj osećanja poprimila gotovo nepodnošljivu izoštrenost koja nas obično asocira na drogu i ekstremna meditativna stanja. Mogla je da razlikuje mirise jorgovana i sirka od mirisa plamenca i

pepeljuge, vodnjikavu mentu prvonikle deteline. Odevena u gavran crn triko ispod nekakve pamučne dirndl suknje sa širokim strukom, s mnoštvom narukvica od mesinganog bakra oko jedne ruke. Mogla je da izdvoji iz mirisa šljunka na licu vlažno rastinje iz prolećnog zemljišta ispod šljunka i da razlikuje pritisak i oblik svakog kamenčića u šljunku na svom licu i velikim grudima kroz gornji deo trikoa, ugao sunca navrh kičme i blago vrtloženje povremenog povetarca koji je duvao sleva nadesno preko tankog sloja znoja na njenom vratu. Drugim rečima što bi neko rekao jedna gotovo halucinatorna naglašenost detalja, onako kako se iz nekih košmara sećaš tačnog oblika svake vlati trave na očevom travnjaku onog dana kad ga je majka ostavila i odvela tebe da živiš kod njene sestre. Mnoge te jeftine narukvice bile su navodno pokloni. Mogla je da čuje polagano pucketanje auta koje se hladilo i pčele i plave muve i cvrčave zrikavace iz udaljenog drvoreda, isti onaj zavojiti povetarac u tom drveću osećala je na leđima, i ptice – zamisli koliko je iskušenje da očajavaš usred zvuka bezbrižnih ptica i insekata samo nekoliko metara od mesta na kom ležiš privezana za čengele – pažljive korake i disanje usred zveketa alatki čije oblike možeš da zamisliš iz zvukova koje proizvode udarajući jedna o drugu dok ih smetena ruka premešta. Pamuk njene dirndl suknje taj laki obični neobrađeni pamuk koji je skoro kao gaza.”

P.

„Mesarski alat. Za njega se kače zadnje noge da se ocedi krv. Od reči koja znači kuka. Nijednom joj nije palo na pamet da ustane i beži. Određen broj psihopata iseče svojim žrtvama Ahilove tetive da bi ih sputali i predupredili bežanje, možda je on znao da to nije potrebno u njenom slučaju, osećao da se ona ne opire, čak i da ne razmišlja o opiranju, da koristi svu svoju energiju i fokusiranost da se održi osećaj povezanosti s njegovim smetenim očajem. Ona govori kako je tad osećala strah, ali ne svoj. Mogla je da čuje kako mulat najzad izvlači nekakvu mačetu ili filipinski bolo nož iz prtljažnika, potom kratko poluteturanje kad je pokušao da se vrati duž boka katlasa do mesta gde je ona ničice ležala, i onda je čula ječanje i proklizavanje sa strane dok se spuštao na kolena na šljunak pored automobila i rigao. Povraćao. Zamisli. Da *on* sad povraća od straha. Ona kaže da joj je nešto od tog trenutka počelo pomagati i da je bila sasvim fokusirana. Da je od tog trenutka ona sama postala fokus, da se stopila sa samom povezanošću. Njen glas u mraku je ravnomeran, ali nije monoton – uzgredan koliko je zvono uzgredno. Kao da se vratila tamo pored puta. Neka vrsta skotopije. To kako u njenom izmenjenom stanju pojačane pažnje prema svemu oko sebe kaže da detelina miriše na slabu mentu, a plamenac kao pokošeno seno i kako oseća da su ona i detelina i plamenac i vlažno zelenilo ispod plamenca i mulat što bljuje na šljunak i čak sadržina njegovog želuca svi napravljeni od potpuno iste stvari i da ih povezuje nešto daleko dublje i elementarnije od onog što ograničeno nazivamo citat kraj citata ljubav, što ona iz perspektive svoje priče zove povezanost, i da je mogla da oseti da psihotični momak oseća baš tu istinu u isto

vreme kao i ona i da je mogla da oseti sve manji strah i dečju smetenost koju osećanje te povezanosti budi u njegovoj duši i podvlači još jednom bez ikakve drame ili nelagode da je i ona mogla da oseti taj strah, ne svoj već njegov. Da je kad joj je prišao s bolo sečivom ili mačetom i lovačkim nožem za pasom i sad s nekakvim ritualnim detaljem ili simbolom nalik samehu ili drhtavom omikronu iscrtanom na natuštenoj obrvi krvlju ili karminom prethodne žrtve i okrenuo je na leđa da je pripremi za silovanje u šljunku plakao i grizao donju usnu kao preplašeno dete, ispuštajući samo sitne nepovezane zvuke. I da je ona držala pogled uporno na njegovim očima dok joj je zadizao pončo i gazastu suknju i sekao triko i donji veš i silovao je, što s obzirom na vrstu nadrealne osetilne jasnoće koju je proživljavala u svom stanju totalne fokusiranosti zamisli kako joj je bilo, da je na šljunku siluje rasplakani psihopata čiji te balčak noža ubada sa svakim prodiranjem, i zvuk pčela i livadskih ptica i daleki žamor međudržavnog autoputa i tupi zveket njegove mačete na kamenju pri svakom prodiranju, dok ona tvrdi da nije morala da se tera da ga zagrlji dok je plakao i blebetao dok ju je silovao i da ga mazi po potiljku i šapuće mu kratke male utešne slogove u vidu umirujuće majčinske pesmice. U tom trenutku sam shvatio da su mi um i emocije iako sam bio veoma snažno usredsređen na njenu priču i silovanje pored puta takođe bile uskovitlane i uspostavljale veze i asocijacije, primera radi sinulo mi je da je to njeno ponašanje tokom silovanja bilo nenameran ali taktički genijalan način da se ono na neki način spreči, ili preobrazi, silovanje, da se nadiđe činjenica da je ono okrutan napad ili napastvovanje, budući da ako žena kad je silovatelj spopadne i divljački se navali na nju nekako može izabrati da se *pada*, iskreno i saosećajno, onda je on ne može zaista napastovati ili silovati, ne? Da je nekim čarobnim potezom psihe ona sad davala sebe umesto citiram da bude silom uzeta, i da je na taj dovrtljivi način, bez ikakvog opiranja, uskratila silovatelju mogućnost da dominira i uzme. I, procenjujući tvoj izraz, ne neću da kažem da je to isto kao da je ona to tražila ili odlučila da želi kraj citata, i ne to ne znači da samo silovanje nije zločin. Niti je ona na bilo koji način imala nameru da prepuštanje ili samilost budu njena taktika kojom će silovanju oduzeti nasilničku snagu, niti da sami fokus i duševna povezanost budu taktika koja će u njemu izazvati sukob i bol i brbljivi strah, tako da u svakom trenutku tokom preobraženog i senzualno akutnog silovanja ona shvata sve to, vidi kakve su efekte imali njeni fokus i neverovatni podvizi samilosti i povezanosti na njegovu psihozu i dušu i bol koji su mu u stvari nanosili, postalo je složeno – njen motiv je bio samo da mu oteža da je ubije i pokida tu duševnu povezanost, ne da ga baci u agoniju, pa je u trenutku kad je njen saosećajni fokus pojmio ne samo njegovu dušu već i efekat samog saosećajnog fokusa na tu dušu sve postalo podeljeno i dvostruko složeno, jedan element samosvesti je prethodno uveden i sad je upravo on bio predmet fokusa, kao neka vrsta difrakcije ili regresa samosvesti i svesti o samosvesti. Ona je o toj podeli ili regresu pričala samo u smislu emocija. Ali odvijala se – ta podela. I ja sam doživljavao

istu stvar, dok sam slušao. Na jednom nivou moja pažnja je bila snažno usredsređena na njen glas i priču. Na drugom sam ja – kao da mi je u glavi bila dvorišna rasprodaja. Stalno sam se vraćao na loš vic tokom brucoškog kursa iz religije koji smo svi morali da uzmemo na osnovnim studijama: mistik prilazi štandu na kom se prodaje hot-dog i kaže prodavcu Neka bude jedan sa svim. Nije to bila ona smetena podela gde sam i slušao i nisam. Slušao sam i intelektualno i emocionalno. Ja – taj kurs iz religije je bio popularan zato što je profesor bio tako živopisan i tako savršen prototip primera mentaliteta iz šezdesetih, nekoliko puta tokom semestra vraćao se tezi da su razlike između psihotičnih opseni i izvesnih vrsta verskog prosvetljenja veoma sitne i ezoterične i iskoristio analogiju oštrice sečiva da bi dočarao tananost linije između ta dva, psihoze i otkrovenja, a u isto vreme sam se takođe sećao do gotovo halucinatornih detalja koncerta na otvorenom te večeri i festivala i obličja ljudi na travi i ćebadima i parade lezbejskih folk pevačica na loše ozvučenoj bini, obličja oblaka na nebu i pene u Tedovoj šolji i mirisa raznih konvencionalnih i neaerosolnih sredstava protiv insekata i Silverglejdove kolonjske vode i hrane s roštilja i preplanule dece i kako kad sam je prvi put video da sedi izdaleka iza i između nogu prodavca vegetarijanskog kebaba i jede jabuku iz supermarketa na kojoj je još bila mala nalepnica sa cenom iz supermarketa i kako sam je posmatrao s nekom vrstom distancirane zainteresovanosti da bih video hoće li pojesti nalepnicu s cenom pre nego što je skine. Trebalo mu je dugo da dostigne olakšanje i ona ga je držala sve vreme zagledana u njega s puno ljubavi. Da sam postavio neko tipično tvoje pitanje kao što je da li je stvarno *osećala* ljubav dok ju je taj mulat silovao ili da li se samo *ophodila s ljubavlju* ona bi tupo zurila u mene i ne bi imala pojma o čemu pričam. Setio sam se kako sam plakao za životinjama u bioskopu kad sam bio mali iako su neke od tih životinja bile grabljivice i teško da su se mogle smatrati saosećajnim likovima. Na jednom drugom nivou to je delovalo povezano s načinom na koji sam prvi put primetio njenu ravnodušnost prema osnovnoj higijeni na lokalnom festivalu i kako sam došao do sudova i zaključaka zasnovanih jedino na tome. Upravo sad dok te posmatram kako donosiš sudove zasnovane na početku ovoga što opisujem koji te zatim sprečavaju da saslušas ostatak ovoga što pokušavam da ti opišem. Zahvaljujući njenom uticaju žalim te umesto da pizdim na tebe. Sve se to odvijalo istovremeno. Bio sam sve tužniji. Zapalio sam cigaretu prvi put nakon dve godine. Mesečina je prešla s nje na mene, ali i dalje sam joj video profil. Krug tečnosti na čaršafu veličine tanjirića osušio se i iščezao. Ti si ona vrsta auditora zbog koje su retoričari osmislili egzordijum. Odozdo sa šljunka ona podvrgava psihotičnog mulata dobro poznatom Ženskom Pogledu. I opisuje njegov izraz lica tokom silovanja kao najjači srceparajući momenat. Da je bio više antiizraz a manje izraz, lišen svega dok mu je ona bez predumišljaja krala jedini način na koji je umeo da se poveže s nekim. Njegove oči su bile rupe u planeti. Skoro da je imala osećaj da joj se srce slomilo, rekla je, kad je shvatila da su njen fokus i povezivanje nanosile daleko više

bola psihopati nego što bi on mogao naneti njoj. Tako je ona opisala tu podelu – rupa u planeti. Počeo sam u mraku naše sobe da osećam užasnu tugu i strah. Imao sam osećaj kao da je bilo daleko više istinskih osećanja i povezanosti u tom antisilovanju koje je pretrpela nego u deliću takozvanog vođenja ljubavi za kojim sam provodio vreme u potrazi. Sad sam siguran da znaš o čemu pričam. Sad smo na tvojoj *terrafirma*. Ceo taj prototip muškog sindroma. Erik Je Odvukao Saru Za Kosu U Vigvam. Dobro poznato Privilegovanje Subjekta. Nemoj da misliš da ja ne mogu da govorim tvojim jezikom. Završila je u mraku i samo je u sećanju jasno vidim. Dobro poznati Muški Pogled. Njena sedeća poza – protofemininski kontrapost s jednim kukom na nikaragvanskom ćebetu snažnog mirisa neobrađene vune i njene veruj mi *čarobne* noge nekako sklupčane sa strane tako da joj je sva težina bila na jednoj ruci ispruženoj iza nje dok je drugom rukom držala jabuku – da li dobro opisujem ovo? možeš li – suknja od čistog pamuka, kosa skoro doprla do ćebeta, ćebe tamnozeleno sa žutim filigranom i nekakvim odvratnim purpurnim resama, platnena treger-majica i prsluk od veštačke jelenske kože, sandale u pletenoj torbi, bose noge i neverovatno prljavi tabani, prljavi da ne poveruješ, s noktima poput noktiju na radničkim rukama. Zamisli da možeš da utešiš nekoga dok on plače zbog onoga što je učinio tebi dok ga ti tešiš. Je li to divno, ili bolesno? Jesi li ikad čula za *couvade*? Ne parfem, blagi miris nekog nerafinisanog sapuna poput onih starih komada tamnožutog sapuna za veš koji su tetke pokušavale da – shvatio sam da nikad nisam voleo nikoga. Je li to izlizano? Kao otrcana rečenica? Vidiš koliko sam otvoren prema tebi? I ko bi se mučio da pravi kebab samo od povrća? Morao sam da poštujem granicu njenog ćebeta, kad sam prišao. Ne možeš samo da se pojaviš niotkuda i da pitaš da sedneš na nečije vuneno ćebe. Granice su važne kod ove vrste. Spustio sam se u nekakav čučanj iz poštovanja odmah pored resa prebacivši težinu na zglavke na šakama tako da mi je kravata visila tačno između nas kao protivteg. Dok smo ležerno čavrljali i ćaskali i ja primenjivao taktiku bolnog priznanja pravog motiva posmatrao sam njeno lice i imao osećaj kao da ona zna šta ja zapravo radim i zašto i bila je zainteresovana i prijemčiva, video sam da oseća neposrednu privlačnost između nas, neku auru povezanosti, i tužno je setiti se kako sam posmatrao njeno pristajanje, činjeničnost njene prijemčivosti, blago razočaran što je tako laka, njena lakoća je bila i razočaravajuća i osvežavajuća, to što nije bila jedna od onih čarobnih devojaka koje veruju da su suviše lepe da bi im se iko približio i automatski posmatraju bilo kog muškarca kao molioca i libidinoznog bezveznjaka, one hladne, i koje iziskuju taktiku iscrpljivanja pre nego odglumljenu privlačnost, privlačnost koju je srceparajuće lako odglumiti, moram da kažem, ako znaš ženske tipologije. Mogu da ponovim ako hoćeš, ako hoćeš da bude jasno. Njen opis silovanja, određena logistika koju izostavljam, bio je dug i detaljan i retorički nevin. Bio sam sve tužniji, dok sam slušao, pokušavao da zamislim šta je sve uspela da izvede, i sve tužniji da sam dok smo izlazili iz parka osetio onaj blagi nalet

razočaranja, možda čak i ljutnje, poželevši da mi je bila veći izazov. Da su se njena volja i želje suprotstavile mojima malo više. To je uzgred poznato kao Verterov Aksiom, po kojem je citiram Snaga čežnje D obrnuto proporcionalna lakoći zadovoljenja D-a. Takođe poznato i kao Romana. I sve tužniji što mi nijednom, naizgled – tebi će se ovo dopasti – nijednom mi pre nije palo na pamet kako je to isprazan način prilaženja ženama, onda. Ni zao ni grabežljiv ni seksistički – isprazan. Gledati a nevideti, jesti a ne zasititi se. Ne samo osećati se već *biti* prazan. Dok u međuvremenu, unutar same priповести, ona, i dalje duboko u psihopati čiji je penis još u njoj, opaža kožu na njegovom palcu dok on pažljivo pokušava da je zauzvrat pomiluje po glavi, vidi svežu posekotinu i shvata da je upravo svoju krv taj tip iskoristio za onaj znak na čelu. Koji nije bio runa ili neki simbol, znao sam, već običan krug, protopravnina, nula, taj aksiom Romanse zovemo i matematika, čista logika, po kom jedan nije jednako dva i ne može biti. I da bi citiram silovateljevi moka ten i orlujske crte lica mogli biti bramanskog umesto crnačkog porekla. Arijevski drugim rečima. Te i druge pojedinosti ona je prećutala – nije imala razloga da mi veruje. Niti se ja mogu – da me ubiješ ne mogu da se setim da li je pojela nalepnicu sa cenom, niti šta se uopšte desilo s jabukom, da li ju je bacila ili već šta. Termini kao što su *ljubav* i *duša* i *iskupiti* za koje sam verovao da se mogu koristiti samo pod navodnicima, iscrpli su kliše. Veruj da sam osetio mulatovu neizmernu tugu, onda. Ja...”

P.

„To nije dobra reč, znam. Nije to samo citiram tuga koju čovek oseti na sahrani ili uz film. Nekako te više obara. Ima neku bezvremenost. Kao kako svetlost izgleda zimi u sumrak. Ili kao – u redu – kako joj se, recimo na vrhuncu vođenja ljubavi, na samom vrhuncu, kad ona počinje da svršava, kad zaista počne da reaguje na tebe i vidiš joj na licu da počinje da svršava, oči šire istovremeno i od iznenađenja i od spoznaje, što nijedna žena na svetu ne može da odglumi ili izlažira ako pogledaš zaista duboko u njene oči i zaista je vidiš, znaš o čemu pričam, taj trenutak klimaksa maksimalne ljudske seksualne povezanosti kad osetiš da si najbliži njoj, sa njom, toliko je bliže i stvarnije i zanosnije nego tvoje svršavanje, koje uvek deluje više kao da si ispustio iz ruku osobu koja te je zgrabila da ne padneš, tek tren nervnog kivanja koje nije čak ni izdaleka približno *njenom* svršavanju i – i znam šta ćeš zaključiti iz ovoga, ali svejedno ću ti reći – ali kako čak i taj trenutak maksimalne povezanosti i zajedničkog trijumfa i radosti što su uspeli da počnu da svršavaju obeležava neka praznina bolne tuge, njihovog nestanka u njihovim očima dok im se oči razrogačuju najšire moguće i onda dok počinju da svršavaju počinju da žmure, da zatvaraju oči, i osećaš onu poznatu malu žaoku tuge unutar svog ushićenja dok se povijaju i zatvaraju oči i osećaš da su zatvorile oči da bi isključile tebe, postao si uljez, one su sad jedno sa samim osećanjem, vrhuncem, da iza zatvorenih kapaka te oči su sad izvrnute u potpunosti i snažno zagledane unutra, u neku prazninu gde ih ti koji si ih poslao ne možeš ispratiti. To je sranje. Ne izražavam se

dobro. Ne mogu da te nateram da osetiš ono što sam ja osetio. Ti ćeš to pretvoriti u priču Narcisoidni Muškarac Hoće Da Ga Žena Gleda Na Vrhuncu, znam. Pa nije mi problem da ti kažem da sam bio počeo da plačem, na vrhuncu anegdote. Ne glasno, ali jesam. Nijedno od nas dvoje više nije pušilo. Oboje smo bili naslonjeni na uzglavlje kreveta, okrenuti na istu stranu, mada se ja sećam adorzalno na kraju priče, kad sam zaplakao. Sećanje je čudno. Sećam se da sam čuo nekakve naznake da joj je jasno da plačem. Bilo me je sramota – ne što plačem, već što mi je veoma stalo da znam kako je ona to podnela, da li sam zbog toga delovao saosećajno ili sebično. Ostala je tamo gde ju je ostavio ceo dan, ležala je na šljunku, ridala, rekla je, i zahvaljivala svojim određenim religioznim principima i silama. Kad sam naravno kao što si mogla da pretpostaviš i ja ridao za sebe. Ostavio je nož i odvezao se u neprigušenom katlasu, ostavivši je tamo. Mogao je da joj kaže da se ne mrda ili da ne radi ništa neko određeno vreme. Da jeste, znam da bi poslušala. Rekla je da je još mogla da ga oseti u svojoj duši, tog mulata – teško je bilo razbiti fokus. Bio sam siguran da je psihopata otišao negde da se ubije. Delovalo je jasno iz postavke cele anegdote da će neko umreti. Emocionalni efekat priče na mene bio je dubok i nezapamćen i neću čak ni pokušati da ti to objasnim. Rekla je da je plakala zato što je shvatila da je dok je stajala i stopirala duhovne sile njene religije dovele su psihopatu njoj, da je on poslužio kao sredstvo jačanja njene vere i sposobnosti da se fokusira i izmeni energetska polja delovanjem svoje samilosti. Plakala je iz zahvalnosti, kaže. On je ostavio nož zabijen do drške u zemlju pored nje tamo gde ga je zabio, navodno izbovši nekoliko puta tlo s divljačkim očajem. Nije rekla ni reč o mojim suzama niti šta su joj one značile. Ja sam pokazao daleko više osećanja od nje. Ona je tog dana naučila više o ljubavi sa seksualnim zločincem nego u bilo kojoj drugoj fazi svog duhovnog putovanja, rekla je. Hajde još po jedno i to je to. Da je ceo njen život zaista neumitno vodio ka tom trenutku kad je auto stao i ona ušla unutra, da je to zaista bila neka vrsta smrti, ali nikako onakve kakve se plašila kad su zašli u zavučeni kraj. Bio je to jedini pravi komentar u koji se upustila, na samom kraju anegdote. Nije me bilo briga da li je bila citiram istinita. Zavisice od toga šta ti podrazumevaš pod istinom. Mene jednostavno nije briga. Dirnula me je, promenila – veruj u šta hoćeš. Moj mozak kao da se kretao citiram brzinom svetlosti. Bio sam strašno tužan. I to da li se ili ne to što je ona verovala da se dogodilo dogodilo – činilo se da je istina čak i ako nije. Da čak i ako je cela ta teologija fokusirane duše i povezanosti, da čak i ako je sve to bila katahrestična novodobna patetika, njeno verovanje u istu spaslo joj je život, pa onda nije više uopšte važno da li jeste ili nije patetika, ne? Je l' vidiš zašto bi ti to, shvativši ga, usadilo osećanje sukobljenosti u – shvativši da ti se celokupna seksualnost i seksualna povest sadrži od manje stvarne povezanosti ili osećaja od onih koje sam osetio samo dok sam ležao tamo dok sam slušao njenu priču o tome kako je ležala tamo i shvatala koliko je imala sreće što ju je neki anđeo posetio prerušen u psihopatu i pokazao joj da je sve ono čemu se ceo

život molila istina? Misliš da protivrečim sam sebi. Ali možeš li ti da zamisliš kakav je osećaj išta od toga? Da gledaš u njene sandale na drugom kraju sobe na podu i da se setiš šta si mislio o njima samo nekoliko sati pre? Ponavljao sam njeno ime i ona bi pitala Šta je i ja bih ponovio njeno ime. Nije me strah od toga kako tebi ovo zvuči. Ja se sad ne stidim. Ali kad bi mogla da razumeš, da sam – je l' vidiš zašto nije bilo šanse da je pustim da ode nakon toga? Zašto sam osećao tu nenadmašnu tugu i strah na pomisao da će ona uzeti svoju torbu i sandale i novodobno ćebe i otići i nasmejati se kad joj se zakačim za skute i počnem da molim da ne ide i kažem joj da je volim i zatvori vrata nežno i bosa siđe niz hodnik i nikad je više ne vidim? Zašto nije bilo važno da li je bila plitka ili ne baš strašno bistra? Ništa više nije bilo važno. Privukla je svu moju pažnju. Zaljubio sam se u nju. Verovao sam da me ona može spasiti. Znam kako to zvuči, veruj mi. Znam ja takve kao ti i znam šta ćeš pitati. Pitaj odmah. Ovo ti je prilika. Imao sam osećaj da me ona može spasiti rekao sam. Pitaj me odmah. Reci. Stojim ovde go ispred tebe. Proceni me, pičko jedna hladna. Lezbačo, kučko, pizdo, pičko, droljo, funjaro. Srećna? Sve jasno? Budi srećna. Baš me briga. Znam da je mogla. Znam da sam voleo. Kraj priče.”

JOŠ JEDAN PRIMER POROZNOSTI IZVESNIH GRANICA (XXIV)

Između hladnog kuhinjskog prozora zamagljenog od vlažne vrućine šporeta i daha našega, otvorene fioke i pozlaćene ferotipije istovetnih dečaka i slepog oca u prsluku između njih koja je visila u četvorougaoanom udubljenju iznad police s radijom, mama je stajala i šišala moju dugu kosu na neujednačenoj vrućini. Dah i sparina tela i silina vrelog šporeta mi na potiljku i vratu što se pomalja; mahnito krčanje dok se radio kreće gradskim stanicama, čale traži bolji prijem. Nisam mogao da se pomerim: svuda oko mene peškiri su zadržavali kosu na koži mojih ramena, a mama je kružila oko stolice i sekla duž ivice čase tupim velikim makazama. S jednog kraja mog napregnutog vidnog polja otvorena fioka s escajgom, na drugom početak čaleta, s glavom zabačenom pored prsta na svetlucavoj skali. A pravo napred, ispred mene i postavljeno tačno naspram sjaja stone mušeme, kao jezik među zubima vrata od ostave, lice mog brata. Nisam mogao da pomerim glavu: težina čase i peškira, maminih makaza i umirujuća ruka – ona, spuštenih očiju, obuzeta svojim prostim zadatkom, nije mogla da vidi kako se lice mog brata pomalja naspram tame u ostavi. Morao sam da sedim mirno i uspravno kao olovni vojnik i gledam kako njegovo lice poprima, smesta i s iskrenošću osobenom samo za čistu okrutnost, svaki izraz koji je moje lice što se pomalja odavalo.

To lice u procepu dobro podmazanih vrata je visilo, ja nepokretan, to lice bezvrato lebdelo je slobodno u rascepu nakrivljenih vrata, ponašanjem usredsređeno negde između zabave i nasrtaja, čaletova čupava glava nakrivljena i obnevidela pored birača stanice, dva gudačka takta izvitoperena od oluje i namah glasovi izgubljeni i ponovo nađeni; i mama obuzeta mojom lobanjom u nemogućnosti da vidi belo lice uokvireno kosom što umnožava moj rođeni lik, imitira mene – jer mi smo to tako zvali, „imitiranje“, a on je znao koliko ja to mrzim – samo za mene. I s takvom silinom i tako malim vremenskim zaostatkom da je njegovo lice manje oponašalo moje, a više mu se izrugivalo; smesta bi prikazalo nadutu i opscenu verziju svakog položaja koji bi delovi mog lica zauzeli.

I kako je postajalo sve gore, onda, u toj kuhinji od bakra i pločica i borovine i pare spaljenog treseta i statike i susnežice na prozoru u lelujavim talasima, vazduha hladnog ispred mene i uzavrelog otpozadi: što sam bio uznemireniji zbog imitiranja i kad se taj nemir video – osećao sam – na mom licu, lice mog brata bi oponašalo taj nemir i

izrugivalo mu se; da bih ja potom osećao sve veći nemir na blizanačku imitaciju uznemirenosti mog lika, on primećivao i izobličavao taj novi jad, a sve to dok me je hvatao sve veći nemir iza krpe koju mi je mama bila pričvrstila iznad usta da ne bih prigovarao obznanjivanju istinskog oblika mog lica njenim makazama. Raslo je u nivoima: ćaletova minijatura okončavala se naspram sjaja parade podešivača, fioka s escajgom izvučena van svog uporišta, bestelesno lice mog brata oponašalo je i izobličavalo moje očajničke pokušaje da samo izrazima lica nateram mamu da digne pogled s mene i pogleda njega, ja više nisam toliko osećao pokrete svojih crta lica koliko sam ih gledao na tom grčevitom belom licu naspram mraka ostave, te iskolačene oči i sve naduvanije obraze od krpe u ustima, mama čuči pored stolice da mi izravna kosu oko ušiju, a moje lice ispred nas sve dalje izmiče mojoj kontroli dok gledam na njegovom blizanačkom licu ono što sva lizalicom zamazana derišta što se drže za nečiju ruku sigurno vide u ogledalima kuće smeha – odvratnu i nemilosrdnu *istovetnost*, izobličenosť u kojoj je, malecko, u središtu, nešto surovo istinito o onom mi što se ceri i krevelji pred štapićastim vratovima i konkavnim lobanjama, izbuljenim očima što se napinju do ivice – kako je mimikrija podigla reflektovane nivoe da konačno postanu burleska mokre histerije koju flasterom zalepljena posekotina ostavlja na mokroj beloj obrvi, jecaji pridavljenog muškarca prigušeni krpom, tutnjava i električno zujanje oluje i ćaletovo brundanje naspram lalacije makaza namenjenih za jagnjad, neviđen nalet koji mi opet iznova upravi oči nagore u njihovu vlastitu zaprepašćenu belinu, znajući i bez vida da će lice mog blizanca pokazati isto, da će mu se rugati – sve dok poslednje utočište ne bi mrtvilo, nepovratno ispuštanje duše zarad bezumne zagledanosti isprazne mrtve zapušene maske – neviđene i obnevidele – u ogledalo bez kojeg za sebe nisam mogao znati niti sebe osetiti. Ne nikad više.

NAPOMENA PREVODIOCA

Povremena neuobičajenost i nepravilnost jezika u ovom prevodu predstavlja pokušaj da se dočara Volasova autentična stilska razbarušenost i sloboda izraza.

I.C.

¹ Takođe i prvi pesnik američkog porekla u slavnoj devedesetčetvorogodišnjoj istoriji Nobelove nagrade za književnost koji je dobio istu, tu priželjkivanu Nobelovu nagradu za književnost.

² Nikad dobitnik Stipendije fondacije Džona Sajmona Gugenhajma, međutim: budući da su ga triput odbili na početku karijere, imao je razloga da veruje kako je nešto lično i/ili političko posredi u vezi s odborom Gugenhajmove stipendije, te je bio odlučio da će pre biti proklet ili umreti od gladi, nego što će ponovo unajmiti pomoćnika iz redova studenata da popuni iscrpljujuću prijavu za Stipendiju fondacije Gugenhajm u tri primerka i ponovo proći kroz napornu i prezira dostojnu farsu od „objektivnog” razmatranja.

³ To nije sasvim tačno.

⁴ Mnogoliki oblici koje su terapeutkinji spojeni prsti tvorili gotovo uvek su podsećali, depresivnu osobu, na različite forme geometrijski različitih kaveza, što je bila asocijacija koju depresivna osoba nije bila podelila s terapeutkinjom zato što je njen simbolički značaj delovao suviše očigledno i plitkounno da bi traćile zajedničko vreme na nju. Terapeutkinji nokti bili su dugi i skladni i lepo negovani dok su nokti depresivne osobe bili toliko opsesivno izgrizeni i unakaženi da je meso ispod njih ponekad štrčalo i samo od sebe krvarilo.

⁵ (tj., jedna od zagnojenih rana)

⁶ Terapeutkinja depresivne osobe uvek je krajnje pažljivo izbegavala da osuđuje ili optužuje depresivnu osobu zbog toga što se ona (tj., depresivna osoba) uporno držala svoje odbrane, ili da nagovesti da je depresivna osoba na bilo koji način svesno *izabrala* ili *izabrala da održava* hroničnu depresiju čija je agonija svaki njen (tj., depresivne osobe) bogovetni sat pretvarala u muku koju nijedna osoba verovatno ne bi mogla da izdrži. U terapeutskoj školi pri kojoj se terapeutkinjina filozofija lečenja razvijala tokom skoro petnaest godina kliničkog iskustva držali su da je odbacivanje osude ili nametnute vrednosti ključno za spoj безусловne podrške i potpune iskrenosti u pogledu osećanja koja su sačinjavala negovateljski profesionalizam potreban za produktivno terapeutsko putovanje ka autentičnosti i mentalnoj celovitosti. Postupci odbrane od bliskosti, držala je iskustvena teorija terapeutkinje depresivne osobe, gotovo uvek su predstavljali zatomljene ili rudimentarne mehanizme preživljavanja; tj., oni su bili, svaki ponaosob, prikladni i nužni u datom okruženju i vrlo verovatno su služili da se nezaštićena dečja duša zaštiti od potencijalno nepodnošljive traume, ali u gotovo svim slučajevima oni su (tj., odbrambeni mehanizmi) postajali neprikladno urezani i zatomljeni, te sad više nisu,

u zrelo doba, bili prikladni u datom okruženju i zapravo su sad, paradoksalno, u stvari uzrokovali još veću traumu i bol od onih koje su sprečavali. Terapeutkinja je, međutim, jasno naznačila još na početku da ona ni na koji način neće pritiskati, zastrašivati, oblačivati, nagovarati, ubeđivati, sluđivati, varati, podbadati, postićivati ili obmanjivati depresivnu osobu ne bi li ona (tj., depresivna osoba) odbacila svoje zatomljene ili rudimentarne odbrambene mehanizme pre nego što se oseti spremnom i sposobnom da rizikuje i bespogovorno prepusti unutrašnjim resursima i samopoštovanju i ličnom razvoju i izlečenju da to učine (tj., da napuste gnezdo njenih odbrambenih mehanizama i slobodno i radosno polete).

⁷ Ponekad je terapeutkinja – koja je bila znatno starija od depresivne osobe, ali opet mlađa od majke depresivne osobe, i koja nije, sem po izgledu svojih nokata, podsećala na tu majku gotovo ni u kakvom fizičkom ili stilskom smislu – nervirala depresivnu osobu svojom navikom da pravi kavez od prstiju u krilu i da menja izgled tog kaveza i zuri u geometrijski raznolike kaveze tokom njihovog zajedničkog rada. S vremenom, međutim, kako se terapijski odnos produbljivao u smislu bliskosti, poveravanja i verovanja, prizori kaveza od prstiju sve manje su mučili depresivnu osobu, da bi se na kraju pretvorili u tek nešto više od sitne smetnje. Daleko problematičnija u pogledu nevolja s poverenjem i samopoštovanjem depresivne osobe bila je terapeutkinjina povremena navika da brzo baci pogled na veliki sat u obliku sunca na zidu iza lake fotelje prevučene antilopom u kojoj je depresivna osoba obično sedela tokom zajedničkih trenutaka, da baci pogled (tj., da terapeutkinja baci pogled) veoma brzo i gotovo potajno na sat na takav način da je depresivnoj osobi sve više počelo da smeta ne to što je terapeutkinja gledala na sat, već što je terapeutkinja očigledno pokušavala da *sakrije* i *zamaskira* činjenicu da gleda na sat. Konačno je depresivna osoba – koja je bila bolno osetljiva, priznavala je, na mogućnost da je osobi kojoj je pokušavala da se obrati i poveri bilo u potaji dosadno ili odvratno ili da je očajnički želela da pobegne od nje što je brže moguće, te je srazmerno hiperpažljivo motrila sve sitne pokrete ili gestove koji su mogli ukazati da je slušateljka svesna vremena ili da jedva čeka da to vreme prođe i nikad joj nije promicalo da primeti kad terapeutkinja uvek brzo uputi pogled bilo gore na sat ili dole na mali, elegantni ručni časovnik čiji je brojčanik bio sakriven od pogleda depresivne osobe pod unutrašnjom stranom terapeutkinjinog tankog zgloba iznad šake – u poodmaklo doba prve godine terapijskog odnosa, zaridala i podelila da se oseća potpuno uniženo i obezvređeno svaki put kad terapeutkinja naizgled pokušava da sakrije činjenicu da želi da zna tačno vreme. Veliki deo rada depresivne osobe s terapeutkinjom u prvoj godini njenog puta ka izlečenju i unutrašnjoj celovitosti ticao se osećanja da je ona (tj., depresivna osoba) izuzetno i nepodnošljivo dosadna ili zamršena ili patetično zaokupljena sobom, i da nije sposobna da poveruje da osoba kojoj se obraća za podršku

oseća istinsko zanimanje i saosećanje i brigu; i u stvari prvi značajan pomak u terapeutskom odnosu, rekla je depresivna osoba članicama Sistema podrške u mučnom periodu nakon terapeutkinjine smrti, usledio je kad je depresivna osoba, u poodmaklo doba druge godine terapeutskog odnosa, u dovoljnoj meri ostvarila kontakt s vlastitim unutrašnjim vrednostima i resursima da bi mogla odlučno da podeli s terapeutkinjom da bi ona (tj., depresivna osoba puna poštovanja, ali i odlučnosti) više volela kad bi terapeutkinja jednostavno otvoreno pogledala na suncoliki sat ili otvoreno okrenula podlanicu da bi pogledala na sat pod rukom umesto da očigledno veruje – ili se bar upušta u ponašanje zbog kojeg izgleda, iz doduše hipersenzitivne perspektive depresivne osobe, kao da terapeutkinja u to veruje – da je depresivnu osobu moguće namagarčiti tako što ona kradimice ubaci pogled na sat u neki gest koji izgleda kao pokušaj beznačajnog i letimičnog gledanja u zid ili kao odsutna manipulacija kavezolikog obličja od prstiju u krilu.

Drugi važan rezultat terapeutskog rada koji su depresivna osoba i njena terapeutkinja zajedno ostvarile – radni rezultat za koji je terapeutkinja rekla da predstavlja kako ona lično smatra poticajan porast razvoja i produblјivanja poverenja i nivoa iskrenog poveravanja između njih dve – nastao je u trećoj godini terapeutskog odnosa, kad je depresivna osoba konačno priznala da je smatrala takođe da je ponižavajuće kad neko s tobom razgovara onako kako je terapeutkinja ponekad razgovarala s njom, tj., da je depresivna osoba imala osećaj da joj se soli pamet, snishodljivo obraća i/ili ponaša prema njoj kao prema detetu u svim trenucima njihovog zajedničkog rada kad bi terapeutkinja počela zamorno da tepa iznova i iznova o tome šta su njene terapeutske filozofije i namere i želje u vezi s depresivnom osobom; plus i da se ne pominje, kad su se već dohvatile cele te teme, da je ona (tj., depresivna osoba) takođe ponekad imala osećaj poniženosti i ozlojeđenosti kad god bi terapeutkinja podigla pogled s kaveza od šaka u svom krilu ka depresivnoj osobi i njeno (tj., terapeutkinjino) lice najednom ponovo poprimilo uobičajeni izraz smirenosti i beskrajnog strpljenja, izraz za koji je depresivna osoba priznavala da je znala (tj., depresivna osoba je znala) da ima svrhu da prenese pažnju bez ikakve osude i zanimanje i podršku, ali koji je svejedno ponekad iz perspektive depresivne osobe više izgledao kao emocionalna ograđenost, kao klinička distanca, kao puki profesionalni interes koji je depresivna osoba kupovala umesto kao snažno *lično* zanimanje i empatija i saosećanje za kojima je ceo život žudela, kako je često imala osećaj. Ljutilo ju je to, priznala je depresivna osoba; često je osećala ljutnju i ozlojeđenost zbog toga što nije ništa drugo do predmet terapeutkinjine profesionalne saosećajnosti ili milosrdne i apstraktne griže savesti tobožnjih „prijateljica” iz njenog „Sistema podrške”.

8 Iako je depresivna osoba, kako je kasnije naznačila svom Sistemu podrške, nervozno

posmatrala terapeutkinjino lice tražeći dokaz negativne reakcije dok je ona (tj., depresivna osoba) otvarala i bljuvala sva ta potencijalna osećanja ozlojeđenosti u vezi s terapeutskim odnosom, ona je svejedno do tog trenutka sesije već imala dovoljno koristi od neke vrste zamajca emocionalne iskrenosti da je mogla da se otvori čak još više i sa suzama u očima podeli s terapeutkinjom da je takođe ponižavajući i donekle uvredljiv osećaj znati da, na primer, danas (tj., na dan poticajno iskrenog i važnog rezultata u zajedničkom radu na odnosu depresivne osobe i njene terapeutkinje), u trenutku kad je termin depresivne osobe s terapeutkinjom istekao i kad su se podigle svaka iz svoje zavaljene fotelje i čvrsto zagrlile u znak pozdrava do sledećeg zajedničkog sastanka, da će se baš u tom trenutku sva terapeutkinjina naizgled snažno i lično usredsređena pažnja i podrška i zanimanje za depresivnu osobu povući i potom olako preneti na sledeću patetičnu, prezrenu, cmizdravu, samoopsednutu, krivozubu, svinjoliku, debeloguzu govnožderku koja je čekala odmah ispred vrata i čitala neki stari časopis i čekala da uleti unutra i patetično se na sat vremena zakači za skut terapeutkinjine tunike, tako očajnički željna lično zainteresovane prijateljice kojoj bi mesečno za patetičnu privremenu iluziju prijateljstva platila gotovo jednako koliko plaća i jebenu kiriju. Depresivna osoba je suviše savršeno dobro znala, složila se – digavši zbog pike izgrizenu šaku kako bi sprečila terapeutkinju da je prekine – da terapeutkinjina profesionalna distanciranost nije u stvari nimalo nesaglasna s istinskom brigom i da terapeutkinjino pažljivo baratanje profesionalnim, pre nego ličnim, nivoom brige i podrške i posvećenosti podrazumeva da se na tu podršku i brigu može računati da će se uvek Naći Tu za depresivnu osobu i da neće postati žrtva uobičajenih kolebanja neizbežnih sukoba i nesporazuma manje profesionalnih i više ličnih međuličnih odnosa ili prirodnih nepostojanosti terapeutkinjinog vlastitog ličnog raspoloženja i emocionalne pristupačnosti i sposobnosti empatije bilo kog datog dana; ne treba pominjati da je njena (tj., terapeutkinjina) profesionalna distanciranost podrazumevala da bar unutar granica terapeutkinjine prohladne, ali prijatne ordinacije kod kuće i njihovih zajedničkih zakazanih tri sata svake nedelje depresivna osoba može biti potpuno iskrena i otvorena u pogledu vlastitih osećanja, a da se nikad ne mora plašiti da će terapeutkinja lično primiti ta osećanja i postati ljuta ili hladna ili prekorna ili podrugljiva ili odbojna ili da će ikad osramotiti ili ismejavati ili ostaviti depresivnu osobu; u stvari da je, ironično, na mnogo načina, kako je depresivna osoba rekla da je suviše dobro svesna, terapeutkinja bila zapravo apsolutno *idealna* lična prijateljica depresivne osobe – ili u svakom slučaju onog usamljenog, namučenog, pažnje željnog, patetičnog, sebičnog, razmaženog, ranjenog dela Unutrašnjeg Deteta depresivne osobe – tj., bila je to, naposljetku, osoba (naime, terapeutkinja) koja će se uvek Naći Tu da sasluša i stvarno pokaže brigu i empatiju i bude emocionalno dostupna i velikodušna i da neguje i podržava depresivnu osobu i opet zauzvrat ne traži ama baš ništa od depresivne osobe u smislu empatije ili emocionalne

podrške ili u smislu da depresivna osoba ikad zapravo brine ili razmišlja o terapeutkinjinim vlastitim neospornim osećanjima i potrebama ljudskog bića. Depresivna osoba je takođe savršeno dobro znala, priznala je, da je u stvari tih 90 dolara po satu činilo simulakrum prijateljstva terapijskog odnosa tako savršeno jednostranim: tj., jedino očekivanje ili jedini zahtev koji je terapeutkinja imala od depresivne osobe bilo je ugovorenih 90 dolara za sat; pošto bi se taj jedan zahtev ispunio, sve u tom odnosu moralo je biti posvećeno depresivnoj osobi. A na racionalnom, intelektualnom, „umnom“ nivou, depresivna osoba je bila sasvim svesna svih tih realnosti i kompenzacija, rekla je ona terapeutkinji, i naravno da je imala osećaj da ona (tj., depresivna osoba) nema racionalan razlog ili opravdanje za to što oseća sujeta, pažnje željna, detinjasta osećanja koja je upravo bila uz nezapamćen emocionalni rizik podelila da oseća; a opet je depresivna osoba priznala terapeutkinji da svejedno i dalje ima osećaj, nabazičnijem, emocionalno intuitivnom nivou ili nivou „stomaka“, da je stvarno ponižavajuće i uvredljivo i patetično da je njen hronični emocionalni bol i usamljenost i nesposobnost da se nekom obrati prisiljavaju da troši 1080 dolara mesečno da bi kupovala nešto što je na mnogo načina svojevrsna imaginarna prijateljica koja može da ispuni njene detinjasto narcističke maštarije o tome da će njene emocionalne potrebe moći da ispuni neko drugi bez obaveze da se zauzvrat ispune ili empatično dožive ili čak i razmotre emocionalne potrebe same te druge osobe, odnosno empatija i razmatranje usmereni na druge za koje je depresivna osoba kroz suze priznala da ponekad očajava da li će ikad moći da ih pruži. Depresivna osoba je tu umetnula da često brine, uprkos brojnim traumama koje je pretrpela kroz pokušaje ostvarivanja veza s muškarcima, da je u stvari njena vlastita nesposobnost da izađe iz svoje toksične želje za pažnjom i Nađe Se nekom drugom i istinski emocionalno nešto *pruži* pretvorila te pokušaje intimnih, uzajamno brižnih partnerskih odnosa s muškarcima u mučno ponižavajući sveopšti neuspeh.

Depresivna osoba je dalje dodala u svom poticajnom poveravanju terapeutkinji, kasnije je rekla izabranim, elitnim „ključnim“ članicama svog Sistema podrške nakon terapeutkinjine smrti, da je njena ozlojeđenost povodom cene od 1080 dolara mesečno za terapijski odnos zapravo imala manje veze sa stvarnim troškom – koji je, kako je ona (tj., depresivna osoba) opušteno priznala, mogla da priušti – a više s ponižavajućom *idejom* plaćanja za veštački jednostrano prijateljstvo i ispunjavanje narcističkih fantazija, potom se muklo nasmejala (tj., depresivna osoba se muklo nasmejala tokom prvobitnog dodavanja činjenica dok se poveravala terapeutkinji) da bi naglasila kako je čula i primila k znanju nesmotreni eho svojih hladnih, škrtih, emocionalno nedostupnih roditelja u odredbi da ona ne zamera na stvarnom trošku već ideji ili „*principu*“ tog troška. Taj osećaj je zapravo bio takav, priznala je kasnije depresivna osoba prijateljicama punim podrške da se bila poverila saosećajnoj terapeutkinji, kao da je jednočasovna terapijska tarifa od 90 dolara bila gotovo svojevrsna otkupnina ili „cena zaštite“ kojom je depresivna osoba

kupovala izuzeće od paklene unutrašnje sramote i stida usled telefoniranja dalekim bivšim prijateljicama koje nije videla svojim jebenim očima već godinama i nije više imala nikakvo legitimno pravo na to prijateljstvo i usled nenajavljenog telefoniranja njima usred noći i uznemiravanja njihovih funkcionalnih i spasonosno neupućeno radosnih mada možda donekle plitkih života i bestidnog naslanjanja na njih i neprestanog obraćanja u pokušaju da artikuliše suštinu užasnog i neprekidnog bola od depresije čak i kad su je upravo taj bol i očaj i samoća, znala je, oslikavali kao suviše emocionalno uskraćenu i željnu pažnje i samoopsednutu da bi ikad uistinu mogla da se zauzvrat Nađe nekoj od tih svojih drugarica u dalekim gradovima, da joj (tj., depresivnoj osobi) se obrate i povere i zauzvrat oslone na nju, tj., da je njena svekolika želja za pažnjom prezrivo pohlepna i narcistička i takva da samo potpuni idiot ne bi sasvim očekivao da će je članice njenog takozvanog „Sistema podrške“ vrlo lako otkriti u njoj, i da će se potpuno zgaditi nad njom, i da će ostati na vezi ne samo iz najprizemnijeg i najapstraktnijeg ljudskog milosrđa, dok sve vreme prevrću očima i slažu face i pogledaju na sat i žele da se taj telefonski poziv završi ili da ona (tj., depresivna osoba na telefonu patetično željna pažnje) nazove bilo koga drugog sem nje (tj., tobožnje „prijateljice“ koja se dosađuje, gnuša i prevrće očima) ili da nikad u prošlosti nije bila određena da bude cimerka depresivnoj osobi ili da nikad nije išla u taj određeni internat ili čak da se depresivna osoba nikad nije rodila ili čak postojala, toliko da je cela stvar delovala potpuno, neizdrživo patetično i ponižavajuće, „istinu govoreći“, ukoliko je terapeutkinja zaista želela „potpuno iskreno i necenzurisano poveravanje“ koje je uvek neprestano „tvrdila da [ona] želi“, priznala je kasnije depresivna osoba svom Sistemu podrške da je siktala podrugljivo na terapeutkinju, s izrazom lica (tj., lica depresivne osobe tokom treće godine poticajnih, ali sve više neprijatnih i ponižavajućih terapeutskih sesija) na kom se odvijao kako je ona zamišljala da je moralo biti groteskan spoj besa i samosažaljenja i potpunog poniženja. Upravo je maštovita vizualizacija izgleda koji mora da je njeno lice poprimilo potakla depresivnu osobu da u tom poznom trenu sesije počne da plače, cvili, šmrca i rida uistinu iskreno, podelila je to kasnije s prijateljicama od poverenja. Jer ne, ako je terapeutkinja zaista želela da zna istinu, onu pravu istinu na nivou „stomaka“ ispod sve njene detinjasto odbrambene ljutnje i sramote, depresivna osoba je podelila iz pognutog i gotovo fetusnog položaja ispod suncolikog sata, ridajući, ali svesno vodeći računa da se ne zamara brisanjem očiju ili čak nosa, depresivna osoba je *zapravo* osećala da je *zapravo* nepošteno to što ona oseća da je sposobna – čak i ovde na terapiji s terapeutkinjom punom vere i saosećanja – da ona oseća da je sposobna da podeli samo bolne okolnosti i uvide iz prošlosti u vezi s njenom depresijom i njenom etiologijom i teksturom i brojnim simptomima umesto da oseti da je istinski sposobna da komunicira i artikuliše i izrazi užasnu neprekidnu agoniju same depresije, agoniju koja je bila prevashodna i neizdrživa stvarnost svakog njenog crnog trena na svetu – tj., da je

nesposobna da podeli kakav je to zaista *osećaj*, kako se ona zbog depresije svakodnevno *osećala* iznutra, jadikovala je histerično, neprestano udarajući po rukohvatima fotelje od antilopa – ili da se obrati i komunicira i izrazi je nekome ko neće moći samo da sluša i razume i brine već ko će moći ili hteti da zapravo *oseti* što i ona (tj., da oseti isto što je depresivna osoba *osećala*). Depresivna osoba je priznala terapeutkinji da je imala osećaj da *istinski* vapi i zaista *istinski* mašta da ima sposobnost da to (tj., neprestanu muku hronične depresije) nekako zaista istinski doslovno „*podeli*”. Ona je rekla da je depresija delovala kao da je središnji i nezaobilazan deo njenog identiteta i onoga što je ona i da zbog toga što nije sposobna da podeli unutrašnji osećaj depresije ili čak zapravo opiše kakav je to osećaj imala osećaj na primer kao da oseća očajničku, sudbonosnu potrebu da opiše sunce na nebu, a da opet može ili joj je dozvoljeno samo da pokaže na senke na tlu. Toliko se umorila od pokazivanja senki, ridala je. Potom je ona (tj., depresivna osoba) smesta prekinula plač i muklo se nasmejala sama sebi i izvinila se terapeutkinji što je upotrebila tako kitnjasto melodramatičnu i samosažaljivu analogiju. Depresivna osoba je sve to kasnije podelila sa svojim Sistemom podrške, veoma detaljno i ponekad više nego jednom noću, kao deo svog procesa žaljenja nakon terapeutkinjine smrti usled homeopatskog kofeinizma, sve sa podsećanjem nje (tj., depresivne osobe) da je terapeutkinjino pokazivanje saosećajnosti i neosuđivačke pažnje prema svemu što je depresivna osoba konačno bila otvorila i izbacila i prosiktala i ispljunula i otkukala i otcvilila tokom traumatično poticajne napredne sesije bilo tako zastrašujuće i beskompromisno da je ona (tj., terapeutkinja) treptala daleko ređe nego što je bilo koja neprofesionalna slušateljka kojoj se depresivna osoba ikad poverila licem u lice treptala. Dve „ključne” članice Sistema podrške depresivne osobe koje su trenutno pružale najveće veru i podršku odgovorile su, gotovo doslovno, da im je zvučalo kao da je terapeutkinja depresivne osobe bila veoma posebna, i da je veoma jasno da ona veoma mnogo nedostaje depresivnoj osobi; a jedna naročito vredna i puna empatije i elitna, fizički bolesna, „ključna” prijateljica na koju se depresivna osoba oslanjala mnogo snažnije nego na ijednu drugu podršku tokom procesa žaljenja ukazala je da bi jedinstveni najbrižniji i najprikladniji način da se oda počast uspomeni na terapeutkinju i žalosti zbog gubitka same depresivne osobe mogao biti da depresivna osoba pokuša da postane jednako posebna i pažljiva i nepokolebljivo brižna prijateljica sebi kao što joj je to bila terapeutkinja.

² Depresivna osoba je, u očajničkom pokušaju da se otvori i dozvoli svom Sistemu podrške da joj pomogne da oda počast terapeutkinjinoj smrti i obradi svoja osećanja u vezi s njom, preuzela rizik i podelila svoj zaključak da je ona sama retko, gotovo nikad, koristila reč „tužna” u dijalozima terapijskog procesa. Obično je koristila reči „očaj” i „agonija”, a terapeutkinja se, većim delom, mirila s tim mora se reći melodramatičnim izborom reči, mada je depresivna osoba dugo sumnjala da terapeutkinja smatra da je

njen izbor reči „agonija“, „očaj“, „mučenje“ i slično, bio i melodramatičan – otuda željan pažnje i manipulativan – s jedne i minimalistički – otud proistekao iz stida i toksičan – s druge strane. Depresivna osoba je takođe podelila s dalekim prijateljicama tokom razornog procesa žaljenja bolni zaključak da ona (tj., depresivna osoba) nijednom nije zapravo iskreno upitala terapeutkinju šta ona (tj., terapeutkinja) misli ili oseća u bilo kom datoin trenutku tokom zajedničkog vremena, niti je pitala, baš nijednom, šta ona (tj., terapeutkinja) zapravo misli o njoj (tj., depresivnoj osobi) kao ljudskom biću, tj., da li se ona lično dopada terapeutkinji, ne dopada, da li misli da je u suštini pristojna ili pak odbojna osoba itd. To su bila samo dva primera.

Kao prirodan deo procesa žaljenja, čulne pojedinosti i emocionalne uspomene preplavljivale su izmučenu psihu depresivne osobe u nasumičnim trenucima i na teško predvidive načine, stiskajući je i zahtevajući izraz i obradu. Terapeutkinjina tunika od jelenje kože, na primer, iako je delovalo da je terapeutkinja fetišistički bila privržena odeći severnoameričkih Indijanaca i da ju je stoga nosila, reklo bi se, svakodnevno, bila je uvek besprekorno čista i uvek je predstavljala besprekorno sirovu i naizgled vlažnu zaleđinu boje mesa za mnogolika kavezasta obličja koja su terapeutkinjine nesvesne šake tvorila – i depresivna osoba je podelila s članicama svog Sistema podrške, nakon terapeutkinjine smrti, da joj nikad nije bilo jasno kako je ili pomoću čega ta jelenja koža mogla da ostane onako čista. Depresivna osoba je priznala da je ponekad narcistički zamišljala da terapeutkinja nosi besprekornu odeću boje mesa samo na njihovim zajedničkim sastancima. Terapeutkinjina prohladna ordinacija kod kuće sadržala je i, na zidu naspram bronzanog sata i iza terapeutkinjine fotelje, neverovatan komplet od molibdena sa radnim stolom, računarom i ormarićem, na čijoj su jednoj polici bile poređane, s obe strane Braunovog de luxe kafe-aparata, male uokvirene fotografije terapeutkinjinog pokojnog muža i sestara i sina; i depresivna osoba bi često iznova zaridala i zapadala u očaj i samoprekorevanje na telefonskim slušalicama u svom radnom pregratku dok je priznavala Sistemu podrške da nikad nije čak ni pitala za imena terapeutkinjinih voljenih.

¹⁰ Jedinstveno vredna daleka prijateljica puna podrške od koje je depresivnu osobu kako je odlučila bilo najmanje sramota da joj uputi pitanje tako bremenito otvorenošću i ranjivošću i emocionalnim rizikom bila je maturantkinja jednog od prvih internata u detinjstvu depresivne osobe, izvanredno velikodušna i brižna razvedena majka dvoje dece iz Blumfild Hilsa u Mičigenu, koja se nedavno podvrgla drugom krugu hemoterapije zbog virulentnog neuroblastoma koji je umnogome umanjio broj dužnosti i aktivnosti u njenom punom i funkcionalnom životu zrele osobe dinamično posvećene drugima, i koja stoga ne samo da je gotovo uvek bila kod kuće već je i uživala u gotovo bezgraničnoj dostupnosti lišenoj konfiikta i zajedničkom vremenu na telefonu, za koju je

depresivna osoba uvek pažljivo upisivala dnevnu molitvu za zahvalnost u svom Dnevniku osećanja.

11 (tj., pažljivo uredila svoj jutarnji raspored da omogući sebi dvadeset minuta koje joj je terapeutkinja predložila da bi se na miru usredsredila na svoja osećanja i povezala s njima i prepoznala ih i upisala u dnevnik, zagledajući unutar sebe sa saosećajnom, neosuđivačkom, gotovo kliničkom distancom)

12 ä pat / ā pay / âr care / ä father / b bib / ch church / d deed / ě pet / ē be / f fife / g gag / h hat / hw which / ĩ pit / ī pie / îr pier / j judge / k kick / l lid / m mum / n no, sudden / ng thing / ō pot / ō toe / ô paw, for / oi noise / ou out / ōo took / ōo boot / p pop / r roar / s sauce / sh ship, dish / t tight / th thin / th this, bath / ů cut / ûr urge / v valve / w with / y yes / z zebra, size / zh vision / about, item, edible, gallop, circus / å Fr. ami / œ Fr. feu, Ger. schön / ü Fr. tu, Ger. über / KH Ger. ich, Scot, loch / N Fr, bon.

* = Follows main vocabulary. † = Of obscure origin. ‡ = Of idiomatic origin

For pentasensory illustrative support, affbc neural plug and enter:
ROM\C.A.D.PAK\5MESH*.*.

13 (B)—(*fakultativno*) Objasni da li bi i kako saznanje o dođatnoj informaciji da je dama i sama odrasla u okruženju neverovatno očajnog siromaštva uticalo na tvoj odgovor na (A).

14 (tj., tastova)

15 Vidi neuspeli BT6 iznad.

16 (Način na koji Y izgovara reči poput „Pojaviš” i „Budeš Tamo” nagoni X-a nekako da zamisli te klišee s velikim slovima, ništa drugačije od načina na koji čuje da porodica njegove žene govori o nepodnošljivim godišnjim „Okupljanjima” u K. C. Ramada.)

17 (Prema rečima jednog od X-ovih pašenoga, mladeg saradnika jedne od šest najvećih računovodstvenih kompanija kojem starac nije bio ništa omiljeniji nego X-u i koji je bio tik pored postelje sa svojom ženom preplavljenom serotoninom kad se to dogodilo.)

18 (Odmah na početku si zamislio ceo niz kao oktet ili oktociklus, mada nek ti je sa srećom kad budeš bilo kome objašnjavao zašto.)

19 (Iako sve postaje pomalo složeno, jer delom želiš da ti mali Blic testovi razbiju tekstualni četvrti zid i na neki način se obrate (ili „postave pitanje”) neposredno čitateljki, što je želja koja je nekako u vezi sa starom metainstrumentalnom čežnjom da se probije neka vrsta četvrtog zida realističke pretvornosti, iako deluje da je potonje

manje probijanje bilo kakvog stvarnog zida, a više probijanje vela bezličnosti i povučeniosti oko samog pisca, tj., uz to sad potrošeno S. P. „meta-“ nešto, biće da sam dramaturg izlazi na pozornicu s njenih bokova i podseća te da je to što se odvija izmišljeno i da je izumitelj upravo on (dramaturg) i ali da on bar ima dovoljno poštovanja prema tebi kao čitaocu/delu publike da pošteno prizna činjenicu da je on iza svega i da vuče konce, što je „poštenje“ za koje si ti lično oduvek imao osećaj da je zapravo krajnje retoričko lažno poštenje osmišljeno da bi ti se on dopao i dabi se složio s njim (tj., s „meta-“ vrstom pisca) i osetio polaskanim što on navodno misli da si dovoljno odrastao da možeš podneti kad te se podseća da je to nasred čega si sad izmišljeno (kao da to već nisi znao, kao da te se mora podsećati na to iznova kao da si kratkovidno dete koje ne može da vidi šta mu je pred nosom), što više od svega podseća na onu vrstu osobe iz stvarnog sveta koja pokušava da manipuliše tobom ne bi li ti se dopala tako što pravi dramu oko toga kako je otvorena i iskrena i nesklona manipulisanju sve vreme, tip ličnosti koji je još naporniji od one vrste koja pokušava da te izmanipuliše tako što te prosto slaže, budući da potonje makar nije neprestano čestitanje samom sebi zato što ne radi upravo ono što tip koji sam sebi čestita na kraju i uradi, naime, ne ispituje te ili ne upušta se ni u kakav razgovor ili čak zapravo i ne *priča* s tobom već jednostavno *izvodi** – na neki izuzetan samosvestan i manipulativan način.

Ništa od toga nije baš jasno izraženo i možda bi ga trebalo izbaciti. Moguće je da se ni o čemu u vezi s problemom „stvarne narativne iskrenosti nasuprot lažnoj narativnoj iskrenost“ ne može ni govoriti otvoreno.)

*[Kundera bi ovde rekao „*pleše*“, i on je zapravo savršen primer beletriste čija je intermuralna iskrenost i formalno neosporiva i potpuno obuzeta samom sobom: klasičan postmoderni retoričar.]

²⁰ Primeti – u duhu stoprocentne istinoljubivosti – da nisu baš u pitanju nikakvi olimpski visoki estetski standardi zbog kojih si odbacio 63% prvobitnog okteta. Pet nefunkcionalnih tekstova prosto i jednostavno nisu funkcionisali. Jedan se, npr., ticao nekog brilijantnog psihofarmakologa koji je patentirao neverovatno efikasan postprozak i postzoloft antidepresiv, tako efikasan da je sasvim zbrisao i poslednji trag disforije / anhedonije / agorafobije / opsesivno-kompulsivnog poremećaja / egzistencijalne krize kod pacijenata i zamenio njihove afektivne neprilagođenosti neizmernim osećajem ličnog samopouzdanja i *joie de vivre*, bezgraničnim kapacitetom za međuljudske odnose pune života i gotovo mističnim ubeđenjem u njihovu elementarnu sinegdohsku sjedinjenost s univerzumom i svim u tom pogledu, kao i sveobuhvatnom i ustreptalom zahvalnošću za sva gorenavedena osećanja; plus novi antidepresiv nije imao nikakvih propratnih efekata niti kontraindikacija niti opasnih dejstava s bilo kojim drugim lekom i praktično je za tren oka dobio odobrenja Administracije za hranu i lekove; plus ga je bilo dovoljno lako i

jeftino sintetizovati i proizvoditi, pa je taj psihofarmakolog mogao i sam da ga pravi u svojoj maloj kućnoj laboratoriji u podrumu i da ga prodaje po nabavnoj ceni direktnom poštom ovlaštenim profesionalcima u oblasti psihijatrije, zaobilazeći gramzive marže velikih farmaceutskih kompanija; i taj antidepresiv je bukvalno značio nov život za nebrojene hiljade ciklotimičnih Amerikanaca, od kojih su mnogi bili najteži endogeni i nepopravljivo očajni pacijenti koje su njihovi psihijatri ikad imali, a sad su ushićeno kipteli od *joie de vivre* i produktivne energije i toplog poniznog osećaja ogromne sreće povodom istih, i bili su našli kućnu adresu briljantnog psihofarmakologa (tj., neki od pacijenata su je našli, što se ispostavilo kao lak zadatak, budući da je psihofarmakolog direktnom poštom slao antidepresiv i sve što je neko trebalo da uradi bilo je da pogleda adresu pošiljaoca na jeftinim zaštitnim paketima u kojima je on obično otpremao tu robu), i onda su počeli da mu se pojavljuju pred kućom, prvo jedan po jedan, zatim u malim grupama, a zatim nakon izvesnog vremena okupljali su se u sve većem broju ispred psihofarmakologovog skromnog tihog doma, u želji da samo značajno pogledaju velikog čoveka u oči i da se rukuju s njim i da mu zahvale iz dubine njihovih spiritualno restartovanih duša; i mase zahvalnih pacijenata ispred psihofarmakologovog doma polaku postaju sve veće, a neki od odlučnije zahvalnih ljudi u masi postavljaju šatore i pokretne kuće čiji odvodi iz toaleta moraju da se prazne u kanalizacione otvore uz ivičnjak, i psihofarmakologovi zvono i telefon neprestano zvone, i ljudi gaze i parkiraju se po komšijskim dvorištima, i nebrojene desetine gradskih sanitarnih odredbi se krše; i psihofarmakolog u kući na kraju mora da naručuje dostavu hrane i da postavi posebne dodatno zatamnjene roletne na prozore s prednje strane kuće i da ih drži spuštene sve vreme jer kad god masa napolju spazi neki deo njega kako se kreće unutar kuće, neizmerno klicanje u znak ushićenja i zahvalnosti i veličanja prolomi se iz mase od nekoliko hiljada ljudi i usledi naizgled gotovo preteći juriš mase na trem skromne kućice i njeno zvono kad novoizlečene pacijente en masse preplavi iskrena čežnja da se rukuju s psihofarmakologom s obe ruke i da mu kažu kako je on velik i briljantan i nesebičan živi svetac i da mu kažu da ako ima bilo šta što bi oni mogli da učine da bi mu se na bilo koji način makar delimično počeli oduživati za to što je on učinio za njih i njihove porodice i čovečanstvo u celini, ma, samo neka kaže, bilo šta; tako da psihofarmakolog naravno u suštini završi kao zarobljenik u vlastitoj kući, s posebnim roletnama spuštenim preko prozora i podignutom slušalicom i isključenim zvonom i višestrukim čepovima za uši od rastegljive pene zabijenim u uši sve vreme da bi prigušili buku mase, bez mogućnosti da ode iz kuće i već na poslednjoj od krajnje neukusnih konzervi s hranom s najdaljih polica u ostavi i sve bliži tome da ili preseče sebi radijalne arterije ili da se uspenra uz odžak na krov s megafonom i kaže toj mahnito živahnoj i zahvalnoj masi novoizlečenih građana da se nose u pičku materinu i da ga ostave na jebenom miru za ime jebenog boga on ne može više to da *podnese*... a onda u skladu sa ciklusovim formatom Blic testa, tu su i neka

prilično predvidiva pitanja od tome da li i zašto je psihofarmakolog možda zaslužio to što mu se dogodilo i da li je istina da se bilo koja značajna promena u sveukupnom odnosu radosti i tuge u svetu mora uvek nadoknaditi nekom jednako radikalnom promenom na drugoj strani odgovarajuće jednačine itd. ...i cela stvar je jednostavno suviše duga i ujedno suviše očigledna i suviše opskurna (npr., u drugom delu dela „P” u okviru Testa potrošeno je pet redova na konstruisanje moguće analogije između odnosa radosti i tuge u svetu i ključne jednačine dvostrukog knjigovodstva u savremenom računovodstvu „ $A=L+E$ ”, kao da bi više od jedne osobe među hiljadu ljudi uopšte bolelo dupe), plus je cela *mise en scène* suviše nalik crtanom filmu, takva da deluje kao da istovremeno pokušava da bude groteskno smešna i groteskno ozbiljna, takva da je bilo kakva stvarna ljudska iskrenost u scenariju i ispitivanjima Testa zamagljena nečim što izgleda samo kao dodatna cinična, komercijalna komedija tipa hajde da se zabavimo do smrti koja je već progutala toliko iskušene iskrenost iz našeg savremenog života pre svega, što je nedostatak koji je na ironičan način gotovo suprotan onome što iziskuje brisanje još jednog od osam prvobitnih kratkih tekstova, ovog puta BT-a o grupi doseljenika s početka dvadesetog veka iz egzotičnog dela I. Evrope koji se iskrcajavu i prolaze kroz proceduru na ostrvu Elis i nakon što završe testiranje na tuberkulozu imaju nesreću da dođu kod izvesnog službenika za proces prijema na ostrvu Elis koji je psihotični šovinista i sadista i u njihovim prijemnim dokumentima menja egzotična rođena prezimena doseljenika u bilo kakvu odvratnu smešnu nedostojanstvenu reč na engleskom na koji ga ona makar izdaleka podsećaju – Pavel Šitlik, Milorad Faksalot, Đerdap Snot, nesumnjivo ti je jasno – na šta se doseljenici usled nepoznavanja jezika u novoj domovini ne žale niti to čak primećuju, ali što uskoro naravno postaje i nastavlja da bude tokom ostatka njihovog života u SAD paklen izvor podsmeha i sramote i diskriminacije i izvor razorne istočnoevropske ozlojeđenosti vrste *vendetta* koja traje sve do staračkog doma u Bruklinu u Njujorku gde znatan broj nomološki pogođenih doseljenika završi u poznim godinama; i onda jednogdana propalo ali jezivo poznato staro lice najednom se pojavljuje u staračkom domu dok vlasnika lica podvrgavaju proceduri prijema i odvoze s prenosivom bocom za kiseonik tačno u sredinu među stare doseljenike u TV-sobi, i prvo oštrooki stari Efrosin Midikislitl, a potom postepeno i svi ostali najednom prepoznaju novajliju kao usahlu ljušturu zloćudnog P. P. službenika s ostrva Elis, koji je sad paralizovan i nem i emfizematičan i potpuno bespomoćan; i grupa od tuce ili nešto više doseljeničkih žrtava koje su podnosile podsmeh i ponižavanje i prezir gotovo svakog dana u poslednjih pet decenija mora da odluči da li će iskoristiti tu sad savršenu priliku da izvrše svoju osvetu, nakon čega nastaje duga clebata o tome da li je presecanje dovoda O_2 paralizovanog starca ili nešto drugo opravdano ili da li je slučajno da je pravedni i milosrdni istočnoevropski Bog prouzrokovao da baš taj starački dom bude onaj u koji će stari bivši P. P. službenik sadista biti dovezen naspram da li bi odmazda za njihova

besmislena imena mučenjem/ubistvom nesposobne stare osobe preobrazila doseljenike u živa otelotvorenja istih onih nedostojnosti i gnušanja koje njihova engleska imena prizivaju, tj., da li bi odmazdom zbog uvredljivosti tih imena oni, konačno, zaslužili ta imena... što je sve zapravo (po tvom mišljenju) gotivno, a scenario i debata imaju vi tragovima onu čudno vrstu groteskne/pokajničke iskrenosti kojom želiš da oktet odiše; ali problem je što su ista duševna/moralna/ljudska pitanja koja „Test pitanja” u ovom delu ((A), (B), i tako dalje i tako redom) postavljaju čitaocu *već* pretresena u neizmerno ali narativno nužno dugoj debati dvanaest Ijutih doseljenika koja je vrhunac teksta, čime se postscenario „P” pretvara u tek malo više od Da/Ne referenduma; plus se ispostavilo da se taj tekst nije uklopio s ostalim, „funktionalnijim” tekstovima okteta kako bi obrazovao svojevrsnu lepezastu no i dalje iskreno sjedinjenu celinu koja bi pretvorila ceo ciklus u pravo delo beletrističke umetnosti umesto u tek pomodnu namigivačko-muvačku pseudoavangardnu vežbu; i tako, jednako pod bremenom smisla i iskrenosti koliko i mišljenja da se problemi „imena” i imena i „uklapaju” u priči umesto da samo denotiraju ili konotiraju, grizeš se za usnu i izbacuješ taj tekst iz okteta... što zapravo verovatno znači da se ispostavlja da ti u stvari *imaš* aršine, možda ne olimpske, ali dakako aršine i ubeđenja, koji bi trebalo, ma koliko da je velik fijasko protraćenog vremena ceo oktet postao, da budu izvor bar neke male utehe.

²¹ (ili pre „duo plus dualni pokušaji trećeg”, ma koji latinski kvantifikator da je za ovo)

²² (ili već koliko)

²³ I dalje nameravaš da ciklusu daš naslov „Oktet”. Nije bitno da li će iko drugi misliti da to ima smisla ili ne. Beskompromisan si po tom pitanju. Da li je ta beskompromisnost neka vrsta integriteta ili jednostavno ludilo pitanje je na uzrujavanje zbog kog odbijaš da potrošiš radno vreme. Kocka ti je pala na naslov „Oktet” i ima da bude „Oktet.”

²⁴ To možda nije prava reč – suviše je pedantna; možda bi želeo da iskoristiš reč *prenositi* ili *prizivati* ili čak *oslikati* (*opipati* je već prečesto korišćena, a moguće je da to uvrnuto psihospiritualno sondiranje koje bi da podrazumevaš tom medicinskom analogijom niko neće uopšte uočiti, što je verovatno makar malo u redu, jer čitateljka može nekako da preskoči pojedinačne reči i da se ne zamajava suviše s njima, ali nema svrhe da iskušavaš svoju sreću i da joj neprestano iznova utuvljuješ u glavu *opipati*). Ako oslikati ne bude na kraju delovalo daleko pretencioznije od očekivanog, ja bih verovatno izabrao *oslikati*.

²⁵ Vodi računa da je ovo već postao gotovo mučan termin u savremenoj upotrebi, *odnos*, sladunjav zbog istih onih ljudi koji koriste *roditelj* kao deo glagolske fraze i govore *podeliti* kad misle *razgovarati*, a za čitateljku s kraja devedesetih on će nositi kojekakve

mučne asocijacije na političku korektnost i Novo doba; ali ako odlučiš da iskoristiš taktiku pseudometesta i ogoljenu otvorenost koja ga prati kako bi predupredio fijasko, verovatno ćeš morati da se isprsiš i da ga iskoristiš, taj strašni „0“-termin, pa šta bude.

²⁶ Isto, o upotrebi glagola *biti* na ovaj kulturno zatrovan način, takođe, kao u „Biću uvek pored tebe“, što je postalo neka vrsta ispraznog mednog šiboleta koji ne prenosi ništa sem izvesne nepromišljene blesavosti samih govornika. Nećemo se praviti naivni oko toga koliko će te koštati ta taktika 100% iskrenog ogoljenog ispitivanja čitateljke ukoliko se odlučiš da je isprobaš. Moraćeš da progutaš veliku žabu i kreneš napred i zapravo iskoristiš termine *biti* s i *odnos*, i to da ih iskoristiš iskreno – tj., bez navodnika ili ironičnog podrivanja ili bilo kakvog namigivanja i muvanja – ako želiš da budeš uistinu otvoren u tom pseudometestu umesto da samo ironično zavlačiš jednu čitateljku (a ona će umeti da kaže šta radiš; čak i ako ne bude mogla to da izrazi, znaće da li jednostavno pokušavaš da spaseš svoje beletrističko dupe tako što manipulišeš njom – veruj mi).

²⁷ Možda ćeš hteti ili nećeš da potrošiš red ili dva na poziv čitateljki da razmisli o tome da li je čudno da postoji bukvalno milijardu puta više načina da „iskoristiš“ nekoga nego što ih ima da iskreno samo „budeš s“ nekim. Zavisi koliko želiš da ovaj BT9 bude dug i/ili sveobuhvatan. Ja bih lično gledao da ne (verovatno više zbog brige da eventualno ne ispadnem mudrijaš ili očigledan ili preopširan, nego zbog ravnodušnog zanimanja za jezgrovitost i usredsređenost), ali ovo će biti pitanje koje ćeš morati da rešiš prema svom osećaju.

²⁸ Isto, fusnote 8 i 9 o *osećanju/osećanjima* takođe – vidi, niko nije rekao da će ovo biti bezbolno, ili besplatno. To je očajnička poslednja operacija. Nije bez rizika. Prinudjenost da koristiš reči kao što su *odnos* i *osećanje* jednostavno može da učini da sve bude gore. Nema nikakvih garancija. Sve što ja mogu da učinim jeste da budem otvoren i da izložim najgrđe cene i rizike po tebe i da te ponukam da ih razmotriš veoma pažljivo pre nego što odlučiš. Iskreno, ne vidim šta bih drugo mogao da uradim.

²⁹ Da: zvučaćeš mudrijaški i melodramatično. Prihvati to.

³⁰ (pored svih stvari koje ćeš morati da probiješ)

³¹ Da: došlo je do toga da se beletristička proza sad smatra *bezbednom* i *bezazlenom* (prvi predikat verovatno iziskuje ili sadrži potonji predikat, ako razmisliš), ali ja bih gledao da se klonim kulturne politike da sam na tvom mestu.

³² ...Samo *gore*, zapravo, jer u ovom slučaju bi bilo više kao da si upravo platio mondensku skupu večeru u restoranu i tražio da je zapakuju i odneo je kući i upravo si seo u pokušaju da uživaš u njoj kad zvoni ti telefon i čuješ da te zove kuvar ili vlasnik restorana ili već ko od koga si upravo kupio hranu i gnjavi dok pokušavaš da večeraš da bi te pitao kakva je večera i da li ti se dopada i da li „funkcioniše“ kao večera ili ne. Zamisli šta bi osetio prema restorateru koji bi ti tako nešto uradio.

³³ ... A naravno da je vrlo moguće da je to i problem zbog kog se oni osećaju smeteno – u pogledu samih sebe i da li se *oni* dopadaju drugim ljudima na žurci – i upravo je zato nepisani aksiom bontona na žurkama da se takva pitanja ne postavljaju izravno niti da se na bilo koji način opštenje na žurci gurne u takvu vrstu vrtloga međuljudske nelagode: jer kad jednom makar samo jednom razgovor na žurci dosegne taj nivo iskrenog neuvijenog saopštavanja najskrivenijih misli, doći će gotovo do metastaze istog i vrlo brzo *niko* na žurci neće razgovarati ni o čemu drugom sem vlastitim nadama i strahovima koji se tiču mišljenja drugih ljudi na žurci o njima, što znači da će se poništiti sve svojstvene osobine površinskih ličnosti različitih ljudi, i da će se ispostaviti da su svi na žurci manje-više potpuno isti, i žurka će dosegnuti neku vrstu entropijske homeostaze ogoljene samoopsednute istovetnosti, i postaće neverovatno dosadna,* plus paradoksalna činjenica da bi osobene šarolike površne razlike među ljudima na osnovu kojih drugi ljudi zasnivaju svoje simpatije ili antipatije prema tim ljudima iščezle, pa bi pitanje: „Da li ti se dopadam“ prestalo da dopušta ikakav smislen odgovor, i cela ta žurka bi vrlo verovatno mogla da bude predmet nekakve uvrnute logičke ili metafizičke implozije, i niko od ljudi na žurci ne bi više nikad mogao da funkcionise smisleno u spoljašnjem svetu.**

* [Možda je zanimljivo istaći da ovo umnogome odgovara ideji Raja kod većine ateista, što zauzvrat pomaže da se objasni relativna popularnost ateizma.**]

** [Mada bih ja sve ovo verovatno samo podrazumevao, da sam na tvom mestu.]

³⁴ Ta taktika se ponekad, na konvencijama o beletrističkoj prozi, naziva „Karsoniranje“ ili „Karsonov manevar“ u čast činjenice da je nekadašnji voditelj *Večernjeg šoua* Džoni Karson imao običaj da spasava otrcane viceve smetenim prestrašenim izrazom lica koji je u neku ruku metakomentarisao otrcanost vica i pokazivao publici da je on vrlo dobro znao da je vic otrcan, što je strategija koja je iz godine u godinu i iz decenije u deceniju izazivala još jači i oduševljeniji smeh kod publike nego što bi to učinio neki dobar originalan vic... te činjenica da je Karson koristio taj Manevar u komercijalnoj zabavi još krajem šezdesetih pokazuje da on baš i nije originalno sredstvo od kojeg zastaje dah. Možda ćeš želeti da razmisliš o tome da neki deo ovih informacija obuhvatiš u BT9 kako bi pokazao čitateljki da si ti makar svestan da je metakomentar sad otrcan i zastareo i da

on sam više ništa ne može spasiti – to će možda dati verodostojnost tvojoj tvrdnji da je ono što pokušavaš da uradiš daleko iskrenije i realnije. Opet, o tome ćeš morati sam da odlučiš. Niko te neće držati za ruku.

³⁵ (bar ga ja sigurno tako zamišljam...)

³⁶ (Po tome je njena epifanija bila u potpunosti u skladu sa zapadnom tradicijom, u kojoj je uvid proizvod proživljenog iskustva, a ne puke misli.)

³⁷ [N.B.: nar ton ovde mksmln ravan/neuzbuđen/suvoparan – bez očiglednog pristajanja na kliše.]

³⁸ [/"razjedinjeni"? (izbeći otrc fazon)]

³⁹ Roditelji je, uzgred, nisu tukli niti su je čak disciplinovali, niti vršili pritisak na nju.

⁴⁰ Njeni roditelji su bili slabo plaćeni, fizički nesavršeni i ne baš bistri – dete je mrzelo samo sebe što je primetilo te osobine.

⁴¹ Fraze *podići raspoloženje* i *oladiti* nisu u to vreme još bile u optičaju (niti su, u stvari, to bile *psihičko sranje*; niti *roditeljsko zlostavljanje* ili čak *objektivna perspektiva*).

⁴² U stvari, objašnjenje rođenih roditelja sutrašnje majke o tome da su je veoma malo disciplinovali bilo je da se činilo kako njihova ćerka tako nemilosrdno prekoreva sebe za bilo kakvu omašku ili prestup da bi disciplinovanje nje bilo, citat, „pomalo kao da šutirate psa”.

⁴³ *New Age* – zapadnjački duhovni pokret iz druge polovine 20. veka zasnovan na istočnjačkim i zapadnjačkim duhovnim i metafizičkim tradicijama, pod snažnim uticajem motivacione psihologije, samopomoći, parapsihologije, holistike, istraživanja svesti i kvantne fizike koji propagira sveobuhvatnu, pluralističku duhovnost bez dogmatskih ograničenja. (Prim. prev.)

⁴⁴ Arkana – jedna polovina u špilju tarot karata. (Prim. prev.)

BELEŠKA O AUTORU

Dejvid Foster Volas (1962 – 2008), američki romanopisac, pripovedač i esejista, jedno je od najvećih imena književnosti na engleskom jeziku s kraja dvadesetog i početka dvadeset prvog veka. Takav status stekao je zahvaljujući inventivnosti i svežini svog opusa koji je umnogome oblikovao i njegove literarne savremenike. Jedan je od najznačajnijih savremenih svetskih pisaca.

Volasovo prvo objavljeno delo jeste roman *The Broom of the System* (1987) da bi potom usledili: *Girl with Curious Hair* (1989, zbirka priča); njegov ključni roman *Infinite Jest* (1996), koji se našao na listi 100 najboljih romana od 1923. naovamo u izboru časopisa Tajm; zatim *A Supposedly Fun Thing I'll Never Do Again* (1997, eseji); najuspelije zbirke priča *Brief Interviews with Hideous Men* (1999) i *Oblivion* (2005); *Consider the Lobster* (2005, eseji); te dva posthumna izdanja – roman *The Pale King* (2011), jedan od tri finalista za Pulicerovu nagradu 2012, te godine nedodeljenu, i najzad još jedna zbirka eseja *Both Flesh and Not* (2012).

Dejvid Foster Volas bio je dobitnik brojnih književnih nagrada. Obrazovao se na koledžu Amerst gde je diplomirao filozofiju i engleski (diplomski rad je postao njegov prvi roman). Akademsku karijeru je nastavio 2002. na koledžu Klermont gde je predavao engleski i kreativno pisanje.

Zbirka *Kratki razgovori s ogavnim muškarcima* sastoji se od dvadeset tri priče koje funkcionišu kao ciklus kratke proze. U četiri naslovne priče, različiti muškarci odgovaraju na pitanja svojih sagovornica koje čitaoci nikad ne čuju. Volasovi ogavni muškarci u tim razgovorima rekonstruišu svoje odnose sa suprotnim polom i slikaju solipsističku pustoš savremenog doba. Oni, međutim, nisu jedini (anti)junaci ove knjige.

Volas pripoveda o ženi opsednutoj strahom da ona nije dovoljna svom mužu; ispisuje svojevrsan izveštaj o patnjama osobe obuzete sobom i svojim osećanjima u tolikoj meri da ne primećuje ništa van svog emocionalnog vakuuma oličenog u depresiji; parodira svet savremenog šou-biznisa kroz prizmu antičkih mitova; demistifikuje popularnu psihoanalizu; pokušava da odgovori da li je moguće sagledati neki ličan, velikodušan čin bez ikakvog veličanja sebe kao dobročinitelja i zašto je lakše prodati nepotrebnu alatku za pet dolara nego je pokloniti. Dejvid Foster Volas sve to čini s takvom intelektualnom snagom i nabokovljevsom veštinom pripovedanja da *Kratki razgovori s ogavnim muškarcima* proširuju predstavu o zadovoljstvima koje pruža kratka proza.

Dejvid Foster Volas
KRATKI RAZGOVORI
S OGAVNIM MUŠKARCIMA
Prvo izdanje
2013.

Glavni urednik
Nenad Šaponja

Urednik
Alen Bešić

Recenzenti
Nenad Šaponja
Alen Bešić

Lektura
Alen Bešić

Korektura
Marija Mejić

Priprema za štampu
Studio Agora

Plasman
Knjižara AGORA
tel. 023-526-738 i 063-578-822

Izdavač
AGORA
Zrenjanin, Koče Kolarova 12 A
e-mail: agora@neobee.net; www.agora-books.co.rs

Za izdavača
Dragoslava Živkov Šaponja

Štampa
Budućnost, Novi Sad, Rumenački put 32

CIP – Каталогизacija u publikaciji Biblioteka Matice srpske, Novi Sad
821.111(73)-32

ВОЛАС, Дејвид Фостер, 1962 – 2008

Kratki razgovori s ogavnim muškarcima / Dejvid Foster Volas; preved sa engleskog
Igor Cvijanović. – Zrenjanin : Agora, 2013 (Novi Sad : Budućnost). – 312 str.; 21 cm. –
(Biblioteka Agora, knj. 77)

Prevod dela: Brief interviews with hideous men / David Foster Wallace
Beleška o autoru; str. 309. – Tiraž 1000.

ISBN 978-86-6053-121-8

I. Wallace, David Foster в. Волас Дејвид Фостер, 1962-2008 COBISS.SR-ID
279099143

NAJORIGINALNIJA KNJIGA AMERIČKE PROZE 21. VEKA

Iza neobičnog naslova *Kratki razgovori s ogavnim muškarcima* krije se knjiga koja je u mnogome obeležila američku prozu na početku 21. veka, koja je sa podjednakim uspehom nastupala u pozorištu, na filmu i bivala nagrađivana prestižnim književnim nagradama. Naime, dvanaest razgovora je pretvoreno u pozorišnu predstavu koja se izvodi od 2000, a knjiga je adaptirana i u istoimenu film u režiji Džona Krasinskog.

O značaju ove knjige svedoči kritičar Njujork tajmsa: „Po svojim ekscentričnim opsesijama i zlokobnim eksperimentima, Volas počinje da liči na još jednog ludog naučnika američke književnosti: Edgara Alana Poa. I njegove ogavne muškarce, poput Poovih, uhode demoni koji nas sve proganjaju. Izvanredno originalna zbirka...”

Zbirka *Kratki razgovori s ogavnim muškarcima* sastoji se od dvadeset tri priče koje funkcionišu kao ciklus kratke proze. U četiri naslovne priče, različiti muškarci odgovaraju na pitanja svojih sagovornica koje čitaoci nikad ne čuju. Volasovi ogavni muškarci u tim razgovorima rekonstruišu svoje odnose sa suprotnim polom i slikaju solipsističku pustoš savremenog doba.

Oni, međutim, nisu jedini (anti)junaci ove knjige. Volas pripoveda o ženi opsednutoj strahom da ona nije dovoljna svom mužu; ispisuje svojevrsan izveštaj o patnjama osobe obuzete sobom i svojim osećanjima u tolikoj meri da ne primećuje ništa van svog emocionalnog vakuuma oličenog u depresiji; parodira svet savremenog šou-biznisa kroz prizmu antičkih mitova; demistifikuje popularnu psihoanalizu; pokušava da odgovori da li je moguće sagledati neki ličan, velikodušan čin bez ikakvog veličanja sebe kao dobročinitelja i zašto je lakše prodati nepotrebnu alatku za pet dolara nego je pokloniti.

Dejvid Foster Volas sve to čini s takvom intelektualnom snagom i nabokovljevsom veštinom pripovedanja da *Kratki razgovori s ogavnim muškarcima* proširuju predstavu o zadovoljstvima koje pruža kratka proza.

„Izvanredno originalna zbirka... *Kratki razgovori s ogavnim muškarcima* je osmišljena da ispituje čitaoca, da izmami sveže reakcije na užase čija je oštrica otupela u doba tehnološke preopterećenosti.”

Time

„Demonstracija ironične virtuoznosti... Volas nudi beskompromisnu kritiku i spas ove kulture, s autoritetom nenadmašnog majstora.”

Chicago Tribune

„Sve ove priče odišu inteligencijom i razmetljivošću zbog kojih je teško odložiti

knjigu.”

Wall Street Journal

„Supersonično zadovoljstvo, razuzdano mrcvarenje forme kratke priče... Dejvid Foster Volas je zajeban prozni pisac.”

LA Weekly

¹ Takođe i prvi pesnik američkog porekla u slavnoj devedesetčetvorogodišnjoj istoriji Nobelove nagrade za književnost koji je dobio istu, tu priželjkivanu Nobelovu nagradu za književnost.

² Nikad dobitnik Stipendije fondacije Džona Sajmona Gugenhajma, međutim: budući da su ga triput odbili na početku karijere, imao je razloga da veruje kako je nešto lično i/ili političko posredi u vezi s odborom Gugenhajmove stipendije, te je bio odlučio da će pre biti proklet ili umreti od gladi, nego što će ponovo unajmiti pomoćnika iz redova studenata da popuni iscrpljujuću prijavu za Stipendiju fondacije Gugenhajm u tri primerka i ponovo proći kroz napornu i prezira dostojnu farsu od „objektivnog” razmatranja.

³ To nije sasvim tačno.

⁴ Mnogoliki oblici koje su terapeutkinji spojeni prsti tvorili gotovo uvek su podsećali, depresivnu osobu, na različite forme geometrijski različitih kaveza, što je bila asocijacija koju depresivna osoba nije bila podelila s terapeutkinjom zato što je njen simbolički značaj delovao suviše očigledno i plitkounno da bi traćile zajedničko vreme na nju. Terapeutkinji nokti bili su dugi i skladni i lepo negovani dok su nokti depresivne osobe bili toliko opsesivno izgrizeni i unakaženi da je meso ispod njih ponekad štrčalo i samo od sebe krvarilo.

⁵ (tj., jedna od zagnojenih rana)

⁶ Terapeutkinja depresivne osobe uvek je krajnje pažljivo izbegavala da osuđuje ili optužuje depresivnu osobu zbog toga što se ona (tj., depresivna osoba) uporno držala svoje odbrane, ili da nagovesti da je depresivna osoba na bilo koji način svesno *izabrala* ili *izabrala da održava* hroničnu depresiju čija je agonija svaki njen (tj., depresivne osobe) bogovetni sat pretvarala u muku koju nijedna osoba verovatno ne bi mogla da izdrži. U terapeutskoj školi pri kojoj se terapeutkinjina filozofija lečenja razvijala tokom skoro petnaest godina kliničkog iskustva držali su da je odbacivanje osude ili nametnute vrednosti ključno za spoj bezuslovne podrške i potpune iskrenosti u pogledu osećanja koja su sačinjavala negovateljski profesionalizam potreban za produktivno terapeutsko putovanje ka autentičnosti i mentalnoj celovitosti. Postupci odbrane od bliskosti, držala je iskustvena teorija terapeutkinje depresivne osobe, gotovo uvek su predstavljali zatomljene ili rudimentarne mehanizme preživljavanja; tj., oni su bili, svaki ponaosob, prikladni i nužni u datom okruženju i vrlo verovatno su služili da se nezaštićena dečja duša zaštiti od potencijalno nepodnošljive traume, ali u gotovo svim slučajevima oni su (tj., odbrambeni mehanizmi) postajali neprikladno urezani i zatomljeni, te sad više nisu,

u zrelo doba, bili prikladni u datom okruženju i zapravo su sad, paradoksalno, u stvari uzrokovali još veću traumu i bol od onih koje su sprečavali. Terapeutkinja je, međutim, jasno naznačila još na početku da ona ni na koji način neće pritiskati, zastrašivati, oblačivati, nagovarati, ubeđivati, sluđivati, varati, podbadati, postićivati ili obmanjivati depresivnu osobu ne bi li ona (tj., depresivna osoba) odbacila svoje zatomljene ili rudimentarne odbrambene mehanizme pre nego što se oseti spremnom i sposobnom da rizikuje i bespogovorno prepusti unutrašnjim resursima i samopoštovanju i ličnom razvoju i izlečenju da to učine (tj., da napuste gnezdo njenih odbrambenih mehanizama i slobodno i radosno polete).

⁷ Ponekad je terapeutkinja – koja je bila znatno starija od depresivne osobe, ali opet mlađa od majke depresivne osobe, i koja nije, sem po izgledu svojih nokata, podsećala na tu majku gotovo ni u kakvom fizičkom ili stilskom smislu – nervirala depresivnu osobu svojom navikom da pravi kavez od prstiju u krilu i da menja izgled tog kaveza i zuri u geometrijski raznolike kaveze tokom njihovog zajedničkog rada. S vremenom, međutim, kako se terapijski odnos produbljivao u smislu bliskosti, poveravanja i verovanja, prizori kaveza od prstiju sve manje su mučili depresivnu osobu, da bi se na kraju pretvorili u tek nešto više od sitne smetnje. Daleko problematičnija u pogledu nevolja s poverenjem i samopoštovanjem depresivne osobe bila je terapeutkinjina povremena navika da brzo baci pogled na veliki sat u obliku sunca na zidu iza lake fotelje prevučene antilopom u kojoj je depresivna osoba obično sedela tokom zajedničkih trenutaka, da baci pogled (tj., da terapeutkinja baci pogled) veoma brzo i gotovo potajno na sat na takav način da je depresivnoj osobi sve više počelo da smeta ne to što je terapeutkinja gledala na sat, već što je terapeutkinja očigledno pokušavala da *sakrije i zamaskira* činjenicu da gleda na sat. Konačno je depresivna osoba – koja je bila bolno osetljiva, priznavala je, na mogućnost da je osobi kojoj je pokušavala da se obrati i poveri bilo u potaji dosadno ili odvratno ili da je očajnički želela da pobegne od nje što je brže moguće, te je srazmerno hiperpažljivo motrila sve sitne pokrete ili gestove koji su mogli ukazati da je slušateljka svesna vremena ili da jedva čeka da to vreme prođe i nikad joj nije promicalo da primeti kad terapeutkinja uvek brzo uputi pogled bilo gore na sat ili dole na mali, elegantni ručni časovnik čiji je brojčanik bio sakriven od pogleda depresivne osobe pod unutrašnjom stranom terapeutkinjinog tankog zgloba iznad šake – u poodmaklo doba prve godine terapijskog odnosa, zaridala i podelila da se oseća potpuno uniženo i obezvređeno svaki put kad terapeutkinja naizgled pokušava da sakrije činjenicu da želi da zna tačno vreme. Veliki deo rada depresivne osobe s terapeutkinjom u prvoj godini njenog puta ka izlečenju i unutrašnjoj celovitosti ticao se osećanja da je ona (tj., depresivna osoba) izuzetno i nepodnošljivo dosadna ili zamršena ili patetično zaokupljena sobom, i da nije sposobna da poveruje da osoba kojoj se obraća za podršku

oseća istinsko zanimanje i saosećanje i brigu; i u stvari prvi značajan pomak u terapeutskom odnosu, rekla je depresivna osoba članicama Sistema podrške u mučnom periodu nakon terapeutkinjine smrti, usledio je kad je depresivna osoba, u poodmaklo doba druge godine terapeutskog odnosa, u dovoljnoj meri ostvarila kontakt s vlastitim unutrašnjim vrednostima i resursima da bi mogla odlučno da podeli s terapeutkinjom da bi ona (tj., depresivna osoba puna poštovanja, ali i odlučnosti) više volela kad bi terapeutkinja jednostavno otvoreno pogledala na suncoliki sat ili otvoreno okrenula podlanicu da bi pogledala na sat pod rukom umesto da očigledno veruje – ili se bar upušta u ponašanje zbog kojeg izgleda, iz doduše hipersenzitivne perspektive depresivne osobe, kao da terapeutkinja u to veruje – da je depresivnu osobu moguće namagarčiti tako što ona kradimice ubaci pogled na sat u neki gest koji izgleda kao pokušaj beznačajnog i letimičnog gledanja u zid ili kao odsutna manipulacija kavezolikog obličja od prstiju u krilu.

Drugi važan rezultat terapeutskog rada koji su depresivna osoba i njena terapeutkinja zajedno ostvarile – radni rezultat za koji je terapeutkinja rekla da predstavlja kako ona lično smatra poticajan porast razvoja i produbljivanja poverenja i nivoa iskrenog poveravanja između njih dve – nastao je u trećoj godini terapeutskog odnosa, kad je depresivna osoba konačno priznala da je smatrala takođe da je ponižavajuće kad neko s tobom razgovara onako kako je terapeutkinja ponekad razgovarala s njom, tj., da je depresivna osoba imala osećaj da joj se soli pamet, snishodljivo obraća i/ili ponaša prema njoj kao prema detetu u svim trenucima njihovog zajedničkog rada kad bi terapeutkinja počela zamorno da tepa iznova i iznova o tome šta su njene terapeutske filozofije i namere i želje u vezi s depresivnom osobom; plus i da se ne pominje, kad su se već dohvatile cele te teme, da je ona (tj., depresivna osoba) takođe ponekad imala osećaj poniženosti i ozlojeđenosti kad god bi terapeutkinja podigla pogled s kaveza od šaka u svom krilu ka depresivnoj osobi i njeno (tj., terapeutkinjino) lice najednom ponovo poprimilo uobičajeni izraz smirenosti i beskrajnog strpljenja, izraz za koji je depresivna osoba priznavala da je znala (tj., depresivna osoba je znala) da ima svrhu da prenese pažnju bez ikakve osude i zanimanje i podršku, ali koji je svejedno ponekad iz perspektive depresivne osobe više izgledao kao emocionalna ograđenost, kao klinička distanca, kao puki profesionalni interes koji je depresivna osoba kupovala umesto kao snažno *lično* zanimanje i empatija i saosećanje za kojima je ceo život žudela, kako je često imala osećaj. Ljutilo ju je to, priznala je depresivna osoba; često je osećala ljutnju i ozlojeđenost zbog toga što nije ništa drugo do predmet terapeutkinjine profesionalne saosećajnosti ili milosrdne i apstraktne griže savesti tobožnjih „prijateljica“ iz njenog „Sistema podrške“.

8 Iako je depresivna osoba, kako je kasnije naznačila svom Sistemu podrške, nervozno

posmatrala terapeutkinjino lice tražeći dokaz negativne reakcije dok je ona (tj., depresivna osoba) otvarala i bljuvala sva ta potencijalna osećanja ozlojeđenosti u vezi s terapeutskim odnosom, ona je svejedno do tog trenutka sesije već imala dovoljno koristi od neke vrste zamajca emocionalne iskrenosti da je mogla da se otvori čak još više i sa suzama u očima podeli s terapeutkinjom da je takođe ponižavajući i donekle uvredljiv osećaj znati da, na primer, danas (tj., na dan poticajno iskrenog i važnog rezultata u zajedničkom radu na odnosu depresivne osobe i njene terapeutkinje), u trenutku kad je termin depresivne osobe s terapeutkinjom istekao i kad su se podigle svaka iz svoje zavaljene fotelje i čvrsto zagrlile u znak pozdrava do sledećeg zajedničkog sastanka, da će se baš u tom trenutku sva terapeutkinjina naizgled snažno i lično usredsređena pažnja i podrška i zanimanje za depresivnu osobu povući i potom olako preneti na sledeću patetičnu, prezrenu, cmizdravu, samoopsednutu, krivozubu, svinjoliku, debeloguzu govnožderku koja je čekala odmah ispred vrata i čitala neki stari časopis i čekala da uleti unutra i patetično se na sat vremena zakači za skut terapeutkinjine tunike, tako očajnički željna lično zainteresovane prijateljice kojoj bi mesečno za patetičnu privremenu iluziju prijateljstva platila gotovo jednako koliko plaća i jebenu kiriju. Depresivna osoba je suviše savršeno dobro znala, složila se – digavši zbog pike izgrizenu šaku kako bi sprečila terapeutkinju da je prekine – da terapeutkinjina profesionalna distanciranost nije u stvari nimalo nesaglasna s istinskom brigom i da terapeutkinjino pažljivo baratanje profesionalnim, pre nego ličnim, nivoom brige i podrške i posvećenosti podrazumeva da se na tu podršku i brigu može računati da će se uvek Naći Tu za depresivnu osobu i da neće postati žrtva uobičajenih kolebanja neizbežnih sukoba i nesporazuma manje profesionalnih i više ličnih međuličnih odnosa ili prirodnih nepostojanosti terapeutkinjinog vlastitog ličnog raspoloženja i emocionalne pristupačnosti i sposobnosti empatije bilo kog datog dana; ne treba pominjati da je njena (tj., terapeutkinjina) profesionalna distanciranost podrazumevala da bar unutar granica terapeutkinjine prohladne, ali prijatne ordinacije kod kuće i njihovih zajedničkih zakazanih tri sata svake nedelje depresivna osoba može biti potpuno iskrena i otvorena u pogledu vlastitih osećanja, a da se nikad ne mora plašiti da će terapeutkinja lično primiti ta osećanja i postati ljuta ili hladna ili prekorna ili podrugljiva ili odbojna ili da će ikad osramotiti ili ismejavati ili ostaviti depresivnu osobu; u stvari da je, ironično, na mnogo načina, kako je depresivna osoba rekla da je suviše dobro svesna, terapeutkinja bila zapravo apsolutno *idealna* lična prijateljica depresivne osobe – ili u svakom slučaju onog usamljenog, namučenog, pažnje željnog, patetičnog, sebičnog, razmaženog, ranjenog dela Unutrašnjeg Deteta depresivne osobe – tj., bila je to, naposletku, osoba (naime, terapeutkinja) koja će se uvek Naći Tu da sasluša i stvarno pokaže brigu i empatiju i bude emocionalno dostupna i velikodušna i da neguje i podržava depresivnu osobu i opet zauzvrat ne traži ama baš ništa od depresivne osobe u smislu empatije ili emocionalne

podrške ili u smislu da depresivna osoba ikad zapravo brine ili razmišlja o terapeutkinjinim vlastitim neospornim osećanjima i potrebama ljudskog bića. Depresivna osoba je takođe savršeno dobro znala, priznala je, da je u stvari tih 90 dolara po satu činilo simulakrum prijateljstva terapijskog odnosa tako savršeno jednostranim: tj., jedino očekivanje ili jedini zahtev koji je terapeutkinja imala od depresivne osobe bilo je ugovorenih 90 dolara za sat; pošto bi se taj jedan zahtev ispunio, sve u tom odnosu moralo je biti posvećeno depresivnoj osobi. A na racionalnom, intelektualnom, „umnom“ nivou, depresivna osoba je bila sasvim svesna svih tih realnosti i kompenzacija, rekla je ona terapeutkinji, i naravno da je imala osećaj da ona (tj., depresivna osoba) nema racionalan razlog ili opravdanje za to što oseća sujeta, pažnje željna, detinjasta osećanja koja je upravo bila uz nezapamćen emocionalni rizik podelila da oseća; a opet je depresivna osoba priznala terapeutkinji da svejedno i dalje ima osećaj, nabazičnijem, emocionalno intuitivnom nivou ili nivou „stomaka“, da je stvarno ponižavajuće i uvredljivo i patetično da je njen hronični emocionalni bol i usamljenost i nesposobnost da se nekom obrati prisiljavaju da troši 1080 dolara mesečno da bi kupovala nešto što je na mnogo načina svojevrsna imaginarna prijateljica koja može da ispuni njene detinjasto narcističke maštarije o tome da će njene emocionalne potrebe moći da ispuni neko drugi bez obaveze da se zauzvrat ispune ili empatično dožive ili čak i razmotre emocionalne potrebe same te druge osobe, odnosno empatija i razmatranje usmereni na druge za koje je depresivna osoba kroz suze priznala da ponekad očajava da li će ikad moći da ih pruži. Depresivna osoba je tu umetnula da često brine, uprkos brojnim traumama koje je pretrpela kroz pokušaje ostvarivanja veza s muškarcima, da je u stvari njena vlastita nesposobnost da izađe iz svoje toksične želje za pažnjom i Nađe Se nekom drugom i istinski emocionalno nešto *pruži* pretvorila te pokušaje intimnih, uzajamno brižnih partnerskih odnosa s muškarcima u mučno ponižavajući sveopšti neuspeh.

Depresivna osoba je dalje dodala u svom poticajnom poveravanju terapeutkinji, kasnije je rekla izabranim, elitnim „ključnim“ članicama svog Sistema podrške nakon terapeutkinjine smrti, da je njena ozlojeđenost povodom cene od 1080 dolara mesečno za terapijski odnos zapravo imala manje veze sa stvarnim troškom – koji je, kako je ona (tj., depresivna osoba) opušteno priznala, mogla da priušti – a više s ponižavajućom *idejom* plaćanja za veštački jednostrano prijateljstvo i ispunjavanje narcističkih fantazija, potom se muklo nasmejala (tj., depresivna osoba se muklo nasmejala tokom prvobitnog dodavanja činjenica dok se poveravala terapeutkinji) da bi naglasila kako je čula i primila k znanju nesmotreni eho svojih hladnih, škrtih, emocionalno nedostupnih roditelja u odredbi da ona ne zamera na stvarnom trošku već ideji ili „*principu*“ tog troška. Taj osećaj je zapravo bio takav, priznala je kasnije depresivna osoba prijateljicama punim podrške da se bila poverila saosećajnoj terapeutkinji, kao da je jednočasovna terapijska tarifa od 90 dolara bila gotovo svojevrsna otkupnina ili „cena zaštite“ kojom je depresivna osoba

kupovala izuzeće od paklene unutrašnje sramote i stida usled telefoniranja dalekim bivšim prijateljicama koje nije videla svojim jebenim očima već godinama i nije više imala nikakvo legitimno pravo na to prijateljstvo i usled nenajavljenog telefoniranja njima usred noći i uznemiravanja njihovih funkcionalnih i spasonosno neupućeno radosnih mada možda donekle plitkih života i bestidnog naslanjanja na njih i neprestanog obraćanja u pokušaju da artikuliše suštinu užasnog i neprekidnog bola od depresije čak i kad su je upravo taj bol i očaj i samoća, znala je, oslikavali kao suviše emocionalno uskraćenu i željnu pažnje i samoopsednutu da bi ikad uistinu mogla da se zauzvrat Nađe nekoj od tih svojih drugarica u dalekim gradovima, da joj (tj., depresivnoj osobi) se obrate i povere i zauzvrat oslone na nju, tj., da je njena svekolika želja za pažnjom prezrivo pohlepna i narcistička i takva da samo potpuni idiot ne bi sasvim očekivao da će je članice njenog takozvanog „Sistema podrške“ vrlo lako otkriti u njoj, i da će se potpuno zgaditi nad njom, i da će ostati na vezi ne samo iz najprizemnijeg i najapstraktnijeg ljudskog milosrđa, dok sve vreme prevrću očima i slažu face i pogledaju na sat i žele da se taj telefonski poziv završi ili da ona (tj., depresivna osoba na telefonu patetično željna pažnje) nazove bilo koga drugog sem nje (tj., tobožnje „prijateljice“ koja se dosađuje, gnuša i prevrće očima) ili da nikad u prošlosti nije bila određena da bude cimerka depresivnoj osobi ili da nikad nije išla u taj određeni internat ili čak da se depresivna osoba nikad nije rodila ili čak postojala, toliko da je cela stvar delovala potpuno, neizdrživo patetično i ponižavajuće, „istinu govoreći“, ukoliko je terapeutkinja zaista želela „potpuno iskreno i necenzurisano poveravanje“ koje je uvek neprestano „tvrdila da [ona] želi“, priznala je kasnije depresivna osoba svom Sistemu podrške da je siktala podrugljivo na terapeutkinju, s izrazom lica (tj., lica depresivne osobe tokom treće godine poticajnih, ali sve više neprijatnih i ponižavajućih terapijskih sesija) na kom se odvijao kako je ona zamišljala da je moralo biti groteskan spoj besa i samosažaljenja i potpunog poniženja. Upravo je maštovita vizualizacija izgleda koji mora da je njeno lice poprimilo potakla depresivnu osobu da u tom poznom trenu sesije počne da plače, cvili, šmrca i rida uistinu iskreno, podelila je to kasnije s prijateljicama od poverenja. Jer ne, ako je terapeutkinja zaista želela da zna istinu, onu pravu istinu na nivou „stomaka“ ispod sve njene detinjasto odbrambene ljutnje i sramote, depresivna osoba je podelila iz pognutog i gotovo fetusnog položaja ispod suncolikog sata, ridajući, ali svesno vodeći računa da se ne zamara brisanjem očiju ili čak nosa, depresivna osoba je *zapravo* osećala da je *zapravo* nepošteno to što ona oseća da je sposobna – čak i ovde na terapiji s terapeutkinjom punom vere i saosećanja – da ona oseća da je sposobna da podeli samo bolne okolnosti i uvide iz prošlosti u vezi s njenom depresijom i njenom etiologijom i teksturom i brojnim simptomima umesto da oseti da je istinski sposobna da komunicira i artikuliše i izrazi užasnu neprekidnu agoniju same depresije, agoniju koja je bila prevashodna i neizdrživa stvarnost svakog njenog crnog trena na svetu – tj., da je

nesposobna da podeli kakav je to zaista *osećaj*, kako se ona zbog depresije svakodnevno *osećala* iznutra, jadikovala je histerično, neprestano udarajući po rukohvatima fotelje od antilopa – ili da se obrati i komunicira i izrazi je nekome ko neće moći samo da sluša i razume i brine već ko će moći ili hteti da zapravo *oseti* što i ona (tj., da oseti isto što je depresivna osoba *osećala*). Depresivna osoba je priznala terapeutkinji da je imala osećaj da *istinski* vapi i zaista *istinski* mašta da ima sposobnost da to (tj., neprestanu muku hronične depresije) nekako zaista istinski doslovno „*podeli*”. Ona je rekla da je depresija delovala kao da je središnji i nezaobilazan deo njenog identiteta i onoga što je ona i da zbog toga što nije sposobna da podeli unutrašnji osećaj depresije ili čak zapravo opiše kakav je to osećaj imala osećaj na primer kao da oseća očajničku, sudbonosnu potrebu da opiše sunce na nebu, a da opet može ili joj je dozvoljeno samo da pokaže na senke na tlu. Toliko se umorila od pokazivanja senki, ridala je. Potom je ona (tj., depresivna osoba) smesta prekinula plač i muklo se nasmejala sama sebi i izvinila se terapeutkinji što je upotrebila tako kitnjasto melodramatičnu i samosažaljivu analogiju. Depresivna osoba je sve to kasnije podelila sa svojim Sistemom podrške, veoma detaljno i ponekad više nego jednom noću, kao deo svog procesa žaljenja nakon terapeutkinjine smrti usled homeopatskog kofeinizma, sve sa podsećanjem nje (tj., depresivne osobe) da je terapeutkinjino pokazivanje saosećajnosti i neosuđivačke pažnje prema svemu što je depresivna osoba konačno bila otvorila i izbacila i prosiktala i ispljunula i otkukala i otcvilila tokom traumatično poticajne napredne sesije bilo tako zastrašujuće i beskompromisno da je ona (tj., terapeutkinja) treptala daleko ređe nego što je bilo koja neprofesionalna slušateljka kojoj se depresivna osoba ikad poverila licem u lice treptala. Dve „ključne” članice Sistema podrške depresivne osobe koje su trenutno pružale najveće veru i podršku odgovorile su, gotovo doslovno, da im je zvučalo kao da je terapeutkinja depresivne osobe bila veoma posebna, i da je veoma jasno da ona veoma mnogo nedostaje depresivnoj osobi; a jedna naročito vredna i puna empatije i elitna, fizički bolesna, „ključna” prijateljica na koju se depresivna osoba oslanjala mnogo snažnije nego na ijednu drugu podršku tokom procesa žaljenja ukazala je da bi jedinstveni najbrižniji i najprikladniji način da se oda počast uspomeni na terapeutkinju i žalosti zbog gubitka same depresivne osobe mogao biti da depresivna osoba pokuša da postane jednako posebna i pažljiva i nepokolebljivo brižna prijateljica sebi kao što joj je to bila terapeutkinja.

² Depresivna osoba je, u očajničkom pokušaju da se otvori i dozvoli svom Sistemu podrške da joj pomogne da oda počast terapeutkinjinoj smrti i obradi svoja osećanja u vezi s njom, preuzela rizik i podelila svoj zaključak da je ona sama retko, gotovo nikad, koristila reč „tužna” u dijalozima terapijskog procesa. Obično je koristila reči „očaj” i „agonija”, a terapeutkinja se, većim delom, mirila s tim mora se reći melodramatičnim izborom reči, mada je depresivna osoba dugo sumnjala da terapeutkinja smatra da je

njen izbor reči „agonija“, „očaj“, „mučenje“ i slično, bio i melodramatičan – otuda željan pažnje i manipulativan – s jedne i minimalistički – otud proistekao iz stida i toksičan – s druge strane. Depresivna osoba je takođe podelila s dalekim prijateljicama tokom razornog procesa žaljenja bolni zaključak da ona (tj., depresivna osoba) nijednom nije zapravo iskreno upitala terapeutkinju šta ona (tj., terapeutkinja) misli ili oseća u bilo kom datoin trenutku tokom zajedničkog vremena, niti je pitala, baš nijednom, šta ona (tj., terapeutkinja) zapravo misli o njoj (tj., depresivnoj osobi) kao ljudskom biću, tj., da li se ona lično dopada terapeutkinji, ne dopada, da li misli da je u suštini pristojna ili pak odbojna osoba itd. To su bila samo dva primera.

Kao prirodan deo procesa žaljenja, čulne pojedinosti i emocionalne uspomene preplavljivale su izmučenu psihu depresivne osobe u nasumičnim trenucima i na teško predvidive načine, stiskajući je i zahtevajući izraz i obradu. Terapeutkinjina tunika od jelenje kože, na primer, iako je delovalo da je terapeutkinja fetišistički bila privržena odeći severnoameričkih Indijanaca i da ju je stoga nosila, reklo bi se, svakodnevno, bila je uvek besprekorno čista i uvek je predstavljala besprekorno sirovu i naizgled vlažnu zaleđinu boje mesa za mnogolika kavezasta obličja koja su terapeutkinjine nesvesne šake tvorila – i depresivna osoba je podelila s članicama svog Sistema podrške, nakon terapeutkinjine smrti, da joj nikad nije bilo jasno kako je ili pomoću čega ta jelenja koža mogla da ostane onako čista. Depresivna osoba je priznala da je ponekad narcistički zamišljala da terapeutkinja nosi besprekornu odeću boje mesa samo na njihovim zajedničkim sastancima. Terapeutkinjina prohladna ordinacija kod kuće sadržala je i, na zidu naspram bronzanog sata i iza terapeutkinjine fotelje, neverovatan komplet od molibdena sa radnim stolom, računarom i ormarićem, na čijoj su jednoj polici bile poređane, s obe strane Braunovog de luxe kafe-aparata, male uokvirene fotografije terapeutkinjinog pokojnog muža i sestara i sina; i depresivna osoba bi često iznova zaridala i zapadala u očaj i samoprekorevanje na telefonskim slušalicama u svom radnom pregratku dok je priznavala Sistemu podrške da nikad nije čak ni pitala za imena terapeutkinjinih voljenih.

¹⁰ Jedinstveno vredna daleka prijateljica puna podrške od koje je depresivnu osobu kako je odlučila bilo najmanje sramota da joj uputi pitanje tako bremenito otvorenošću i ranjivošću i emocionalnim rizikom bila je maturantkinja jednog od prvih internata u detinjstvu depresivne osobe, izvanredno velikodušna i brižna razvedena majka dvoje dece iz Blumfild Hilsa u Mičigenu, koja se nedavno podvrgla drugom krugu hemoterapije zbog virulentnog neuroblastoma koji je umnogome umanjio broj dužnosti i aktivnosti u njenom punom i funkcionalnom životu zrele osobe dinamično posvećene drugima, i koja stoga ne samo da je gotovo uvek bila kod kuće već je i uživala u gotovo bezgraničnoj dostupnosti lišenoj konfiikta i zajedničkom vremenu na telefonu, za koju je

depresivna osoba uvek pažljivo upisivala dnevnu molitvu za zahvalnost u svom Dnevniku osećanja.

11 (tj., pažljivo uredila svoj jutarnji raspored da omogući sebi dvadeset minuta koje joj je terapeutkinja predložila da bi se na miru usredsredila na svoja osećanja i povezala s njima i prepoznala ih i upisala u dnevnik, zagledajući unutar sebe sa saosećajnom, neosuđivačkom, gotovo kliničkom distancom)

12 *ă pat / ā pay / âr care / ä father / b bib / ch church / d deed / ě pet / ē be / f fife / g gag / h hat / hw which / ĭ pit / ī pie / îr pier / j judge / k kick / l lid / m mum / n no, sudden / ng thing / ō pot / ō toe / ô paw, for / oi noise / ou out / ȯo took / ōo boot / p pop / r roar / s sauce / sh ship, dish / t tight / th thin / th this, bath / ů cut / ûr urge / v valve / w with / y yes / z zebra, size / zh vision / about, item, edible, gallop, circus / å Fr. ami / œ Fr. feu, Ger. schön / ü Fr. tu, Ger. über / KH Ger. ich, Scot, loch / N Fr, bon.*

* = Follows main vocabulary. † = Of obscure origin. ‡ = Of idiomatic origin

For pentasensory illustrative support, affbc neural plug and enter:
ROM\C.A.D.PAK\5MESH*.*.

13 (B)—(*fakultativno*) Objasni da li bi i kako saznanje o dođatnoj informaciji da je dama i sama odrasla u okruženju neverovatno očajnog siromaštva uticalo na tvoj odgovor na (A).

14 (tj., tastova)

15 Vidi neuspeli BT6 iznad.

16 (Način na koji Y izgovara reči poput „Pojaviš” i „Budeš Tamo” nagoni X-a nekako da zamisli te klišee s velikim slovima, ništa drugačije od načina na koji čuje da porodica njegove žene govori o nepodnošljivim godišnjim „Okupljanjima” u K. C. Ramada.)

17 (Prema rečima jednog od X-ovih pašenoga, mladeg saradnika jedne od šest najvećih računovodstvenih kompanija kojem starac nije bio ništa omiljeniji nego X-u i koji je bio tik pored postelje sa svojom ženom preplavljenom serotoninom kad se to dogodilo.)

18 (Odmah na početku si zamislio ceo niz kao oktet ili oktociklus, mada nek ti je sa srećom kad budeš bilo kome objašnjavao zašto.)

19 (Iako sve postaje pomalo složeno, jer delom želiš da ti mali Blic testovi razbiju tekstualni četvrti zid i na neki način se obrate (ili „postave pitanje”) neposredno čitateljki, što je želja koja je nekako u vezi sa starom metainstrumentalnom čežnjom da se probije neka vrsta četvrtog zida realističke pretvornosti, iako deluje da je potonje

manje probijanje bilo kakvog stvarnog zida, a više probijanje vela bezličnosti i povučeniosti oko samog pisca, tj., uz to sad potrošeno S. P. „meta-“ nešto, biće da sam dramaturg izlazi na pozornicu s njenih bokova i podseća te da je to što se odvija izmišljeno i da je izumitelj upravo on (dramaturg) i ali da on bar ima dovoljno poštovanja prema tebi kao čitaocu/delu publike da pošteno prizna činjenicu da je on iza svega i da vuče konce, što je „poštenje“ za koje si ti lično oduvek imao osećaj da je zapravo krajnje retoričko lažno poštenje osmišljeno da bi ti se on dopao i dabi se složio s njim (tj., s „meta-“ vrstom pisca) i osetio polaskanim što on navodno misli da si dovoljno odrastao da možeš podneti kad te se podseća da je to nasred čega si sad izmišljeno (kao da to već nisi znao, kao da te se mora podsećati na to iznova kao da si kratkovidno dete koje ne može da vidi šta mu je pred nosom), što više od svega podseća na onu vrstu osobe iz stvarnog sveta koja pokušava da manipulise tobom ne bi li ti se dopala tako što pravi dramu oko toga kako je otvorena i iskrena i nesklona manipulisanju sve vreme, tip ličnosti koji je još naporniji od one vrste koja pokušava da te izmanipulise tako što te prosto slaže, budući da potonje makar nije neprestano čestitanje samom sebi zato što ne radi upravo ono što tip koji sam sebi čestita na kraju i uradi, naime, ne ispituje te ili ne upušta se ni u kakav razgovor ili čak zapravo i ne *priča* s tobom već jednostavno *izvodi** – na neki izuzetan samosvestan i manipulativan način.

Ništa od toga nije baš jasno izraženo i možda bi ga trebalo izbaciti. Moguće je da se ni o čemu u vezi s problemom „stvarne narativne iskrenosti nasuprot lažnoj narativnoj iskrenost“ ne može ni govoriti otvoreno.)

*[Kundera bi ovde rekao „*pleše*“, i on je zapravo savršen primer beletriste čija je intermuralna iskrenost i formalno neosporiva i potpuno obuzeta samom sobom: klasičan postmoderni retoričar.]

²⁰ Primeti – u duhu stoprocentne istinoljubivosti – da nisu baš u pitanju nikakvi olimpski visoki estetski standardi zbog kojih si odbacio 63% prvobitnog okteta. Pet nefunkcionalnih tekstova prosto i jednostavno nisu funkcionisali. Jedan se, npr., ticao nekog brilijantnog psihofarmakologa koji je patentirao neverovatno efikasan postprozak i postzoloft antidepresiv, tako efikasan da je sasvim zbrisao i poslednji trag disforije / anhedonije / agorafobije / opsesivno-kompulsivnog poremećaja / egzistencijalne krize kod pacijenata i zamenio njihove afektivne neprilagođenosti neizmernim osećajem ličnog samopouzdanja i *joie de vivre*, bezgraničnim kapacitetom za međuljudske odnose pune života i gotovo mističnim ubeđenjem u njihovu elementarnu sinegdohsku sjedinjenost s univerzumom i svim u tom pogledu, kao i sveobuhvatnom i ustreptalom zahvalnošću za sva gorenavedena osećanja; plus novi antidepresiv nije imao nikakvih propratnih efekata niti kontraindikacija niti opasnih dejstava s bilo kojim drugim lekom i praktično je za tren oka dobio odobrenja Administracije za hranu i lekove; plus ga je bilo dovoljno lako i

jeftino sintetizovati i proizvoditi, pa je taj psihofarmakolog mogao i sam da ga pravi u svojoj maloj kućnoj laboratoriji u podrumu i da ga prodaje po nabavnoj ceni direktnom poštom ovlaštenim profesionalcima u oblasti psihijatrije, zaobilazeći gramzive marže velikih farmaceutskih kompanija; i taj antidepresiv je bukvalno značio nov život za nebrojene hiljade ciklotimičnih Amerikanaca, od kojih su mnogi bili najteži endogeni i nepopravljivo očajni pacijenti koje su njihovi psihijatri ikad imali, a sad su ushićeno kipteli od *joie de vivre* i produktivne energije i toplog poniznog osećaja ogromne sreće povodom istih, i bili su našli kućnu adresu briljantnog psihofarmakologa (tj., neki od pacijenata su je našli, što se ispostavilo kao lak zadatak, budući da je psihofarmakolog direktnom poštom slao antidepresiv i sve što je neko trebalo da uradi bilo je da pogleda adresu pošiljaoca na jeftinim zaštitnim paketima u kojima je on obično otpremao tu robu), i onda su počeli da mu se pojavljuju pred kućom, prvo jedan po jedan, zatim u malim grupama, a zatim nakon izvesnog vremena okupljali su se u sve većem broju ispred psihofarmakologovog skromnog tihog doma, u želji da samo značajno pogledaju velikog čoveka u oči i da se rukuju s njim i da mu zahvale iz dubine njihovih spiritualno restartovanih duša; i mase zahvalnih pacijenata ispred psihofarmakologovog doma polaku postaju sve veće, a neki od odlučnije zahvalnih ljudi u masi postavljaju šatore i pokretne kuće čiji odvodi iz toaleta moraju da se prazne u kanalizacione otvore uz ivičnjak, i psihofarmakologovi zvono i telefon neprestano zvone, i ljudi gaze i parkiraju se po komšijskim dvorištima, i nebrojene desetine gradskih sanitarnih odredbi se krše; i psihofarmakolog u kući na kraju mora da naručuje dostavu hrane i da postavi posebne dodatno zatamnjene roletne na prozore s prednje strane kuće i da ih drži spuštene sve vreme jer kad god masa napolju spazi neki deo njega kako se kreće unutar kuće, neizmerno klicanje u znak ushićenja i zahvalnosti i veličanja prolomi se iz mase od nekoliko hiljada ljudi i usledi naizgled gotovo preteći juriš mase na trem skromne kućice i njeno zvono kad novoizlečene pacijente en masse preplavi iskrena čežnja da se rukuju s psihofarmakologom s obe ruke i da mu kažu kako je on velik i briljantan i nesebičan živi svetac i da mu kažu da ako ima bilo šta što bi oni mogli da učine da bi mu se na bilo koji način makar delimično počeli oduživati za to što je on učinio za njih i njihove porodice i čovečanstvo u celini, ma, samo neka kaže, bilo šta; tako da psihofarmakolog naravno u suštini završi kao zarobljenik u vlastitoj kući, s posebnim roletnama spuštenim preko prozora i podignutom slušalicom i isključenim zvonom i višestrukim čepovima za uši od rastegljive pene zabijenim u uši sve vreme da bi prigušili buku mase, bez mogućnosti da ode iz kuće i već na poslednjoj od krajnje neukusnih konzervi s hranom s najdaljih polica u ostavi i sve bliži tome da ili preseče sebi radijalne arterije ili da se uspenra uz odžak na krov s megafonom i kaže toj mahnito živahnoj i zahvalnoj masi novoizlečenih građana da se nose u pičku materinu i da ga ostave na jebenom miru za ime jebenog boga on ne može više to da *podnese*... a onda u skladu sa ciklusovim formatom Blic testa, tu su i neka

prilično predvidiva pitanja od tome da li i zašto je psihofarmakolog možda zaslužio to što mu se dogodilo i da li je istina da se bilo koja značajna promena u sveukupnom odnosu radosti i tuge u svetu mora uvek nadoknaditi nekom jednako radikalnom promenom na drugoj strani odgovarajuće jednačine itd. ...i cela stvar je jednostavno suviše duga i ujedno suviše očigledna i suviše opskurna (npr., u drugom delu dela „P” u okviru Testa potrošeno je pet redova na konstruisanje moguće analogije između odnosa radosti i tuge u svetu i ključne jednačine dvostrukog knjigovodstva u savremenom računovodstvu „ $A=L+E$ ”, kao da bi više od jedne osobe među hiljadu ljudi uopšte bolelo dupe), plus je cela *mise en scène* suviše nalik crtanom filmu, takva da deluje kao da istovremeno pokušava da bude groteskno smešna i groteskno ozbiljna, takva da je bilo kakva stvarna ljudska iskrenost u scenariju i ispitivanjima Testa zamagljena nečim što izgleda samo kao dodatna cinična, komercijalna komedija tipa hajde da se zabavimo do smrti koja je već progutala toliko iskušene iskrenost iz našeg savremenog života pre svega, što je nedostatak koji je na ironičan način gotovo suprotan onome što iziskuje brisanje još jednog od osam prvobitnih kratkih tekstova, ovog puta BT-a o grupi doseljenika s početka dvadesetog veka iz egzotičnog dela I. Evrope koji se iskrcajavu i prolaze kroz proceduru na ostrvu Elis i nakon što završe testiranje na tuberkulozu imaju nesreću da dođu kod izvesnog službenika za proces prijema na ostrvu Elis koji je psihotični šovinista i sadista i u njihovim prijemnim dokumentima menja egzotična rođena prezimena doseljenika u bilo kakvu odvratnu smešnu nedostojanstvenu reč na engleskom na koji ga ona makar izdaleka podsećaju – Pavel Šitlik, Milorad Faksalot, Đerdap Snot, nesumnjivo ti je jasno – na šta se doseljenici usled nepoznavanja jezika u novoj domovini ne žale niti to čak primećuju, ali što uskoro naravno postaje i nastavlja da bude tokom ostatka njihovog života u SAD paklen izvor podsmeha i sramote i diskriminacije i izvor razorne istočnoevropske ozlojeđenosti vrste *vendetta* koja traje sve do staračkog doma u Bruklinu u Njujorku gde znatan broj nomološki pogođenih doseljenika završi u poznim godinama; i onda jednogdana propalo ali jezivo poznato staro lice najednom se pojavljuje u staračkom domu dok vlasnika lica podvrgavaju proceduri prijema i odvoze s prenosivom bocom za kiseonik tačno u sredinu među stare doseljenike u TV-sobi, i prvo oštrooki stari Efrosin Midikislitl, a potom postepeno i svi ostali najednom prepoznaju novajliju kao usahlu ljušturu zloćudnog P. P. službenika s ostrva Elis, koji je sad paralizovan i nem i emfizematičan i potpuno bespomoćan; i grupa od tuce ili nešto više doseljeničkih žrtava koje su podnosile podsmeh i ponižavanje i prezir gotovo svakog dana u poslednjih pet decenija mora da odluči da li će iskoristiti tu sad savršenu priliku da izvrše svoju osvetu, nakon čega nastaje duga clebata o tome da li je presecanje dovoda O_2 paralizovanog starca ili nešto drugo opravdano ili da li je slučajno da je pravedni i milosrdni istočnoevropski Bog prouzrokovao da baš taj starački dom bude onaj u koji će stari bivši P. P. službenik sadista biti dovezen naspram da li bi odmazda za njihova

besmislena imena mučenjem/ubistvom nesposobne stare osobe preobrazila doseljenike u živa otelotvorenja istih onih nedostojnosti i gnušanja koje njihova engleska imena prizivaju, tj., da li bi odmazdom zbog uvredljivosti tih imena oni, konačno, zaslužili ta imena... što je sve zapravo (po tvom mišljenju) gotivno, a scenario i debata imaju vi tragovima onu čudno vrstu groteskne/pokajničke iskrenosti kojom želiš da oktet odiše; ali problem je što su ista duševna/moralna/ljudska pitanja koja „Test pitanja” u ovom delu ((A), (B), i tako dalje i tako redom) postavljaju čitaocu *već* pretresena u neizmerno ali narativno nužno dugoj debati dvanaest Ijutih doseljenika koja je vrhunac teksta, čime se postscenario „P” pretvara u tek malo više od Da/Ne referenduma; plus se ispostavilo da se taj tekst nije uklopio s ostalim, „funktionalnijim” tekstovima okteta kako bi obrazovao svojevrsnu lepezastu no i dalje iskreno sjedinjenu celinu koja bi pretvorila ceo ciklus u pravo delo beletrističke umetnosti umesto u tek pomodnu namigivačko-muvačku pseudoavangardnu vežbu; i tako, jednako pod bremenom smisla i iskrenosti koliko i mišljenja da se problemi „imena” i imena i „uklapaju” u priči umesto da samo denotiraju ili konotiraju, grizeš se za usnu i izbacuješ taj tekst iz okteta... što zapravo verovatno znači da se ispostavlja da ti u stvari *imaš* aršine, možda ne olimpske, ali dakako aršine i ubeđenja, koji bi trebalo, ma koliko da je velik fijasko protraćenog vremena ceo oktet postao, da budu izvor bar neke male utehe.

²¹ (ili pre „duo plus dualni pokušaji trećeg”, ma koji latinski kvantifikator da je za ovo)

²² (ili već koliko)

²³ I dalje nameravaš da ciklusu daš naslov „Oktet”. Nije bitno da li će iko drugi misliti da to ima smisla ili ne. Beskompromisan si po tom pitanju. Da li je ta beskompromisnost neka vrsta integriteta ili jednostavno ludilo pitanje je na uzrujavanje zbog kog odbijaš da potrošiš radno vreme. Kocka ti je pala na naslov „Oktet” i ima da bude „Oktet.”

²⁴ To možda nije prava reč – suviše je pedantna; možda bi želeo da iskoristiš reč *prenositi* ili *prizivati* ili čak *oslikati* (*opipati* je već prečesto korišćena, a moguće je da to uvrnuto psihospiritualno sondiranje koje bi da podrazumevaš tom medicinskom analogijom niko neće uopšte uočiti, što je verovatno makar malo u redu, jer čitateljka može nekako da preskoči pojedinačne reči i da se ne zamajava suviše s njima, ali nema svrhe da iskušavaš svoju sreću i da joj neprestano iznova utuvljuješ u glavu *opipati*). Ako oslikati ne bude na kraju delovalo daleko pretencioznije od očekivanog, ja bih verovatno izabrao *oslikati*.

²⁵ Vodi računa da je ovo već postao gotovo mučan termin u savremenoj upotrebi, *odnos*, sladunjav zbog istih onih ljudi koji koriste *roditelj* kao deo glagolske fraze i govore *podeliti* kad misle *razgovarati*, a za čitateljku s kraja devedesetih on će nositi kojekakve

mučne asocijacije na političku korektnost i Novo doba; ali ako odlučiš da iskoristiš taktiku pseudometesta i ogoljenu otvorenost koja ga prati kako bi predupredio fijasko, verovatno ćeš morati da se isprsiš i da ga iskoristiš, taj strašni „0“-termin, pa šta bude.

²⁶ Isto, o upotrebi glagola *biti* na ovaj kulturno zatrovan način, takođe, kao u „Biću uvek pored tebe“, što je postalo neka vrsta ispraznog mednog šiboleta koji ne prenosi ništa sem izvesne nepromišljene blesavosti samih govornika. Nećemo se praviti naivni oko toga koliko će te koštati ta taktika 100% iskrenog ogoljenog ispitivanja čitateljke ukoliko se odlučiš da je isprobaš. Moraćeš da progutaš veliku žabu i kreneš napred i zapravo iskoristiš termine *biti* s i *odnos*, i to da ih iskoristiš iskreno – tj., bez navodnika ili ironičnog podrivanja ili bilo kakvog namigivanja i muvanja – ako želiš da budeš uistinu otvoren u tom pseudometestu umesto da samo ironično zavlačiš jednu čitateljku (a ona će umeti da kaže šta radiš; čak i ako ne bude mogla to da izrazi, znaće da li jednostavno pokušavaš da spaseš svoje beletrističko dupe tako što manipulišeš njom – veruj mi).

²⁷ Možda ćeš hteti ili nećeš da potrošiš red ili dva na poziv čitateljki da razmisli o tome da li je čudno da postoji bukvalno milijardu puta više načina da „iskoristiš“ nekoga nego što ih ima da iskreno samo „budeš s“ nekim. Zavisi koliko želiš da ovaj BT9 bude dug i/ili sveobuhvatan. Ja bih lično gledao da ne (verovatno više zbog brige da eventualno ne ispadnem mudrijaš ili očigledan ili preopširan, nego zbog ravnodušnog zanimanja za jezgrovitost i usredsređenost), ali ovo će biti pitanje koje ćeš morati da rešiš prema svom osećaju.

²⁸ Isto, fusnote 8 i 9 o *osećanju/osećanjima* takođe – vidi, niko nije rekao da će ovo biti bezbolno, ili besplatno. To je očajnička poslednja operacija. Nije bez rizika. Prinudjenost da koristiš reči kao što su *odnos* i *osećanje* jednostavno može da učini da sve bude gore. Nema nikakvih garancija. Sve što ja mogu da učinim jeste da budem otvoren i da izložim najgrđe cene i rizike po tebe i da te ponukam da ih razmotriš veoma pažljivo pre nego što odlučiš. Iskreno, ne vidim šta bih drugo mogao da uradim.

²⁹ Da: zvučaćeš mudrijaški i melodramatično. Prihvati to.

³⁰ (pored svih stvari koje ćeš morati da probiješ)

³¹ Da: došlo je do toga da se beletristička proza sad smatra *bezbednom* i *bezazlenom* (prvi predikat verovatno iziskuje ili sadrži potonji predikat, ako razmisliš), ali ja bih gledao da se klonim kulturne politike da sam na tvom mestu.

³² ...Samo *gore*, zapravo, jer u ovom slučaju bi bilo više kao da si upravo platio mondensku skupu večeru u restoranu i tražio da je zapakuju i odneo je kući i upravo si seo u pokušaju da uživaš u njoj kad zvoni ti telefon i čuješ da te zove kuvar ili vlasnik restorana ili već ko od koga si upravo kupio hranu i gnjavi dok pokušavaš da večeraš da bi te pitao kakva je večera i da li ti se dopada i da li „funkcioniše“ kao večera ili ne. Zamisli šta bi osetio prema restorateru koji bi ti tako nešto uradio.

³³ ... A naravno da je vrlo moguće da je to i problem zbog kog se oni osećaju smeteno – u pogledu samih sebe i da li se *oni* dopadaju drugim ljudima na žurci – i upravo je zato nepisani aksiom bontona na žurkama da se takva pitanja ne postavljaju izravno niti da se na bilo koji način opštenje na žurci gurne u takvu vrstu vrtloga međuljudske nelagode: jer kad jednom makar samo jednom razgovor na žurci dosegne taj nivo iskrenog neuvijenog saopštavanja najskrivenijih misli, doći će gotovo do metastaze istog i vrlo brzo *niko* na žurci neće razgovarati ni o čemu drugom sem vlastitim nadama i strahovima koji se tiču mišljenja drugih ljudi na žurci o njima, što znači da će se poništiti sve svojstvene osobine površinskih ličnosti različitih ljudi, i da će se ispostaviti da su svi na žurci manje-više potpuno isti, i žurka će dosegnuti neku vrstu entropijske homeostaze ogoljene samoopsednute istovetnosti, i postaće neverovatno dosadna,* plus paradoksalna činjenica da bi osobene šarolike površne razlike među ljudima na osnovu kojih drugi ljudi zasnivaju svoje simpatije ili antipatije prema tim ljudima iščezle, pa bi pitanje: „Da li ti se dopadam“ prestalo da dopušta ikakav smislen odgovor, i cela ta žurka bi vrlo verovatno mogla da bude predmet nekakve uvrnute logičke ili metafizičke implozije, i niko od ljudi na žurci ne bi više nikad mogao da funkcionise smisleno u spoljašnjem svetu.**

* [Možda je zanimljivo istaći da ovo umnogome odgovara ideji Raja kod većine ateista, što zauzvrat pomaže da se objasni relativna popularnost ateizma.**]

** [Mada bih ja sve ovo verovatno samo podrazumevao, da sam na tvom mestu.]

³⁴ Ta taktika se ponekad, na konvencijama o beletrističkoj prozi, naziva „Karsoniranje“ ili „Karsonov manevar“ u čast činjenice da je nekadašnji voditelj *Večernjeg šoua* Džoni Karson imao običaj da spasava otrcane viceve smetenim prestrašenim izrazom lica koji je u neku ruku metakomentarisao otrcanost vica i pokazivao publici da je on vrlo dobro znao da je vic otrcan, što je strategija koja je iz godine u godinu i iz decenije u deceniju izazivala još jači i oduševljeniji smeh kod publike nego što bi to učinio neki dobar originalan vic... te činjenica da je Karson koristio taj Manevar u komercijalnoj zabavi još krajem šezdesetih pokazuje da on baš i nije originalno sredstvo od kojeg zastaje dah. Možda ćeš želeti da razmisliš o tome da neki deo ovih informacija obuhvatiš u BT9 kako bi pokazao čitateljki da si ti makar svestan da je metakomentar sad otrcan i zastareo i da

on sam više ništa ne može spasiti – to će možda dati verodostojnost tvojoj tvrdnji da je ono što pokušavaš da uradiš daleko iskrenije i realnije. Opet, o tome ćeš morati sam da odlučiš. Niko te neće držati za ruku.

³⁵ (bar ga ja sigurno tako zamišljam...)

³⁶ (Po tome je njena epifanija bila u potpunosti u skladu sa zapadnom tradicijom, u kojoj je uvid proizvod proživljenog iskustva, a ne puke misli.)

³⁷ [N.B.: nar ton ovde mksmln ravan/neuzbuđen/suvoparan – bez očiglednog pristajanja na kliše.]

³⁸ [/"razjedinjeni"? (izbeći otrc fazon)]

³⁹ Roditelji je, uzgred, nisu tukli niti su je čak disciplinovali, niti vršili pritisak na nju.

⁴⁰ Njeni roditelji su bili slabo plaćeni, fizički nesavršeni i ne baš bistri – dete je mrzelo samo sebe što je primetilo te osobine.

⁴¹ Fraze *podići raspoloženje* i *oladiti* nisu u to vreme još bile u optičaju (niti su, u stvari, to bile *psihičko sranje*; niti *roditeljsko zlostavljanje* ili čak *objektivna perspektiva*).

⁴² U stvari, objašnjenje rođenih roditelja sutrašnje majke o tome da su je veoma malo disciplinovali bilo je da se činilo kako njihova ćerka tako nemilosrdno prekoreva sebe za bilo kakvu omašku ili prestup da bi disciplinovanje nje bilo, citat, „pomalo kao da šutirate psa”.

⁴³ *New Age* – zapadnjački duhovni pokret iz druge polovine 20. veka zasnovan na istočnjačkim i zapadnjačkim duhovnim i metafizičkim tradicijama, pod snažnim uticajem motivacione psihologije, samopomoći, parapsihologije, holistike, istraživanja svesti i kvantne fizike koji propagira sveobuhvatnu, pluralističku duhovnost bez dogmatskih ograničenja. (Prim. prev.)

⁴⁴ Arkana – jedna polovina u špilju tarot karata. (Prim. prev.)